

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

82'nci Birleşim
15 Mayıs 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Sakarya Milletvekili Lütfi Bayraktar'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ni başlatmak üzere Samsun'a çıkışının 105'inci yıl dönümüne ve 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 2.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Bursa Milletvekili Refik Özen'in, Ayasofya Camisi'nin ibadete açılması için yıllarca hukuk mücadelesi veren İsmail Kandemir'in vefatına ilişkin açıklaması
- 4.- Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat'ın, Erzurum Karayazı Belediyesinin çöp toplama aracının Valilikçe geri alındığı iddialarına ilişkin açıklaması
- 5.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Kütahya'nın Aslanapa ilçesinde kurulma aşamasındaki tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesine ilişkin açıklaması
- 6.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Konya'da muhalefet partileri tarafından yönetilmeye başlanan belediyelerden gelen mobbing ve işten çıkarmalarla ilgili şikâyetlere ilişkin açıklaması
- 7.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması
- 8.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması
- 9.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, ana dil üzerindeki yasaklamaların sonlandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 10.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması
- 11.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, 18 Mayıs Cumartesi Saraçhane'de düzenleyecekleri mitinge ilişkin açıklaması
- 12.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın dün yaptığı açıklamaya ve Kobani kumpas davasına ilişkin açıklaması
- 13.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, geçiş garantili yollara yapılan zamma ve açıklanan kamuda tasarruf paketine ilişkin açıklaması
- 14.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 15.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Uluslararası Aile Günü'ne, bugün açıklanan Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Eylem Planı'na ilişkin açıklaması
- 16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ev sahibi-kiracı uyuşmazlıklarına ilişkin açıklaması
- 17.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının tarım politikalarının çiftçiye topraktan kopardığına ilişkin açıklaması
- 18.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 15 Mayıs Nekbe Günü'ne ilişkin açıklaması
- 19.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, 15 Mayıs Kürt dili bayramına ilişkin açıklaması
- 20.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, açıklanan tasarruf paketine ilişkin açıklaması
- 21.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması
- 22.- Muş Milletvekili SümeYYe Boz'un, Makbule Sevinç davasına ilişkin açıklaması
- 23.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, Malatya Kentsel Dönüşüm Müdürlüğüne Kışla Caddesi üzerindeki iş yerlerinin tahliyesi için yapılan tebligata ilişkin açıklaması
- 24.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 12-18 Mayıs Hemşireler Haftası'na, Srebrenitsa katliamının yıl dönümünde Ankara'da yapılacak Goran Bregovic konserinin iptal edilmesi gerektiğine, Osmaniye'de belirlenen keçi ve koyun kilogram fiyatına, buğday alım fiyatlarına, otoyol ve köprü ücretlerine yapılan zamma, 15 Mayıs Nekbe Günü'ne ve Genel Başkan Ahmet Davutoğlu'nun çağrısına ilişkin açıklaması
- 25.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 15 Mayıs 1919'da İzmir'de işgalcilere ilk kurşunu sıkan Gazeteci Hasan Tahsin'e, otoyol ve köprülere yapılan zamma, açıklanan çay alım fiyatına ve destekleme bedeline, 2006 yılında geçen Cargill yasa tasarısı Tarım Komisyonunda görüşülürken hazırladığı rapora, Engelliler Konfederasyonu temsilcileriyle dün gruplarında yaptıkları toplantıya ve kısa zaman önce Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıkladığı sosyal yardım ödemelerine ilişkin açıklaması
- 26.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, sanatçı Ayten Gökçer'in vefatına, Hasan Tahsin'in şehadetinin yıl dönümüne ve Hava Şehitlerini Anma Günü'ne ilişkin açıklaması

- 27.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 15 Mayıs Kürt dili bayramına, açıklanan tasarruf tedbirlerine, Halk Bankasının esnafa vermiş olduğu kredilerde faizleri artırmaya yönelik bir adım attığına, bu sabah yapılan operasyonlarla gözaltına alınanlara, Cizre'de basın açıklaması yapacak ilçe örgütünün kuşatma altında olduğuna ve Kobani kumpas davasına ilişkin açıklaması
- 28.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, bugün reddedilen Osman Kavala hakkındaki yeniden yargılama talebine, cezaevindeki generallere, otoyol ve köprü geçişlerine gelen zamma, Diyanet İşlerinin tasarruf paketi açıklandıktan sonra İstanbul'da organize ettiği toplantıya ve 10 bin lira maaş alan emekliler için Meclisin gereğini yapması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 29.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 15 Mayıs Uluslararası Aile Günü'ne ve Resmî Gazete'de yayımlanan Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı'na, 15 Mayıs Hava Şehitlerini Anma Günü'ne, 15 Mayıs Nekte Günü'ne ve 10-16 Mayıs Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması
- 30.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 31.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu ile Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 35.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, esnaf kredisi faiz oranlarına geriye dönük olarak yapılan zamma ilişkin açıklaması
- 43.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya ilinin Karasu ilçesinde ruhsat alınmadan yapılan tatil köyüne ilişkin açıklaması
- 44.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, ülkenin kaynaklarının Moldova Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın yapımı için değil vatandaşların refahı için kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 45.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat depreminden sonra toplanan bağışlara ilişkin açıklaması
- 46.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, tarım sektörünün kan ağladığına ilişkin açıklaması
- 47.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Hemşireler Haftası'na ilişkin açıklaması
- 48.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 49.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 51.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 52.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Van Milletvekili Zülfü Uçar'ın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 53.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 54.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 55.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, belediyelerin son yirmi yılda almış oldukları kredi tutarlarının ve bu kredilerin gerekçelerinin tespit edilerek verimli yatırımlara dönüşüp dönüşmediğinin ortaya çıkarılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından duyurulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli programının tüm içeriği ve yönleriyle araştırılması ve tartışılması, müfredatın dünyadaki gelişmelere ayak uydurabilen, millî bilinç ve değerlere sahip nesiller yetiştirmek üzere yeniden ele alınması amacıyla 14/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kürtçe ana dilin korunması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 4.- CHP Grubunun, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu ve arkadaşları tarafından, madencilik sektöründe yaşanan sorunların araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden liseli öğrenci grubuna “Hoş geldiniz.” denilmesi

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder’in, Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder’in, Muş Milletvekili Sümeyye Boz’un 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110)

X.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Bursa Milletvekili Mustafa Varank’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına satışmasına ilişkin konuşması

2.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank’ın, Ankara Milletvekili Murat Emir’in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışmasına ilişkin konuşması

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Bursa Milletvekili Mustafa Varank’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışmasına ilişkin konuşması

4.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, Bursa Milletvekili Mustafa Varank’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına satışmasına ilişkin konuşması

5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in, Uşak Milletvekili Ali Karaoba’nın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında şahsına satışmasına ilişkin konuşması

6.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl’ün, Bursa Milletvekili Mustafa Varank’ın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışmasına ilişkin konuşması

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan’ın, 2 Nisan 2024 tarihinde İstanbul’da bulunan bir eğlence mekânı tadilatında çıkan yangına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’nun, Bursa Osmangazi Belediyesinin yürüttüğü bir projeye, Bursa Büyükşehir Belediyesince 1 Aralık 2023-31 Mart 2024 tarihleri arasında yapılan reklam, ilan ve tanıtım harcamalarına, Bursa Osmangazi Belediyesince 1 Aralık 2023-31 Mart 2024 tarihleri arasında yapılan reklam, ilan ve tanıtım harcamalarına, İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya’nın cevabı (7/11076), (7/11187), (7/11188), (7/11189)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Türk Kızılay Derneğine yönelik gerçekleştirilen denetimlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz’ın cevabı (7/11105)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın, 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Karaköprü ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Haliliye ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Bozova ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Akçakale ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Harran ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz’ın cevabı (7/11106), (7/11107), (7/11108), (7/11109), (7/11110), (7/11111)

4.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın, 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Ceylanpınar ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Hilvan ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Halfeti ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Suroç ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Siverek ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimlerinde Şanlıurfa ili Birecik ilçesi için basılan ve kullanılmayan oy pusulalarına,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz’ın cevabı (7/11113), (7/11114), (7/11115), (7/11116), (7/11117), (7/11118), (7/11119), (7/11120)

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya’nın, yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının sorunlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz’ın cevabı (7/11252)

15 Mayıs 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Adil BİÇER (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Bir de bir açıklama yapayım, bugün 20 milletvekilinin dışında kimse kürsüye gelmesin, yazdırmasın; bugün sadece 20 kişiye söz verebileceğiz.

Gündem dışı ilk söz, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü münasebetiyle söz isteyen Sakarya Milletvekili Sayın Lütfi Bayraktar’a aittir.

Buyurun Sayın Bayraktar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Sakarya Milletvekili Lütfi Bayraktar'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

LÜTFİ BAYRAKTAR (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz üzere, 14 Mayıs tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de Dünya Çiftçiler Günü olarak kutlanmaktadır. Bu vesileyle hem bir çiftçi ailesinin evladı olarak hem çiftçilerin kurduğu bir örgütün temsilcisi hem de bu kıymetli Gazi Meclisimizin bir temsilcisi olarak bütün çiftçilerimizin Dünya Çiftçiler Günü'nü yürekten kutluyor, tebrik ediyorum. İyi ki varsınız ve iyi ki üretmeye devam ediyorsunuz.

Ancak bugün, yine, 15 Mayıs El Nekbe, İsrail zulmünün devlet terörüyle devam ettiği bir dönemin yıl dönümü. Buradan İsrail'i ve bütün yardımcılarını kınıyorum. Onlara ve tüm dünyaya sesleniyorum, diyorum ki: Ey terör seviciler, İsrail ve yardımcıları; bilirsiniz ki bu mazlum, bu mağrur millet dünyaya hak ve adalet getirdi, dünyaya hukuk getirdi; nereye giderseniz gidin, nereye kaçarsanız kaçın, dünyaya hak, hukuk getirme mücadelesi bu aziz millet tarafından devam edecek. Er veya geç çocukları öldürmenin, kadınları öldürmenin, zulmetmenin bedelini mutlaka ödeyeceksiniz. Sadece bu dünyada mı? Hayır. Din gününde de bunun hesabını Allah'a vereceksiniz.

Kıymetli arkadaşlar, kıymetli milletvekillerimiz; biliyorsunuz ki tarım artık stratejik bir sektördür. Tarım sektörünün stratejik bir mana ifade ettiği artık tüm dünya tarafından kabul edilmiştir. Bu sebeple, artık dünyada hükümetler tarım sektörünü stratejik bir konu olarak değerlendirmek zorunda ve bütün planlarını buna göre yapmak zorundadır. Bu sebeple, devletler, hükümetler tarımın arz güvenliğini sağlamak, bunun için tedbirler almak, bu vesileyle de tarımı ayrı bir yere koyarak tarımla ilgili bir kısım teşvikler ve tedbirler almak zorundadır. Yani çiftçilerimizin emeği yaşam için kıymetlidir ve bütün hükümetler, devletler strateji üretirken mutlaka tarımın bu önemini dikkate alarak stratejilerini yapmak durumundadır.

Ülkemizde son yıllarda tarım alanında ciddi gelişmeler olmuştur. Eksik var mıdır? Olabilir. Yapamadığımız meseleler var mıdır? Olabilir ancak devraldığımız noktadan devredilen noktaya bakmak lazım. Tarımsal hasılamız 2002 yılında 25 milyar dolar iken bugün 70 milyar dolara ulaşmıştır; tarım ve gıda ürünleri ihracatımız 3,8 milyar iken bugün 31 milyar dolara ulaşmıştır. Bitkisel üretimimiz ve hayvan varlığımız artmıştır. 2002 yılında, hem de Türkiye'de bir kısım muhaliflerin "Bitti." demesine rağmen şeker pancarı üretimimiz 2,16 milyon tondan 3,3 milyon tona, buğday üretimimiz 19,5 milyon tondan 22 milyon tona gelmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şeker fabrikalarını kapattınız, şeker fabrikalarını. Şeker fabrikalarını kapattınız, bir de onu anlatıyorsun ya! Şeker fabrikalarını kapattınız.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Başta buğday olmak üzere, Türkiye, birçok üründe bu eli öpülesi çiftçilerimizin desteği ve Hükümetimizin katkısıyla kendi kendine yeter hâle gelmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Tüm çiftçilerin mal varlığında hacizler var, hacizler!

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Sadece bu mu?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Şekerin fiyatı kaç liradan kaç liraya geldi?

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Türkiye başta fındık olmak üzere kiraz, ayva, incir, keçiboynuzu ve kayısı üretiminde dünyada 1 numaradır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Şeker fiyatları kaç liradan kaç liraya geldi?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – 1 litre mazot kaç paraydı? 1 TL'ydi, şimdi 44 lira ya!

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Birçoğunuzun "Buğday yok." dediği o süreçte buğday ihracatımız 2006 yılından sonra, bugüne kadar dünyada 1 numaradır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ekmek kaç lira?

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Tabii ki çiftçilerimiz bunları yaparken bize de iş düştü; Hükümetimiz bu süreçte çiftçilerimize olan desteğini 3,1 milyardan 70 milyara çıkardı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Anayasa'daki millî gelirin yüzde 1'ini vereceksin, yüzde 1'ini.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – 2006'dan bu yana 94 bin çiftçimizin projesine 95 milyar destek verdi. Ve yine Hükümetimiz gündemde olmayan TARSİM uygulamalarını devreye sokarak 25 milyon poliçenin yüzde 70'ini devlet adına karşılamak şartıyla yaklaşık 24 milyar liralık hasar ödemesi yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Çiftçinin anayasal hakkı olan yüzde 1 millî geliri vereceksiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Aslında bu uygulamayla çiftçimizin ürününü destek ve sigorta kapsamına, güvence kapsamına aldı.

Kıymetli arkadaşlar, her şeyi mükemmel yaptık demiyoruz ama biz birilerinin söylediği gibi "İktidar ne yaparsa yapsın, iyi de yapsa biz 'iyi' diyemeyiz." anlayışına hâkim değiliz. Artılarımızı konuşacağız, eksiklerimizi de konuşmak için buradayız. Biz muhalefetin sırf muhalefet olduğu için doğru, haklı yaklaşımlarını öteleyen, yanlış diyen bir zihniyete sahip değiliz. Biz bu memleket için, bu ülke için gece gündüz çalışmaya, kim ne derse desin doğru bir şey varsa onu almaya hazır bir grubuz.

Kıymetli arkadaşlar, tabii, çiftçi, tarım derken şunu da unutmamak lazım: Çiftçilerimizin ortağı olduğu, yüzde 100 sahibi olduğu ve bu alanda çok ciddi işlev gören Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerini de unutmamak lazım. Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri hem üreticimizin ürünlerinin değerlendirilmesinde hem kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınmasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Bir daha uzatalım.

BAŞKAN – Uzattım sizinkini, farkında bile olmadınız.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Allah razı olsun. Bir daha uzatırsanız...

BAŞKAN – Son defa. Toparlayın lütfen.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Devamla) – Tamam.

...hem de güvenli gıdaya ulaşılmasında çok ciddi bir görev ifa etmektedir. Pandemi süreci gösterdi ki güvenli gıdaya ulaşmak zaruridir, ihtiyaçtır ve çok ciddi anlamda Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri bu görevi ifa etmektedir.

2000 yılındaki özerkleşme sürecinden sonra maalesef Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri bir kısım sıkıntıya uğradı ama bugün bu zorlu süreci geçen, bir kısım, başta FİSKOBİRLİK olmak üzere, MARMARABİRLİK, TRAKYA BİRLİK, TARIŞ İNCİR, TARIŞ ÜZÜM, TARIŞ ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI, TARIŞ PAMUK, KOZABİRLİK, GÜLBİRLİK, ÇUKOBİRLİK, KARADENİZBİRLİK, ANTİBİRLİK ve TİFTİKBİRLİK hayatını çok ciddi bir şekilde devam ettiriyor ve tarım sektörüne çok ciddi katkı sunuyor. Bu anlamda, Hükümetin de bir kısım destekleriyle bu zorlu süreci geçen bu üretici birliklerimizin yöneticilerine, çalışanlarına ve bu birliklere destek veren bütün çiftçilerimize teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle bütün çiftçilerimizin 14 Mayıs Çiftçiler Günü'nü tebrik ediyorum ve kutluyorum, iyi ki varsınız diyorum, siz cana can katıyorsunuz, biz de size can suyu olmak için hazırız diyorum.

Tekrar yüce heyetinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bayraktar.

Gündem dışı ikinci söz, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ulusal kurtuluş mücadelesini başlatmak üzere Samsun'a çıkışının 105'inci yıl dönümü ve 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı münasebetiyle söz isteyen Samsun Milletvekili Murat Çan'a aittir.

Buyurun Sayın Çan. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ni başlatmak üzere Samsun'a çıkışının 105'inci yıl dönümü ve 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve aziz milletimiz; yarın bu saatlerde ulusumuzun yazgısını değiştirecek bir yolculuk başlayacak İstanbul'dan, istikamet Samsun. Mayısın 19'unda bu yolculuğun bittiği noktadan yani Samsun'dan bir güneş doğacak ve bu güneş bütün Türkiye'yi, dünyayı aydınlatacak. Bütün dünyaya örnek olacak bir lider barış için savaşı öğretecek dünyaya.

Nutuk yani Millî Mücadele'nin Mustafa Kemal Atatürk tarafından yazılan hikâyesi şu cümleyle başlar: "1919 senesi Mayısının 19'uncu günü Samsun'a çıktım." Diğer bir deyişle 19 Mayıs 1919 Millî Mücadele'nin fiilen başladığı tarihtir. Samsun'a giderken kendisine verilen görev ordu müfettişliği olsa da Mustafa Kemal Paşa'nın gündemi de hedefi de emperyalist işgale karşı ulusal bir direniş örgütlemektir. Mustafa Kemal yine Nutuk'ta "Benim Kararım" başlıklı kısmında bunu kesin bir şekilde ifade ediyor. Osmanlı'nın içine düştüğü çaresiz durumu özetledikten sonra "Baylar, bu durum karşısında bir tek karar vardı; o da ulus egemenliğine dayanan tam bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak. İşte, daha İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz uygulamaya başladığımız karar bu karar olmuştur." diyor.

Değerli milletvekilleri, 19 Mayıs sadece bu topraklar için değil, Mustafa Kemal Atatürk için de her şeyin başlangıcı oldu. Şevket Süreyya Aydemir bunu "Mustafa Kemal'in yeni hayatı, yeni âlemi, onun 1919 Mayısının 19'uncu günü Samsun kıyısında Anadolu karasına ayak basmasıyla başlar." cümlesiyle ifade ediyor. Daha da çarpıcı olanı bizzat Mustafa Kemal Paşa'nın 19 Mayıs kendi doğum günü olarak ilan etmesidir. Bu hikâye ortaya çıkış şekliyle de çok özel, çok öğretici bir hikâyedir aslında. Sadece Meclis tutanaklarına girmesi için değil, milletimizin hafızasında yer edinmesi için bunu özellikle anlatmak istiyorum.

Yıl 1936, dönemin İngiltere Kralı VIII. Edward, Avrupa'daki devlet liderlerine bir jest yapmak ister. Niyeti, her bir devlet başkanına doğum günü kutlama telgrafı göndermektir fakat İngiliz Kraliyeti Mustafa Kemal Atatürk'ün doğum gününe ilişkin bir resmî kayıt, bilgiye rastlamamıştır, ulaşamamıştır. Tek çare Mustafa Kemal'in doğum gününü Türkiye Cumhuriyeti devletinden resmî yazıyla istemektir. İngiliz maslahatgüzarı James Morgan, Kraliyet adına Türk Dışişlerine başvurur, Dışişleri talebi Cumhurbaşkanlığına iletir. Şu elimdekiler bu yazışmaların birer fotokopisidir. İngilizlerin talep yazısı, Dışişlerinin Cumhurbaşkanlığına havalesi ve Cumhurbaşkanlığının cevap yazısı burada mevcut. 10 Kasım 1936'da Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri talebi cevaplar, cevap şöyledir: "Reisicumhur Atatürk'ün 19 Mayıs 1881 tarihinde doğmuş olduklarını arz ederim." Büyük Önder'imiz doğum tarihini kurtuluş şehrine ayak bastığı gün olarak belirlemiştir. İşte bu nedende 19 Mayıs tarihi çok müstesna bir tarihtir çünkü 19 Mayıs Türk ulusunun bağımsızlık ve özgürlük umutlarının inanca dönüştüğü tarihtir. Aydınlığa ve geleceğe olan inancın adıdır 19 Mayıs. Mustafa Kemal Paşa'nın millî iradeyi egemen kılmak için tarih sahnesine çıktığı gündür 19 Mayıs. Evet, 19 Mayısın açtığı yol, şu arkamdaki duvarda yazılı olan ifadeyi, cumhuriyetimizin temel ilkesini yarattı: "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir."

Değerli milletvekilleri, yüz beş yıl önce atılan o ilk adım, o gün yakılan bağımsızlık meşalesi asırlar boyu yolumuzu aydınlatacak; biz buna inanıyoruz ve o nedenle bu 19 Mayıs'ta başta siz değerli milletvekillerimiz olmak üzere bütün halkımızı Samsun'a davet ediyoruz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in öncülüğünde, Merkez Yönetim Kurulu üyelerimiz ve partililerimizle birlikte Samsun'da buluşacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MURAT ÇAN (Devamla) – İlk adımı atıldığı noktada, Tütün İskelesi'nde buluşacağız, Ata'mızı ve yol arkadaşlarını karşılayacağız. Onur Anıtı'nda Büyük Önder'imizi selamlayacağız. Gençlerimizle, yurttaşlarımızla kucaklaşacağız. Büyük Önder'imizin doğum gününü kutlayacağız. Yüz beş yıl önce yakittiği bağımsızlık meşalesini sembolik olarak kendisinden devralacağız, gelecek nesillere, gençlerimize devredeceğiz. Bir asır önce zorla, işgalle vatansızlaştırılmak istenen, özgürlüğünden mahrum bırakılmak istenen, geleceği karartılmak istenen bir ulusa "Ya istiklal ya ölüm!" şiarıyla önderlik eden Büyük Atatürk'ü ve onun dava arkadaşlarını en derin duygularımla ve saygıyla yâd ediyor, ulusumuzun 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı bugünden kutluyorum.

Çok teşekkür ediyorum hepinize. (CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Kars'ın sorunları hakkında söz isteyen Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'a aittir.

Buyurun Sayın Alp. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Kars'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün size gerçekten ibret alınacak bir mağduriyet hikâyesi anlatacağım. Bu konuşmayı da Kars'ın işsiz gençleri ve ülkemizin bütün mülakat mağdurları için yapıyorum ve eminim ki bu hadiseyi öğrendikten sonra Parlamento çatısı altında bir daha mülakat uygulamasını savunacak tek bir onurlu parlamenter bile kalmayacaktır.

Niye bu kadar iddialı söylüyorum? Bakınız, sayın milletvekilleri, Kars Kafkas Üniversitesi, Veteriner Fakültesi çiftliğinde çalıştırılmak üzere İŞKUR aracılığıyla 4 çoban almak üzere ilana çıkar. Şimdi "Mülakat yapmadık." diyenlere hepsini belgeyle ve delille anlatacağım. 4 çoban almak istiyor; yöntem, noter kurası ve sözlü sınav. Noter kurası sonucu adaylar mülakata davet ediliyor, noter kurası sonucu asil listeden sözlü sınava girmeye hak kazanan adaylar 6 Temmuz 2023 Perşembe günü mülakata davet ediliyor, çoban mülakatı. Ve bu çoban mülakatında koca YÖK, adayları başarısız sayıyor -buyur, belgesi- çobanlık mülakatında başarısız sayıyor. Bu onurlu çobanlar...

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Belediyelere personeli nasıl alıyorsunuz? Mülakatla mı alıyorsunuz?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Dur, mülakat sorusunu sana soracağım.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Mülakatla mı alıyorsunuz?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Dur, şimdi, ayrılma, soruyu sana soracağım. (CHP sıralarından alkışlar) Soruyu sana soracağım, sen hak ettin şimdi, soruyu sen hak ettin.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Belediyelere personeli mülakatla mı alıyorsunuz? Bütün belediyeleri personelle doldurdunuz, mülakatla mı aldınız?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Bu onurlu çobanlar YÖK'e karşı ne yapar biliyor musun? Avukat tutar, dava açarlar. Onurlu bir avukat ve onurlu davacılar bu insanları dava eder ve onurlu bir mahkeme şu kararı alır: "Herhangi bir puanlamaya gidilmedi, yetersiz olmasının gerekçesi ortaya konulmadı." Bu nedenle sınavı iptal ettirir çobanlar; YÖK'ün sınavı, YÖK'ün mülakatı iptal edilir. Fakat sizin mülakat ısrarınız bitmez, "Bu işten vazgeçelim." demek aklınıza bile gelmez. Aradan bir yıl geçer, tekrar mülakat için ilana çıkarlar; buyur, belgesi. Sözlü sınavlarda adaylar, idareye karşı açtığı Kars İdare Mahkemesi kararı gereğince

mülakata çağrılır. Ne zaman? 25/4/2024. Çoban dedikleriniz... Sen Kars'ın gençlerine bunu yapmayacaktın, şimdi sana ben çobana sorduğun mülakat sorusunu göstereceğim. Bak, o mülakatın sonucu ne oldu biliyor musunuz? Sürekli işçi, çoban alımı sözlü mülakat sonuçları başarısız sayıldı. Hani, siz görevin gerektirdiği hâller dışında mülakat yapmayacaktınız? Çobana mülakat yapmaya utanmadınız. Şimdi sana soruyorum, mülakattaki soruya doğru cevap ver, seni tebrik edeceğim, var mısın?

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Genel Kurula hitap et.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Sana hitap ediyorum, sen bu soruyu bilersen Kars'ta çoban olabilirsin. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Sen belediyelere mülakatla mı personel alıyorsun?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Sen bu soruyu bilemezsen Kars'ta çoban bile olamıyorsun.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Antalya'da belediyede çalışanları sürdürünüz; mülakatla mı aldınız? Personeli mülakatla mı aldınız? Belediyelere personeli mülakatla mı aldınız, nasıl aldınız?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Şimdi hazır mısın, sana soruyorum, ilkokul mezunu olma şartıyla mülakata getirdiğiniz çobana sorulan soruyu sana soruyorum, söyle bakalım: Kars'ın ilk belediye başkanı kimdir? Biliyor musun, söyle biliyor musun? Bilmiyorsun değil mi? İşte bu milletvekili Kars'a gelse çoban bile olamaz; bu sistemle bunları çoban bile yapmıyorlar. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Belediyelere personeli mülakatla mı aldınız, onu da anlat!

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Bak, soruyu soruyorum... Tarihçi vardı, Elâzığ milletvekili, burada yok bugün. Tarihçi var mı, kendine güvenen tarihçi? AK PARTİ sıralarında tarihçi var mı kendine güvenen, tarih sorusu soracağım?

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Neyle aldınız? Mülakatla mı aldınız, sınavla mı aldınız, KPSS'yle mi alıyorsunuz belediyelere; onu anlat sen. Belediyelerden sürdürdüğünüz personeli anlat, çıkardığınız personeli anlat belediyelerden.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Çobana mülakatta sorduğunuz tarih sorusu... Sana soruyorum, sana soruyorum o zaman cevap ver: Yazıyı ilk çağda kim icat etti?

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Ya, bırak ya bırak!

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – İlkokul sorusu, ilkokul mezununa soru... Cevap ver. Bilmiyor, bak bu da bilmiyor; bunu da çoban yapmazlar. (CHP sıralarından alkışlar) Bunlar Kars'a gelse çoban yapmazlar.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Bırak, martaval okuma bize, hikâye anlatma! Bize hikâye anlatma!

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Ama size sorsa var ya, "Parayı kim buldu?" dese hepiniz bilirsiniz. Bak, rüşveti kim buldu, torpili kim buldu, mülakatı kim buldu, hepiniz adınız gibi biliyorsunuz. Hiç bilmeseniz aynaya bakarsınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bak, Kars'ın çocuklarına sorulan soruyu soruyorum: "Aras Nehri nereden çıkmıştır?" Aras Nehri'ni, çobana soruyorlar sayın milletvekili, Aras Nehri nereden çıkmıştır; cevap ver, biliyor musun? Hiçbiriniz bilmiyorsunuz değil mi?

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – O emekçilerinin, o işten sürülenlerin, o işten çıkarılanların iki elleri yakanızda sizin! Zulmediyorsunuz, o insanları sürüyorsunuz!

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Milletvekili yaptı AK PARTİ sizi ama Kars'a gelseniz çoban olamazsınız. Aras Nehri nereden çıktı bilmezsin ama ben sana soruyorum: Siz nereden çıktınız? Bu kadar rüşvetçi, bu kadar yolsuzluk yapan, bu kadar pudra şekerci, nereden çıktınız? Hani siz erdemliler hareketiydiniz; bu kadar erdemsizi nereden buldunuz? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ben mağdurun hakkını savunuyorum, bu dört sene de burada savunacağım. Sen Karslı çocuğun hakkını yerken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Utanmadan konuşuyorsun! Sen işten çıkarılanların hesabını ver!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Tomar tomar paralar nereden çıktı?

MEHMET DEMİR (Kütahya) – İnan Bey, 250 bin dolar hangi milletvekilinizin odasından çıktı?

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın Sayın Alp.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Senin Grup Başkan Vekilin kolunda 2 milyonluk saatle geziyor. Sordular "Neyle aldın?" diye. Dedi ki: "Helal paramla aldım." Ya, sen helal paranla her gün trilyonluk takı takıyorsun da bu memleketin garibanına çoban olmak için niye torpil aratıyorsun? Cevap ver! Gel buraya, cevap vereceksin!

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – İnsanların ekmeğiyle oynayan belediye başkanlarına lafın yok! İnsanların ekmeğiyle oynayan belediye başkanlarına laf edebiliyor musun?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Sen niye Avrupa'nın sosyetik kulüplerinde istakoz partileri yapıyorsun da memleketin gariban çocuğunu ekmeğe muhtaç bırakıyorsun? Bunların hepsinin hesabını size soracağım, dört yıl boyunca soracağım!

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – İnsanların ekmeğiyle oynayan belediye başkanlarına laf et, tamam mı!

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Sayın Hatip, 250 bin dolar hangi milletvekilinizden odasından çıktı?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Kars'ın çocuklarının hakkını yemek neymiş hepinize göstereceğim!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Alp.

MEHMET DEMİR (Kütahya) – 250 bin dolar hangi milletvekilinizden çıktı?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Ya, bir tane şu soruya cevap veren milletvekili çıkmadı ya, tek bir kişi çıkmadı!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

MEHMET DEMİR (Kütahya) – İnan Bey, 250 bin dolar hangi milletvekilinizin odasından çıktı?

MEHMET BAYKAN (Konya) – Keş para, keş!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niye çoban bulunamıyor diyorduk, bundanmış.

BAŞKAN – Sayın vekiller, Grup Başkan Vekili konuşacak.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli Başkanım, mülakat konusunu eleştirmeyi, bu konuda bölgesinden açıklamalar yapmayı ve örnekler vermeyi doğru karşılayabilirim fakat kastını aşan bu konuşmayı bütün AK PARTİ'li vekillere olmayan bir şekilde suçlama noktasında taşımayı nezaketsiz ve saygısız buluyorum. Hele şahsımla alakalı yapılan açıklamayı tamamen yersiz ve anlamsız buluyorum. Allah'a şükür ben devlet kademesinde hiç iş yapmadım, 63 yaşındayım. Bir lira kredi dahi kullanmadım ve devlet kademelerinde hiçbir zaman vazife almadım ta ki milletvekili seçilinceye kadar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Yirmi sekiz yıl ceza avukatlığı yaptım, 13 tane romanım var ve 250'den fazla da dizi, bölüm oyunculuğu yaptım ve helal yolla satın aldığım saatimi takmaya devam edeceğimi söyledim. Hadisenin

buraya getirilmesini son derece saygısız, anlamsız ve kastını aşan açıklamalar olarak söylüyorum ve bütün AK PARTİ Grubunu kastederek yaptığı açıklamaları sayın konuşmacıya aynen iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkanım, özür dilerim, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Bir saniye... Buyurun Sayın Alp.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkanım, ben Sayın Grup Başkan Vekilinin sözleri üzerine sözümü geri almak üzere kürsüden bir dakika söz istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yalnız, konuşması da düzeltmeye muhtaç, kamu personeline hakaret etti Sayın Başkan bilmeden. “Allah’a şükür kamu personeli hiç olmadım.” dedi; o da bir hakaret.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden söz vereyim, Sayın Alp.

2.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp’in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Milletvekilleri, ben az önce AK PARTİ milletvekillerine bir soru sordum, çoban mülakatında sorulan soruyu sordum; bilemezseniz sizi Kars’ta çoban yapmazlar dedim, bu sözüm maksadını aşmıştır. Efendim, hepinizi çoban yaparlar.

Teşekkür ediyorum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Biz zaten çobanız ya, biz sizin çobanız; ben sana çobanlık yaparım.

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Peygamber mesleği ya...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ben sana çobanlık yaparım...

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – İtiraz ettiniz, şimdi de yaparlar diyorum; bunda ne var.

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) – Bu, özür mü şimdi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ben sana çobanlık yaparım merak etme sen.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Yapmazlar dedim, sözümü geri aldım yaparlar dedim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ben sana çobanlık yaparım hiç merak etme; hem de iyi çobanlık yaparım.

BAŞKAN – İlk söz, Bursa Sayın Refik Özen’e aittir.

Buyurun Özen.

3.- Bursa Milletvekili Refik Özen’in, Ayasofya Camisi’nin ibadete açılması için yıllarca hukuk mücadelesi veren İsmail Kandemir’in vefatına ilişkin açıklaması

REFİK ÖZEN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ayasofya Camisinin ibadete açılması için yıllarca hukuk mücadelesi veren ve Ayasofya ibadete açıldıktan sonra duyduğu sevinci “Kuşlar gibi uçuyorum, başardık.” sözleriyle ifade eden İsmail Kandemir ağabeyimizi geçtiğimiz pazar günü ikamet ettiği Bursa’ımızda son yolculuğuna uğurladık.

İsmail Kandemir 24 Kasım 1934 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı’nın iptali için yıllarca mücadele etmiş ve 1994’ten itibaren yaklaşık 50 dava açmıştır. Son davada Danıştay 10. Dairesi kararı iptal etmiştir. Ömrünü Ayasofya’nın özgürlüğüne adanmış dava insanı İsmail Kandemir ağabeyimizi bir kez daha rahmetle anıyor, mekânı cennet olsun diyorum.

BAŞKAN – Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat...

4.- Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat’ın, Erzurum Karayazı Belediyesinin çöp toplama aracının Valilikçe geri alındığı iddialarına ilişkin açıklaması

ABDURRAHİM FIRAT (Erzurum) – Bazı basın yayın organlarında yer alan ve yerel seçimlerde DEM PARTİ’nin kazandığı Karayazı Belediyesinin çöp toplama aracının Valilikçe geri alındığı yönündeki iddialar hakkında söz almış bulunmaktayım.

Valiliğimizin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının şartlı nakdi yardımı karşılığında bakanlıktan geçici süreliğine temin ettiği çöp toplama aracı Karayazı Belediyesine çevre temizliği için tahsis edilmişti ancak belirtilen yasal süreç sona erdiğinden araç Karayazı Belediyesinden alınıp yine DEM PARTİ’nin kazandığı Tekman Belediyesine tahsisi için çalışmalar devam etmektedir. Dolayısıyla bazı mecralarda yer alan “DEM PARTİ belediyesinden çöp toplama aracının alındığı” şeklindeki iddialar asılsız ve gerçek dışıdır; kamuoyunun dikkatine sunarım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Demir...

5.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir’in, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü’ne ve Kütahya’nın Aslanapa ilçesinde kurulma aşamasındaki tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesine ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü’ydü. “Tarım” demek “gıda güvenliği” demektir. Çiftçilerimiz, insanlarımızı doyurmak için gece gündüz çalışıyor; bunun için çiftçilerimizin her zaman yanındayız ve destekliyoruz.

Kütahya’nın Aslanapa ilçesinde tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi kurulma aşamasında, organize sanayi bölgesinin ilk adımlarını atıyoruz. Önemli hayvancılık bölgelerinden biri olan Aslanapa ilçemizde, Cumhuriyet Mahallesi’nde 820 dönümlük arazide kurulacak olan OSB’de biyogaz tesisi, yem fabrikası, kesimhane, depolama alanları, eğitim merkezi, sosyal donatılar, güneş enerjisi santralleri bulunacak; toplamda 75 adet tesis yer alacak. Bu yatırımla ilçemiz, önemli bir hayvancılık ve üretim merkezi hâline gelecek, önemli sayıda istihdam sağlayacak, TKDK ve Bakanlık destekleriyle faydalanılacak olan her besi döneminde ilimizin ve ülkemizin net hasılatına yarım milyar TL katkı sağlayacak; Kütahya ve Aslanapa’mıza hayırlı olsun.

Tüm çiftçilerimizin 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü’nü kutluyor, bereketli ve bol kazançlar diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Sayın Mehmet Baykan...

6.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan’ın, Konya’da muhalefet partileri tarafından yönetilmeye başlanan belediyelerden gelen mobbing ve işten çıkarmalarla ilgili şikâyetlere ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Seçim bölgem Konya’da muhalefet partileri tarafından yönetilmeye başlanan belediyelerde mobbing ve işten çıkarmalarla ilgili birçok şikâyet gelmeye başladı. Daha bugün gelen bir bilgi “Pes!” dediyecek cinsten. Konya’da bir belediyemizde yüzde 54 engelli bir personelin görevi Fen İşleri Başkanlığında büro personeli olmasına rağmen, bir parkta bulunan tuvaletin önüne konulan bir masaya oturtulması ve yeni görev yeri olarak bildirilmesi hangi vicdanın eseri, hangi belediyeçilik anlayışının tezahürüdür? İlgili personelin engelli olması nedeniyle şimdilik buradan kişi ve belediye ismi vermiyorum, dileyen vekillerimize bilgisi verilecektir. Milletvekili arkadaşlarımdan belediyelerinde yapılan bu tarz uygulamaları takip etmelerini, böyle vicdan sızlatan durumlara müsaade etmemelerini temenni ediyorum. İnsanların işi, ekmeği ve kişilik haklarıyla uğraşmaya devam ederlerse bizler de bunları söylemekten, haklarını savunmaktan geri durmayacağız. Yönetimine geldiğiniz belediyelerdeki işiniz engelli personelle uğraşmak mıdır? Ayıptır, günahıdır! Gözümüz üzerinizde olmaya devam edecektir.

BAŞKAN – Bolu Milletvekili Sayın İsmail Akgül...

7.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması
İSMAİL AKGÜL (Bolu) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin kalkınmasında önemli rol oynayan ve zor şartlar altında ticari faaliyetlerini sürdürmeye çalışan esnaflarımızın ortağı olduğu Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinden çekilen kredi faiz oranlarında yüzde 10'luk bir artışa gidilmiştir. Bu durum karşısında esnaf ve sanatkarlarımız ciddi mağduriyetle karşı karşıya kalmaktadır. İstihdam, ekonomiye katkı ve küçük esnafımızın var oluşlarının devamı açısından, yükseltilecek faiz oranlarının düzenlenmesi, bu adımı geriye atılması gerekmektedir. Ahilik şuuru ve bilinci içerisinde emek veren tüm esnaf ve sanatkarlarımıza bir kez daha saygı ve şükranlarımı sunuyorum. Var olsunlar.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Sayın Ayhan Barut...

8.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması
AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP iktidarı yandaşların milyarlarca liralık vergi borcunu sıfırladı. Tüvyü bitmemiş yetimin hakkını, geçiş garantili otoyol ve köprülere, kullanılmayan havalimanlarına aktardı, hasta garantili hastanelere utanmadan verdi. Kamuoyunun tüm kaynaklarını saray çevresine, bir avuç rantiyeciye teslim ettiler. Yandaşlara ballı maaşlar ödenirken işçisinden çiftçisine, emeklisinden memuruna, halka açık ve yoksulluk reva görüldü. Şimdi de ekonominin can damarını oluşturan esnaf ve sanatkarlarımızın kullandığı hazine destekli kredi faizlerini "güncelleme" adıyla bir çırpıda artırdılar. Ödemesini yapmayı sürdüren esnaf ve sanatkarın hakkını utanmadan gasbettiler. İşin başında, esnaf ve sanatkarımıza, kredilerin sabit taksitlerle ödeneceğini söyleyenler şimdi sofrasına kan doğruyor. Siz tefeci misiniz, sizde hiç vicdan yok mu?

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan...

9.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, ana dil üzerindeki yasaklamaların sonlandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması
NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Merhaba Amed, Kobani, Süleymaniye, Mahabad. "...(*)"

Ana dil bir halkın ruhu, onuru, kültür ve edebiyat taşıyıcısı, onu var eden en temel unsurdur, aynı zamanda temel bir insan hakkıdır. Dünyanın en eski ve zengin dillerinden olan Kürtçe dili üzerinde yüz yıldır sürdürülen yasaklama ve asimilasyon politikaları sonlandırılmalıdır. Başta ana dilde eğitim okullar olmak üzere hastane, cami, hapishane, mahkeme, kamu idareleri ve yaşamın her alanında insanlık onuruna aykırı bu uygulamalardan vazgeçilmelidir.

Birleşmiş Milletlerin Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi başta olmak üzere yasal tüm engeller kaldırılmalıdır. "...(*)"

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Sayın Evrim Karakoz...

10.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Esnaf ve sanatkarlarımızın kullandığı hazine destekli esnaf kredilerine ait faiz oranları 1 Mayıs itibarıyla değişti; esnafımızın kullandığı kredinin faizi yüzde 120 artırıldı. Esnafımız ne kirasını ne faturasını ödeyebiliyor; esnaf can çekiyor, esnaf zor durumda, esnaf sıftah yapamıyor, esnaf kepenk kapatıyor, esnaf SGK primlerini dahi ödeyemez duruma gelmiş durumda ama gelin görün ki devlet bankaları iktidarın yancılara uygun şartlarda kredi kullandırırken, hatta bunların tahsilatı için peşlerine düşmezken esnafın kullandığı kredinin faiz oranlarını yükseltiyor.

Hazineye para lazımsa esnafın yakasına yapışmayacaksınız; gideceksiniz devletin kasasına elini uzatan çetelerden, faizcilerden ve garantili anlaşmalardan para kazanan patronlardan alacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Ali Gökçek...

11.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, 18 Mayıs Cumartesi Saraçhane'de düzenleyecekleri mitinge ilişkin açıklaması

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Elimde AKP'nin 2023 seçim beyannamesinin Yüksek Standartlı Demokrasi başlıklı sayfası var; diyor ki: "Kamu görevine ilk defa yapılacak atamalarda mülakat usulünü kaldırarak, atamaları yazılı sınav sonuçlarına göre yapacağız." Ancak verilen sözlerle rağmen AKP yetersiz kadro sayısı ve mülakat ısrarı sebebiyle öğretmenlerimiz ve ailelerine yine büyük bir hayal kırıklığı yarattı. Öğrencilerine kavuşmak için gün sayan gencecik öğretmenlerin gözündeki yaş günlerdir dinmiyor. İşte, sizin yüksek standartlı demokrasiniz bu, bu kadar.

Ben buradan gözü yaşlı mülakat mağdurlarının, atanmayan öğretmenlerimizin ve çağ dışı müfredat taslağına itirazı olanların seslerine ses olacağımız mitingimize tüm vatandaşlarımızı davet ediyorum. 18 Mayıs Cumartesi saat birde Saraçhane'de buluşalım.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Çiçek Otlu...

12.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın dün yaptığı açıklamaya ve Kobani kumpas davasına ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Ayhan Bora Kaplan'ın adamı olan ve bazı eylemlere karışan Serdar Sertçelik'in Emniyette gizli tanık olması üzerine İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya dün açıklama yaptı, FETÖ'vari gizli tanık taktikleriyle kendi karanlık düzenlerinin hâkim olmasına izin vermeyeceğini söyledi. Biz çok iyi biliyoruz ki birçok devrimci sosyalist Kürt gizli tanık ifadeleriyle gözaltına alındı, tutuklandı, ceza aldı. Yarın saat onda Sincan kampüsünde Kobani kumpas davası var ve bu davada da gizli tanık iddiasıyla Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş ve arkadaşlarımız ağırlaştırılmış müebbetle yargılanıyor. AKP kendisine gelince gizli tanıklar FETÖ'vari taktik oluyor, bize gelince gizli tanıkların söyledikleri doğru kabul ediliyor. Eğer samimiyseniz, o zaman herkese adalet istiyoruz; Kobani kumpas davasındaki yargılanan arkadaşlarımızın serbest bırakılmasını ve beraatlerini buradan talep ediyoruz.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

13.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, geçiş garantili yollara yapılan zamma ve açıklanan kamuda tasarruf paketine ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, bugünden itibaren geçerli olmak üzere yap-işlet-devret kapsamında özel şirketler tarafından işletilen geçiş garantili yollar zam geldi. Böylece beş ayda yüzde 150 oranında zamlanmış oldu. İki gün önce de kamuda tasarruf paketi açıklanmıştı. Tam o esnada da 92 milyar lira bütçesi olan Diyanet geceliği kişi başı 6.980 lira olan beş yıldızlı bir otelde toplantıdaydı. Devletin kiracı olduğu mülklerdense bahsedilmiyor bile. Güya kamuda yeni bina kiralama kısıtlaması getirildi. Peki, eskiden kiraladıklarınız ne olacak? Yüz yıllık kurumumuz Devlet Demiryollarını bile kiracı hâle getirdiniz. İktidarınızda son beş yılda hizmet binalarına 4,5 milyar lira kira ödenmiş. Şimdiye kadar aklınız neredeydi? Fahiş fiyat için kanun çıkarıyor, zamları ise yüzde 150 oranında yapıyorsunuz, enflasyondan dolayı da esnafı suçluyorsunuz. Bu zamları esnaf mı yaptı? Millettin cebinden elinizi çekin.

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Sayın Mustafa Hakan Özer...

14.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün 15 Mayıs Hava Şehitlerini Anma Günü, ben de bu içerikte bir konuşma hazırlamıştım ama az önce gündem dışı konuşma yapan CHP'li sayın milletvekilinin, bence, şov amaçlı, yakışsız konuşması üzerine, onunla ilgili birkaç kelime etmek istiyorum. Her şeyden önce burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, bütün milletvekilleri düşüncelerini özgürce ifade edebilirler ama bu hiç kimseye genelleme yaparak hakaret etme hakkını vermez. Sayın milletvekili AK PARTİ'li milletvekillerine dönerek rüşvetle ilgili, diğer birtakım hukuki olmayan şeylerle ilgili ağır ithamlarda bulundu. Ben bundan sonra Mecliste şahsım adına böyle genellemeler yapıldığı takdirde kalkıp aynı ithamları konuşmacıya yapacağımı özellikle ifade ediyorum. Eğer bildiğiniz bir hukuksuzluk varsa ismiyle, zikriyle, niteliğiyle söylersiniz ve giderseniz mahkemelerde bunun gereğini yaparsınız, yapmadığınız takdirde de bunun ortağı olursunuz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Sayın Halit Yerebakan...

15.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Uluslararası Aile Günü'ne, bugün açıklanan Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Eylem Planı'na ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her kurulan aile toplumun geleceğine ekilen bir tohumdur. Bu tohumların yeşermesi tüm ülkenin kaderini belirler ancak günümüz dünyasında ekonomik belirsizlikler, göç ve toplumsal normlardaki değişiklikler gibi birçok faktör aileleri etkilemektedir. Bunun yanı sıra aile içi iletişim eksikliği, zaman yönetimi sorunları, iş ve aile yaşamı arasındaki dengeyi sağlama zorluğu gibi içsel sorunlar da aileleri zorlamaktadır fakat biliyoruz ki aileler toplumun dokusunu ören ipikler gibidir, sağlam aileler güçlü toplumların temel taşıdır. Bu nedenle bugün Uluslararası Aile Günü'nde Bakanlığımızca açıklanan Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Eylem Planı'yla aile değerlerine olan bağlılığımızı yeniden vurgulamaktayız. Bu stratejik plan, aile yapımızı daha da güçlendirerek zorluklara çözüm üretmeyi ve aile fertlerinin desteklenmesini amaçlamaktadır. Bu özel günde tüm ailelerimizin sağlık, huzur ve mutluluk içinde yaşamasını temenni ediyoruz, saygılarımla.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer...

16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ev sahibi-kiracı uyumsuzluklarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ev sahibi-kiracı uyumsuzlukları nedeniyle yaklaşık 7 milyon kişinin mahkemelik olduğu raporlara yansdı. Kira tespit ve kira tahliye davalarının yanı sıra taraflar arasındaki uyumsuzluk nedeniyle şiddete varan olaylarda gözle görülür artışlar yaşanmaktadır. İktidar geçen iki yıl kiralamada yaşanan fahiş artışları sınırlamak amacıyla kira artış oranını yüzde 25'le sınırlamıştır. Temmuz ayı itibarıyla yüzde 25 yasal zam sınırının ne şekilde uygulanacağı belirsizliği sürmektedir. Kiracıları ve ev sahiplerini mağdur etmeden özellikle sabit gelirli kişilerin ödeme gücünü yaşamaması için daha kapsamlı bir yasal düzenlemenin yapılması şarttır. Ayrıca, yasal zorunluluğa uymayan ve daha fazla kira isteyen ev sahipleriyle uzlaşmaya yanaşmayan kiracılar için mutlaka yaptırım gerekmektedir. Evi olanın dertli, kiracı olanın geleceğinden huzursuz olduğu bu anlaşmazlık durumunu çözmek iktidarın boynunun borcudur.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Sayın Serkan Sarı...

17.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının tarım politikalarının çiftiçi topraktan kopardığına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, AKP iktidarının tarım politikaları çiftçimizi topraktan koparıyor. SGK verilerine göre 2012 yılında 1 milyon 56 bin olan aktif sigortalı çiftçi sayısı bugün 460 bine geriledi, çiftçimizin yarısı topraklarından koparıldı. Çiftçilerin bankalara olan borcu bir yılda yüzde 64,7 arttı, son yirmi yılda ise 122 kat artarak 561 milyar liraya yükseldi. Çiftçimizi borç batağına soktunuz, çiftçimiz artık nefes alamıyor. Türkiye'de ipotekli tarım alanı 42,3 milyon dekara ulaştı, 2 milyon 230 bin çiftçinin ise tapusu üzerine ipotek konuldu. Türkiye'yi doyuran el Balıkesir'de 63 futbol sahası büyüklüğünde ekilebilir tarım arazisi icradan satılık durumda. Bu karanlığı siz yaratınız. Çiftçi size rağmen üretmek için direniyor.

Üretimin önündeki engelleri kaldırın, girdi maliyetlerini düşürün, çiftçimizin alın terinin karşılığını verin.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Sayın Mestan Özcan...

18.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 15 Mayıs Nekbe Günü'ne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; katil İsrail'in 20'nci yüzyılın başlarından itibaren Filistin'de gerçekleştirdiği ihlal ve katliamlar 14 Mayıs 1948'de Filistin toprakları üzerinde işgal devletinin kurulmasıyla daha da şiddetli bir hâl almıştır. Hakları, toprakları, vatanları, canları ve malları gasbedilen Filistinliler takvimlerin 15 Mayıs 1948'i gösterdiği bugünü "büyük felaket" anlamına gelen "El Nekbe" olarak adlandırmaktadırlar. Filistin halkının yerinden edilşinin 76'ncı yıl dönümünde Gazze'de yaşanan soykırım Nekbe'nin geçmişte kalmadığını, şiddetlenerek devam ettiğini gösteriyor. İsrail'in yürüttüğü soykırımcı savaş bu yıl Nekbe Günü'nü daha da anlamlı kılıyor. Filistin'de barbar İsrail'in uluslararası bir acziyet ve yetersizlik ortamında korkunç katliamlar yapmaya devam ettiği bugünler tüm insanlık için bir turnusol testidir. Yaşananlar kabusların ötesine geçse de Gazzeliler topraklarından sürülemeyecek, Filistinliler teslim olmayacak diyor, 15 Mayıs Nekbe Günü'nde Gazi Meclisimizden Filistinli kardeşlerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sayın Sevdâ Karaca Demir.

19.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, 15 Mayıs Kürt dili bayramına ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Diller halkların kolektif kimliklerinin ayrılmaz parçasıdır, dili yok saydığınızda o halkı da yok saymış olursunuz. Bu ülkede sayısız Kürtçe dil derneği kapatıldı; Kürtçe çalışmalar yapan eğitimcilere ihraçlar, gözaltılar uygulandı; Kürtçe yayın yapan dergi, yayınevi, radyo ve televizyonlar cezalar aldı, kapatıldı; Kürtçe konserler, tiyatrolar, festivaller yasaklandı; Kürtçe kreşler kapatıldı; Kürtçe tabelalar söküldü; baskıcı ve inkârcı iktidar Kürt'ün dilini sadece seçimlerde hatırladı. Bütün yasakçı, ırkçı politikalara karşı Kürt halkı ana dilinden vazgeçmediğini mücadeledeki ısrarıyla gösteriyor. 15 Mayıs Kürt dil bayramını kutluyoruz. "... (*)

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan.

20.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, açıklanan tasarruf paketine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Nevi şahsına münhasır çılgın programlarla ekonomiyi batıran, devletin kasasını boşaltan, vatandaşı açlığa sürükleyen iktidar, gemiyi karaya oturtunca çareyi şimdi de tasarrufta buldu. Yazlık ve kışlık saraylar, uçak filoları, lüks araç konvoyları olmadan yaşayamayan ve "İtibardan tasarruf olmaz." diye diye bugünlere gelenlerin tasarruf paketi de ne acıdır ki fos çıktı. 100 milyar lira tasarruf etmek için kamu çalışanlarının servislerine göz dikildi. 5'li çeteye verilen garantilerde kısıtlama yok, kur korumalı soygunu telafi edecek eylem yok; köprüye zam, otoyola zam, ıgñeden ipliğe her şeye zam var. Bu iktidar tasarrufun bile faturasını

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

vatandaşın, emekçilerimizin, emeklimizin, çiftçimizin sırtına yıkmaya çalışarak günahlarına yeni günahlar ekliyor.

BAŞKAN – Amasya Milletvekili Sayın Reşat Karagöz...

21.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Esnaf ve sanatkârların kullandığı kredilerin faiz oranlarında yapılan artışa ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP, açıklamış olduğu tasarruf tedbirlerine yazlık ve kışlık sarayları, uçak filolarını değil, kooperatiflerden kredi çeken esnafımızı seçti. Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerinden kredi kullanan yaklaşık 1 milyon esnafımızın kredilerinin faiz oranları 1 Mayıs 2024 itibarıyla geriye dönük olarak artırılmıştır. Türkiye, maalesef, sözüne, sözleşmesine, attığı imzaya sadık olmayan bir iktidarla karşı karşıyadır. Esnaflarımız işine geldiğinde faize nas gözüyle bakan, işine gelmediğinde faizleri artıran bu beceriksiz yönetimden bıkmış durumda. Esnaflara kullandırılan kredilerin faiz oranlarını 2 katı oranında artırmak, ayakta durmaya çalışan esnaflarımızın ölüm fermanı olmuştur. İktidar elini esnafın cebinden çekmeli ve verdiği ihalelerle zengin ettiği yandaşların kasasına bakmalıdır. Verilen bu yanlış karar tekrar gözden geçirilerek kepenk kapatmayla karşı karşıya kalan esnafımıza destek olacak adımlar atılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz...

22.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Makbule Sevinç davasına ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Günlerdir çağrısını yaptığımız Makbule Sevinç davası bugün görüldü. Adliye binası Özel Harekât polisleriyle âdeta abluka altına alındı. Davayı takibe gelen heyet ve aile, duruşma salonuna başlangıçta alınmadı. Burada gördüğümüz şey şu: Yargılandığı müebbet hapis cezası bu davada bozuldu ve on beş yıla düşürüldü. Erkek yargının kadın cinayetine dair tutumu neyse kolluğun tutumu da aynı şekilde çünkü karara itiraz eden aile karga tulumba ve yaka paça bir şekilde dışarı atıldı. Karara itiraz etmek tek gerekçe sayıldı ve bu da bize şunu gösteriyor: İktidarın kadın cinayetlerine karşı yaklaşımı ve hak arayan halka karşı tutumu hiçbir zaman değişmedi.

Ezcümle, bunun özeti olarak şunu söyleyebiliriz: Erkek vuruyor, yargı koruyor. Bu davayı takip etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük madde 60'a göre sözler bitti.

Eğer belli bir serilikte gidebilirsek belki akşama doğru yeniden talep alabiliriz ama şu anda almıyoruz.

Sayın Fendoğlu, sizin bir söz talebiniz var.

Buyurun.

23.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, Malatya Kentsel Dönüşüm Müdürlüğüne Kışla Caddesi üzerindeki iş yerlerinin tahliyesi için yapılan tebligata ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Malatya Kentsel Dönüşüm Müdürlüğüne rezerv yapı alanı içerisinde bulunan Kışla Caddesi üzerindeki iş yerlerinin tahliye edilmesine dair ilan edilen tebligat yapılmıştır. 6 Şubat depreminde ilimiz Malatya'da "çarşı" tabir edeceğimiz tek cadde olan Kışla Caddemizdeki esnaf ve iş yerlerinin on beş gün içinde Kentsel Dönüşüm Müdürlüğüne resen tahliye edilme kararı yanlıştır. Burada bulunan ve iş yerleri sağlam olan esnaflarımızın, kirasını yıllık ödemiş kiracıların, iş yerlerini deprem sonrası tadilat ve dekorasyon yapanların bu kararla mağduriyet yaşayacakları aşîkârdır. Esnafımıza alternatif çarşı yeri gösterilmesi ve en azından Kurban Bayramı sonuna kadar müsaade edilmesi talebimizdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili Sayın İsa Mesih Şahin'e aittir.

Sadece 2 kez uzatacağım, dün biraz sarktı, bugün telafi edelim; anlayışınıza güveniyorum.

Buyurun Sayın Şahin.

24.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 12-18 Mayıs Hemşireler Haftası'na, Srebrenitsa katliamının yıl dönümünde Ankara'da yapılacak Goran Bregovic konserinin iptal edilmesi gerektiğine, Osmaniye'de belirlenen keçi ve koyun kilogram fiyatına, buğday alım fiyatlarına, otoyol ve köprü ücretlerine yapılan zamma, 15 Mayıs Nekbe Günü'ne ve Genel Başkan Ahmet Davutoğlu'nun çağrısına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

12-18 Mayıs Hemşireler Haftası'nı kutluyoruz, hemşirelerimizin haftasını kutluyorum. Hastanelerin gizli kahramanları hemşirelerimizin çözüm bekleyen önemli sorunları var; uzun çalışma süreleri, aşırı iş yükü, gece mesaisinin gündüz çalışmasına göre daha az gelir sağlaması, çalışma alanlarının uygunsuzluğu, dinlenme odalarının olmayışı gibi önemli sorunları var. Bu olumsuzluklar hemşirelerimizin çalışma azmini kırıyor, tıpkı doktorlarımızda olduğu gibi yurt dışına giden hemşirelerimiz de var maalesef. Dolayısıyla sağlık hizmeti aksıyor. Hemşirelerimizin çalışma koşulları ve özlük hakları iyileştirilmelidir diye konuşmama başlamak istiyorum.

Boşnak kardeşlerimize yönelik bir saygısızlığı burada dile getirmek istiyorum ve bir çağrıda bulunacağım. Geçtiğimiz haftalarda Tatar ve Çerkez kardeşlerimizden matem gününde Kızıl Ordu konseri verilecekti, bu tarihî bir aşağılama diye ağır tepkiler verildi ve bu tepkiler üzerine bu konserden vazgeçildi. Şimdi, 8 bin Boşnak kardeşimizin katledildiği bir soykırım olan Srebrenitsa katliamının yıl dönümünde, 11 Temmuzda, Ankara'da soykırıma açıkça sempati duyan Goran Bregovic'in konseri konulmuş. Değerli milletvekilleri, bunu buradan duyurmak istedik. Konserlere karşı değiliz, konser iptal edilmelerini de asla tasvip etmiyoruz ancak ırkçılığın sonuna kadar karşındayız. Bu konser iptal edilmelidir, bu konserin iptal edilmesi için buradan çağrıda bulunuyoruz. İptal edilmediği takdirde çok sert protestolar yapacağımızın da altını çizmek istiyorum; ilk yumurtayı, ilk domatesi milletvekili olarak benim atacağımın da kimsenin şüphesi olmasın.

Şimdi önüme bir not geldi. Değerli milletvekilleri, Kurban Bayramı yaklaşıyor, memleketim Osmaniye'de küçükbaş kurbanlık fiyat belirleme komisyonu kararına göre keçi ve koyun kilogram fiyatı 270 lira. Bunun anlamı ne? Bunun anlamı şu: 10 bin lira maaş alan bir emeklimiz bütün maaşını kurbanlık için ayırsa 37 kilogramlık bir kurbanlık alabiliyor. 37 kilogramlık kurbanlık olur mu? Olmaz. Bunun anlamı ne? Emeklimiz kurban kesemeyecek. Arkadaşlar, bu tabloyu dikkatlerinize sunmak istiyorum, emeklimize reva görülen bu tabloyu asla kabul etmediğimizin altını çizmek istiyorum.

Çukurova'nın bereketli topraklarının bir evladı olarak ifade etmeliyim ki buğday alım fiyatları önemli. Memleketimizde kahvehanelerde herkes buğday alım fiyatını bekliyor. Arkadaşlar, buğdayın masrafı 11 lirayı bulabiliyor; dolayısıyla, beklenti 15 liranın altında olmamasıdır, bunu da özellikle paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Otoyol ve köprü ücretlerine bir zam daha yapıldı, ocakta da yapılmıştı. 2024 yılı

enflasyon oranı yüzde 38 ancak bu otoyol ve köprülerdeki ayrıcalık nedir anlayabilmek mümkün değil. Yüzde 50 oranında bir zam yapıldı, ocağa da yapılmıştı, eylül-ekimde de olup olmayacağını bilmiyoruz. Bu çelişkiye, bu tutarsızlığa, ekonomik krizin faturasının milletimizin sırtına yüklenmesine şiddetle karşı çıktığımızı ifade etmek istiyorum.

Bir önemli konuya daha dikkat çekmek istiyorum. Bugün 15 Mayıs Nakba Günü. 15 Mayıs tarihi Filistinli kardeşlerimiz için "Nekbe Günü" demek yani "Felaket Günü" anlamına geliyor. Nekbe Günü, İsrail Devleti'nin kurulmasıyla 750 binden fazla Filistinlinin evlerinden, yurtlarından edilmesi ve mülteci konumuna düşmesi anlamına geliyor. 7 Ekimden bu yana ise Filistin'de daha büyük Nekbe felaketleri, daha büyük soykırım faaliyetleri yaşanıyor maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Son olarak Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Genel Başkanımız Sayın Ahmet Davutoğlu bugün vesilesiyle bir çağrıda bulunmuştu, Sayın Cumhurbaşkanımıza bir mektup gönderdi. Buradaki amaç şu: Nekbe'ye son. "Soykırıma karşı Gazze halkıyla dayanışma günü ilan edilsin 15 Mayıs. Bunun için Türkiye öncülük etsin, Birleşmiş Milletleri liderler seviyesinde acil olarak toplantıya çağırınsın, bu konuda kararlar alınsın." diye Sayın Genel Başkanımızın bir çağrısı vardı. Bu çağrıya şu ana kadar bir kulak verilmedi ama biz şunu -bir taraftan geçen gün Filistin konulu bir konferans için Sayın Genel Başkanımız Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeydi- söylüyoruz: Hiçbir şey için geç değil, gün kör siyasi kavgalardan sıyrılıp Filistin için, insanlık için, mazlumlar için bir araya gelme, Filistin dostu Gazi Meclis olarak harekete geçme günüdür. Nekbe Günü'nü tüm mazlumlar için bir kurtuluş gününe çevirelim diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şahin.

İYİ Parti adına Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez konuşacaklar.

Buyurun Sayın Çömez.

25.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 15 Mayıs 1919'da İzmir'de işgalcilere ilk kurşunu sıkan Gazeteci Hasan Tahsin'e, otoyol ve köprülere yapılan zamma, açıklanan çay alım fiyatına ve destekleme bedeline, 2006 yılında geçen Cargill yasa tasarısı Tarım Komisyonunda görüşülürken hazırladığı rapora, Engelliler Konfederasyonu temsilcileriyle dün gruplarında yaptıkları toplantıya ve kısa zaman önce Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıkladığı sosyal yardım ödemelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bundan tam yüz beş yıl önce 15 Mayıs 1919'da Yunan ordusu arkasındaki emperyal güçlerden aldığı cesaret ve destekle İzmir'i işgal etti. Çok sayıda savaş gemisi İzmir Körfezi'ne demirlemiş beklerken sokaklarda binlerce Yunan askeri zafer naraları atıyordu. İşte, bu sırada bir genç çıktı "Sefalet içinde yaşamaktansa ölmeyi tercih ederim." dedi ve Kordon'da işgalcilere ilk kurşunu sıktı ve ardından şehit oldu. Bu genç Gazeteci Hasan Tahsin'di ve yüreğindeki özgürlük ateşi, vatan sevdasıyla başlattığı direniş tam üç yıl dört ay sürdü, İzmir yeniden ve sonsuza dek bizim yani aziz Türk milletinin oldu; mekânı cennet, ruhu şad olsun.

Değerli arkadaşlar, dün akşam, kamu-özel iş birliğiyle yapılan köprü geçişlerine yüzde 38 ila 43 arası zam yapıldı, 15 Temmuz ve Fatih Sultan Mehmet Köprülerine gelen zam ise yüzde 60. Oysa daha şurada, dört buçuk ay önce Karayolları Genel Müdürlüğü kamuya ait otoyol ve köprülere yüzde 76, kamu-özel iş birliğiyle yapılan otoyol ve köprülere de yüzde 50 oranında zam yapmıştı. Bu açıkça fahiş bir fiyat artışıdır. Peki, görüşmekte olduğumuz Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinde biz neyi ele alacağız, neye karar vereceğiz? Fahiş fiyat artışları yapanlara verilecek cezalara. Bu cezaları artıracamız ve bunu tekrar edenlerin de işletmelerini kapatacağız. Görünen o ki fahiş fiyat uygulamasını gelenek hâline getirmiş iktidara ceza kesme zamanı gelmiş; inşallah, bu cezayı milletimiz kendilerine sandıkta kesecek.

Tabii, iş çiftçiye gelince Hükümet fahiş fiyat uygulamalarını unutuyor, birden tutumlu ya da daha doğru bir deyimle, cimri oluveriyor. 1 milyon vatandaşımızın geçim kaynağı olan çay hasadı başladı. 2024 yılı çay alım fiyatı kilogram başı brüt 17 lira olarak açıklandı, 2 lira da destekleme bedeli ödenecek. Ne yazık ki bu, beklentinin çok altında, en az 25 lira bekleniyordu. Gübreleme, çapalama, ot temizliği, malzeme, hasat, işçilik, taşıma, tüm bunları alt alta koyduğunuzda maliyet zaten 17 lirayı buluyor. Böyle giderse önümüzdeki yıl durum daha da vahim olacak. Ucuz Gürcü işçiler Avrupa Birliği'nin sağladığı vize serbestisiyle artık Türkiye'ye değil, Avrupa ülkelerine gidecek ve girdi maliyetleri giderek daha da artacak. Ne yazık ki küresel sistemin bir zamanlar tütün ve pancar için dayattığı politikalar çay için de uygulanacak ve Türk tarımının bitirilmesi politikası inatla ve kararlı bir şekilde sürdürülecek.

Değerli arkadaşlar, bu Meclisten 2006 yılında bir Cargill yasası geçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – O zaman milletvekiliydim. Yasa tasarısı Tarım Komisyonunda görüşülürken Cargill ve pancar sektörüyle ilgili bir rapor hazırladım ve Komisyona teslim ettim. Özetle "Yapmayın, bu yasa'yı geçirmeyin, küresel şirketlere bu ülkeyi işgal ettirmeyin ve Türk pancar üreticisine zulmetmeyin." dedim. Tabii, yasa geçti. Orhangazi'ye kurulan bu dev Cargill fabrikası önce bölgedeki yer altı sularını, sonra da pancar üreticilerini yok etmeye başladı. Çünkü ithal, GDO'lu mısırdan üretilen nişasta bazlı şeker, güzelim Anadolu coğrafyasında yetişen pancar şekerinin yerini almaya başladı. Pancar üretimi azaldıkça şeker fabrikaları da tek tek kapandı. 10'un üzerinde fabrika kapandı ve şimdi yerlerinde yandaşların diktiği AVM'ler ve TOKİ konutları var.

Sadece geçen yıl 3 milyon tondan fazla mısır ithal ettik ve bunun için maalesef, milyar doların üzerinde para ödedik.

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Teşekkür ederim.

Şimdi, genetiği oynanmış mısırdan üretilen şekerleri tüketiyoruz ve bunun yıllar sonra hangi hastalıklara mal olacağını da öngöremiyoruz.

Bu arada, Tarım Komisyonuna verdiğim rapor, Ergenekon kumpas davasında suç delili olarak karşıma çıktı. On iki yıl süren bu davada ömür boyu ağır hapisle, ek olarak da on beş yıl ağır hapisle yargıldım ve bu belge yani bu ülkenin, bu Meclisin Komisyonuna verdiğim belge kanıt olarak bu davaya konu.

Değerli arkadaşlar, Engelliler Konfederasyonu temsilcileriyle dün grubumuzda çok önemli bir toplantı yaptık. Her birisine bir dokun bin ah işit. Önümüzdeki günlerde gerek soru ve araştırma önergeleri gerekse yasa teklifleriyle onların sorunlarının takipçisi olacağız ve çözüm önerileri getireceğiz. Ancak, içinde bulunduğumuz Engelliler Haftası münasebetiyle de bir konuyu dikkatlerinize sunmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bitiriyorum Sayın Başkanım, son dakika lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Kısa zaman önce Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş sosyal yardım ödemelerini açıkladı. Bakan Göktaş, yapılan artışla birlikte yüzde 40 ila 69 arası engelli vatandaşların aylıklarının 2.797 liraya, yüzde 70 ve üzeri engelli raporu olan vatandaşların aylıklarının ise 4.196 liraya yükseltildiğini ifade etti. Sayın Bakanın

“müjde” olarak verdiği bu rakamlar aslında bir vahametin ve belki de bir sefaletin itirafı niteliğindeydi. 5’li çetenin milyarlarca liralık vergilerini affeden, kur korumalı mevduatla servet sahiplerinin cebine yüz milyarlarca lirayı boca eden, kamu-özel iş birliği projeleriyle yandaş müteahhitlerin cebini şişirdikçe şişiren iktidar, engelli vatandaşlarımızı sefalet sınırında yaşamaya mahkûm etmekten, kendilerinin bir öğün yemek parasını bir aylık maaş olarak vermekten de ne yazık ki ar etmemiştir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çömez.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Filiz Kılıç konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kılıç.

26.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’ın, sanatçı Ayten Gökçer’in vefatına, Hasan Tahsin’in şehadetinin yıl dönümüne ve Hava Şehitlerini Anma Günü’ne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk sinema ve tiyatrosunun duayen isimlerinden Sayın Ayten Gökçer’in vefatından duyduğumuz üzüntüyü paylaşıyor, merhume sanatçımıza Cenab-ı Allah’tan rahmetler niyaz ediyoruz. Milletimizin, acılı ailesinin, sevenlerinin ve Türk sanat camiasının başı sağ olsun.

15 Mayıs 1919 günü “Olamaz! Olamaz! Böyle ellerini sallaya sallaya giremezler!” diyerek ilk kurşunu sıkan ve Millî Mücade’leyi ateşleyen kahramanımız Hasan Tahsin’i şehadetinin yıl dönümünde rahmet ve minnetle anıyoruz.

Yine bugün Hava Şehitlerini Anma Günü. Vatanımızın istikbali ve istiklali için gözlerini kırpmadan hayatını feda eden kahraman hava şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Bu vesileyle bütün aziz şehitlerimizin hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz.

Yüce milletimizi ve çok değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Sezai Temelli konuşacaklar.

Buyurun Sayın Başkan.

27.- Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, 15 Mayıs Kürt dili bayramına, açıklanan tasarruf tedbirlerine, Halk Bankasının esnafa vermiş olduğu kredilerde faizleri artırmaya yönelik bir adım attığına, bu sabah yapılan operasyonlarla gözaltına alınanlara, Cizre’de basın açıklaması yapacak ilçe örgütünün kuşatma altında olduğuna ve Kobani kumpas davasına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 15 Mayıs Kürt dili bayramı. Doksan iki yıl önce Celadet Ali Bedirhan ve arkadaşları “Hawar” dergisini çıkarttı. “Hawar” dergisi Kürt dili için tarihî bir adımı ve bu adım hâlâ yol göstericidir. Celadet Ali Bedirhan’dan Ape Musa’ya kadar Kürt dil bilimcilerini, emekçilerini saygıyla anıyorum.

Maalesef ki Kürt dili ve kültürü hâlâ çok ciddi engellerle karşı karşıya. 21’inci yüzyılda Kürtçe tiyatrolar yasaklanıyor - burada defalarca dile getirdik bu konuyu- Kürtçe konserlere izin verilmiyor, Kürt dili bayramı engelleniyor ve en utanç verici olanı da bu kürsüde Kürtçe konuşurken mikrofonun kapanması oluyor.

Kürtçe başta olmak üzere tüm diller bu ülkenin zenginliğidir, bu dil zenginliğini ve çeşitliliğini korumak ve yeni nesillere aktarmak dilleri ancak yasal güvence altına almakla mümkün olacaktır. Kürt halkının kadim dilini yasaklamak, susturmak, baskı altına almak bu ülke için bir utançtır; bu utançtan kurtulma zamanı gelmiştir. Dilimiz onurumuzdur, kimliğimizdir, varlığımızdır. “...”(*)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarruf tedbirleri açıklanıyor ve buna bağlı olarak yapılacak işler açıklanıyor. Bunun nasıl bir göz boyama olduğunu, nasıl bir aldatmaca olduğunu, aslında bu tedbirlerle halkın sırtına nasıl yüklerin yeniden geleceği burada dile getirildi, dile getirilmeye de devam edilecek, biz de devam edeceğiz. Bunun belgesi var mı? Evet, var. Halk Bankasının çiftçiye yönelik vermiş olduğu kredilerde faizleri artırmaya yönelik bir adım attığını öğreniyoruz “Şikayetvar” sitesinde mağdurlar bunu yazdılar, dile getirdiler. Dolayısıyla, burada bir kanun görüşülüyor; bu kanunda esnaf suçlanıyor, burada fahiş fiyat uygulayanın esnaf olduğu dile getiriliyor ve esnaf hedef noktasına konuluyor ve diğer taraftan da çiftçi, esnaf cezalandırılıyor. Kim eliyle? Halk Bankası eliyle. Şimdi, baktığımızda, Halk Bankası zararda mı? Evet, zararda. Ziraat Bankası zararda mı? Zararda. Kamu bankaları zararda. Peki, Halk Bankası esnaf nedeniyi mi zararda? Hayır. Ziraat Bankası çiftçiler nedeniyle mi zararda? Hayır. Neden zararda biliyor musunuz? Yapmış oldukları aslında görev tanımları dışındaki harcamalardan, kredi kullanımlarından dolayı zararda yani sermayeye peşkeş çekilen krediler nedeniyle zararda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Halk Bankası seçim zamanı AKP’ye, seçim kampanyasına destek olmak için reklam harcaması yapacağına, Ziraat Bankası bu reklam harcamalarını yapacağına ya da Finanskent’te gidip trilyonluk binalar yapıp boş boş o binalar duracağına bu kredileri, bu kaynakları halk için, esnaf için, çiftçi için kullansaydı hem çiftçiye, esnafa önemli bir destek sağlanırdı hem de böyle zararlara ne ülke katlanırdı ne de bu bankalar bu pozisyona sürüklenirdi. Dolayısıyla bu uygulamadan hemen vazgeçilmeli, başlangıç sözleşmelerinde ne olmuşsa ona uygun hareket edilmelidir. Yaratmış olduğunuz tahribatın bedelini halka ödetmekten vazgeçin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sabah da yine şafak operasyonlarıyla uyandık. İstanbul’da 21 arkadaşımız, İzmir’de 19, Antalya’da 3 kişi gözaltına alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Gözaltı sayısı giderek artıyor. Van’da 60 kişi gözaltına alınmıştı, 8 kişi tutuklandı, gözaltılar hâlâ var. Şimdi, bu gözaltılar neden var? Bu gözaltılar aslında birbirinize kendi içinizde çektiğiniz operasyonları kamufle etmek için var. Ne denli rezil bir yere ülkenin sürüklendiği çete sayısından belli. İçişleri Bakanlığı “497 tane çete çöktük.” diyor. Şimdi bir tarafla bu kadar çeteleşmiş bir ülke, bu çeteleşmiş hâlin üzerini bizimle kapatmaya çalışıyorsunuz. Kirli çamaşırlarınızı bizim deremizde yıkamaktan vazgeçin, bizim suyumuzu pisletmeyin. Biz demokratik siyaset yapıyoruz; hukuk için, adalet için, demokratik bir ülke için mücadele ediyoruz. Sizin çeteleşmiş aklınız, bu çetelere teslim olmuş siyasetiniz bizim üzerimizden temize çıkamaz; bir kere, buna son verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Tamamlayacağım.

BAŞKAN – Son defa, buyurun Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bakın, 1 Mayıs’ta 1 Mayıs kutlamak için oraya giden emekçilere yönelik Anayasa suçu işleyen İçişleri Bakanlığı bugün aynı şeyi Cizre’de yapıyor. Cizre’de basın açıklaması yapacak ilçe örgütümüz, ilçe örgütümüz kuşatma altında. Bugün Cumhurbaşkanı konuşurken diyor ki: “Bürokratik vesayete izin vermeyeceğiz.” Bu bürokratik vesayeti siz yarattınız. Bu bürokratik vesayetten çıkmanın yolu hukuktur, sizi hukuka davet ediyoruz. Çetelerin eliyle, geçmişteki uygulamalardan bugüne

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

süre gelen bu vesayetçi anlayış, Meclisin üzerinde de vardır, yargının üzerinde de vardır. Bizzat sizin elinizle yarattığınız bir kâbusun içindeyiz, bu kâbustan çıkmanın yolu gerçekten vesayeti sonlandırmaktan geçiyor. O yüzden de Cumhurbaşkanına sesleniyoruz: Yasamanın üzerindeki vesayetinize son verin. Yargıyı bağımsız ve tarafsız kılmak için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Epey fazla süre verdim Sayın Temelli.

Buyurun, son defa açıyorum.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, aslında burada çok önemli şeylere değindiğimiz için bu vakti böyle biraz fazla kullanıyoruz ama yargının üzerindeki vesayetten de bahsetmemiz gerekiyor çünkü yarın Kobani kumpas davasında karar günü. Bu dava çok önemli. Peki, bu dava neden var, bir “tweet” yüzünden mi var? Hayır. Peki, burada bir suç var mı? Yok. İddianameye baksanız görürsünüz; bu davanın ilk yargıcı da bir çete mensubu çıktı. Vesayetin ve yargının içinde bulunduğu bu durumun aslında teşhirdir. Bu dava çökmelidir; haksız hukuksuz yere mağdur edilmiş, tutsak edilmiş tüm arkadaşlarımız; Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Sebahat Tuncel, Gültan Kışanak başta olmak üzere bütün arkadaşlarımız hemen tahliye edilmelidir, bu dava sonlandırılmalıdır. İŞİD’in haklarını savunan bir yargı olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Son defa istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Bu, İŞİD’e karşı verilmiş bir mücadeledir. İŞİD’den yana tavır olanların kurguladığı bir davayı kabul etmiyoruz, buna bir “dava” bile demiyoruz, bu başlı başına bir kumpas davasıdır ve bu kumpas sona ermelidir, arkadaşlarımız özgür kalmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

Cumhuriyet Halk Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Ali Mahir Başarır konuşacaklar.

Buyurun Sayın Başarır.

28.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, bugün reddedilen Osman Kavala hakkındaki yeniden yargılama talebine, cezaevindeki generallere, otoyol ve köprü geçişlerine gelen zamma, Diyanet İşlerinin tasarruf paketi açıklandıktan sonra İstanbul’da organize ettiği toplantıya ve 10 bin lira maaş alan emekliler için Meclisin gereğini yapması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Osman Kavala hakkında yeniden yargılama kararı oy birliğiyle reddedildi. Şimdi, Osman Kavala’nın avukatları yeniden yargılama talebinde bulunurken heyetin değiştirilmesini talep etti çünkü taraf olan bir heyetti, daha adil bir heyetin geleceğini düşündüler herhâlde ancak heyet değiştiikten sonra, bir gün bile dolmadan bu dosya kapatıldı ve bu talepler reddedildi. Ben buradan kamuoyuna seslenmek isterim Grubum adına: Bakın, 2 tane AIHM kararı, 2 tane beraat kararı, 1 tane ağırlaştırılmış müebbet cezasıyla ilgili gerekçeli karar var. Tahminen dosya 30 klasör, binlerce sayfa. Sadece kararları okusa bu heyet herhâlde iki günde okur. Demek ki bu heyet dosyanın kapağını bile kaldırmadan bu dosya hakkında ret kararı verdi; utanç meselesidir bu. Buradaki heyet önce kendisine hakaret ediyor “Çünkü ben talimatla geldim, bu talimatla bu dosyayı okumadan elimdeki kararı ilan ettim.” diyor. Bu olacak şey değil. Yargının geldiği nokta maalesef ki bu. Yani daha adil bir karar verebileceğini düşünerek “Heyet değişsin.” diyor avukatlar ama beterin beteri geliyor. İşte, bunların hepsi tarihe geçiyor.

Yine, utanç verici durumlardan bir tanesi; Çetin Doğan, Fevzi Türkeri, Yıldırım Türker, Cevat Temel Özkaynak, Erol Özkasnak... Evet, bu generaller bin gündür cezaevinde. Adli Tıp raporu net “Yaşlılık ve hastalık durumu cezaevinde kalmalarına engeldir.” diyor. Ama buna rağmen Cumhurbaşkanı af yetkisini kullanmıyor. Nerede kullanacak? Nerede kullanacak? Daha önce bu ülkede görev yapan cumhurbaşkanları rapor geldiği zaman Adli Tiptan “Cezaevi koşulları uygun değildir.” dediği zaman hangi suç olursa olsun o gözünü kapatıp karara bakmaksızın af yetkisini kullanıyordu. Bakıyorum, Hizbullah sanıkları için kullanılmış, çok vahim dosyalarda kullanılmış. Ne suçu var bu insanların, anlamıyorum. Yani Adli Tıba rağmen 90 yaşına yaklaşmış bu askerleri, generalleri kin ve nefretle cezaevinde tutmak bana göre bir insanlık suçu; derhâl bu düzeltilmeli.

Otoyol ve köprü geçişlerine dün gece yarısı zam geldi. Yılbaşında yüzde 76 zam gelmişti, dün ortalama yüzde 60 oranında zam geldi yani toplamda hesaplarsak yüzde 181 oranında zam geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bu otoyol, köprülerdeki geçişleri maalesef ki döviz üzerinden hesaplıyoruz, bazılarında Amerika’daki enflasyon oranındaki artışı da ekliyoruz. Her şeyden tasarruf ediyoruz ama bu seçkin müteahhitlerin cebine girecek paradan nedense tasarrufta bulunmuyoruz, hiç kimse onlara dokunmuyor. Bakın, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü’nden geçiş 15 liradan 24 liraya çıktı. Bu; ulaşımı, ulaşımındaki zamları, emekliyi, insanları, çalışanları etkileyecek bir zam. Neden, bu insanların nasıl bir ayrıcalığı var, neden bunlara dokunulmuyor? Her konuda tasarruf yapılıyor, her konuda müdahale ediliyor ama yılbaşından beri yaklaşık olarak yüzde 200’e yakın zam geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Böyle mi tasarruf ettikleri paraları... Sözde tasarruf yapıyorlar, bu beyefendilerin cepleri dolduruluyor.

Şimdi, ilginç, Beştepe’de tasarruf paketi açıklandı ve dediler ki: “Artık lüks otellerde toplantı yapılmayacak.” Çok güzel ama Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş, İstanbul’da, daha bu karardan sonra organize etmiş olduğu bir toplantıda konuşma yapıyordu. Dünya İslam bilginlerini davet etti, 200 kişi katıldı, beş yıldızlı otelin günlük ücreti 7 bin lira yani gerçekten anlamakta zorluk çekiyorum. Devletin tüm kurumlarına, tüm birimlerine, belediyelerine, bakanlıklarına bir genelge ama Diyanet İşleri bundan muaf. Bence öncelikle Diyanet İşlerinin buna dikkat göstermesi gerekiyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son, bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yine, son olarak; tasarruf tedbirleri açıklanıyor. Evet, neden? Herhâlde milyonlarca emeklinin düştüğü durumdan dolayı, 10 bin lira maaş alıyorlar, daha az alan yetim ve dul emeklilerini de hepimiz biliyoruz. Peki, bu Meclis, bu Parlamento bu kadar tepkiye rağmen, bize gelen insanların bu kadar yazı, mesaj, telefonlarına rağmen adım atmayacak mı? Eğer bu tasarruf tedbirleri açıklandıysa, bu adımlar atılacaksa, 200 milyar lira tasarruf edilecekse lütfen Meclis gereğini yapsın. O kadar önerge veriliyor. 10 bin lira maaş alan emeklinin sorununu çözelim çünkü bu paket onlar için olmalı diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Başarır.

Adalet ve Kalkınma Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

29.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 15 Mayıs Uluslararası Aile Günü'ne ve Resmî Gazete'de yayımlanan Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı'na, 15 Mayıs Hava Şehitlerini Anma Günü'ne, 15 Mayıs Nekbe Günü'ne ve 10-16 Mayıs Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 20 Eylül 1993 tarihinde aldığı bir kararla 15 Mayıs “Uluslararası Aile Günü” olarak ilan edilerek dünyada ve Türkiye’de 1994’ten beri bugün kutlanmaya başlanmıştır. Şüphesiz bizler aileyi toplumun nüvesi, kilit taşı, mayası olarak gören bir medeniyetin mensuplarıyız. Kadim geleneğimizde aile ile toplumun, aile ile devletin kaderi özdeşleşmiş, bir ve beraber görülmüştür. Güçlü bir ülke, güçlü bir millet, huzurlu bir toplum olabilmenin öncelikli şartı güçlü bir aile yapısına sahip olmaktır. Şeyh Edebali’nin o meşhur sözünden ilhamla söyleyecek olursak aileyi yaşatmadan ne devleti ne de milleti yaşatabiliriz. Aile, nesiller arasındaki değer aktarımının da en önemli aracıdır. Bunun için aileyi dışlayan her adım, aileyi önemsizleştiren her politika, aile bağlarının zayıflamasına sebep olan her davranış aynı zamanda millî ve manevi bünyemize vurulmuş ağır bir darbedir. Modern hayatın örseleyici hamleleri karşısında aile kurumuna sahip çıkmak bir milletin kendi geleceğine de sahip çıkması demektir. Aile hassasiyetimizin gerisinde işte bu anlayış vardır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve bu önemli günde Sayın Cumhurbaşkanımızın imzasıyla Resmî Gazete’de yayımlanan Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı bizler için bir rehber niteliği taşımaktadır. Vizyon belgesi ve eylem planı 5 stratejik hedef, 15 amaç ve 100 faaliyeti kapsıyor. Çalışmada emeği geçen arkadaşlarımızı tebrik ediyor, Aile Günü’nü kutluyorum.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; bugün 15 Mayıs Hava Şehitlerini Anma Günü. Şanlı ordumuzun çelik kanatları olan Hava Kuvvetlerimiz aziz milletimizin gurur kaynağı olmuştur. Her koşul ve şartta gök vatanımıza sahip çıkan kahramanlarımız, vatanımızın istiklal ve istikbali için her daim etkin görevler üstlenmişlerdir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “İstikbal göklerde” sözlerini kendisine şiar edinen Hava Kuvvetlerimiz, ay yıldızlı bayrağımızı göklerde gururla taşıyarak dünyada barış ve istikrarın sağlanabilmesi amacıyla diğer ülkelerle girişilen iş birliklerinde de ülkemizi başarıyla temsil etmektedir. Bu vesileyle Gazi Meclis çatısı altında aziz şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyor, kahraman gazilerimize şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; Filistinliler, İsrail Devleti’nin kurulmasının ertesini günü olan 15 Mayısı “Büyük Felaket” günü yani “Nekbe” olarak ilan etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Siyonist yayımcılık Filistin halkının topraklarını gasbetmeyi, gerekirse bunun için masum kanı akıtmayı kendinde hak görüyor. Bundan yetmiş altı yıl önce Nekbe’yle başlayan işgal ve katliam politikası o günden bugüne kadar artarak devam etti. Nekbe’yle başlayan zulmün karşısında yüreklerindeki imanla mücadele eden Filistinliler, dünyaya adanmışlık dersi vermiş, gaffet uykusundaki vicdanları uyandırmış; merhamet, umut olacak bir direnişin her merhalesini şehadet nişanesiyle de taçlandırmıştır. İşgale karşı bugün hâlâ devam eden bu destansı direniş er ya da geç zafere ulaşacak, evlerinden edilen Filistinli kardeşlerimiz yastıklarının altında muhafaza ettikleri evlerinin anahtarlarını kullanacak ve yuvalarına döneceklerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki Türkiye, Filistinli kardeşlerimizin verdiği mücadelenin en büyük destekçisi olmaya devam edecektir. Nekbe Günü’nde Filistinli kardeşlerimize Gazi Meclisimizden selam olsun diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde yaşayan tüm vatandaşlarımız gibi engelli vatandaşlarımızın da sahip oldukları temel hak ve hürriyetlerden en iyi şekilde yararlanmaları, yaşam standartlarının yükselmesi, sosyal ve ekonomik yönden karşılaştıkları sorunlara dikkat çekmek ve çözüm üretmek amacıyla her yıl 10-16 Mayıs tarihlerini kapsayan hafta Engelliler Haftası olarak kutlanmakta. Bu bağlamda, sosyal devlet anlayışının gereği olarak son yirmi yılda eğitimden evde bakım hizmetlerine, istihdamdan, pozitif ayrımcılıktan engelli haklarına kadar pek çok soruna çözüm getirip adımlar attık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Mutlu bir toplum inşa etmenin ancak farkındalıkla mümkün olduğuna canıgönülden inanarak Engelliler Haftası’nın engelli vatandaşlarımızla dayanışma ve birliktelik duygularımızı pekiştirmesini ve engellilerin sorunlarına çözüm bulmak için ortak bir çaba göstererek hayırlara vesile olmasını diliyor, Cenab-ı Hakk’tan onlara aileleriyle birlikte mutlu ve sağlıklı bir yaşam diliyorum.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yenişehirlioğlu.

Sayın İsa Mesih Şahin, eksik, belirtmediğiniz bir şey kaldı mı? Bir tek süreye siz riayet ettiniz. Vesile olmuş olmayayım, söyleyeceğiniz bir şey varsa bir dakika size söz vereyim.

Sayın Kılıç süresinden önce bitirdiği için ona sadece teşekkür ediyorum.

Eksik bir şey kaldıysa tamamlayın.

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, nezaketiniz için teşekkür ediyorum.

Ben, tabii, genelde verilen sürelerle uymaya gayret gösteriyorum ama bazen bizden sonra süreler uzayabiliyor, bazen de ironi yapayım diyorum, ya, şu alacaklı olduğum süreleri isteyim diye ama bir sözüm yoktur.

Teşekkür ediyorum nezaketiniz için.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Adil BİÇER (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, belediyelerin son yirmi yılda almış oldukları kredi tutarlarının ve bu kredilerin gerekçelerinin tespit edilerek verimli yatırımlara dönüşüp dönüşmediğinin ortaya çıkarılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/5/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkanı Selçuk Özdağ tarafından, belediyelerin son yirmi yılda almış oldukları krediler tutarının ve bu kredilerin gerekçelerinin tespit edilerek verimli yatırımlara dönüşüp dönüşmediğinin ortaya çıkarılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 15/5/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Sayın İsa Mesih Şahin konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gelecek Partisi ve Saadet Partisi ortak Meclis grubumuzun bugünkü grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Grup önerimiz, belediyelerimizle ilgili. Siyasi parti ayrımı gözetmeksizin tüm belediyelerin son yirmi yılda yurt içinden ve yurt dışından almış oldukları kredilerin ve farklı kalemlerdeki borç tutarlarının yıllara sarıh olarak ne kadar bir meblağa tekabül ettiğine, bu borçlanmalar için ortaya konulan gerekçelerin ülke gerekçeleriyle uygunluk içinde olup olmadığının tespiti ile söz konusu borçlanmaların verimli yatırımlara dönüşüp dönüşmediğinin ortaya çıkarılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlere ilişkin bir grup önerisi sunuyoruz.

Değerli milletvekilleri, son dönemde Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri tabii ki merkezî yönetimin kamu borcu. Bunun içindir ki son dönemde merkezî yönetim tarafından tasarruf tedbirleri gibi önemli adımlar atılmaktadır. Psikolojik aşama açısından tasarruf tedbirlerine başvurulmuş olması önemli bir adımdır. Evet, merkezî yönetimin böyle bir sorunu var ancak yerel yönetimler için de bu sorun, tasarruf konusu önemli bir sorun, borçlanmalar önemli bir sorun. Evet, bir belediyenin borçlanması normaldir ancak bu borçlanmalarla ne kadar yatırım yapılıyor yani yatırım var mı, yok mu; bu da önemli bir ayrıntıdır. Borçlanmaların bütçeye oranı nedir, en önemli ayrıntılardan biri bu.

Şimdi, son dönemlerde, partisi el değiştiren belediyelerde -çok sık uygulanan bir şey, moda oldu- belediye başkanı belediye binasından aşağıya doğru belediyenin borçlarını yansıtırıyor eğer belediye başkanı değişmişse; böyle bir şey uygulanmaya başlandı. Özellikle İstanbul'da el değiştiren belediyelerde bu çok sık vurgulanıyor. Geçen gün İBB Meclis toplantısında da AK PARTİ Grubu İBB'nin borcunu meclisten açıkladı; bunlar karşılıklı olarak yapılıyor.

Şimdi, bizim buradaki konumuz şu değerli milletvekilleri: Bunu bir siyasetüstü konu olarak ele alıp burada belediyelerin bu borçlanmalarının yasal zemini üzerinde durmak gerekiyor. Belediyelerin borçlanmaları konusunda yeni adımlara ihtiyaç olduğunun altını çizmek istiyoruz. Burada belediyelerin keyfî borçlanmalarının önüne geçmesi için Sayıştay kurumunun denetimi çok büyük bir önem arz etmektedir ancak son dönemlerde maalesef Sayıştay kurumunun da işlevinden kopması, teamüllerinden, işleyişinden kopması da önemli bir sorun olarak önümüzde durmaktadır.

Şimdi, bizim Gelecek Partisi ve Saadet Partisi olarak talebimiz, önerimiz, beklentimiz şudur: Biz diyoruz ki siyasi parti ayrımı gözetmeksizin bütün belediyelerin harcamalarını, borçlanmalarını, bütçe konularını şöyle bir masaya yatıralım, buradaki sorunları şöyle bir konuşalım, tartışalım ve burada da belediyelerimizin önüne Türkiye için, illerimizin, ilçelerimizin menfaati için de böyle reformlar sunalım; bununla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi adımlar atsın, temennimiz, beklentimiz budur.

Çok büyük önem arz eden bir husus da şudur: Seçim dönemlerinde belediye başkanlarının harcamaları. Değerli milletvekilleri, seçim döneminden önce de bu konuyu dile getirmiştik, dikkatimi çeken bir husustur. Mevcut belediye başkanları eğer yeniden belediye başkanı adayı ise seçim dönemi çalışmalarındaki harcamalarını belediyenin kasasından mı yapıyor, yoksa şahsi kasasından veya partisinin kasasından mı yapıyor? Bu konu da siyasi parti ayrımı gözetmeksizin Türkiye'nin masaya yatırması gereken önemli bir zihniyet sorunudur; bunu da özellikle paylaşmak istiyorum.

Tabii, burada "zihniyet meselesi" dedik, bu konu bir zihniyet meselesidir değerli milletvekilleri, parti ayrımı gözetmeksizin kim yaparsa yapsın sonuçta ortada bir zihniyet sorunu var. Bu zihniyet sorununu da çözmek için bizim kurumsal dönüşümlere ihtiyacımız var. Türkiye'de 2015'te Sayın Ahmet Davutoğlu'nun özellikle gündeme getirdiği "siyasi ahlak yasası" "siyasi etik kanunu" adıyla anılan reform Türkiye için önemli bir reformdu aslında. Bu Meclis bunu bu dönem de yapabilir, Türkiye'nin siyasi ahlak yasası gibi önemli bir reforma ihtiyacı olduğu gerçekliğinin bir kere daha altını çizmek istiyorum.

Yine, Türkiye'nin Kamu İhale Yasası, İmar Yasası gibi konularda önemli değişikliklere gitmesi, eğer bir rant olacaksa bu rantın şahıslara değil doğrudan kamuya, hazineye gitmesini önceleyen bir değişikliğe ihtiyacı olduğunun da altını bir kere daha çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Tekraren, ben buradan bütün Meclis gruplarına bir çağrıda bulunuyorum: Buyurun, gelin, bu önemli konuyu birlikte masaya yatıralım. Belediyelerin harcamaları konusu, belediyelerin masrafları konusu, bütçeleri yatırımlara mı harcıyor, farklı kalemlere mi harcıyor, bunu birlikte tartışalım; siyasi ahlak yasası gibi önemli reformlar konusunda da tedbirleri birlikte alalım diyorum.

Bu anlamda, bütün Meclis gruplarını bu anlamlı öneriye destek vermeye davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şahin.

İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz konuşacaklar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Kocamaz.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Saadet Partisi Grubunun yerel yönetimlere yönelik vermiş olduğu önerge üzerine İYİ Parti

Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün 15 Mayıs Hava Şehitlerimizi Anma Günü; bütün şehitlerimize Yüce Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, bugün Dünya İklim Günü; toprağa ekeceğin umutla iklim değişikliğine karşı bir adım da sen at, diyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı, yerel seçimler öncesi Hatay'daki aday tanıtım toplantısında "Merkezi yönetim ile yerel yönetim el ele vermezse, dayanışma hâlinde olmazsa o şehre herhangi bir hizmet gelmez." ifadesini kullanmıştı. Hatta "Hatay'a geldi mi? Şu anda Hatay garip kaldı, mahzun kaldı." ifadeleriyle "Bizi seçmezseniz hizmet gelmez." mesajı vererek seçmenleri açıkça tehdit etmişti. Erdoğan'ın "merkez-yerel" vurgusu üzerinden gerçekleştirdiği "Bizi seçmezseniz hizmet gelmez." tehdidinin ardından belediyelerin borçlanması Cumhurbaşkanlığının onayına bağlandı. Belediyelerin yatırımlarını gerçekleştirmek için yurt içinden yapacakları borçlanma artık Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının onayı olmadan gerçekleştirilemiyor. Söz konusu bu değişiklikle muhalefet partilerinin kazandığı belediyelerde borçlanmanın önüne geçilerek yatırım yapılması engellenecek ve bunun üzerinden AKP oy devşirmeye çalışacak.

Bilindiği gibi, Sayın Cumhurbaşkanının Hatay'da yapmış olduğu bu konuşmadan sonra Hatay Büyükşehir Belediye Başkanlığı muhalefetten iktidar partisine geçmiştir. Atalarımız ne demişler? Büyük lokma ye, büyük lokma ye, büyük söyleme; daha iki gün önce Hatay'da heptenzedelerin yaşadıkları konteyner kenti sel bastı, Hatay'a hizmet gitti mi? Şimdi buradan iktidara soruyoruz: Hatay'da vatandaşlar bellerine kadar ulaşan suları kendi imkânlarıyla tahliye etmeye çalıştı. Belediye sizde, sizler bu konuda ne yaptınız?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belediyeler maalesef genel bütçeden gelen o cüzi paylarla hizmet üretmeye çalışıyor. Bu pay her ne kadar son dönemde birazcık artırılmış da olsa belediyelerin altyapı problemlerini çözmeye yetecek kadar bir pay değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) – Dolayısıyla, belediyeler mecburiyetten borçlanmak durumunda kalıyorlar. Avrupa'da, gelişmiş ülkelerde altyapı hizmetleri merkezi bütçeden karşılanır ama maalesef bizim belediyelerde her türlü altyapı hizmeti belediyelerin kendi paylarına düşen o cüzi paylardan karşılanmak durumunda oysa genel bütçeden gelen paylar rutin hizmetleri ya da personel hizmetlerini karşılayacak durumda dahi değil birçok belediyede. Bu payların biraz daha yükseltilmesi ve mecbur kalmadıkça hiçbir belediyenin büyük projeleri çözmek için alacağı kredilerin dışında rutin hizmetler için kredi almaması gerekiyor. Tabii, bu kredileri alırken de gerçekten çok zorlanılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) – Zira İller Bankasından bir kredi alacağınızda İller Bankası kırk dereden su getiriyor. Bize deniyor ki: "Önce bütçenize bakacağız, bütçenizin durumu müsaitse size kredi verebiliriz." ama bütçeniz müsait olsa da bu sefer deniyor ki: "Çevre Bakanıyla görüştünüz mü?" Çevre Bakanıyla niye görüşeceğiz? İller Bankası Çevre Bakanlığına bağlı olduğu için. Oradan görüşmelerinizi yapıyorsunuz, bu sefer "İçişleri Bakanlığıyla görüştünüz mü?" Belediyeler İçişleri Bakanlığına bağlı olduğu için bir de onunla görüşeceksiniz. Tabii, görüşebilmeniz için bize söylenen "Bölgeden bir bakan varsa bakanın olurunun alın yoksa bölgeden milletvekilinin devreye girmesi gerekir." yani kırk dereden su getiriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) – Böyle bir ortamda belediyecilik yapmak gerçekten zor ama diyoruz ki belediyeler mecbur kalmadıkça borçlanma yoluna gitmesin, büyük projeler de mutlaka merkezî hükümet tarafından desteklenerek gerçekleştirilsin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kocamaz.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden liseli öğrenci grubuna "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Kalabalık bir liseli öğrenci grubu genç arkadaşlarımız bizi izliyorlar. Genel Kurul adına onlara hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Sağlıklı, güvenceli bir gelecek diliyoruz.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, belediyelerin son yirmi yılda almış oldukları kredi tutarlarının ve bu kredilerin gerekçelerinin tespit edilerek verimli yatırımlara dönüşüp dönüşmediğinin ortaya çıkarılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Onur Düşünmez konuşacaklar.

Buyurun Sayın Düşünmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Saadet-Gelecek Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Hepinizin dikkatini çekmek istediğim bir konu kayyum gasbı konusu. Biz "Kayyum hırsızlıktır." dediğimizde bunu anca Sayıştay raporlarıyla belgeleyebildik ancak Allah'ın yardımıyla aldığımız belediyelerimiz bu borç bataklığını incelemeye koyuldular ve şu ana kadar inceleyebildikleri kadarıyla belediyelerin borçlarını sizlere aktarmaya çalışacağım. Birkaç tanesini söyleyeceğim çünkü hepsini söylemeye zaman yetmeyecek; o birkaç tanesi sizde bir merak uyandırır, belki bu grup önerisine sizler de "evet" oyu kullanarak Meclis araştırmasının yapılmasını sağlayabilirsiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Muş Belediyesini örnek gösterebilirim, AKP'den partimiz DEM PARTİ'ye geçen bir belediye. Muş Belediyesinin toplam borcu 890 milyon TL.

Seçildiğim bölge, Hakkâri Belediyesinden önce Yüksekova'dan başlamak istiyorum. Yüksekova 990 milyon TL borçlu hâlde. Biliyorsunuz, bu belediye kayyum gasbıyla zorla ele geçirilmişti, 2014'te kayyum atanmıştı, defalarca dile getirmemize rağmen bir araştırma yapılmadı. 2019'da yine belediyemiz gasbedildi ama 2024'te yine halkın iradesi galip geldi ve belediyeyi yine aldık. Halkın iradesi gösterdi ki Yüksekova'da 990 milyon TL haktan gizlenen, saklanan bir borç var. Bu 990 milyon borcun arka planına bir baktığımızda, bizde bir kayyum, bir de kayyumcuklar oluyor maalesef.

Şöyle bir örnekle izah edeyim: 990 milyon borcun içinde "kayyumcuk" diye nitelendirdiğimiz kayyum yardımcısı seçime

yedi gün kala, son bir haftada günde 50 litre yakıt olmak üzere, yedi gün boyunca 350 litre yakıtı da aracına doldurdu yani hırsızlığı bu kadar dibe düşürdüğünü de gözlemlemekteyiz. Hakkâri'nin 315 milyon TL borcu var, bu 315 milyon TL borcun son bir ayda - seçim döneminde- 56 milyon TL'si kredili olmak üzere kullanılmış. AKP'li adaya aktarılan miktar 29 milyon 900 bin TL. Biliyorsunuz, Hakkâri'de bir AKP'li aday çıktı ve sadece parayla Hakkâri halkının iradesini gasbetme girişiminde bulundu. O girişimi halkın iradesinin sandığa yansmasıyla boşa çıkarıldı ve o belediye başkan adayına 29 milyon 900 bin TL bir para belediye bütçesinden seçim çalışmaları için aktarıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – Yine, Van'da kayyum ve kayyumcukların -yine “kayyumcuklar” lafını kullanıyorum- borçlandırması 8,5 milyar TL. Van Belediyesinin toplam borcu değil bu; bizim belediye başkanlarımızın, belediye eş başkanlarımızın ortaya çıkarabildiği borç bu. Hani biliyorsunuz, bu kayyumlar hırsızlık yaparken birazını da gizleyerek yapıyorlar ama açık açık çaldıkları kısım 8,5 milyar TL; bunun 2 milyarı sadece VASKİ'ye ait. VASKİ'de kayyumcuğun çaldığı kısım 2 milyar TL. Suruç'ta 177 milyon TL borç var, Diyarbakır'da 3 milyar 345 milyon TL. Hatta sadece bizim belediyelerden örnek vermeyelim; Bursa'da CHP'ye geçen bir belediye var, 20 milyar TL borcu var bu belediyenin.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hangi belediyeymiş bu?

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – Gelin, hep beraber bu belediyeleri araştıralım, bu araştırma önergesine “evet” oyu kullanalım.

Hepinizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Düşünmez.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hangi belediye, söyle de çalışalım, konuşalım.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Büyükşehir Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi.

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Kayyumunuza sorun, kayyumunuza. Enformasyonu da bizden mi alacaksınız? Kayyumunuzdan bilgi alın.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Gelin araştıralım, beraber araştıralım.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Özgür Karabat. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Saadet Partisi Grubunun belediyelerin almış oldukları kredilerin verimli yatırımlara dönüşüp dönüşmeyeceğine dair araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Şüphesiz, belediyelerimizin kullandığı kaynakları verimli kullanıp kullanmadığı çok önemli. Sadece kredilerin değil aynı zamanda diğer borçlanmaların da nerelere aktarıldığı, hangi yatırımlara aktarıldığı, bu yatırımların ekonomiye geri dönüşünün ne kadar verimli olup olmadığını araştırmak ve yeni verimliliklere sebep olmak da son derece önemli.

Değerli milletvekilleri, başlangıçta şunu da söylemekte fayda görüyorum: Belediye ya da hükümet bütçesi aslında birbirine rakip bütçeler değil, belediye başkanları ya da bakanlar aslında kamu yönetimi bilimi açısından baktığımızda birbirine rakip değil, tam tersine çoğu zaman birbirini tamamlaması gereken unsurlar ama son zamanlarda ne yazık ki ülkemizde sanki belediye başkanları ve bakanlar birbirine rakip gibi bir siyasi iklim yaratıldı. Şüphesiz, bu iklimden herkes payını almalı ama daha çok bu iklimden iktidar kendine düşen payı almalı. Eğer “tasarruf tedbirleri” diye bir şey açıklamışsak bugün yapılması gereken en önemli şey, kaynakların verimliliği açısından bu iş birliklerini arttırmak ve Hükümetten olmayan belediyeleri rakip olarak görmeme alışkanlığına sahip olmak gerekir. Bu çağırımı buradan yapıyorum. Bununla ilgili birkaç örnek vermek isterim değerli milletvekilleri. Bakın, İller Bankasından hibe desteğiyle tamamlanan 102 projenin 99'u AKP, MHP ya da kayyum belediyelerine verilmiş. Şimdi, böyle bir destek buraya verilmiş. Aynı örneği Spor Toto Müdürlüğü'nün yaptığı yatırımlara bakarsak da görürüz, bazı yerlerde artık yüzme havuzu enflasyonu var. Niye? Çünkü Spor Toto hep oraya yapıyor, diğer belediyeleri, kendisinden olmayan muhalefet belediyelerini görmüyor. Şimdi, bu iklimden kurtulmamız lazım, eğer kaynakların doğru yerlere aktarılıp aktarılmadığına bakıyorsa hangi partiden olduğuna değil, ihtiyaç olup olmadığına dair bir anlayışa sahip olmamız gerekir değerli milletvekilleri. Örneğin, bunun gibi, turizm belediyeleri var ve çoğunlukla iktidarın elinde olmayan belediyeler ve buralar, yaz ayları nüfusunun birkaç katı insana hizmet vermek durumunda, ne yazık ki yaz aylarında o beklenen desteği Hükümet vermediği gibi, turizmden de büyük gelirler bekler durumda oluyoruz. Ve değerli milletvekilleri, 2021 yılına kadar bu kredilerin nerelere kullanıldığına, nasıl kullanıldığına, kimlerin ne kadar kullandığına dair Sayıştay verilerine rastlamak mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Ama ne hikmetse, 2021 yılından sonra hangi kaynağın nereye ne kadar aktarıldığına dair Sayıştay raporlarında bir bilgiye rastlayamaz durumdayız. Dolayısıyla, aslında, bu kaynakların nasıl kullanıldığıyla ilgili Sayıştayı yeniden etkin hâle getirmek önemlidir. Hatta, açıkladığınız tasarruf paketi eğer gerçekten büyük niyetlerle açıklanmışsa, orada da Sayıştayın nasıl etkin hâle getirileceğine dair yeni bir fikre sahip olmamız ve Sayıştayı daha da işlevli hâle getirmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, bakın, hazineye en borçlu ilk 10 belediyeyi size okuyayım: Kocaeli, Batman, Bursa, Denizli, Gaziantep, Siirt, Sivas. Şimdi, bu belediyeler, saydığım belediyeler aslında başlangıçta vurguladığım partizanlık olgusunun göstergesi değil mi? Buradan bir çağrı daha yapıyorum: Belediye ya da Hükümet birbirine rakip değil, kaynakların verimli kullanılması için iş birliği yapmaları şarttır.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Karabat.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Demir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Demir.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan. Şimdi, belediyelerin gelir kaynakları ve borçlanmalarıyla ilgili verilen önerge münasebetiyle buradayım. Ben hepinizi saygıyla sevgiyle muhabbetle selamlıyorum.

Arkadaşlar, belediyelerin bütçeleri 3 kalemden oluşur, daha önce de konuşmuştuk: En büyük payı da merkezî hükümetten gelen katkı, kendi öz bütçesi ve borçlanmayla oluşuyor. Bugün konumuz borçlanma.

Şimdi, özellikle 31 Mart seçimlerinden sonra sanki bir merkezden yönlendirilen ve bizim kaybettiğimiz, AK PARTİ'nin kaybettiği belediyelerle ilgili aşırı borçların olduğu vaveylası yapılmaya başlandı. Ben şimdi sizlerle burada bilgilere dayalı İstanbul esaslı bazı bütçeleri paylaşmak isterim. Bakın, 2023 yılında AK PARTİ'ye ait 24 belediye ile CHP'ye ait 14 belediyenin borçlarının bütçeye oranını gösteriyorum. AK PARTİ'de yüzde 35,38; CHP'de yüzde 63 yani 100 bin lira bütçenin olduğunu düşünün, 35 bin

lira AK PARTİ'nin, 63 bin lira da CHP'nin.

Peki, borçların bütçeye oranına baktığımızda -bakın, sıradan ilk 4'üne bakıyoruz- ilk 4 ilçe İstanbul'dan. 1'inci sırada Şişli var, bütçeye göre borçlanması yüzde 117, CHP belediyesi; 2'nci sırada Beşiktaş var, oranı yüzde 92; 3'üncü sırada Adalar var, oranı yüzde 86; 4'üncü sırada Beylikdüzü var, oranı yüzde 76, yine CHP belediyesi. Buna karşın, İstanbul'daki 39 ilçe arasından en az borcu olan ilçeleri yukarıdan aşağıya sıralıyoruz. Bakın, 1'inci sırada Pendik var, bütçeye oranı yüzde 12,91, bir AK PARTİ belediyesi; 2'nci sırada Üsküdar var, oranı yüzde 17,42; Ümraniye'nin oranı yüzde 20; Silivri'nin oranı yüzde 21, MHP belediyesi; Zeytinburnu'nun oranı yüzde 23, AK PARTİ belediyesi yani en başarılı belediyeler bunlar bütçeleri esas alındığında. Peki, rakamlara vurduğumuzda borçlar nelerdir onu da paylaşayım. Bakın, Şişli, biliyorsunuz 1'inci sıradaydı; 2 milyar 100 milyon bütçesi var, tam 2 milyar 460 milyon borcu var Şişli'nin, yüzde 117. Beşiktaş'ın 2 milyar 231 milyon bütçesi var, 2 milyar 55 milyon borcu var. Yaptınız ya şu belediyelerde, astınız ya afişleri -Beşiktaş'ın da belediye başkanı değişti yanılmıyorsa- keşke bunları da assaydınız da hep beraber görmüş olsaydık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Değişmedi, yüzde 80'le kazandık. Beşiktaş'ta bütün belediye Meclis üyelerini CHP aldı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bursa Büyükşehirden bahset.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Büyükşehirden de konuşurum.

Adalara gelince, Adalar 148 milyon bütçe, borcu 128 milyon, borcun bütçeye oranı yüzde 87. Beylikdüzü'nde 2 milyar 90 milyon bütçe, 1 milyar 593 milyon borç, yüzde 76. Bir de arkadaşlar, borç yaptılar da yine hatiplerden bir tanesi şunu söyledi: Bu borçları nereye harcadılar? Yani borç yaptılar tamam da bakın, harcama bütçelerine bakıyoruz yani bütçelerin yatırıma ayrılan kısımlarına bakıyoruz. Adalar yüzde sıfır, 2023 yılında bütçeden yatırıma ayrılan kısım yüzde sıfır. Beşiktaş, CHP Belediyesi, yüzde 0,99; hadi yüzde 0,1 bizden olsun, yüzde 1'lik yatırım yapmış. Sarıyer, CHP belediyesi, yüzde 6,77. Şile yüzde 7, Şişli yüzde 7,87.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Başkanım, bunu da paylaşacağım, son tablo, yine 39 ilçede yukarıdan aşağıya en fazla yatırım yapan ilçeleri sıraladığımızda 1'inci sırada Arnavutköy, 2'nci sırada Eyüpsultan, 3'üncü sırada Esenyurt, onu da değiştirdiniz, kent uzlaşısına kurban verdiniz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, ortaya çıksın, çok iyi; teşekkür ederiz desteğiniz için.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – 4'üncü sırada Pendik, 5'inci sırada da Çekmeköy.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – İşte araştıralım Başkanım; araştıralım şu CHP'li belediyeleri, araştıralım.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, belediyelerimizin de ismini vererek doğru olmayan bilgiler verdi. İzin verirsiniz buna cevap vermek isterim.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden cevaplayın lütfen, yeni bir sataşmaya mahal vermeden.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında çok güzel bir konu. Çıktı, bazı belediyelerin daha fazla borçlu olduğunu, bazı algıların yanlış olduğunu, bu borçların nasıl olduğunu anlattı. Gelsin bu grup, bu komisyonun kurulmasına, araştırılmasına "evet" oyu versin.

İkinci bir durum, ben Sayın Başkana sormak isterim: Vergi ve SSK borçları... Bakın, tüm belediyelerin bu borçları var. Tüm belediyeler sağlık ocağı, okul ve cami yaptırıyor. Cumhuriyet Halk Partisi de yaptırıyor, Yeniden Refah da yaptırıyor, İYİ Parti de yaptırıyor, AKP de yaptırıyor. AKP'li belediyeler yaptırdığı camiyi Diyanete, okulu Millî Eğitime, sağlık ocağını Sağlık Bakanlığına; biz de aynı şeyi yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bitiriyorum.

Yalnız onlar bu yapmış oldukları hizmetleri vergi ve SSK'den mahsup ediyor, borcu düşüyor; bunu Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleri yapmıyorlar. Gelsinler bunlarla birlikte bir hesap yapalım bakalım kim, hangi belediye daha borçlu. Ama daha güzeli, ne güzel bir önerge var, çıkan "evet" deyin; hangi belediye nasıl, ne şartlarda borçlanmış, hangisi kayırlmış, hangisinin vergi borçları, SSK borçları affedilmiş, mahsup edilmiş görelim, haydi! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Başarır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, belediyelerin son yirmi yılda almış oldukları kredi tutarlarının ve bu kredilerin gerekçelerinin tespit edilerek verimli yatırımlara dönüşüp dönüşmediğinin ortaya çıkarılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Kabul... Kabul...

BAŞKAN – Divanda oy birliği sağlanamadığından elektronik cihazla oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından duyurulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli programının tüm içeriği ve yönleriyle araştırılması ve tartışılması, müfredatın dünyadaki gelişmelere ayak uydurabilen, millî bilinç ve değerlere sahip nesiller yetiştirmek üzere yeniden ele alınması amacıyla 14/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Danışma Kurulu 15/5/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez
Balıkesir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Balıkesir Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Turhan Çömez tarafından, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından duyurulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli programının tüm içeriği ve yönleriyle araştırılması ve tartışılması, müfredatın dünyadaki gelişmelere ayak uydurabilen, millî bilinç ve değerlere sahip nesiller yetiştirmek üzere yeniden ele alınması amacıyla 14/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/5/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır Sayın Sunat.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına verdiğimiz araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığının 26 farklı öğretim programı ve bir ortak metin içeren, 1 milyondan fazla kelimeden oluşan, 3 bin sayfalık "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adını verdiği müfredat taslağı bizi hiç ama hiç şaşırtmadı. Bugüne kadar yapılan değişikliklerle eğitim sistemini içinden çıkılmaz hâle getiren, laik ve bilimsel eğitimdense giderek uzaklaşan Millî Eğitim Bakanlığı, bu modelle ders müfredatının on yıldır yüzlerce eğitimcinin çalıştığı uzun soluklu bir çalışmanın ürünü olarak ortaya çıktığını ifade ediyor. Bu müfredatı kimler hazırlamıştır belli değil. Kapalı kapılar ardında, yandaş eğitimciler ve kim oldukları kamuoyu tarafından tam bilinmeyen masa başında çalışan akademisyenlerle yapılan bu toplantılara neden muhalif eğitim sendika temsilcileri ve uzman eğitim bilimcileri çağırılmamıştır? Bu dışlayıcı tutumla eğitimdeki birlik ve eşitlik ilkesi bozulmuştur. Dogmatik ve ataerkil düşünceyi önceleyen, bilimi, sanatı, felsefeyi hedefine koyarak dinî kural ve referanslara dayalı bir dil kullanan anlayışın ülke eğitimine asla ve asla katkısı olmaz. Eğitim sistemini oluşturan kişilerin, grupların ve otoritelerin görüşlerinin alınmadığı ortadadır, bir hafta süreli geri bildirimler için sürenin yeterli olmadığı açıktır. Bilimsel, şeffaf ve kapsayıcı bir değerlendirme süreci maalesef ülkemizde yaşanmamıştır. 110 sayfalık ortak metinde parti sloganlarıyla hazırlanan görüş ve ilkeler öğretim programlarının da önüne geçmiştir. AK PARTİ iktidarınadır sözüm: Erdemli gençler yetiştireceksiniz öyle mi? "Asım'ın nesli" idealiyle, "millî suur" sloganlarıyla çıktığınız yolda, devriktidarınızda gençlerimizin umudunu kaybettirdiniz, maneviyatlarını sarstınız, evlatlarımızı deizme ve ateizme sürüklediniz. Sayın milletvekilleri, unutmayın ki erdemli nesiller ancak erdem sahibi yöneticilerin söz sahibi olduğu ülkelerde yetişir. Sayın Tayyip Erdoğan'ın yirmi iki yıldır iktidar olmasına rağmen fikriktidarlarını gerçekleştirmediğinden yakındığını hepimiz biliyoruz. Bu modelle amacınız bu mu diye sormak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, günün şartlarına uygun olarak müfredatlar yenilenebilir, hatta seyretilenebilir bazı konular, bazı alanlarda değişime gidilebilir; burada sorunlu olan, değişikliklerin yapıma usulü ve neticeleridir; zira, eğitim sistemi neydi ne oldu diye baktığımızda vaziyet içler acısıdır. Bunu, eğitim sistemi AKP'den önce harikaydı diye demiyorum ama bundan çok daha iyi olduğu ortadadır. Size tavsiyemdir: Müfredattan önce zihniyetinizi değiştirmelisiniz.

Sayın Millî Eğitim Bakanı, günümüz dünyasında ülkeler yapay zekâ teknolojileriyle, komut mühendisliğiyle, kuantum iletişim modelleriyle ilgileniyor, öğrencilerini geleceğin mesleklerine hazırlıyor iken bizim evlatlarımıza kendi ideolojinize uygun kimlik belirleme isteğinizden vazgeçin artık. Milli Eğitim Temel Kanunu'nda çok veciz bir şekilde nasıl yurttaş yetiştirilmesi gerektiği madde madde açıklanmaktadır, bunun üstüne söylenecek söz yoktur yeter ki layıkıyla uygulanabilseydi. Örneğin, Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan "Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürler değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren" ifadesine bu modelinizde asla rastlanmıyor. Neyin üstünü kapatmaya, neyi ortadan kaldırmaya çalışıyorsunuz? Din ve kültür derslerine 577 sayfa öncelik verilmiş, temel bilim dersleri daha geride kalmış, insan haklarında ise yer verilme o kadar az ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – "Maarif"le başlayan, bolca Arapça kelimeyle süslenen taslağınızda "Atatürk" ve "Türk" gibi özel anlam içeren sözcükler mümkün olduğunca azaltılmış. Resmî dilimiz Türkçe hiç olmadığı kadar yabancı kelime saldırısına maruz kalmış taslağınızda.

Değerli milletvekilleri, eğitimde ciddiyet gerekir. Yirmi iki yıldır iktidarınızda mirasyedi gibi tüm kurumları ve kuralları öğüttünüz, çekin ellerinizi çocuklarımızın üstünden artık. Eğitim artık size bırakılmayacak kadar kritik eşikte. O yüzden tüm siyasi parti gruplarına sesleniyorum: Önergemizi kabul edip bir araştırma komisyonu kuralım, çocuklarımızın geleceğini büyük ölçüde etkileyecek bu müfredat taslağını inceleyip daha iyi hâle getirelim diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sunat.

Saadet Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Mahmut Arıkan konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır.

Buyurun Sayın Arıkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. İYİ Partinin, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli müfredat programının tüm yönleriyle tartışılması hakkında verdiği önerge üzerinde Saadet Partisi Grubumuz adına söz aldım.

Biz eğitim modelimizin çağın gereksinimlerine uygun şekilde güncellenmesini elbette destekliyoruz fakat bunun için de bu model taslağının iyi konuşulmasının gerektiğini düşünüyoruz. Mecliste bu konunun bir türlü konuşulmadığını da görmekteyiz. Eğitimle ilgili yüzlerce soru önergesi, onlarca grup önerisi verildi. Ben bunlardan iki tanesini sizlerle paylaşmak istiyorum. Bunlardan biri şu: Geçtiğimiz yıl 26 Ekim tarihinde verilen grup önerisinde "Son yirmi bir yılda eğitimde yaşanan tahribatı araştıralım." Denilmiş, neticede iktidarın "ret" oyu vermesiyle reddedilmiş. Yakın tarihte, geçtiğimiz hafta bir grup önerisi daha gelmiş, orada denilmiş ki: "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli tartışılsın." Onun neticesi de iktidar partisinin oylarıyla reddedilmek olmuş.

Bugün bu konu bir kez daha Genel Kurula geldi, o da Meclisin çoğunluk baskısı altında akıbetini bekliyor. Maarif Modeli'nin yazarları ve Millî Eğitim Bakanlığı bu taslağın çok geniş çevrelerce tartışıldığını, çalışıldığını, on yıllık bir emek neticesinde bunun ortaya çıktığını ifade ediyor ama bu konu nedense Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir türlü konuşulmuyor. Çok geniş çevrelerin tartıştığı bu model maalesef, Parlamentodaki milletvekilleri tarafından tartışılmıyor. Bizim milletvekilleri olarak Genel Kurulda konuşmadığımız konu Türkiye'ye fayda getirmesi mümkün olmayan bir konudur. Ayrıca, modelin görüş ve önerileri toplamak üzere bir hafta askıda bırakılması samimiyetten uzak bir yaklaşımdır, binlerce sayfadan oluşan bu çalışmanın

incelenmesi için bir haftalık süre yeterli olmayacaktır.

Son olarak, Maarif Modeli'ni gündeme getiren iktidara bir kez daha samimiyet çağırısı yapıyoruz. Bakınız, bir örneği sizlerle paylaşmak istiyorum. İstanbul'da "İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" diye bir lise var - birçoğumuz bilir, araştırdığımızda da buna ulaşabiliriz- çok önemli çalışmaları olan, çok kıymetli öğrencileri yetiştiren bir okul. Maalesef, elimdeki belgede gördüğümüz kadarıyla bu okul kademeli bir şekilde kapatılmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – Ülkemizin mesleki eğitimle birlikte ayağa kalkacağını herkesin ifade ettiği bir ortamda nitelikli eğitim verilen bir okul kapatılmamalı ancak desteklenmelidir. Maarif Modeli'nden öğretmen atamalarına, okul politikasından projelerine kadar Millî Eğitim Bakanlığını samimi olmaya davet ediyorum. İktidarın Maarif Modeli'ni konuşmaktan sakınacağını hiçbir şekilde düşünmüyorum. Eğer biraz sonra oylanacak öneri reddedilecek olursa bu şüphelerimizde haklı olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Arıkan.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay Çelenk konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır Sayın Çelenk.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli vekiller; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli taslağı üzerine partim adına söz almış bulunuyorum.

Açıkçası şöyle başlamak isterim: AKP'nin iktidar hayatı "Kınama başına gelir." veciz sözünün böyle bir tecellisi olarak geçmiştir. AKP iktidarının iktidar öncesi döneminde de iktidarı sırasında da en sık gündeme getirdiği konuların başında toplum mühendisliği, Kemalist endoktrinasyon -ya da diğer bir deyişle endoktrinasyon- ve bunun da eğitim alanından hayata geçirilmesi, eğitimin araçsallaştırılması gibi hususlar gelirdi. Ancak bugün bu yirmi iki yıllık iktidar hayatının bize gösterdiği şey tümüyle rövansist bir toplum mühendisliğidir ve bu toplum mühendisliğini araçsallaştırdığı biricik alanlardan biri de eğitimdir. Az evvel üst sıraları dolduran liseli öğrenciler bu toplum mühendisliğinin kurbanlarıdır desek abartmış olmayız. Bir yıldan diğerine geçerken aynı türden bir sınav sistemini bile göremediler, her an her şey değişti. Şimdi önümüzde 3 bin sayfalık, 26 alanı kapsayan çok kapsamlı yeni bir müfredat taslağı var. Oysa ki bu müfredat taslaklarını biz 2007'den beri hatırlıyoruz. 2012'de 4+4+4 eğitim sistemi hayata geçirilirken bütün eleştirilere kulak tıkandı ve kısa sürede aslında bu sistemin özellikle kız çocuklarının okulsuzlaşmasıyla ilgili vahim sonuçlarıyla yüzleşildi, birçok başka aksaklık ve sakıncalı durum ortaya çıktı. 2017-2018'de -yine hatırladığım kadarıyla- 51 farklı alanı kapsayan müfredat değişikliği ortaokulda, lisede, okul öncesinde, imam-hatiplerde yeniden hayata geçirildi. Sürekli yapboza dönüştürülmüş bir reform çabasıyla karşı karşıyayız, öncelikle bunu hatırlamak gerekir. Bu çaba içinde artık önümüze gelen herhangi bir şeyi, hele de bu kadar kısıtlı bir süre içinde inceleme şansımız, ayrıntılarına vâkıf olma şansımız yok. Ama gördüğümüz şey, çokça dile getirildiği gibi, bu yeni müfredat taslağının da tekçi, milliyetçi, militarist bir zihin dünyasını ve bu zihin dünyası doğrultusunda nesiller yetiştirme gayretini ve gayesini dışa vurduğudur. Bunun içinde evrensellik yok, bunun içinde özgürlükler yok, insan hakları alanında duyarlı nesiller yetiştirmek yok. Sürekli değerler sistemi gibi kavram setleriyle karşılaşıyoruz ancak bu değerlerin ne olduğuna dair de bir fikrimiz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) – Daha doğrusu bir fikrimiz var çünkü değerler sadece müfredatlar aracılığıyla öğretilmez. Bu değerler, bu "erdemli nesiller" dediğiniz nesillere ne tür rol modelleriyle sunduğunuzla da ilişkili bir şeydir eğitim ve AKP iktidarlarının bu anlamda da gerçekten övünebilecekleri bir sicil yok. Herhangi bir değerler dizgesi doğrultusunda, çağın gereklerine uyumlu bir eğitim programı yapabileceklerine dair, bir eğitim reformu yapabileceklerine dair hiçbir umudumuz yok. Dolayısıyla, bu konunun iyice araştırılmadan bir deneme tahtasına dönüştürülmüş bu eğitim sistemi yönünde yeniden bir adım atılmamasını ve bu konunun araştırılması ve toplumun ilgili kesimleriyle tartışılmasını ben de öneriyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çelenk.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Suat Özçağdaş konuşacaklar.

Buyurun Sayın Özçağdaş. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli üzerine burada verilen grup önerisi üzerinde konuşacağız.

Öncelikle adından başlarsak "Türkiye Yüzyılı" Adalet ve Kalkınma Partisinin bir seçim sloganıdır. Bu, maalesef, iktidarın devlet ciddiyetini göstermesi açısından not edilmesi gereken birinci meseledir.

İkinci mesele "maarif modeli" kelimesidir. "Maarif" geçmişte kalan bir kelime, kullandığımız bir kelime değil. Türkiye'de her siyasal görüşten, her toplum kesiminden insan "eğitim" kelimesini kullanıyor ama maalesef Millî Eğitim Bakanının eğitimle ve "eğitim" kelimesiyle bir sorunu olduğunu anlıyoruz. Maarif Modeli'yle ilgili olarak böyle bir isim önerilmesi bile meseleye ne kadar politik ve geçmişe referansla bakıldığını gösteren bir örnektir.

Sayın vekiller, işin bu tarafını bir kenara bırakırsak bilimsel meseleler üzerinde konuşmamız lazım. Birincisi, dünyanın her yerinde ülkeler zaman içerisinde müfredat programlarını değiştirebilirler, yeni koşullar çerçevesinde eğitim programlarını dönüştürebilirler, Türkiye'de de bunu yapmak mümkündür. Fakat bunu yapmanın bilimsel koşulu, birincil koşulu bir ihtiyaç analizi yapmaktır. Maalesef Millî Eğitim Bakanlığı yeni programla ilgili olarak hiçbir ihtiyaç analizi yapmamıştır. Dolayısıyla bu programın hangi ihtiyaca karşılık geldiği, hangi sınıflarda hangi eksiklere göre karşılık geldiği kesinlikle belli değildir. İki, hangi eğitim modeli, hangi eğitim felsefesine göre yapıldığı belli değildir; bunun belli olmadığı kaynakçasının olmadığından görülmektedir. Üç, daha kötüsü, programın içerisine "yiğitlik, mertlik, dürüstlük" yazan arkadaşlar bu programı kimlerle yazdıklarını bile söyleyememektedirler. Bu Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni kimin yazdığı belli değildir, akademik etik açısından bu hayalet yazarlıktır, ciddi bir skandaldır. Dolayısıyla programı kimin yazdığı şu anda belli değildir. Bir başka konu, bu programı Sayın Bakan on yılda yazdıklarını iddia etmektedir. Bu gerçeğe dayanmıyor çünkü Sayın Bakan zaten 2023'ten bu yana Bakan ama on yılda programı yazmış olduğunu iddia edenler on gün tartışma süresi vermemişlerdir. Bakın, Türkiye'de cumhuriyet tarihi boyunca böyle bir süreç yaşanmamıştır, 3 bin küsur sayfalık 27 dosya için yedi gün içerisinde geri bildirim verilmesi istenmektedir ve üstelik de o geri bildirimi vatandaşların e-devlet üzerinden vermesi istenmektedir yani aslında Millî Eğitim Bakanlığı vatandaşları fişlemek istemektedir. Neden bir "web" sitesi açmıyorsunuz? Neden insanların yazmasına izin vermiyorsunuz? Bu da bir başka garabettir.

Bir başka nokta daha ekleyelim, konuşmalarımızı eğitim bilimleri çerçevesinde yapalım: Bir program öneriyorsunuz, önerdiğiniz programın çok iyi olduğunu iddia ediyorsunuz. Bunu nereden anlayacağız? Sınıflarda uygulanması lazım, değil mi? Önce uygulayacağız. Ne diyor Sayın Bakan? "Okul öncesi, 1,5,9'uncu sınıflarda birin pilotunu yapacağız ve aynı anda başlayacağız bütün Türkiye'de." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın lütfen.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) – Ya, tüm dünyada bunun böyle olmayacağını herkes bilmiyor mu? Deneme okulları niye var? Sayın Bakan çıksın... Deneme Lisesi var -altı dakika sonra- Bahçelievler’de. Önce deneme liselerinde, deneme okullarında bu programı uygulayacaksınız, oradan çıkan geri bildirimler çerçevesinde revize edeceksiniz, eğer çok başarılı bir programsa öğretmenlerinizi eğiteceksiniz, ders materyallerini uygulayacaksınız. Bu derece eğitim bilimlerinden uzak, bu derece yanlış bir çalışma yapılabilir mi? Sayın Bakan iki ay önce okul öncesi programını değiştirmişti, iki ay -Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri- iki ay sonra yeni müfredat geldi. Biriniz çıkıp burada deyin ki “İki ayda şu değişti de okul öncesi programını değiştirdik.” Ve getirdiğiniz program yanlış, oyun temelli olmayan bir program.

Sonuç itibarıyla, bu program Adalet ve Kalkınma Partisinin çağ dışı eğitim manifestosudur, eğitim bilimleri ile uzaktan yakından bir alakası yoktur. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye’de hedeflemekte olduğunuz kindar ve dindar nesiller yetiştirme projenize asla izin vermeyeceğiz; Meclisin bu konuyu başından sonuna tartışması gerekmektedir.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özçağdaş.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Asuman Erdoğan konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır Sayın Erdoğan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun verdiği araştırma önergesinin aleyhinde söz almış bulunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz üzere -ki konuşmacılarımız, hatiplerimiz de bahsetti- Millî Eğitim Bakanlığımızca tüm eğitim kademelerinde zorunlu derslere ait “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” başlıklı yeni müfredat taslağı Bakanlığımızın internet sitesinde kamuoyunun görüşüne sunuldu. Süre iki haftaya çıkarıldı ve 67 binin üzerinde de vatandaşımızdan gerekli yorumlar, işte tavsiyeler alındı. Bu anlamda, ben, emeği geçen, böyle katkı sunan bütün vatandaşlarımıza, halkımıza teşekkür etmek istiyorum.

Bir İngilizce öğretmeni olarak -hem devlet okullarında hem özel okullarda çalıştım- bu müfredat çalışmasını çok kıymetli buluyorum, meslektaşlarımın da benimle aynı görüşü paylaşacağını düşünüyorum çünkü bence burada en önemli nokta müfredatın sadeleştirilmesi çünkü biz öğretmenler maalesef müfredatı yetiştirme koşturmacası içinde gerçekten öğrencilerimizi öğretmekten bile soğutan süreçlere maruz kalıyoruz. Bu nedenle sadeleştirmenin kıymetli olduğunu düşünüyorum.

Bir öğretmen olarak yine kıymetli bulduğum bir nokta, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde Türkçemizin tüm zenginliğiyle kullanılmasına, kültür unsurlarının nesilden nesile aktarılmasına öncülük ve eşlik ettiği vurgusu benim için çok kıymetli. Türkçenin tüm derslerin ortak hedefi olarak belirlenmesi, öğretimin temel bir politikası olarak yer alacağını vurgusu da gerçekten kıymetli. Bunu da burada belirtmek istedim.

Bir önemli bilgi: Gerçekten on yılı aşkın süredir üzerinde çalışılan bir program, felsefi altyapısı üzerinde çok önemli bir emek var. 2014 yılında yayımlanan Millî Eğitim Kalite Çerçevesi’yle başlıyor ve 81 il millî eğitim müdürlüğünden alınan program değerlendirme raporlarıyla hakikaten göz önünde bulundurularak büyük emek harcanıyor. Ben, başta Sayın Bakanımıza ve bu zamana kadar emeği geçen herkese, emektar insanlara, bu konuda gerçekten katkı sunan Millî Eğitim Bakanlığımızın çok kıymetli mensuplarına teşekkür etmek istiyorum buradan.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Yani Müsteşarlığından beri devam ediyor, bir türlü vazgeçmedi.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Kaldı ki “Türkiye Yüzyılı” ifadesinden neden rahatsız oluyorsunuz? “Türkiye Yüzyılı” ifadesi hiçbir siyasi partinin ya da ideolojinin tekelinde olamaz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Sizin seçim sloganınız ya, nasıl söyleyebiliyorsunuz bunu?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – O zaten öyle, bu 20’nci müfredat ya. Yani her bakana göre müfredat mı değiştiriyorsunuz?

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Ben, bir genç milletvekili olarak “Türkiye Yüzyılı” kelimesinden çok heyecanlanıyorum; idealizmi artırıyor. Ben, burada inanmak istiyorum, hiçbir milletvekilinin Türkiye Yüzyılı’nı duymaktan rahatsız olmayacağını düşünmek istiyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Biz Türkiye’nin yüzyılından da bin yılından da hep gurur duyarız!

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Önümüzdeki yüzyılın Türkiye Yüzyılı olduğuna inanmak ve bu konuda motive olmak beni çok şevklendiriyor; bundan sizler de gurur duymalısınız ve bu kelimeyi, “Türkiye Yüzyılı”nı siz de kullanmalısınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Siz yanlış anladınız, yanlış.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Bir siyasi partinin sloganıdır bu ya! Sayın Vekilim, böyle nasıl konuşabilirsin ya! Bir siyasi partinin sloganıdır bu ya!

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Bu çok önemli, biz buna inanıyoruz ve bunun için çalışıyoruz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Partinizin sloganı.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Yerli ve millîlik anlamında yaptığımız çalışmalar ortada.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Biz, Türkiye’nin taşına da toprağına da âşığız.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Yani inanmak çok zor size ya!

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Niye konuşmama izin vermiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Bakın, biz dinledik sizi, lütfen...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Hani yirmi yıldır dinleyince sıkılıyorz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Siz yüz yıl geriye götürdünüz, yüz yıl.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – İnsanlığın savaşlar, işgaller, katliamlar... Bakın, ne kadar vahşi bir dünyada yaşıyoruz.

Başkanım, söz vermeyecek misiniz?

BAŞKAN – İstemediniz efendim.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – İstiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen tamamlayın.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Başkanım, teşekkür ederim. Başkanım, sağ olun.

Gerçekten çok farklı süreçlere giriyor dünya. Böylesi bir dünyada müfredat üzerinde yapılan ya da eğitim felsefemiz üzerinde yapılan çalışmaları çok kıymetli görmemiz lazım. Maalesef bu zamana kadar gerek kullanılan materyallerle -İngilizce öğretmeni olarak söylüyorum- gerek kullanılan başka şeylerle, işte programlarla eğitimde bağımsızlığımızı tehlikeye düşürecek adımlar atılmıştır. Bunlardan kurtulmak için çok önemli bir fırsat, bunu hepimizin desteklemesi gerekiyor.

Bu anlamda, sözlerime son verirken, bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın, Recep Tayyip Erdoğan’ın da değiştiği gibi, Nekbe felaketinin 76’ncı yıl dönümü; ben buna da değinmek istiyorum. 15 Mayıs hem Filistinli kardeşlerimiz hem de bizim için son

derece önemli bir gün. Bu günün inşallah Filistinli kardeşlerimizin, Gazzeli kardeşlerimizin kurtuluşuna vesile olmasını diliyorum ve bu katliamı gerçekleştiren katil ve terörist devlet İsrail'i buradan lanetliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdoğan.

İYİ Parti önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kürtçe ana dilin korunması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/5/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

15 Mayıs 2024 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (5466 grup numaralı) Kürtçe ana dilin korunması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 15/5/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Sayın Ayşegül Doğan konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır.

Sayın Doğan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulu selamlıyorum.

Önergemiz Kürt dil bayramıyla ilgili, dolayısıyla ana dilinde eğitim hakkı, ana dillerin bu ülkede özgürce konuşulabilmesi, yasal güvenceye kavuşturulması ve Anayasa'da bir yer bulabilmesiyle ilgili. Doğrusu ben de bir Kürt olarak, Türkiyeli bir Kürt olarak bugün bu Parlamentoda Kürtçe konuşarak başlamak isterdim; yalnızca Kürtçe değil, diğer dillerin de bu Parlamentoda konuşulabilmesini çok arzu ederdim. Bu ülkenin yurttaşı olarak benim duyduğum hicap sizler tarafından duyuluyor mu, merak ediyorum.

21'inci yüzyıldayız, bugün 15 Mayıs Kürt dil bayramı ve bu ülkede yaklaşık 20 milyon, hatta belki daha fazla insan Kürtçe konuşuyor. Yani Türkçeden sonra bu ülkede en çok konuşulan dilde eğitim görülemiyor. Bu dilin yasal hiçbir güvencesi yok. Hatta şu anda, mesela, seçim bölgesi Şırnak'ın Cizre ilçesinde 15 Mayıs Kürt dil bayramı nedeniyle yapılmak istenen bir açıklama dahi engelleniyor. Bu, yalnızca bir örnek ve Cizre'yle sınırlı değil, bugün benzer bir durum Van'da da oldu. Konserler, tiyatrolar, oyunlar, şiirler, kitaplar, tüm bunlar yasaklanıyor. Bakınız, her gün bu yasaklara yeni gerekçeler bulunuyor. Ne bulunuyor? Mesela, bugün, Grup Başkan Vekillerimizden Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Kürtçe ana dilinde eğitimin anayasal güvenceye alınması için ve Kürt çocukları için Kürtçe ana dil hakkını savunmak için verdiği önergeyi Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle geri göndermiş. Şimdi, bir gün Anayasa'ya aykırı, bir gün İç Tüzük'e aykırı, bazı zamanlar toplumsal hassasiyetlere takılır. Bunu daha ne kadar inkâr ederek, yok sayarak, görmeyerek böyle sürdürebiliriz? Bu soruyu özellikle normalleşme ve yumuşama tartışmalarının olduğu bugünlerde bir kez daha grubumuz adına hatırlatmak isterim. Çünkü bu kadar çok dilliliğin olduğu, bu kadar çok kültürlü bir ülkede, bu kadar çok kimlikli bir ülkede bunları yok sayarak, bunlar görmezden gelerek; bunları her defasında başka gerekçelerle, başka isimlendirmelerle, başka bahanelerle reddederek yalnızca tekçi, yalnızca tek kimliğin olduğu, yalnızca tek dilin yaşadığı ve yalnızca tekçiliğin dayatıldığı bir ülkede hiçbir normalizasyondan ya da yumuşamadan bahsedemeyiz. Üstelik, yeni Anayasa tartışmaları sürerken, bir yandan bunun yapım sürecine doğru giderken bu konuların da bir kez daha altını çizmek isteriz.

Şimdi, sayın milletvekilleri, bu zifiri günlerde bir nebze de olsa içimizi ferahlatan bir şey de var tabii; her şeye rağmen sürdürülen bir dilin varlık mücadelesi. Bir kere, buradan onları selamlamak istiyorum. Kürtçeyi yaşatanlara, bugüne getirenlere, vazgeçmeyenlere; inatla, ısrarla, hatta ne yazık ki can pahasına bedel ödeyen ve çok dilli, çok kültürlü, çok kimlikli bir Türkiye için yani aslında daha demokratik, daha fazla özgür, eşit ve adil bir ülke tasavvuru için vazgeçmeyen herkese 15 Mayıs Kürt dil bayramı dolayısıyla bir kez daha teşekkür ederiz ve onlardan çok büyük bir ilham aldığımızı, esin kaynağımız olduklarını hatırlatmak isterim.

Şimdi, müsaadenizle değil, izninizle değil -biliyorum, tutanaklara "bilinmeyen bir dil" "x dil" olarak geçecek, bunu çok iyi biliyorum- ama Kürt dil bayramını yani kendi ana dilimin bayramını Kürtçe de kutlamak isterim. "...(*)"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan eğer müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Süreniz bitti, sözünüzü kesmedim.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) – Sağ olun.

Mikrofonumu kapatmadığınız için ayrıca çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Türkçesini de bilmeyen arkadaşlar için lütfederseniz...

TURAN YALDIR (Aksaray) – Türkçe resmî dildir Sayın Başkan.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) – Önce Türkçesini ifade ettim, sonra Kürtçeye geçtim; izin ve müsaade alarak değil, bildirimde bulunarak. Bu da farklı ana dil hakkına duyduğumuz saygının gereği yaptığım bir şey. Aynı saygıyı biz de bekliyoruz, kendi ana dilimiz için bekliyoruz. O yüzden tüm siyasi parti gruplarını, başta Kürtçenin yasal bir güvenceye ve statüye kavuşması için, üzerindeki yasakların kaldırılması için, bu retçi ve inkârcı politikaların son bulması için bizim önergemize desteğe davet ediyorum.

Sayın milletvekilleri, dillerden korkmayın, savaşlardan korkun. Dillerden niye korkuyorsunuz? Diller bölmez, bütünleştirir, ayırtmaz, aradaki mesafeleri kapatır.

Genel Kurulu selamlıyorum.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Sağ olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, Sayın Sezgin Tanriku Divana bir mazeret ilettili; 2 vekilimizden sonra eğer onayınız, izniniz olursa ve teamül oluşturmaması kaydıyla söz vermek istiyorum. 2 vekil önce, uygun mudur Sayın Grup Başkan Vekilleri?

Peki, teşekkür ederim.

Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanriku gidecek, isterseniz o bitirsin...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Kısa, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Amacım bir tartışma başlatmak değil kesinlikle, kimsenin diliyle ya da diniyle bir alıp veremediğimiz yok. Kürtçe konusunda AK PARTİ'nin yaptığı çalışmalar ve faydalar zaten biliniyor ama Anayasa'nın 3'üncü maddesi gereği ortak dilimiz Türkçedir ve Mecliste Türkçe konuşulması icap eder, herkesin buna saygılı olmasını rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Ben de çok kısa...

BAŞKAN – Sayın Tanriku'nu gönderelim, sonra biz devam ederiz.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kürtçe ana dilin korunması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanriku. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, evet, bugün 15 Mayıs kürt dil bayramı “Nereden çıktı bu bayram?” diyen dostlarımız olabilir. Sonuçta, Kürtçe uzun zaman yasaklı bir dil olarak kabul edildi, hâlen de o yasaklar toplumda devam ediyor, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanılması mümkün değil, eğitimde kullanılması çok sınırlı. Dolayısıyla Kürtçe ana diliyle uğraşan kurumlar 15 Mayısı “Kürtçe ana dil bayramı” olarak kabul ettiler farkındalığı arttırmak için; ben de bunun üzerine söz aldım, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yani çok uzun bir zaman değil, bundan kırk yıl önce de bu Parlamentoda Kürtçenin yasaklanmasına dair yasa çıktı, 2932 sayılı Yasa. Türkçeden başka dillerle konuşmayı, yazı yazmayı, afiş asmayı falan yasaklayan bir yasa bu Parlamentoda kabul edildi. Dolayısıyla yani “Bu cumhuriyette Kürtçe ana dil yasaklanmamış, olmamış.” falan diye kimse diyemez. Hâlen de o yasaklar var. Evet, şimdi, teknolojik nedenlerle Kürtçenin daha fazla sosyal alanlarda kullanıldığını görüyoruz ama kamusal alanda bu cumhuriyetin yurttaşları olan ve 15 milyondan fazla insanın konuştuğu bu dili maalesef kamusal hizmetlerde kullanmak ve ana dil eğitimiyle ilgili bir pozisyon almak yasal olarak mümkün olmadı. Dolayısıyla eğer Türkiye’de toplumsal barışı bir noktaya taşımak istiyorsak Kürtçe ana dili konusunda sonuçta bu Parlamentonun bir adım atması lazım. “Neden?” mi diyeceksiniz? Geçtiğimiz günlerde bir araştırma yayınlandı. Sonuçta “Kürt meselesi var mıdır yok mudur?” diye kendisini Kürt olarak kabul eden yurttaşlarımıza sorulmuş, onların da büyük çoğunluğu “Var.” demişler ve öne çıkan talepler de eşitlik, adalet, ana dil ve kalkınma; Kürtlerin ortak talebi olarak öne çıkan talepler. Bu taleplerin başında da Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanılması, ana dilinde eğitim verilmesi gibi talepler var, bu taleplere ilişkin oranlar da burada. Bunu şunun için anlatıyorum: Yani bu yasaklarla veya bu dilin aşağılanmasıyla bir noktaya varmak mümkün değil. En son, yerel yönetimlerin sosyal hayatta kazandırdığı birçok uygulama da sonuçta kayyum uygulamalarıyla sonlandırıldı ve Kürtçe konusunda da yasaklı bir noktaya gelindi. Bu nedenle, bugün açısından verilmiş bu önerge son derece anlamlı ve değerli. Dolayısıyla, dikkate alınması lazım. Bu yasak ne zaman başladı? Ana dil konusunda nasıl adım atılabilir? Gerçekten, bu Parlamento hangi talepler konusunda ortaklaşabilir? Toplumsal barışa ana dil üzerinden nasıl hizmet edebiliriz? Bunların araştırılması lazım, bundan korkmamak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Mesele, ana dilleri yasaklamak değil mesele, Türkçeyi ortak dil olarak kamusal hayatta, her yerde ve resmî dil olarak kullanmak ama bu cumhuriyetin kurucuları tarafından ve sonradan yapılan esas yanlış ana dilleri yasaklamak olmuştur. Bu Parlamentonun atacağı en doğru adım da ana dil konusunda bir komisyon kurmak ve toplumsal barışa bu şekilde hizmet etmektir.

Ben de son söz olarak 15 Mayıs Kürtçe ana dil bayramını kutluyorum. “...”(*)

Teşekkür ederim. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tanriku.

Buyurun Sayın Kılıç.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Anayasa 3'üncü madde çok açık: “Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.” Konuşmaların Genel Kurulda Türkçe yapılması gerekmektedir, aksi durumda İç Tüzük'ün 66'ncı maddesi uyarınca mikrofon kapatılması gerekmektedir. Genel Kurulda konuşma yapan hatiplerin bu hususa riayet etmesini özellikle istirham ediyoruz. Sayın Başkan, mikrofonu sizin kapatmanız gerektiğini bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

Türkiye’de herkes istediği dili konuşur, buna hiçbir mâni yoktur, lakin “Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında Türkçeden başka bir dil konuşulmaz.” diye açık bir hüküm vardır; gereğinin yapılmasını saygılarımızla arz ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kılıç.

Buyurun Sayın Temelli.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

33.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu ile Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu mesele ne zaman gündeme gelse Anayasa 3'ü arkadaşlarımız hatırlatıyor. Şimdi, tabii, Türk milletinin temsilcilerinin bir Türkçe sorunu olduğunu defalarca dile getirdim. Anayasa 3 önümde, okuyorum: "Türkiye Devleti,..." gidiyor, gidiyor, en sonunda diyor ki "...Dili Türkçedir." Burası bir devlet kurumu değil, bizler de devlet memuru değiliz. Biz temsil ettiğimiz halkın diliyle burada hitap edebiliriz ama biz şunu biliyoruz: Meclisin çalışma dili Türkçedir, biz de çalışmalarımızı Türkçe yapıyoruz ama temsiliyet ve halkımızı selamlamak, bir iki cümle Kürtçe kullanmak burada ne Anayasa 3'e aykırıdır ne Anayasa'ya aykırıdır ne de söylenen herhangi bir yasaya aykırıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – AKP Grup Başkan Vekili de belirtti Kürtçe konusundaki hassasiyetlerini fakat çok önemli bir konuyu atlıyorlar, geçen haftaki Grup Başkan Vekilleri temsiliyetten bahsetti, evet, dedi ki: "Biz de Kürt halkını temsil ediyoruz, bizde de Kürt milletvekilleri var." Gerçi MHP onlara "Kürt kökenli." diyor, hâlâ o hakarete cevap vermiş değilsiniz. Temsiliyet dille olur, ya o dille burada o halkı temsil edersiniz ya da o temsiliyete soyunmazsınız.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kürtçe ana dilin korunması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Sayın Sema Silkin Ün konuşacaklar.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilllerimiz, bugün 15 Mayıs, Denizli'mizin en şerefli günü; sıkıştırıldığı Anadolu coğrafyasında yok edilmek istenen bir milletin var olma mücadelesinin kıvılcımını ateşleyen, Anadolu'nun pek çok kentinden bağımsızlık yolunu aydınlatacak meşaleyi yakan Müftü Ahmet Hulusi Efendi'nin halkına vurulmak istenen boyunduruğa karşı, işgale karşı direnişin fetvasını verdiği gün. Direniş destanımızın, istiklal sancağımızın, Millî Mücadele'mizin 105'inci yılı kutlu olsun.

Değerli milletvekilleri, biz inanıyoruz ki diller Allah'ın ayetleridir. Dil, Allah'ın kullarına bir işaretidir ve dillere karşı çıkmak Allah'ın işaretlerine karşı çıkmaktır. Hazreti Peygamber'in dile karşı olduğu tek bir hadisîşerifi işitilmemiştir. Dile muhalefet çoğulculuğa saygı duyan Efendimiz'in sünnetine de karşı çıkmaktır. Dil, insana verilen en önemli ilahi armağanlardandır, insanın varlığını ifade imkânıdır. Diller insanlığın ortak mirasıdır, korumak da sadece o dille doğanların değil bütün insanlığın sorumluluğudur. Kaybolan her bir dil, her bir kelime derin bir yoksulluk demektir. Yunus Emre'nin aziz Türkçesini korumak nasıl sorumluluğumuzsa Feqiye Teyran'ın aziz Kürtçesini korumak da o şekilde sorumluluğumuzdur. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Dilleri yaşatmak bir medeniyet sorumluluğudur, UNESCO'ya göre dünya üzerinde 2.500 dil yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır, her yıl 25 dil yok oluyor yani iki haftada bir dil. Bir dilin yaşaması özellikle yazılı kaynakların olmasıyla mümkün; sosyal hayatta, kültürel hayatta, eğitim hayatında yaşatılmasıyla mümkün. Maalesef, ülkemizde yasaklardan nasibini, doğasını özgürlükten alan sanat hayatımız da alıyor; Kürtçe tiyatroların, Kürtçe şarkıların seslendirildiği konserlerin yasaklanmasına şahit oluyoruz hep beraber. Kürtçenin önündeki engelleri kaldıran, TRT Kurdî'yi kuran özgürlükçü iradenin yerini aksi uygulamaların alması iktidarın kendini tüketmesidir, kendi ruhuna Fatiha okumasıdır. Bu siyaset Türkiye'mizi boğar arkadaşlar; birliğimizi, beraberliğimizi bırakın tesis etmeyi, bu değerlerin altına dinamit koyar. Hiçbir hukuki dayanağı olmayan, içeriğinde kamusal alanı tehdit eden bir durum söz konusu olmayan bu yasakları kendinize yakıştırmadığınızı tahmin ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlayayım.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Türkçe şarkıların bozmadığı kamu düzenini Kürtçe şarkılar da bozmaz arkadaşlar. Kamu düzenini bozan bir tiyatro oyunu varsa o da oynanan sözde vatanseverlik oyunudur. (Saadet Partisi ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ün.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Turhan Çömez konuşacaklar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Çömez.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, yıllarca hekimlik yaptım, zaman zaman Kürt hastalarım da oldu ve onlar bana derdini anlatırken anlamadığım dönemler de oldu ama özenle ve dikkatle bir tercüman çağırdım, dinledim, anlamaya çalıştım ve onları tedavi etmeye gayret ettim çünkü Kürtçe onların ana diliydi.

Uzun yıllar İngiltere'de çalıştım. O dönemde de zaman zaman Kürt hastalarım oldu, çocuklarını getirdiler ve hep sordum "Kürtçe konuşabiliyor musunuz?" diye, konuşamadıklarını duyunca "Doğduğunuz, büyüdüğünüz topraklardan kopmayın; Türkçeyi de öğrenin, Kürtçeyi de öğrenin." dedim.

Ana dil bir hakktır, ana dil insani bir hakktır ve bu hakkın kullanılmasına hiç kimsenin itiraz etmemesi gerekir ancak bugün DEM PARTİ'nin vermiş olduğu önerge ve o önergeyi savunan arkadaşlarımızın ortaya koyduğu fikir, bu bahsettiğim insani haktan farklı çünkü kendileri ana dilde eğitim konusunu ortaya koyuyorlar.

Ana dili öğrenmek ayırdır, ana dilinde eğitim ayırdır. Bakın, dünyanın bütün gelişmiş ülkelerine baktığınız zaman, insanların kendi etnik kökenlerine saygı duymaları, bununla gurur duymaları hep hoş görülür, teşvik edilir -ki bunu ben savunuyorum- ama "ana dilinde eğitim" dendiği zaman bütün ülkeler bu konuda hassasiyet gösterir.

İngiltere'den örnek vereyim: İngiltere, bugün, dünyanın en modern, en medeni, en demokratik ülkelerinden biri kabul edilir ancak siz İngiltere'de "Biz burada etnik bir grubuz, Kürt'üz ve Kürtçe ana dilinde eğitim yapacak bir okul açmak istiyoruz." dediğinizde size söylenecek şey şudur: "Hayır, açamazsınız ancak burada İngiliz kültürüne uygun ve İngilizce diliyle eğitim veren bir okul açılır, bizim müfredatımıza uygun bir okul açılır. Elbette Kürtçe öğrenin."

Dolayısıyla, gençlerimizin, çocuklarımızın Kürtçe öğrenmelerinde hiçbir mahzur yok, bunu teşvik ederiz ve Kürt kimliğiyle de gurur duyulmasına da hiçbir itirazımız yok, bunu da teşvik ederiz ancak bir ülkede ısrarlı bir şekilde "Kürtçe eğitim dili olsun." dersenez bunun arkasından başka tartışmalar gelir. Tabiatıyla son derece samimi ve iyi bir şekilde, insani ölçülerde, demokratik değerlere saygı duyarak net bir şekilde ifade ediyorum. Biz İYİ Parti olarak bu tutum ve davranışa, bu taleplere itiraz ediyoruz.

Zaten geçtiğimiz dönemlerde adımlar atıldı. Bakın, çok sayıda Kürt arkadaşım var onlarla arkadaşlık yapmaktan gurur duyuyorum ancak bir ülkenin asli hüviyetini muhafaza edebilmesi için bu hassasiyetlere dikkat edilmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – O sebeple ısrarla bunu tekrar ederek, bu talepleri tekrar ederek gündeme getirmenizi de çok da doğru ve yerinde bulmuyorum. Ancak yine bir kere daha altını çizerek söylüyorum: Kimliğiyle insanların gurur duyması lazım, diliyle gurur duyması lazım çünkü ana dil demek bir insanın annesinden duyduğu dildir ve annesinden öğrendiği dildir ve bir hak, hakikaten bir hak, hak, hak ama siz bunu eğitim dili olarak ortaya koymaya çalışır ve bunu bir hak olarak iddia ederseniz bunun ardından başka şeyler gelir. Öğrenilmesini kesinlikle teşvik ediyoruz, bu bir hak, arkasında duruyoruz ama siz dersiniz ki “Okullarda eğitim olsun.” bunun mümkün olmadığını dünya göstermiştir. Anayasa buna çok net bir şekilde...

(DEM PARTİ sıralarından gülüşmeler)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Güldüğünüzü görüyorum, ben de size gülüyorum çünkü sizin düşüncelerinizin hiçbirini doğru bulmuyorum.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Turhan Bey, nasıl öğreneceğiz, nasıl öğreneceğiz?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Annenizden öğreniyorsunuz, zaten onun için ana dil. Okullarda kurslar var, bakın ben Kürtçe bir müzik dinlemekten mutlu oluyorum, bundan rahatsız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Turhan Bey, kuşaktan kuşağa nasıl aktaracağız, nasıl öğreneceğiz? Okuyamıyoruz, yazamıyoruz.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Kuşaktan kuşağa annenizden aktaracaksınız.

Siz kimden öğrendiniz?

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Ben Paris’te öğrendim efendim, Fransa’da öğrendim.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Paris’te mi öğrendiniz?

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Evet, Paris’te öğrendim. Ana dilimde okuma ve yazmayı...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Siz annenizden öğrendiniz belli ki; Paris’i bırakın, Paris umurumda değil.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Turhan Bey, ben...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Annenizden öğrendiniz.

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı konuşmayalım Sayın Çömez.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Ben...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen bitirin.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Ben ana dilimde okuma ve yazmayı yurt dışında Fransa’da, Paris’te öğrendim. Bu utanç kimin utancı? Benim mi?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Bakın, zaten okullarda eğitim için imkânlar tanınıyor, kurslar da var. Dolayısıyla, bunlara bir itirazımız yok ama siz Paris’te ana dil olarak, eğitim dili olarak Kürtçe bir okul açıldığını bana söyleyebilir misiniz? Söyleyemezsiniz yok çünkü.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Var efendim, var; Celadet Bedirhan’ın kürsüsü var.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Hayır efendim, yok; doğru söylemiyorsunuz.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Var, ben okutmanlık yaptım.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Doğru söylemiyorsunuz. Ben size on beş yıl yaşadığım İngiltere’den örnek...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Var efendim, niye itiraz ediyorsunuz? Okumuş işte!

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Ben okutmanlık yaptım.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Neyse, bunun tartışmasına girmeyeceğim. Bu ortaya koyduğunuz fikri ve tavrı doğru bulmuyoruz. Ana dilinde eğitim yanlıştır...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Haktır!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – ..bir ülkenin kırılması için zemin hazırlar.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Ana dilde eğitim haktır!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ancak bir insanın annesinden ana dilini öğrenmesi anasının ak sütü gibi helaldir.

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Annemizden öğrendiğimiz dili rızık olarak bize sunmayın! Hak olan ana dilde eğitimidir!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Şu yazdığınız, şu ortaya koyduğunuz pankartlardan bir tek kelime anlamıyorum ben.

Niye gözünüzün içine sokuyorsunuz? Bir tek kelime anlamıyorum. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Al, anla! Öğren!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Böyle yaparak hak arayamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Ben...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Provoke ederek hak arayamazsınız. İletişim kurmaya çalışırsanız netice alırsınız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çömez.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Temelli.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, şimdi...

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Var Turhan Bey, ben size mesaj atayım.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Yok, örneğini getirin, ben de size İngiltere’yi anlatayım. Örneğini getirin, yok.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Bakın, girin Sorbonne ama...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Yok, “Sorbonne.” diyorsunuz. Ya, Sorbonne üniversite; ben size üniversitede kurs yok demiyorum.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor.

Buyurun Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ana dilinde eğitim...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Gözünüzü seveyim, yok. Bana bir tane ilkokul gösteremezsiniz. İnsanları yanlış yönlendirmeyin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ana dilinde eğitim bir haklıdır. Bu hakkı yok saymak, eğitim hakkını yok saymak, insanlık hakkını yok saymak birçok hakkı yok saymak anlamına gelir. Ana dilinde eğitim hakkı aslında bu ülkede farklı birçok dil için uygulanıyor. Dolayısıyla, bugün, İngilizce, Almanca, Fransızca ve birçok dilde ana dilinde çok dilli eğitim hakkının uygulandığı bir ülkede ana dilinde eğitim hakkı bir tek Kürtçe'ye yasak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayalım lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Dolayısıyla, dünyanın birçok ülkesinde -sayın hatip “Yok.” dedi ama- ana dilinde çok dilli eğitim mümkündür ve bizim ülkemiz bu anlamıyla ana dilinde çok dilli eğitimle aslında bugün birçok sorunu aşabilecek durumdayken bu inkarcı yaklaşım, bu yok sayan anlayışla biz, bugün, hâlâ, burada “Annenizden öğrenin.” “Mahallenizden öğrenin.” gibi aslında çok yanlış bir yaklaşımı tartışmak zorunda kalıyoruz. Eğer bir ülkede ana dilinde çok dilli eğitim mümkünse ve hayata geçebilirse aslında birçok toplumsal sorunun çözümü de mümkün olabilecektir. Ama, bu ülkede Kürtçe'ye, Kürt halkına yaklaşımda bu üstenci yaklaşım şunu bize gösteriyor: Ya, bu ülkenin sahibi biziz; siz, size verilenle yetinin; hayır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bu ortak vatanımızın sahibi hepimizdir, hepimiz kendi dilimizde eğitim hakkını hak ediyoruz ve bu hak için de mücadele etmeye devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Konu neydi Sayın Çömez?

Buyurun Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, ben ifadelerimde “Bu ülkenin sahibi biziz.” lafını kullanmadım, bu ülkenin sahibi asil Türk milletidir ve bu ülkede kendini bu topraklara ait hisseden, bu bayrağın altında yaşamaktan onur duyan herkes saygın bir Türk vatandaşdır; bakışımız budur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Öte yandan...

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Ama biz Türk değiliz ne yapalım.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Müsaade edin, konuşmama izin verin lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Paris'te de böyle kesiyorlar mı lafı?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Önce saygı duymayı öğrenin, Paris'te böyle mi öğrettiler size? Lütfen müsaade edin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Lütfen Genel Kurula hitap edin, siz Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan...

Konuşmamın insicamını bozmayın, konuşmamın insicamını bozmayın. Belli ki Paris'te Kürtçe öğrenirken bu saygısızlığı da öğrenmiş kendisi. Bakın...

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Müsaade edin.

BAŞKAN – Sayın Çömez, siz müsaade edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Müsaade edin.

BAŞKAN – Siz müsaade edin.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Hakaret ediyor. Ben kendisine cevap vermek istiyorum, hakaret ediyor.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Konuşmamda son derece nazik bir şekilde...

BAŞKAN – Sayın Çömez, bir saniyenizi rica edeceğim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Buyurun.

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

Ben size konu neydi dedim, siz konuşma talebinizi bildirmeden direkt konuşmaya girdiniz. Mesela, sataşmadan mı söz istiyorsunuz, bir açıklama mı yapacaksınız?

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – İzin verin.

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Aynısını DEM'e de sorsaydınız ya.

BAŞKAN – Elbette bütün vekil arkadaşlar için geçerli.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Grup Başkan Vekilinin yaptığı açıklamaya bir açıklama yapacağım müsaadenizle. Yapabilir miyim?

BAŞKAN – Elbette, buyurun lütfen.

35.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim.

Kendisi bir dayatmadan söz etti. Biz dayatmalara şiddetle karşıyız. Konuşmamda açıkça ifade ettim; bir insanın annesinden öğrendiği dil ana dilidir ve anasının ak sütü gibi helaldir. Dolayısıyla hekimlik hayatımdaki tecrübelerimden de bahsettim, insanların annesinden öğrendiği bu zenginliği mutlaka bir başka nesle de aktarması gerekir. Ancak İngiltere'den örnek verdim, hanımefendi Fransa'dan örnek verdi ama kanıtını sunmasını bekliyorum kendisinden; böyle bir örnek yok. Dolayısıyla çok dilli eğitime Türkiye'de geçme talebi gerçekçi bir talep değildir, bunun arkasında başka niyetler vardır, bizim itirazımız bunadır. Yoksa herkes diliyle, kültürüyle, etnik kimliğiyle gurur duymalıdır, bu bizim için bir zenginliktir, bir güzelliştir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Çelişkili konuşuyorsunuz hem gurur duyup hem de eğitimi...

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kürtçe ana dilin korunması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Yayman.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, vekilimiz yanıt versin çünkü bir itham var.

BAŞKAN – Konuşmasını yapsın, yanıt için söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yayman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, ilginç bir tartışma yaşıyoruz, burada pek çok kavram birbirine karışıyor, pek çok kavram birbirine girmiş durumda ve bu konuları biraz çalışan bir Türk kardeşiniz olarak şu kitabı -Başkanım, müsaadenizle- bir takdim edeyim: "Türkiye'nin Kürt Sorunu Hafızası" Türkiye'de imparatorluk döneminden başlayarak bugüne kadar tüm çalışmaları bir araya getirdik ve şimdiye kadar dile getirilen tüm talepleri alt alta koymak suretiyle hangisi hayata geçirildi, hangisi geçirilemedi, neden geçirilemedi, Cumhuriyet Dönemi politikaları nelerdi, çok partili hayata geçildiğinde neler yapıldı, daha sonra neler konuşuldu; bunların hepsini çok kısa özetledim.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – 2002'den sonrasını da yazın bence. Sayın Vekil, 2002'den sonrasını da ekleyin bence.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Üç dakikalık konuşmam içerisinde bunları uzun uzun anlatacak değilim ama özellikle talep eden varsa bu kitabı ben arz edebilirim.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – O kitapta neden 2002'ye kadar gelip durdunuz?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında yaşadığımız olayın bir özeti var, İsmet Özel'in söylediği: "Her şey ben yaşarken oldu." Evet, hepimiz, Türkiye'deki bu meselenin tartışılma biçimini, talepleri, bu çözümlerin ne kadarının hayata geçirildiğini, geçirilmediğini biliyoruz.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – 2002'den sonrası, sonrası... 2002'den sonrasını yazın.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Bilmeyenler vardır belki, hatırlatalım: Türkiye'de 1989 yılında, bugün Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisinin öncülü olan HEP, kurulduğunda SHP'nin içinden çıktı -burada "Paris" lafı çok geçti- Paris'teki bir Kürt konferansına gitmek isteyen milletvekilleri partiden ihraç edildi ve Türkiye bunları çok açık bir biçimde yaşadı. HDP sıralarında oturan milletvekilleri bunların hepsini biliyor zaten. Mesele şu: AK PARTİ yasaklara karşı olan bir parti, AK PARTİ reformcu bir parti, yenilikçi bir parti.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Kitabı da biliyoruz, kitabı. Kitabı okuduk, 2002'ye kadar yazdın, orada durdun. Niye? 2002'den sonrasını da yaz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Bugün Kürtçe, seçmeli ders olarak okutuluyor, Muş Alparslan Üniversitesinde Kürt Dili ve Edebiyatı bölümü var, Mardin Artuklu Üniversitesinde Kürt enstitüsü var.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – 10 öğretmen atayarak bu dillerin eğitimi olduğunu iddia ediyorsunuz. Sadece 10 tane dil lehçeleri...

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Geçmişte Kürt enstitüsünün programına gitmek için bu Meclisten tardedilen insanlar, bugün kendi dillerinde konuşuyorlar.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – 2002'den sonra hangi uygulamadan utandın da yazmadın, onu söyle!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Konuşamıyoruz, konuşturuyor musunuz?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Ayrıca, AK PARTİ döneminde, değerli arkadaşlar, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından... Bilmeyenler var, onları Bakana söyleyelim, kitabı göndersin.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Dilimizi konuşmak bir lütuf değildir, dilimizi konuşmak en temel hakkımızdır; siyaset de yaparız güncel, şarkı da söyleriz, yazı da yazarız!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Ahmed-i Hanî'nin "Mem û Zîn"i, Faki-yî Teyran'ın "Divan"ı, yine pek çok Kürt şairin, edebiyatçının ve büyük ozanların kitapları Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından basıldı ve dağıtıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Ayrıca, tekrar etmek istiyorum: Şu anda Diyarbakır'da, Hakkâri'de, Şırnak'ta Millî Eğitim Bakanlığının okullarında seçmeli Kürtçe dersi okutulmakta. Ana dilde eğitim meselesi, başka bir oturumda uzun uzun konuşulur, tartışılır amma velakin ret, inkâr, asimilasyon politikalarından buraya geldiğini... Zaten Sayın Grup Başkan Vekillerinin gerekçelerinde de aynı ifadeler var; "geçmişten bugüne birtakım iyileştirmeler olmakla beraber" denilmektedir.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Kitabı yazmadınız o iyileştirmeleri.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Evet, birtakım iyileştirmeler olmuştur, bunlar devam edecektir. Türkiye'nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Devam etsin, biz zaten orada itiraz etmiyoruz ki devam etsin istiyoruz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Selamlayayım efendim.

BAŞKAN – Aleykümselam, buyurun.

Şimdi "aleykümselam"a da "yabancı bir dil" denilebilir, Türkçe değil yani.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bunu "x dili" diye yazsınlar oraya.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dilimiz Türkçedir.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Ben de bir sataşmada bulunayım. Sayın Sırrı Süreyya Önder de çözüm sürecinden bu konulara çok vâkif; gelsin, bu Mecliste bu konuları tekrar uzun uzadıya ele alalım, konuşalım. Kim nerede, ne yaptı, nasıl oldu, bu çukur ve barikat eylemleri nereden geldi; bunlara girecek değilim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ya, bırakın! Dilden bahsedin, boş verin bu çukur...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Araştırma önergelerimizi reddetmeyin, araştıralım. Defalarca araştırma önergesi verdik; reddetmeyin, araştıralım.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Meselemiz şu: Bizim topyekûn Türkiye'yi demokratikleştirmemiz lazım, yeni bir anayasa yapmamız lazım. Biz gerçekten herkesin kendini özgürce ifade etmesini isteyen bir partiyiz; bunun için de Mem û Zîn'i Kürt kardeşlerimizle bir kez daha tanıştırdık.

Ben sözlerime son verirken yüce Meclisi bir kez daha saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – 2002'den sonrasını yazın bence, ikinci kısmını.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Temelli...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Vekilimiz cevap verecek.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Doğan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Kavramların ne olduğunu uzun uzun anlatmayacağım ama derseniz... Hüseyin Bey dedi ki: "Oturalım, konuşalım, Kürt meselesini, neler olduğunu." Biz de tam bunu söylüyoruz zaten DEM PARTİ olarak; oturalım, konuşalım. Biz bir mücadele ve müzakere partisiyiz. Konuşalım bakalım ne oldu son on yılda, kimler neler yaptı diye, dönemin İçişleri Bakanı niye o günler için

“Kontrol edemediğimiz güçler var.” diyor? Hani yarın Kobani davası var ya, onu da hatırlatmış olayım.

Gelelim çok dilli eğitime. Dünyadan çok sayıda örnek verebilirim ama bu upuzun bir liste. Ne dedim ben konuşmamın girişinde? Gönül ister ki ben Türkiyeli bir Kürt olarak burada kendi ana dilimde konuşabileyim dedim. Eğer burası Türkiye Parlamentosu ise şunu kabul etmemiz gerekir: “Türkiye’de yaşayan herkesin kendini ait hissedebileceği” dediniz Turhan Bey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Eğer Türkiye’de herkesin kendini ait hissedebileceği -yaşayan herkesin- bir yeni anayasadan bahsediyorsanız Hüseyin Bey, gerçekten özgür, gerçekten eşitlikçi, gerçekten adil, gerçekten yeni, eskiden tamamen kopmuş, o zaman tartışmayı bu şekilde değil başka bir şekilde yürütmek gerekir. Kürtler var bu ülkede, en az 20 milyon insanın dili, Türkçeden sonra en çok konuşulan dil Kürtçe, dolayısıyla Kürtçede eğitim hakkı temel bir insan hakkıdır. Ana dilinde eğitim hakkı temel bir insan hakkıdır. Bunu Birleşmiş Milletler ortaya koyuyor. Bunun için UNESCO’nun kararları var. Bunların ben zaten bu Parlamento tarafından, burada seçilen insanlar tarafından en azından bilinen temel şeyler olduğunu düşünmek istiyorum, bunu temenni ediyorum. Dünyada çok dilli eğitim tartışması çoktan geride kaldı.

Teşekkür ederim Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN – Rica ederim.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – ...

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın İsa Mesih Şahin’den sonra size söz vereceğim Sayın Kılıç.

Buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman’ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben Değerli Hüseyin Yayman’ın tanıtımını yaptığı kitabını okudum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Tanıtımını yapmadım ya.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sorun değil, gösterdiğiniz diyelim ve şu anda odamda da mevcut olan bir kitaptır. Sadece şunu söyleyeceğim, orada 2 eski Cumhurbaşkanının 2 farklı ekolünden bahsediyor Sayın Hüseyin Yayman. Biri -isim vermiyorum ki yeni sataşmalar olmasın- güvenlikçi ekol, biri de özgürlükçü ekol. Ben, Hüseyin Yayman’dan şunu duymak istiyorum: Kitabı yazdığı dönemde kendisi hangi ekolü savunuyordu, şu anda hangi ekolü savunuyor? Bunu gerçekten merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, Sayın Kılıç.

38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’ın, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman’ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Az önce sayın milletvekilimiz: “Muş Alparslan Üniversitesinde Kürtçe bölüm var.” dedi yanılmıyorsam.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Evet, edebiyatı, doğru, vardır.

Mardin’de de enstitüden bahsettiniz, evet, Mardin’de de aynı zamanda Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü vardır. Az önce sayın vekilimiz “Biz nereden öğreneceğiz Kürtçeyi?” ifadesini kullandı. Anne-babası dışında... Mardin’de de Kürt Dili ve Edebiyatı mevcut, hatta bendenizin rektörlüğü döneminde bizlerin oyuyla YÖK’te açılmış olan bir bölümdür. Burada mevcut olan hocaların da bir kısmını şahsen de tanıyorum; şu anda önümde, ayrı ayrı, Kürtçenin hangi derslerinin okutulduğu da mevcut. Eğer kendileri bilmiyorsa, kendilerine bu konuda bilgi verebilirim.

Bizim derdimiz Sayın Çömez’e cevap verildiği anda....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Siz, Çömez’e verin, biz biliyoruz, biliyoruz; teşekkür ederiz.

AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) – Biz gayet iyi biliyoruz, gayet iyi biliyoruz. Derdimiz bu değil, biz eğitim hakkı istiyoruz, bu bizim en doğal, en meşru hakkımız.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Evet, bilmiyorsanız dedim

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Çömez öğrenmiş oldu böylece.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Malum, biz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu grup önerisi üzerinde söz almamıştık, o nedenle bu üç dakikalık grup hakkımızı da -hazır oylama yapılmamışken- o fasıldan söz vermiş kabul edin.

BAŞKAN – İstedığınız kadar konuşabilirsiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hiçbir fasla gerek yok Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yok, estağfurullah.

BAŞKAN – Grup Başkan Vekillerine böyle bir sadece ricamız olabilir, o kadar.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Estağfurullah.

Çok teşekkür ederim.

“Selamünaleyküm” Sayın Başkan, Türkçeleşmiş Türkçedir. Dolayısıyla biz bunu asla yadırgamayız. 85 milyon vatandaşımızın anladığı, Türkçeleşmiş ve Ziya Gökalp’in de sözüdür “Türkçeleşmiş Türkçedir.” ifadesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, tabii, bu tartışmaları izleyince, Anayasa’nın 3’üncü maddesine atfı yapılırken, karşılık olarak “Efendim, Türkiye Büyük Millet Meclisi bir devlet kurumu değildir, biz de devlet memuru değiliz.” dedi Sayın Temelli. Elbette devlet memuru değiliz, milletvekilimiz. Sadece seçim bölgemizi değil, tüm ülkeyi, Türkiye’yi, 85 milyonu temsil sıfatımız ve görevimiz

bulunmaktadır. Yalnız, Türkiye Büyük Millet Meclisi bir devlet kurumudur. Türkiye Cumhuriyeti nasıl yasama, yürütme, yargı erkleri şeklinde teşkilatlanmışsa bu teşkilatlarından biri de Türkiye Cumhuriyeti'nin kurumu Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bütün tartışmalar da Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünde, Mecliste Türkçeden başka bir dille konuşulup konuşulamayacağı meselesinden kaynaklanıyor. Son derece yersiz bir tartışma ve sürekli de "Efendim, 'x dil' olarak geçiyor Kürtçe konuştuğumuzda." deniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, İngilizce de konuşsanız "x dil" diye geçecek, Çerkezce de konuşsanız "x dil" diye geçecek. Kürtçeye yönelik bir ayrımcılık veya farklı tutum söz konusu değildir. Ve ayrıca, tabii, bunun asıl politik sebebi de bir anayasal statü elde etmenin bir adımı olarak değerlendiriliyor yani ana dilinde eğitim meselesi veya birtakım kimliklerin tanınması meselesi. Vallahi cebimizde nüfus cüzdanı, kimliğimiz de var, herkes lütfen kimliğine bir baksın bakalım, burada insanların etnisitesi, mezhebi falan yazmıyor, eskiden mezhep de yazıyordu. Vallahi gerçek kimliğimiz, statümüz buradadır, hepimizde, 85 milyonda aynıdır. Benim nüfusumda yazan statü neyse herkesin de aynıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bunu da bu şekilde polemiklerden ve demagojiden, gereksiz bir tartışmadan uzak tutmakta fayda olduğunu düşünüyorum. Hiç kimse Kürtçeye de karşı değildir. Hiç kimse ötekileştirmeye veya farklı birtakım intiba yaratmaya da çalışmasın lütfen.

Teşekkür ederim, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Son olarak Sayın Çömez'e söz verip bu tartışmayı bitiriyorum.

Lütfen buyurun.

40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim.

Müteaddit defalar ifade ettik, bir kere daha söyleyeceğim, Kürtçeye ve Kürtlerle bir sorunumuz yok ve olamaz. Bu ülkenin asıl insanlarıdır, beraber bu coğrafyada yaşıyoruz ve hepimiz bu ulusun, bu milletin asıl birer ferdiyiz. Kürtçe konuşmanıza bir itirazım yok, hatta kulislerde ara sıra öğretilseniz bana ben de mutlu olurum, buna bir itirazım yok, Kürtçe öğrenilmesine de bir itirazım yok. İnsanların ana dilini kullanıyor olmasına ve bu şekilde iletişim kurmalarına da bir itirazımız yok, bunu bir zenginlik olarak gördük. Ancak altını çizerek vurguladığımız şu: Öğrenmek ayrı bir şey, eğitim dili olarak kullanmak ayrı bir şey. Biz bunun doğru olmadığını düşünüyoruz. Ve siz Birleşmiş Milletlerden örnek verdiniz, ben de kuliste arada size başka örnekler verebilirim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurulmuş ve buradan gelen kararları söyleyebilirim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun lütfen, bitirelim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Özetle, bu ülkede dostça, kardeşçe yaşayacağız, bu ülkede herkesin eşit ve birinci sınıf vatandaş olması bizim temel prensibimiz ama bu tür ayrımcılık tarzındaki yaklaşımları biz kabul etmiyoruz. Dolayısıyla, bu noktada, tekrar politikanızı ve görüşlerinizi gözden geçirmeye sizleri davet ediyoruz.

Teşekkür ederiz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Temelli, son...

41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Şimdi, başka sataşmalar, tartışmalar, bunlar uzasın diye söz almıyoruz Sayın Başkan. Sadece birbirimizi anlamaya ihtiyacımız olduğu bir kez daha burada bu tartışmalarla açığa çıkmıştır. Kavramları doğru bir şekilde kullanmamız gerekiyor. Bir ayrımcılık meselesi üzerinden konuya yaklaşıyoruz, tam tersine eşit yurttaşlık üzerinden yaklaşıyoruz. Dolayısıyla bizler, hepimiz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyız, bu ülkenin vatandaşı olmaktan doğan hakların da eşit bir şekilde kullanımı talebinde bulunuyoruz. Ve burası, evet, burası Parlamento, bir temsiliyet mekânı. Dolayısıyla tabii ki bir devlet kurumu olamaz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Devlet kurumu ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Biz bu temsiliyeti burada bütün Türkiye adına yapıyoruz ve bütün Türkiye'nin sorunlarını birlikte çözebilmek adına bu mücadeleyi veriyoruz ama bu, haklarımızdan vazgeçeceğimiz anlamına gelmez, başka bir kimliğin altında kimliklerimizin silinmesine izin vereceğimiz anlamına gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bir ülkeyi ülke yapan zaten o ülkede yaşayan vatandaşların belli bir mutabakatla bir arada durma iradesidir. Biz bu iradeye sahibiz, bu iradeye karşı olanlar ayrımcılık yapmaktadır ve biz bu ayrımcılıkla mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kürtçe ana dilin korunması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ALİ BOZAN (Mersin) – Hüseyin Bey çekimser kaldı.

BAŞKAN – Şimdi...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Efendim, bana sataşma vardı...

BAŞKAN – Tabii ki söz veririm Sayın Yayman.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hani İsa Mesih Bey adımı da anarak...

BAŞKAN – Bir sorun yok, veriraz ne olacak.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Allah razı olsun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Soru sordum yalnız, sataşmadım Hocam.

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, oylamada 1 çekimser vardı, Hüseyin Bey çekimserdi! Kayıtlara öyle girerse...
VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, tutumumla ilgili de Sayın Başkan Vekillerinden eleştiriler geldi. İç Tüzük gereği görüşülmekte olan öneri hakkında ben taraf olamayacağım için öneriyi oylatmadan önce bu konudaki düşüncelerimi söylemem yanlış olurdu, bu meselede bir taraf olmuş olurum, dolayısıyla şu anı bekledim bunu söylemek için.

Birincisi, artık bunu defalarca şey etmeye gerek yok. Ben, bir insanın ana dilinde bir derdini anlatmasına müdahale etmekten hayâ ederim. Hiçbir dilden hiçbir insana, hiçbir yapıya, kuruma zarar gelmeyeceğini düşünenlerdenim. "Sen böyle düşünebilirsin ama İç Tüzük seni belli şeylerle yükümlü kılıyor." diye serzenişte bulunabilirsiniz; onda da Meclis Başkanının sünnetine uydum, o da Kürtçe konuşan arkadaşlara "Türkçesini de lütfedin." dedi, ben de aynen öyle davrandım.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.26

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Asu KAYA (Osmaniye)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gözlerim Hüseyin Yayman'ı arıyor, göremiyor, demek ki o dava öldü.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu ve arkadaşları tarafından, madencilik sektöründe yaşanan sorunların araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

15/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/5/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu ve arkadaşları tarafından madencilik sektöründe yaşanan sorunların araştırılması amacıyla 15/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (599 sıra no.lu) Meclis Araştırma Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 15/5/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu... (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, iki gün önce, 13 Mayıs'ta on yıl önce katledilen 301 madencimizi anmak için Genel Başkanımız Özgür Özel önderliğinde, tüm MYK üyelerimiz, milletvekillerimiz, Grup Başkan Vekillerimiz, belediye başkanlarımız yani tüm örgütümüzle birlikte kömürün başkenti, acının başkenti Soma'daydık. Oradaki 301 madencinin aileleriyle beraber olduk, acıyı bir kere daha yaşadık. Bu vesileyle, Soma'da yitirdiğimiz 301 madencimizi bir kez daha rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Soma'da kaza öncesinde yaşananlar -esasinda buna "kaza" dememek lazım, Soma'da yaşananın adını doğru koymak lazım; Soma'da yaşanan şey bir cinayettir- Soma'da işlenen bu iş cinayeti öncesinde yaşananlar Marquez'in o ünlü "Kırmızı Pazartesi" romanında yaşayanlarla neredeyse birebir aynıdır. Kırmızı Pazartesi'yi okuyanlar bilir, küçük bir kasabada bir cinayet işlenmiştir ve bu cinayetin işleneceğinden kurban hariç tüm kasabanın haberi vardır. Soma'da da büyük bir iş cinayeti işlenmiştir, tüm Soma bunun farkındaydı; maden ocağını çalıştıranlar, patronlar bunun farkındaydı, öyle ki patronlar yaptıkları hesaplamalarda 30-40 işçinin olacak olan, adım adım gelen kaza da öleceğini tahmin ediyorlardı; tüm Manisa bilmekteydi, bu yüce Meclis bilmekteydi, on yıl önce bu koltuklarda oturan değerli milletvekilleri Soma'da büyük bir kazanın olacağını biliyorlardı. Çünkü on yıl önce bugün Genel Başkanımız olan Özgür Özel elinde baretiyle tüm Meclise, tüm Türkiye'ye Soma'da büyük bir facianın olacağını bu Meclis kürsüsünden haykırıyordu. Romanda cinayetin işleneceğinden bir tek kurbanın haberi yoktu ancak Soma'da facianın kurbanları yani patlamanın olduğu gün madene inen 301 madencimiz Eynez'te böyle bir facianın yaşanacağını biliyorlardı. O madenciler bunu bile bile madene indiler, bunu bile bile ölüme gittiler. Bir insan neden öleceğini bile bile mezarı olacak o madene girer? Bunun cevabı çok acı, bir madenci anlatmıştı: "Madende ölme olasılığımız yüksek ancak madene inmezsek yukarıda aşıktan öleceğimiz kesin." Göz göre göre gelen faciadan sonra yaşananlar ise tam bir trajedi. Soma maden kazasının mahkeme sürecinde yaşananlar ülkedeki adalet sisteminin ne kadar çürüdüğünü bizlere göstermekte. Mahkeme neredeyse karar aşamasına gelmişti ki tüm ailelerin güvendiği mahkeme başkanı tayin edildi, yerine daha önce benzer bir maden kazasında ölen madencileri suçlu çıkaran bir hâkim geldi. Süreç uzadı ve sonunda olayların sorumluları olan patronlar neredeyse kasten işledikleri her cinayet başına beş gün bile yatmadan ellerini kollarını sallayarak serbest kaldılar. Faciada kusuru bulunduğu iddia edilen bürokratlar ise on yıl sonra daha yeni hâkim karşısına çıktılar. Sorumlu olan hiçbir siyasetçi, bakan, üst düzey bürokrat hâkim karşısına geçmedi, yargılanmadı, hatta öyle ki dönemin Enerji Bakanı, Amasra maden faciasından sonra kurulan Meclis araştırma komisyonuna başkan bile yapıldı. Bugün Soma davasından geriye sadece 2 mahkûm kaldı, onlar da mahkemede madenci ailelerini savunan 2 yürekli avukat Selçuk Kozağaçlı ve Can Atalay.

Değerli milletvekilleri, tüm bu yaşananlardan sonra, sizlere on yıl geçmiş olmasına rağmen ailelerin açtığı maddi, manevi tazminat davalarının hâlen sürdüğünü söylesem herhâlde şaşırırsınız. Bugüne kadar açılmış olan 682 maddi, manevi tazminat davasının 101'i hâlen daha devam etmekte. Şehit madencilerin ailelerinin açtığı tüm tazminat davalarında yerel mahkeme, Yargıtay TKİ'yi tazminat ödemeye mahkûm ediyor ancak artık bir içtihat oluşmuş olmasına rağmen TKİ süreci uzatıyor ve bu süreç sonrasında tazminat sahibi olan ailelerin alacakları tazminatlar artık pul olmuş durumda. Şimdi, bir ülke düşünün, göz göre göre bir maden faciası yaşanmış, 301 madencisini bu faciada kaybetmiş ve ülkenin Meclisi, kazanın nedenlerini araştırmak ve alınması gereken tedbirleri belirlemek için bir komisyon kurmuş olsun, bu durumda, o ülkede bir daha böylesine bir kazanın yaşanmasını beklemesiniz değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – O hâlde, şunu sormak bizim hakkımız: Bu ülkede Amasra maden faciası nasıl oldu da yaşandı? Bu ülkede İliç maden faciası nasıl oldu da yaşandı? Neden hâlâ madencilerimiz madenlerde ölüyor?

Değerli milletvekilleri, bu ülkede Soma'da yaşananlar ile Amasra'da yaşananlar birbirinin kopyasıdır, bu ülke kopya cinayetlerin ülkesi hâline gelmiştir. Böyle giderse bu cinayetler de devam edecektir çünkü ülkemizde cinayet mahalleri değişiyor ancak failer ve kurbanlar hiçbir zaman değişmiyor. Failler bellidir, failer bugünkü iktidardır; kurbanlar da bellidir, kurbanlar bu ülkenin emekçileridir, bu ülkenin madencileridir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bakırlioğlu.

Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca konuşacaklar.

Süreniz üç dakikadır Sayın Atmaca.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, konu maden olunca son zamanlarda İliç'le beraber ülkenin gündemi oldu. Elbette ki ülkemiz yer altı zenginlikleri bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Bu yer altı zenginlikleri yeryüzüne çıkartıp ülke ve millet menfaatine kullanmak temel görevimizdir ancak bunları çıkaralım derken insan sağlığını ve insan canını tehlikeye atmak maalesef doğru bir şey değil. Maalesef, ülkemiz maden kazaları bakımından dünyada en çok zaafı olan ülkelere biridir. Bu -temel gerekçe olarak- aslında maden çıkartma işlemlerinin özelleştirilmesiyle artmıştır çünkü maden çıkartan özel firmalar iş güvenliği konusunda gereken maliyetin altına girmekten kaçınıyorlar, daha ucuza mal edip daha çok para kazanma adına insan canını riske ediyorlar. Ayrıca, ülkemizin özellikle maden kazaları konusunda almış olduğu tedbirlerle ilgili bazı sıkıntılarımız var; bunun bir kültürü henüz oluşmamış. Yabancı kaynaklardan elde edilen çevirilerle yapılan iş güvenliği yönetmelikleri maalesef çok sağlıklı bir şekilde uygulanamamakta ve bu nedenle her gün bir maden kazasıyla işte maalesef karşı karşıyayız. Daha iki gün önce yine Zonguldak'ta bir vatandaşımızı kaybettik. Bunun önlemlerinin mutlaka alınması ve yer altı zenginliklerimizin ülkenin ve halkın menfaatine olacak şekilde kullanılmasının sağlanması şarttır. Tabii ki, kamu kendi eliyle çıkardığı zaman yüksek maliyetlerden ötürü bunu taşeronla veriyor fakat taşeron da kendi kârı için iş güvenliğiyle ilgili gereken önlemleri almıyor. Bu konularla ilgili çok ciddi mevzuat eksiklikleri var, bunu İliç'te gördük. İliç'te hepinizin malumu olduğu üzere, bir liç çökmesi meydana gelmiştir fakat bu liçin güvenliğiyle ilgili henüz bir sorumlu ortada yoktur. Bir kere, bununla ilgili liçin güvenliğini sağlayacak bir planlama ve bir proje olmadığını gördük; eğer varsa bunun uygulanıp uygulanmadığıyla ilgili, kontrol edilip edilmediği konusunda bir belirsizlik var ve maalesef bugün hiçbir kurum için çökmesiyle ilgili sorumluluğu üzerine almıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MEHMET ATMACA (Devamla) – İşte bu, maden kazalarıyla ilgili alınması gereken önlemlerin bizim kendi kültür ve deneyimlerimize bağlı olarak değil, yabancı kaynaklardan tercüme edilerek alındığını göstermektedir. Bizim kendi yönetmeliklerimizi belirleyebilecek, iş ve işçi güvenliğini sağlayacak kendi kurallarımızı alabilecek kabiliyetimiz var; yeter ki bu konularla ilgili uzman insanlara danışalım.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunarım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Atmaca.

İYİ Parti Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Rıdvan Uz konuşacaklar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVÂN UZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Meclisimizi ve milletimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Soma maden kazası tarihimizin en büyük işçi katliamlarından biridir; “katliam”ı bilerek kullanıyorum. 10'uncu yılda, facia sırasında hayatını kaybeden 301 insanımıza, şehidimize ve arama kurtarma çalışmaları sırasında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, kederli ailelerine de bir kez daha başsağlığı diliyorum. Dün itibarıyla Zonguldak Kilimli'de göçük altında kalarak hayatını kaybeden maden işçimiz Şenol Zurnalı'ya da Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, geçen hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi İliç Maden Kazasını Araştırma Komisyonu olarak bölgeye gittik. Burada, maksadım, henüz soruşturmanın tam manasıyla tamamlanmamış olmasından dolayı sadece bir durum tespiti yapmak isterim çünkü bu konuda -hem iktidarıyla hem muhalefetiyle- tüm partilerimizin hassasiyetini biliyorum. O yüzden amacımız rol kapmak da değil sadece bir durum tespiti açısından ve merak edildiğine binaen bir açıklama yapmak isteriz. Buradaki madenimiz Anagold şirketinin. Bu şirketin yüzde 80 hissesi Kanada ve Amerikalılara aitken yüzde 20 hissesi ise Çalık grubuna aittir. Bu şirkete ilk önce 16 Nisan 2008'de olumlu bir ÇED raporu veriliyor. 2 Aralık 2010'da altın üretimine başlanıyor. 10 Nisan 2012'de yine “ÇED Olumlu” kararı alınıyor. 17 Mayıs 2012'de saha depolama ve açık ocak madencilliği için yeni bir ÇED daha veriliyor yani olumlu bir ÇED sunuluyor. 24 Aralık 2014'te süflü cevher zenginleştirme tesisi için yine olumlu ÇED kararı veriliyor. Yiğün liç sahası kapasitesi o anda da 34 milyon tondan 73 milyon tona çıkarılıyor. 7 Ekim 2021'de yiğün liç tesisinde -bu “liç” dediğimiz siyanürlü bir nevi solüsyon ya da toprak da denebilir- büyüme ve kapasite artışı ile “ÇED Olumlu” kararı bir kez daha veriliyor ve aynı gün kapasitesi 83,5 milyon tona yükseltiliyor. İkinci kez kapasite artışı için de yine “ÇED Olumlu” raporu veriliyor. Bu “ÇED Olumlu” raporundan beş ay sonra, 27 Mart 2022'de ilk kayma ve büyük bir kaza meydana geliyor. Yine ÇED raporundan hemen dokuz ay sonra da yiğün liç sahasında patlamayla 8 metre küp çözüldü, siyanür çevreye yayılıyor yani bir ihmaller zinciri mevcut.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

RİDVAN UZ (Devamla) – Evet, değerli milletvekilleri, ülkemizde insan hayatına verilen değer sınıfta kaldığı maden ve iş kazalarında hayatını kaybeden tüm işçilerimizi bir kez daha rahmetle anıyor, mekânları cennet olsun diyor, Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Uz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk Hülakü.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Hülakü.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve değerli halklarımız, hepinizi saygıyla selamlıyorum. CHP grup önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Soma maden faciasının 10'uncu yıl dönümünü geride bıraktığımız bugünlerde adaletin yerini bulması ve maden emekçilerinin iş güvenliğinin sağlanması hususu hâlen siyasetin gölgesinde çözüm bekliyor.

Dün de Zonguldak'ta yine özel bir maden ocağında meydana gelen göçükte hayatını kaybeden emekçi kardeşimize Allah'tan rahmet ve ailesine başsağlığı diliyorum.

Maden ocakları bu topraklarda âdeta mezarlıkla eş değer hâle gelmiştir. Soma'da, Ermenek'te, Zonguldak'ta, Siirt'te, Şırnak'ta, Amasra'da, Erzincan'da meydana gelen bütün faciaların temel sebebi gerekli önlemlerin alınamamasıdır. Amasra'da sebep, tali havalandırma yetersizliğiydi. Soma'da sebep, yangın riski yüksek metan içeren kömür damarlarıydı. Ermenek'te sebep, eski imalat bölgesinde biriken suyun yarattığı basınçtı. Erzincan'da sebep talimatlara aykırı yapılan liç yığılmasıydı. Bütün faciaların, alınacak gerekli ve basit önlemlerle engellenmesi mümkün iken yirmi yılda 2 binin üzerinde maden emekçisinin hayatını kaybetmesinin önüne geçilememiştir çünkü son yirmi yılda kamu iktisadi teşebbüsü olan Türkiye Kömür İşletmeleri ve Türkiye Taş Kömürü özel şirketler gibi çalışmaya başlamıştır. Bu özel şirket mantığıyla daha fazla kâr, daha az maliyet hedefleniyor. Daha fazla kâr ve daha az maliyetin anlamı nedir? İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin yeterince alınamamasıdır, madencilerin fazla üretime zorlanmasıdır, maden ocaklarının rutin denetimlerinin ya yapılmaması ya da eksik yapılmasıdır, maden ocaklarında taşeron olarak iş alan şirketlerin hizmet alım sözleşmelerinin ısmarlama olmasıdır. Bunun sonucunda, maalesef, sürekli bir şekilde maden faciaları yaşanmakta, maden emekçilerinin canı hiçe sayılmaktadır. Bu vahim yönetim, denetim ve idare şeklinin değiştirilmesi gerekmektedir. Maden ocaklarının imtiyaz haklarının ve hizmet alımlarının özel sektöre devredilmesinin önüne geçilmelidir. Kamu iktisadi teşebbüsleri de özel şirket gibi çalışma pratiğinden vazgeçmelidir. Bu sebeple, DEM PARTİ olarak bu araştırma önerisini desteklediğimizi belirtmek istiyorum. Özel şirketlerin yaşanan tüm maden facialarındaki etki alanı tüm yönleriyle araştırılmalıdır. Bugüne kadar tüm kazalardaki sorumlulukları, eksiklikleri ve hataları ortaya çıkarılmalıdır ancak o zaman bu çatı altında hiçbir zaman maden faciası konuşmak zorunda kalmayacağız.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hülakü.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Ahmet Çolakoğlu konuşacaklar.

Buyurun Sayın Çolakoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikli olarak, on yıl önce Manisa Soma'da bir maden faciası yaşandı, buradaki bütün madenci şehitlerimizi rahmetle anıyorum, ailelerine sabırlar diliyorum. Bu maden faciası aynı şekilde yine geçmişte Bartın Amasra'da meydana geldi; oradaki maden şehitlerimizi ve bütün maden şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Son olarak da yine ilim Zonguldak'ın ilçesi Çaycuma'da bir vatandaşımız yine maden faciasında şehit oldu, ailesine başsağlığı diliyor ve bu kazaların tekrar yaşanmaması için bütün çalışmaların yapılmasını temenni ediyoruz. Evet, hem Bartın'da bahsedilen hem İliç'te bahsedilen hem Soma'da bahsedilen bütün faciaların sonucunda yine bütün incelemeler yapılmaktadır ve bununla beraber de yine sanki yok gibi sayılan yargı faaliyetleri de yargı çalışmaları da aynı şekilde devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, madenle alakalı aslında bu özel sahaların özel redevansçılara verilmesiyle ilgili konu Anayasa'mızın 168'inci maddesinde yer almıştır. Bu maddede maden sahalarımızın işletilmesi, bunların devredilmesi ve bunların gerek kamu eliyle gerekse kamu teşekkülü eliyle veya özel sektörle beraber kaynakların aranması konusuna, zaten, Anayasa'mızın 168'inci maddesinde yer verilmiştir ve bu hükümlere göre de çalışmalar yapılmaktadır. Maden Kanunu'nda madencilik alanında faaliyet gösteren MAPEG de bu arazileri ruhsatlandırma işlemlerini yapmakta ve bu süreci de takip etmektedir. TKİ ve TTK gibi kurumlarımız da kendilerine tahsis edilen rezervleri de ekonomiye kazandırmak için faaliyetlerini sürdürmekte ve bu kurumlarımız kârlılık amacı gütmemektedir; kurumsal sorumlulukla hareket ederek bu alanlarda, ekonomimizin, sanayimizin ve halkımızın ihtiyaçlarını gidermek için çalışmaları yürütmektedir. İşletmeciler kim olursa olsun bu alanda yürütülen tüm faaliyetler devletimizin ilgili kurumları ve kuruluşları tarafından Maden Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile çevre, işletme izinleri gibi konular sürekli denetlenmektedir. Kurumlarımızın işletmecilerle yaptığı tüm sözleşmeler de Resmî Gazete'de yayınlanmaktadır. MAPEG kayıtlarında işletme ruhsatı düzenlenmiş binlerce maden sahası bulunmaktadır. İlgili kamu kurumları denetiminde ve gözetiminde faaliyet gösteren yaklaşık 50 kadar redevanssız saha işletmecilerimiz vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) - Burada maden sahalarında ve redevanssız sahalarda ayırım yapılmadan bizlerin bütün bu maden faaliyetlerini hep beraber incelemesi gerekiyor.

Sadece -zamanım çok kısa kaldı- şu verileri paylaşmak istiyorum: MAPEG tarafından 2023 yılında bu şekilde redevanssız sahalarda yapılan incelemelerden bahsetmek istiyorum: Bakın, 2022 yılında idari para cezası 1.891 adet kesilmiştir, bununla beraber, 386 milyon ceza kesilmiştir, faaliyeti durdurma olarak da 3.103 ruhsatta durdurma kararı verilmiştir. 2023 yılına gelindiğinde 1 milyar 246 milyon ceza kesilmiş ve 2.422 adet ruhsatta durdurma kararı verilmiştir yani devletimizin bütün kurumları titizlikle bütün incelemeleri yapmakta. Amacımız ve hedefimiz, iş kazalarının en az seviyeye inmesidir ve bunun için de Meclis ve bütün kurumlarımız çalışmaktadır diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) – Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şimdi CHP grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda mutabakat oluşmadı. Elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, öneri kabul edilmemiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Karar yeter sayısı var mı ki Başkanım? Karar yeter sayısı yok ki orada. Başkanım, karar yeter sayısına resen dikkat etmeniz lazım, bu kadar yok ki arkadaşlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Yok, siz karar yeter sayısı istemediğiniz için...

Arkadaşlar, Divanda mutabakat oluşmadığı zaman yani bir üye bile “Evet, gözükmüyor.” ya da “Hayır, gözükmüyor.” şeklinde irade beyan ettiği zaman biz dijital oylama yapıyoruz. Bu esnada aradığımız tek şey “evet” ve “hayır”ın sayısıdır ama itiraz, karar yeter sayısı üzerinden çıktığında yoklamada onu arıyoruz; buna bir açıklık getirmek istedim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim, İç Tüzük'te açık, net hüküm var, diyor ki: “Her hâlükârda alınacak olan karar...”

BAŞKAN – Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ağabey, sen hukukçusun yapma ya!

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, eğer böyle bir şeyiniz varsa şimdi maddeye geçeceğiz, karar yeter sayısı istersiniz, saymaktan imtina edecek bir hâlimiz yok, yaparız, sabaha kadar buradayız. Karar yeter sayısı talep edilmediği zaman ben burada onu aramam; netiz, dün de böyle yaptık.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Dün öyle yapmadınız.

BAŞKAN – Dün de böyle yaptık.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hayır, öbür türlü yaptık Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Başkan, dün de bunu yapan bendim, müsaadenizle ne yaptığımı bileyim ya.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yaş kemale erdi, unutmuş olabilirsiniz.

BAŞKAN – Belki, belki... Allah herkese kemale ermeyi nasip etsin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Talep bizden gitti. Talep üzerine oldu, biz talep ettik Lütfü ağabey; talep üzerine oldu, biz talep ettik.

BAŞKAN - Arkadaşlar, kendi aramızda konuşmazsak, devam edeyim.

1'inci sırada yer alan, Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110)(*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalarda Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılacak konuşmada kalınmıştır.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kırşehir Milletvekili Sayın Necmettin Erkan konuşacaklar.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır Sayın Erkan.

AK PARTİ GRUBU ADINA NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) – Sayın Başkan, yüce Meclisimizin çok değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce sizleri saygıyla selamlıyorum, teklifimizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Covid-19 salgını 2019 yılı sonunda başlamış ve kısa bir sürede pandemi durumuna dönüşerek tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Küresel boyutta yaşanan bu salgın dünya ekonomilerinde büyük daralmaya neden olmuştur. Henüz pandeminin etkileri geçmeden yaşadığımız Rusya-Ukrayna savaşı, İsrail'in Filistin'de başlattığı katliam ve Çin-Tayvan gerginliği ise tüm ekonomileri birtakım önlemler almaya yöneltmiştir. Son dört yılda yaşanan jeopolitik krizlerin sonuçlarına baktığımızda, küresel ölçekte enflasyonist bir süreç yaşanmış, bunun bir neticesi olarak Merkez Bankalarının sıkı para politikaları nedeniyle tüketim ve yatırımlar baskılanmış, yaşanan belirsizlik ve risk faktörleri nedeniyle de tüm ekonomiler çok daha korumacı bir politika izlemeye başlamıştır.

Değerli milletvekilleri, dünya ekonomilerinde yaşanan bu değişim ve dönüşümler ise karar alma süreçlerini ve üretim ilişkilerini önemli ölçüde etkilemektedir. Küresel olarak yaşanan tüm olumsuz etkilere rağmen ülkemiz üretmeye, istihdam yaratmaya, büyümeye devam etmektedir. Salgınlara, savaşımlara, ham madde ve enerji krizlerine ve yaşamış olduğumuz çok yıkıcı doğal afetlere rağmen bu pozitif ivme devam etmektedir. Nitekim Türkiye 2023 yılında Orta Vadeli Program'da hedeflenen oranın üzerinde, yüzde 4,5 büyüme performansı göstermiştir. Bu performansla ülkemiz AB ülkeleri arasında 1'inci, OECD ülkeleri arasında 2'nci ve G20 ülkeleri arasında ise 4'üncü sırada yer almaktadır.

Değerli milletvekilleri, ticari hayat tıpkı canlı bir organizma gibi dinamik bir yapı arz etmektedir. Dolayısıyla, gerek yaşanan değişim ve dönüşüm ve gerek dinamik ticari hayat üreticilerimizi, şirketlerimizi, kooperatiflerimizi ve tüketicilerimizi doğrudan etkilemektedir. Ekonomik hayatta yaşanan değişim ve dönüşüm birtakım konularda yeni hukuki düzenlemeleri zaruri hâle getirmiştir. Bu konuda özellikle yüce Meclisimize önemli görevler düşmektedir. İnşallah cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında milletimizle birlikte, siz değerli milletvekillerimizin desteğiyle yılmadan, yorulmadan, engellere aldırmandan, vizyoner bakış açısıyla ülkemizin kalkınmasına ve ekonominin büyümesine katkıda bulunmaya devam edeceğiz. Bu yolda Türkiye Yüzyılı hedeflerimize hep birlikte ulaşacağız. Yine, şunu ifade edeyim ki: Jeopolitik çoklu krizler fiyatlama politikalarında birtakım dengesizliklere neden olmuştur. Başta gıda ve barınma gibi temel ihtiyaçlar konusunda yaşanan fahiş fiyat artışları ve stokçuluk girişimleri ise piyasa dengesine zarar vererek vatandaşlarımızın mağduriyet yaşamasına sebep olmaktadır. Bilindiği üzere bu tür girişimlerin önüne geçilebilmesi, gerçekleştirilen denetimlerde etkinliğin ve uygulanan idari yaptırımlarda caydırıcılığın sağlanması amacıyla 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da bu zamana kadar birtakım düzenlemeler yapılmıştı. Teklifte biraz önce belirttiğim konulardaki mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla idari para cezası tutarlarının artırılmasını ve idari yaptırımların kapsamının genişletilmesini planlıyoruz. Ancak tüm idari yaptırımlara rağmen piyasalarda arz talep dengesizliğine neden olan faaliyetlerine ısrarla devam eden stokçulara karşı daha farklı bir yaptırım uygulama zorunluluğu doğmuştur. Bu bakımdan teklifte bir takvim yılı içinde en az 3 defa stokçuluk yaptığı tespit edilen üretici, tedarikçi ve perakende işletmelere altı güne kadar kapatma cezası verilmesi öngörülmektedir. Kapatma tedbirlerinin süresinin belirlenmesinde ticari hayatın genel akışının korunması ve yaptırımın ölçülülüğünün sağlanması hususları dikkate alınmıştır. Ayrıca bu süreçte Rekabet Kurumu tarafından yürütülen soruşturma sürecinin hızlı ve etkin bir biçimde yürütülmesini hedeflemekteyiz. Bilindiği üzere, Rekabet Kurumumuzca 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği şüphesi bulunan teşebbüslere resen ya da şikâyet üzerine soruşturma açılmaktadır. Kanunun mevcut hâlinde hakkında soruşturma açılan teşebbüslerin soruşturma süresi içerisinde 3 yazılı, 1 sözlü savunma hakları bulunmaktadır. Tüm bu sürelerin azami biçimde kullanılması hâlinde soruşturma raporunun yazılması da dâhil olmak üzere bu süreç on sekiz ayı aşabilmektedir, bu durum ise soruşturmaların etkinliğini azaltabilmektedir. Bu açıdan esasen soruşturma süreçlerinde beklenen faydayı sağlayamayan fakat soruşturma süreçlerinin gereksiz biçimde uzamasına neden olan hususlarda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu tacirimiz ve şirketlerimizin iş hayatını düzenleyen ve kolaylaştıran hükümleriyle on yıldan fazla bir süredir yürürlüktedir. Zamanın ihtiyaçları ve tacirlerin beklentileri çerçevesinde kanun hükümlerinde birçok değişiklikler bugüne kadar yüce Meclisimizin takdirleriyle hayata geçirilmiştir. Yine, tacirlerimizin beklenti ve talepleri çerçevesinde, şirket işlemlerinde kolaylık sağlanması ve belirli konularda uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi amacıyla Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklikler öngörmekteyiz. Ayrıca, teklifin yüce Meclisimizin takdirleriyle yasalaşması durumunda, şirketlerimizin kurumsallaşması süreçlerinin hızlanmasını ve uygulamada yaşanan çeşitli sorunların çözüme kavuşmasını

(*) 110 S. Sayılı Basmayazı 14/5/2024 tarihli 81'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

bekliyoruz.

Diğer taraftan, ödeme işlemlerinden mal ve hizmet ticaretine kadar ekonominin her alanında yaşanan dijitalleşme karşısında Anayasa'mızda belirtilen tüketicinin korunması amacının etkin ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi için 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da birtakım değişiklikler öngörmekteyiz. Bilineceği üzere, yakın zamanda Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerle Reklam Kuruluna erişimin engellenmesi yetkisi verilmişti ancak bu yetkiye ilişkin düzenleme Anayasa Mahkememizce kamu yararı amacına uygun olmakla birlikte yetkinin kullanımına ilişkin belirlenen usul, ölçülülük ilkesinin alt ilkelerinden olan gereklilik ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilmişti. Teklifte, ilgili madde, yüce mahkemenin kararı çerçevesinde yer alan hususlar doğrultusunda yeniden ele alınmıştır. Yapılması öngörülen değişiklikle, Reklam Kurulu tarafından falcılık, büyücülük, post tefeciliği gibi dijital alanda yaşanan yanıltıcı, aldatıcı reklamlar ile haksız ticari uygulamalara karşı daha etkin mücadele edilebilecektir.

Değerli milletvekilleri, lisanslı depoculuk, tarım ürünlerinin modern altyapıya sahip depolarda, sağlıklı ve uygun koşullarda, kalite kriterleri korunarak depolanmasına ve bu ürünlerin Türkiye Ürün ve İhtisas Borsası üzerinden elektronik ortamda alınıp satılabilmesine imkân sağlayan bir sistemdir. Bugün itibarıyla, lisans alan 192 lisanslı depo işletmesi ve 46 ilde yer alan toplam 270 tesiste lisanslı depoculuk faaliyeti yürütülmektedir. Faaliyete geçen lisanslı depoların kapasitesi 10 milyon tonu geçmiştir. Bakanlıktan kuruluş izni almış ancak faaliyete geçememiş 273 şirketin tamamının lisans alması durumunda ise ülkemizin toplam lisanslı depo kapasitesi 26 milyon tonu geçecektir. 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu'nda yapılması öngörülen değişiklikle, lisanslı depoculuk sistemine olan güvenin artırılması, sistemin gelişmesi, yaygınlaşması ile mudilerin hak ve menfaatlerinin korunması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, Ürün İhtisas Borsasındaki aracılık işlemleri 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki hükümlere benzer yaklaşımla yeniden ele alınmakta, borsada işlem yapacak araçlara ilişkin takas süreçlerinde riskin azaltılması ile yatırımcının güveninin pekiştirilmesi amacıyla teminat ve garanti fonu mekanizmaları oluşturulmaktadır. Bu kapsamda 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 53'üncü maddesinde değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri; günümüzde tüketim alışkanlıkları değişse de tüketicinin pazar yerindeki alışveriş yapma alışkanlıkları değişmemekte. Pazar yerleri gerek geleneksel yapıları gerekse tüketicilere taze sebze ve meyve satışı imkânı sağlaması nedeniyle hâlen yoğun rağbet görmektedir. Ancak kapalı pazar yerlerindeki satış yerlerinin sınırlı aynı hak yöntemiyle pazarcılık mesleğinden olmayan kişilere verilmesi ve bu yerlerin pazarcılara yüksek bedellerle tekrar kiralınmasının pazarcıların satış yeri maliyetlerinin artmasına neden olduğu görülmüştür. Bu sebeple, söz konusu kanunda düzenlenen kapalı pazar yerlerinde sınırlı aynı hak tesisiyle kiralama usulünün kaldırılmasına yönelik değişiklik yapılmasına gerek duyulmuştur. Yapılacak değişiklikle pazar yerlerinde bulunan satış yerlerinin yalnızca tahsis usulüyle kullanılması ve böylece pazarcıların maliyetlerinin azaltılması amaçlanmıştır.

Son olarak, teklifimizde Kooperatif Bilgi Sistemi'ne KOOPBİS kaydını gerçekleştiremeyen ortaklara yönelik veri eksikliklerinin tamamlanması, sistemin etkin kullanımının sağlanması için süre uzatımı öngörülmektedir. Ayrıca, kooperatiflere 2021 yılında gerçekleşen kanun teklifine uyum sağlayabilmeleri amacıyla ana sözleşmelerini değiştirmeleri için belirlenen sürenin uzatımı öngörülmektedir. Diğer taraftan, Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkelere ihraç edilen güvensiz, taşıyıcı konu ve aldatıcı, yanıltıcı bilgi içeren ürünler için öngörülen idari yaptırımın vergilendirilmesi amacıyla 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu'nda değişikliğe gidilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizin hazırlanmasında ve Komisyon müzakerelerindeki desteklerinizden dolayı değerli milletvekillerimize ve tüm emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Yapılacak değişikliklerin ülkemiz için ve ticaret hayatımız için, tüm kesimler için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Saygılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erkan.

Sayın Türkkan, tutanakları getirttim. Önce Genel Kurulun bilgisine sunup sonra orijinalini size göndereceğim.

Sayın İsa Mesih Şahin: “Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Denetim yollarının sağlıklı bir şekilde işletilmesinden bahsedilen bir öneri bu, Meclisin çalışabilir olmasından ve dolayısıyla Meclisin saygınlığından bahsettiğimiz bir grup önerisi. Bir yıllık Grup Başkan Vekilliği dönemimde ilk defa yapacağım bir şey...” diyor, devam ediyor Sayın İsa Mesih Şahin: “Bu grup önerisini önemseyeceğim için karar yeter sayısı aramanızı talep ediyorum. Bu nedenle söz aldım.” diyor. Ben de şöyle hitap ediyorum Genel Kurula: “Şimdi bu öneriyi oylarınıza sunup karar yeter sayısı arayacağım.” Dolayısıyla “Az mı, çok mu?” tartışmasının dışında bir tartışmaydı bu. Bana yaptığınız teklifi tek başınıza ya da başkalarıyla çözmek zorundasınız. Burada, istediğiniz zaman gelip alabilirsiniz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Dün Divanda her iki kâtime sordunuz, “Niza var.” dediniz.

BAŞKAN – Evet.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “Anlaşmazlık var, o yüzden elektronik oylama istiyorum.” dediniz. Karar yeter sayısı istedikten sonra sizin Divana sormanız gerekmiyor mu Sayın Başkan?

BAŞKAN - İhtilaf çıktığında soracağım. Şöyle, eğer bir Divan üyesi aksi yönde görüş bildirecekse kendisi bana bildirimde bulunuyor, o zaman da Sayın Kâtip Üyemiz öyle bir bildirimde bulundu onun üzerine “İhtilaf var.” dedik.

Arz ederim.

Şahıslar adına ilk konuşma Denizli Milletvekili Sayın Şeref Arpacı.

Süreniz on dakikadır Sayın Arpacı.

Buyurun (CHP sıralarından alkışlar)

ŞEREF ARPACI (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına söz aldım, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sözlerime dün Balıkesir'de yaşanan ve hepimizin kalbinde ağır hasar bırakması gereken bir olayla başlamak istiyorum. Ata Emre Akman, henüz 20 yaşında, üniversite öğrencisi; ağır ekonomik koşullara dayanamamış, ailesine yük olmamak ve cep harçlığını çıkarmak için beş gün önce bir yemek şirketinde kurye olarak işe başlamış. Siparişini teslim ediyor, hiç sebep yokken 17 yaşında, tam 6 sabıkası olan bir çocuk yapıyor yakasına ve motorun bagaj kısmını açtıyor önce, bir şey alamayınca da tam 25 yerinden bıçaklayarak öldürüyor adı güzel, kendi güzel Ata Emre Akman'ı. Okutamadık, okurken çalışmaya mecbur ettik ve ne yazık ki yaşatamadık. İnsan kime üzüleceğine de şaşıyor, 17 yaşında 6 sabıkan var ve devlet seni islah edememiş. Aç mısın, paran mı yok, sıkıntın ne bu yaşta, bilemiyorum. Diğer tarafta, 20 yaşındasın, üniversitede okuyorsun, bölümünle ilgili bir işte çalışman, kendini geliştirmen gerekirken bu işsizlikte, bu ekonomik koşullarda bulduğun ilk işte, gece vakti bir hiç için öldürülüyorsun. Gençlerimizi kaybediyoruz; ama ölüyorlar ama kaçıp başka ülkelerde yaşamak istiyorlar. Sebebi, onların hak ettiği yaşam standartlarını sağlayamamış olmamız. Buradan Ata Emre'ye Allah'tan rahmet, kederli ailesine sabırlar diliyorum.

Burada fahiş fiyatları ve enflasyonu konuşacağız. Enflasyon, toplumun dengeleriyle oynar, toplumun akıl ve ruh sağlığını, ahlakını bozar. Enflasyon, gençlerin umudunu yok eder. Bu bilinç ve sorumlulukla hareket etmemiz gerekirken, biz kamuoyunda fahiş fiyatlarla mücadele olarak yansıtılan fakat bir AKP klasiği hâline gelen ve birbiriyle alakasız birçok kanunun düzenlenmesinden oluşan tam bir çorba yasa teklifiyle yüce Meclisin karşısındayız. Teklif 24 maddeden oluşuyor, sadece 3-4

maddesinde daha önce belirtilen cezaların tutarını artırıyoruz. Bugüne kadar verdiğiniz hangi ceza caydırıcı oldu, hangi sorunu çözdü?

Halk için bir düzenleme yapmak istiyorsanız, sorunun sebebine odaklanmamız gerekir. Gerçek sorun, AKP eliyle yaratılan enflasyondur. Enflasyon karşısında cezalarınız, hukukumuz, halkımız da ne yazık ki çaresizdir. Enflasyonla mücadele, ceza artırarak olmaz; ekonomi bilimiyle, hukukla, adaletle olur.

Geçmişte patates ve soğan depolarına yapılan baskınlarda bir sonuca ulaşabildiniz mi? Piyasaya yapılan müdahalelerde bir sonuca ulaşabildik mi? Ulaşamadık. Bakın, buna en güzel örnek zeytinyağına getirilen ihracat kısıtlamalarıdır. Zeytinyağına ihracat kısıtlaması getirilerek zeytinyağının fiyatının yükselmesini engelleyemediniz, üreticinin pazar kaybetmesine ve ülkenin itibarının zedelenmesine sebep oldunuz. Bugün ihraç edilemeyen yağların depoda beklemekten kalitesi düştü ve üreticiler zararın 400 milyon dolar olduğunu tahmin ediyor.

Yine, geçen hafta tavuk eti ihracatına getirilen yasak kısa dönemde beyaz etin fiyatının düşmesine sebep olacaktır fakat yüksek enflasyon sebebiyle zarar eden üretici bir süre sonra üretim yapamaz hâle gelecek, arz talebi karşılamayacak ve çok kısa dönemde fiyatlarda artış meydana gelecektir. Yasaklarla fiyat istikrarı sağlanamadığı gibi ihracatçı pazarını ve itibarını kaybedecektir. Ülke belki de üretim kaybından dolayı çareyi yine ithalat yapmakta bulacaktır.

Bakın, kısıtlamaların işe yaramadığının bir örneğini de altından vereyim. Ne dedi Mehmet Şimşek? “Ülkede olmayan bir metali ülkede olmayan dövizle ithal edeceksiniz, sonra bir köşede atıl bırakacaksınız.” Sayın Şimşek, size hatırlatalım: Altının bir diğer adı “güvenli liman”dır. Ekonomi güven yönetimidir; altın ithalatını patlatan, sizin yönetiminize güvenin kalmamasıdır.

Bakın, altın ithalatına kısıtlama getirdiniz. İşe yaradı mı? Evet, mart ayında düşüş gördük fakat ne tesadüf ki aynı dönemde “net hata ve noksan” diye adlandırdığımız, nereye gittiğini bilmediğimiz dövizlerde artış tam 16 milyar dolar oldu. Ekonomist Mahfi Eğilmez’in iddiasına göre bu para kaçak giren altın için yapılan kaçak ödemelerde kullanıldı yani nereden bakarsanız bakın getirdiğiniz kısıtlamalar işe yaramadı. Daha dün İstanbul Havalimanı’nda 73 kilo külçe altın yakalandı. “Kayıt dışıyla mücadele edeceğiz.” dediniz, kayıt dışını kendi ellerinizle artırdınız. Üretim, ihracat, yatırım, istihdam artırımı adına çıktığınız bu yolda ülkeyi duvara toslattınız. “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” dediniz ama işin aslı “AKP sebep, etiket sonuçtur.” oldu. Bugün 50’ye çıkardığınız politika faizini 2021 yılında 19’dan 24’e çıkarsaydınız bunların inanın hiçbirisi olmayacaktı. Bugün fahiş fiyatla mücadele etmek isteyen arkadaşlar samimiyse alın size fırsat, hadi mazot fiyatındaki fahiş vergiyi düşürelim. Bir sene önce 17 lira olan mazot bugün 43 TL, bu fahiş fiyatlarla mücadele edelim. Her fırsatta vizyonuyla övündüğünüz Cumhurbaşkanı, bir gece yarısı kararnamesiyle mazot fiyatında 15 Temmuzda 7 TL, 31 Aralıkta 2 TL ÖTV artışı yaptı. Samimiyseniz bugün bu vergilerin kaldırılmasını sağlayalım, mazot 34 TL’ye düşsün. (CHP sıralarından alkışlar)

Başka örnekler de vereyim: Mesela, 2021 yılında Denizli Organize Sanayi Bölgesi’ndeki bir fabrikanın doğal gaz faturasına bakarsanız yaklaşık 1 milyon TL civarında olduğunu görürsünüz. On beş ayda bu faturanın 12 milyon TL’ye gelmesine sebep oldunuz. O fabrikanın elektrik faturası 100 bin lirayken 800 bin liraya çıktı. Evet, şimdi bu fiyatlar düştü, yüzde 35 civarı geri geldi ama etiketlerde fiyatlar geri gelmedi. O gün yapılan hatalar yüzünden dış macunu tüpten çıktı, gördüğünüz gibi de tüpe geri sokamıyoruz. O gün oluşan fahiş enerji fiyatları da bugünkü enflasyonun en büyük sebebidir. O dönemde neden mücadele etmedik? Yine söylüyorum: AKP sebep, fahiş fiyat sonuçtur sayın milletvekilleri.

Fahiş fiyatlara bir diğer sebep de konut alımı karşılığı verdiğiniz vatandaşlıklardır. Yasayı çıkardınız ve bir gecede İstanbul’da 400-500 bin lira olan daire fiyatlarını milyonlarca liraya siz çıkardınız. O gün fahiş fiyatlarla mücadele etmediğiniz gibi, yabancı konut satan emlakçılara destek verdiniz, teşvik verdiniz.

Fahiş fiyatlara bir örnek de Türk Hava Yollarından vereyim, hani Genel Müdürünün 1 milyon 400 bin lira maaş aldığı Türk Hava Yollarından. Denizlili ihracatçı bugün en önemli pazarı İtalya’da bir fuara gitmek istese 1 bilete 30 bin TL ödemek zorunda, neredeyse bin euro ama bugün tekstilde rakip ülke Mısırlı bir üretici Kahire’den 12 bin TL’ye, komşu ülkelerimizden, Atina’dan ya da Sofya’dan yaklaşık 5 bin liraya Milano’ya gidebiliyor. Serbest piyasayı cezalarla kısıtlamayı planlıyorsunuz ama Türk Hava Yolları için ne yapacaksınız? Türk Hava Yolları bu devletin markası değil mi? Yüzde 49’u Varlık Fonunda değil mi?

Size fahiş fiyatlarla mücadele etmek için bir fırsat daha sayın milletvekilleri, samimiyseniz bu fiyatlarla da mücadele edelim, Denizlili ihracatçının daha düşük maliyetle yurt dışında pazar aramasına yardımcı olalım.

Sayın milletvekilleri, ilk önce sorunun nerede olduğunu kabul etmekle başlayalım. Sorun, getirilen kanundaki ceza miktarının yetersizliğinde değil; sorun, üretimdeki girdi maliyetlerinin artışlarında; sorun, tarıma bakışta; sorun, ithalatta; sorun, yanlış faiz ve ekonomi politikalarında; sorun, katlanan yakıt ve enerji fiyatlarında; sorun, yanlış teşvik ve destek sisteminde; sorun, AKP zihniyetinin gözlerindeki ışıltıda.

Bir kez daha AKP sebep, fahiş fiyat sonuçtur diyor, yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Arpacı.

Şahıslar adına son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Bayram Şenocak.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır Sayın Şenocak.

BAYRAM ŞENOCAK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizle ilgili görüşlerimi bildirmek üzere şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle siz değerli milletvekillerini selamlıyor, yapılacak düzenlemenin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Kanun teklifi üzerine konuşmama başlamadan önce çok önemli bir hususa değinmek istiyorum: Yalnızca Müslümanların değil insaf ve vicdan sahibi bütün insanların yedi aydan uzun süredir kalbini ve aklını işgal eden en önemli gündemimiz maalesef değişmedi; Gazze, gecemizin günümüzün ve her anımızın 1’inci maddesi. Sayın Cumhurbaşkanımızın yoğun çabaları ve devletimizin mümkün olan her platformda yaptığı girişimlere rağmen kadın, çocuk, yaşlı, genç demeden öldüren katil İsrail, saldırılarına devam ediyor. ABD ve Batı’nın desteğini arkasına alan katil sürüsünün önüne geçilemedi. Üç gün önce Anneler Günü’ydü. Gazze’de tam 10 bin kadın öldürüldü. Dünyanın dört bir yanında farklı inançlara mensup vicdan sahibi insanların haykırıları yükselmekte. Bedenleri parçalanan bebeklerin, acımasızca katledilen masum sivillerin hesabı elbet sorulacaktır. Bu vesileyle, Filistin halkının ve Gazze’nin onurlu direnişini buradan selamlıyor, katil İsrail’i ve bu katliama destek olanları lanetliyorum.

Ülkemiz, dinamik nüfusu, gelişmiş üretim teknolojileri, sahip olduğu jeopolitik konumuyla son derece önemli bir ticaret aktörüdür. Pandemi dönemi ve sonrasında dünyada karşılaşılan zorluklar fiyat dalgalanmalarına sebep verdiği gibi farklı fırsatları da beraberinde getirmiştir. Türk sanayicisi ve ticaret erbabı, tedarik zincirinde aksayan halkaları onararak bu fırsatları değerlendirmiştir. Ancak bu süreç uzun vadede bütün dünyada faizlerin arttığı enflasyonist bir ekonomik durumu ortaya çıkarmıştır. Ülke olarak bu zorlukları biz de yaşıyor, enflasyonla mücadeleye devam ediyoruz. Enflasyonun tüketicilerin fiyat algısını karıştıran değişken yapısının bazı fırsatçıların iştahını kabarttığını hepimiz görüyoruz. Kanun teklifimizde kendi kârlarını katlamak için insanımızın helal kazancına göz diken bu fırsatçılara karşı yaptırımların artırılması, mevcut yaptırımların sertleşmesi için önemli düzenlemeler yapılmaktadır. Bunun yanında, ellerindeki malı piyasaya sürmeyecek stokçuluk yapan ve piyasa dengelerini bozanlar da bu kanuni düzenlemenin hedefleri arasındadır. Kısacası, amacımız, vatandaşımızı üç kuruşluk menfaatleri için sömürmekte hiçbir sakınca görmeyenlerin üzerine gitmek, dolayısıyla insanımızı korumaktır.

Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da öngörülen değişikliklerle “Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler

tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapılamaz.” hükmüne aykırı hareket edenlere her bir aykırılık için 100 bin TL’den 1 milyon TL’ye kadar idari para cezası uygulanacaktır. Böylelikle mevcut cezaları 10 kata kadar artırmış bulunuyoruz. “Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulamaz.” hükmüne aykırı hareket edenlere her bir aykırılık için 1 milyon TL’den 12 milyon TL’ye kadar ceza verilebilecektir. Ticaret Bakanlığı, yıl içinde en az 3 defa aykırı hareket ederek idari para cezası alan üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin iş yerlerini altı güne kadar kapatmaya yetkili olacak. Bu konu, Komisyon görüşmeleri sırasında üzerinde uzunca konuştuğumuz bir husustu. Stokçuluğa yeltenenler için ciddi ve caydırıcı bir tedbir olması niyetiyle yapılan bu değişiklik, bundan böyle insanların ihtiyaç duyduklarına erişimini kısıtlayan kendini bilmezlere “Dur!” diyecektir. Özellikle, geçtiğimiz dönemde bu mesele için kesilen cezalar büyük işletmeler için önemsiz kalıyordu. Altı güne kadar kapatma cezası bütün işletmeler için ciddi, dikkate alınması gereken bir idari yaptırımdır diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zamanın gerekliliklerinden kaynaklanan bir diğer değişiklik ise bazı yaptırım tutarlarının güncellenmesidir. Düşünün ki tüketici bir ürünü satın almış, parasını ödemiş, malın kendisine teslim edilmesini yahut monte edilmesini bekliyor fakat satıcı kanuni sürede malı teslim etmemiş. Bu durumda satıcıya uygulanacak ceza 2.200 TL’ydi, değişen fiyatlar ve enflasyon sebebiyle özellikle yüksek değerli mallarda bu ceza miktarı artık caydırıcılığını kaybetmişti. Yeni düzenlemeyle satıştan kaçınılan mal veya hizmetin tüm vergiler dâhil toplam satış fiyatının yüzde 10’u kadar idari para cezası uygulanması hedeflenmektedir. Belirlenecek idari para cezası 2.200 TL’den az olamaz. Böylece tüketici haklarının korunmasına da katkı sağlanmış olacaktır. Satış sonrası hizmetler kapsamında üretici ve ithalatçılar hakkında satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi alınmaması durumunda 1 milyon 115 bin TL; Bakanlıkça oluşturulan sisteme kayıt yapılmaması veya kaydın güncellenmemesi durumunda her bir servis istasyonu için 18 bin TL; her türlü meca ve faaliyetlerinde kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde “özel servis” ibaresini kullanmayan özel servis istasyonları hakkında 18 bin TL, satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi geçerlilik süresi boyunca asgari servis istasyonu sayısını sağlayamayan üretici ve ithalatçılar hakkında eksik kalan her bir servis istasyonu için 124 bin TL idari para cezası uygulanacak. Gerçekleşecek düzenlemeyle birlikte, daha önce servis istasyonlarında tespit edilen eksiklik ve aykırılıklarla ilgili olarak her bir servis istasyonu için idari para cezası uygulanması öngörülürken artık servis istasyonu bazında değil servis istasyonlarında tespit edilen aykırı her bir işlem için idari para cezası uygulanması öngörülmüştür. Burada amaç “Daha çok ceza keselim, insanları mağdur edelim.” değil elbette, amacımız, ortaya çıkan kusur, hata ve ihmallerle tüketicinin mağdur edilmesinin önüne geçmektir. Yapılan her bir aykırı işlem için ceza kesilecek olmasının servis istasyonlarının ve ithalatçıların daha dikkatli ve titiz hizmet sunmasına vesile olacağı kanaatindeyim.

Stokçuluk ve fahiş fiyat meselelerinin üzerinde durmuştum. Bir başka şekilde de tüketicinin kandırılması söz konusudur. Piyasada ürünlerin gramajlarıyla oynayarak gizli zam yapan türlü markalar var. Bakanlığımızın bu konuda yoğun denetimleri devam ediyor ve bu dolandırıcılara göz açtırmama konusunda kararlı çalışmaları sürüyor. Restoranlarda servis edilen yemeğin gramajının eksiltilmesi de karşılaştığımız bir diğer gramaj hilesi olarak göze çarpmaktadır. Bunun yanında, market ürünlerinin üzerine yazılan gramajların eksik uygulandığı yahut alışılabilir miktarların dışında paketleme yaparak tüketicilerin yanıltılmaya çalışıldığını da görmekteyiz. Stokçuluk ve fahiş fiyat uygulamalarıyla ilgili ceza ve artırımların bir benzerinin ürün gramajlarıyla oynayanlara da uygulanması gerektiğini düşünüyorum.

Konuşmamın başında dile getirdiğim gibi, bizim Hükümet olarak en büyük önceliğimiz her zaman vatandaşımızın refahı olmuştur. AK PARTİ olarak gücümüzü milletimizden alıyoruz. Ekonominin içinden geçtiği zorlu dönemlerde de her zaman olduğu gibi milletimizin yanında ve hizmetinde olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

BAYRAM ŞENOCAK (Devamla) – Dolayısıyla milletimizin cebine göz diken muhterislere fırsat vermeyeceğimizi, serbest piyasa koşulları içinde bunlarla en etkin şekilde mücadele edeceğimizi yinelemek isterim.

Yapılan düzenlemenin vatandaşlarımıza, Türk ticaret hayatına ve iş insanlarımıza hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şenocak.

Değerli arkadaşlar, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler.... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime otuz beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.55

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Asu KAYA (Osmaniye)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 12’nci maddeleri kapsamaktadır.

İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre gruplar adına birer üyeye ve Komisyona onar dakika, şahısları adına da 2 üyeye beşer dakika söz vereceğiz.

Birinci bölüm üzerinde ilk konuşmacı Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır Sayın Çalışkan.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Meclis sıralarının bomboş olduğu, sanki hatibe göre katılımcının değiştiği bir oturumdayız. (CHP sıralarından alkışlar) Evet, gönül isterdi ki bu milletin geleceğini ilgilendiren bir hususta iktidar partisi milletvekilleri sadece oylama olacağı esnada değil görüşme esnasında da salonda hazır bulunsalar. Acaba burada getirilen önerilere, uyarılara kulak verseler... Maalesef ki sadece Meclisin itibarı düşürülerek “el kaldır, el indir”den öteye geçmeyen bir oturumla daha karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, Ticaret Kanunu’nu görüşüyoruz ve bu kanun teklifi de bir torba yasa ama torba yasa olmaktan öte, buna “Ticaret Kanunu” demek yerine “ceza yasası” demek zannediyorum daha doğru olurdu çünkü yasa teklifi bütünüyle “İş insanlarına, esnafa nereden ceza verilir; hangi cezayı kat kat artırırız?” bunun girişimi olmuş. Bu yasa teklifiyle ilgili yine şunu belirtmek isterim ki, muhtemelen yasa teklifini bürokratlar hazırlamış, esnaf dinlenilmemiş, belli kurumlardan gelen görüşler dikkate alınmış, yasa teklifinde imza sahibi olan siyasetçiler yasa teklifini okumamış bile. Keşke, bu yasa teklifi gönderilmeden önce hem halk, esnaf dinlenilse hem de bir dilbilim uzmanına gönderilseydi, yorumlara fazla açık bir nokta bırakılmasaydı.

Değerli milletvekilleri, yasa teklifinin içerisinde şirketlerin yönetim kurulu sürelerine ilişkin, lisanslı depoculuğa ilişkin düzenlemeler var; gayet güzel. Aslında, bunlar, Bakanlığın herhangi bir tebliğiyle pekâlâ çözülebilecek işlerdi. Kanun gerekiyorsa, KHK'lerle bunun çok daha ağırları, insan hayatına mal olacak sonuçlara imza atan kararnamele çıktığına göre, böyle basit hususlar için de pekâlâ KHK'lerle bu iş çözülebilirdi. Bugünlerde bir normalleşme sinyalinde söz ediliyor. "Acaba sizin normalleşmeniz bu mu, KHK yerine bu maddeleri Meclise getirmek mi?" diye insan sormadan edemiyor.

Değerli milletvekilleri, yasa teklifinin içerisinde bütünüyle "Cezaları nasıl katlarız?" sorusuna cevap aranmış. Burada zımni olarak TÜİK kurumuna bir güvensizlik de söz konusudur. "Ceza artışlarında TÜİK'in resmî oranlarına göre artış yapalım." gibi bir şey söylenmemiş, kanuna madde konmuş. Belli ki TÜİK'e iktidar bile hiçbir şekilde güvenmiyor. Burada aynı zamanda bir enflasyon itirafı da söz konusu. Öyle enflasyon yüzde 50, yüzde 60, yüzde 100 filan da değilmiş. Cezalara bakarsanız 1'e 10 arttığına göre, 25 bin lira 250 bin liraya çıkıyorsa demek ki burada hayat pahalılığı da tam 10 katına çıkmış oluyor.

Değerli milletvekilleri, aynı şekilde yasada bazı hususlarda dükkânların kapanacağına dair maddeler var. Tabii, iktidar sansüre alıştığından işine gelmeyen haberlerde, yayınlarda; televizyonlara, yayın kuruluşlarına sansür, kapama cezası verdiğinden dükkânları da herhâlde televizyonlara benzer bir şey zannediyor. Siz bir iş yerini kapatırsanız, o iş yeri geri iflah olmaz. Alın teri dökülüyor, siz vatandaşın, esnafın hâlini anlamadığınız sürece burada oturarak, masa başında önünüze gelen hususlara imza atıp, el kaldırıp el indirerek de bir şeyi düzeltmiş olmazsınız.

Değerli milletvekilleri, yasada sahte reklama karşı uyarı var. Zannediyorum, kapsamı içerisine TRT de dâhil olmalı çünkü hem Rekabet Yasası hem de sahte reklam TRT'yi bire bir ilgilendirir. Çünkü -haksız rekabette- Mecliste grubu bulunan Saadet Partisinin ismi hiçbir dönem anılmazken iktidar partisine ne kadar haksız bir şekilde yayın imkânı, olanağı verildiği herkesin malumu. Burada bütün siyasi partiler arasında rekabetçi bir yaklaşımla ele alındığında haksız rekabete konu olduğu için TRT bu yasadaki ilk ceza alacak kurumdur. Ayrıca, haksız ve sahte reklamlarla ilgili de uyarı olduğundan, iktidarın yanlışlarını allayıp pullama da bir şekil sahte reklamcılığa gireceğinden burada TRT'nin 2 defa ceza alacağı gayet açıktır.

Değerli milletvekilleri, teklifin içerisinde elbette olumlu yönler var. Şirket yönetim kurullarının üç yıl seçilip birer yıl başkan ve yönetimin belirlenmesi, toplantılara çağırma hakkının yönetime devredilmesi; bunlar gayet tabii şeyler. Burada sorulması gereken şey: Bu problemler onlarca yıldır borsalar, ticaret odaları, sanayi odaları, meslek odaları tarafından sizlere söylendiği hâlde, dillendirildiği hâlde bugüne kadar bunun ihmal edilmesi büyük bir vahamet olarak yeter. Bunlar fazlasıyla geç kalmış düzenlemelerdir.

Değerli milletvekilleri, teklifin içerisinde Rekabet Kurumu, lisanslı depoculuk, borsa, hal yasası, bunlar var ama ne yok? Vatandaş yok. Kim yok? Dar gelirli vatandaş yok. Ne yok? Enflasyonla mücadele yok, tasarruf yok, israfa "Dur!" demek yok, üretim artışı yok.

Siz, bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde ticaret erbabını ilgilendiren, milyonlarca üyesi olan iş alanlarıyla ilgili bir yasa çıkaracaksınız, çıkardığınız yasaların tümü yasaklamaya yönelik. Bugün, tam olarak yasakçı zihniyetin hortladığını bir kez daha görüyoruz. Ne yasak? Reklam yasak. Ne yasak? Stokçuluk yasak. Ya, mübarekler, sizin cemaziyelevveliniz belli; patates, soğan depolarına yaptığınız baskınlar, narenciyeye ettiğiniz, zeytine ettiğiniz, un ihracatına yaptığınız frenlemeler -bugün de az önce değerli milletvekili ifade ettiler- beyaz et yasağına ilişkin...

Bir ülkede herhangi bir ürün ihraç edilirken kamunun -görevi- "Biz bunu daha fazla nasıl ihraç ederiz, üretimi nasıl artırırız da sektöre destek oluruz?" demesi gerekirken en kolay olarak "İhracatı yasakla, fiyat düşsün." deniyor. Bu da bu yasakçı zihniyetin işi nasıl çözdüğünün en bariz göstergesi. Doğal olarak da üretim daralıyor değerli milletvekilleri. Burada, özellikle stokçulukla ilgili hususta bir kanun ancak bu kadar belirsiz, bu kadar yoruma açık, bu kadar kapalı olabilir.

Şimdi, siz, 10 bin ton ihraç eden adamın deposunda 1.000 ton bir ürün gördüğünüzde bu adam stokçu mudur? Ya da bir bakkalın evinde 5 çuval patates görürseniz bu stokçu mudur? Stokçuluğun ne olduğuna dair net bir tanım yapılması gerekir. "Bu yasanın en kötü yönü nedir?" dersiniz değerli milletvekilleri, bu yasa faizciliğe teşvik yasasıdır. Elinde sermayesi, birikimi olan biri götürsün bankaya, parasını yatırsın, faizini alsın isteniyor. Hâlbuki sermayesi, birikimi olan biri fiyatı yükselecek bir ürünü alır, depolar, yükseldiğinde de satar. Bundan gayet tabii, bundan daha doğal hiçbir durum olamaz. Sanki geçmişte valilerin de alet edildiği market baskınlarına benzer yeni bir sürecin önünün açıldığı da buradan görülüyor.

Burada, yasada yine fahiş fiyattan bahsediliyor. Allah aşkına, fahiş fiyatın ölçüsü ne değerli milletvekilleri? Bir ürün tarlada bir fiyattır, taşıması başka bir fiyattır, rafa gelince başka bir fiyattır; bu aralarda her kurumun kendine has maliyetleri vardır; kirası vardır, işçiliği vardır, gideri vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Siz tam olarak siyasi konularda baskıcılığa alıştınız ama bu siyasi alanlardaki, düşünce alanındaki baskınları artık ticari alana da yansımaları net olarak görüyoruz. Stokçu ve fahiş fiyat uygulaması bunun en bariz göstergesidir değerli milletvekilleri.

Burada, yine, pazar yeriyle ilgili bir husus belirtilmiş; kiraya verilmeyecek, tahsis edilecek. Ya, sizin ne yaptığınız belli. Kime tahsis edilecek, bunu kim nasıl belirleyecek; bu da bir muamma olarak duruyor.

Sözlerimi toparlarken bugün 15 Mayıs Dünya Nekbe Günü, büyük felaketin yıl dönümü. Sayın Cumhurbaşkanımız bugün yaptığı açıklamada gayet isabetli tespitlerle sıranın Anadolu topraklarına uğrayacağını, uzayacağını belirtmiştir. Bunu büyük bir memnuniyetle karşılıyoruz, bunun karşılığında diyoruz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Başkanım iyi ki varsınız, iyi ki varsınız. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızdan bu sözlerinin gereği olarak adımların atılmasını bekliyoruz. Bu noktada, özellikle bugün de sosyal medyaya düşmüş olan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup siyonist işgalci ordusunda savaşan insanlara yönelik bir yaptırım yapılmalı. İsrail'i protesto edenler gerçek anlamda adım atmalı, burada sadece protestolarla, sadece durum tespitiyle bir yere varılmaz çünkü iktidar, elinde mühür olandır, gereğini yapacak olandır. Biz burada 1.500 defa "one minute" lafını duyduk, yeter artık bayatladı bu numara, on beş yıldır "one minute" dediniz, iyi ki dediniz ama bugün yeni şeyler söyleyin ve bugünkü Nekbe Günü'nün son Nekbe Günü olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açın, bir dakika daha konuşsun. (CHP, DEM Parti, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Eyvallah Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çalışkan.

Bu iltifatınıza Şeyh Galip'ten bir rubaiden dizeyle cevap vereyim "İyi ki varsınız." dediniz ya, Şeyh Galip de şöyle der bir rubaisinde: "Sen yoksun, o senin vehmüğümanındır." (CHP, DEM PARTİ, Saadet ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

Dolayısıyla, şimdi bir Urfa şeyiyle Sayın Ahmet Eşref Fakıbbaba bizim bıraktığımız yerden devam eder umuyorum.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET EŞREF FAKİBABA (Ankara) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üreticinin maruz kaldığı girdi maliyetlerinde yaşanan artış, nakliye bedellerinin yükselişi, hal ve depo üreticilerinin artması gibi nedenlerle pazara gelene kadar gıda maddelerinin fiyatı oldukça artmaktadır. Bu artış nedeniyle vatandaşın ucuza alışveriş yapma ihtimali ortadan kalkmıştır. Hal ve pazarda durum böyleyken tarlada çalışan, üreten ve hasat yapan tarım emekçilerinin durumu ve yaşam tarzları nasıl, bir de ona bakmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Siyasete girdiğim günden beri barınma sorunu yakinen ilgi alanım olmuştur. 2012 yılında Şanlıurfa Belediye Başkanı olarak Karacadağ Kalkınma Ajansı'yla incelemelerde bulunmak üzere Güney Amerika'nın bazı şehirlerine geziler yapmıştık. En son Cape Town'a geldik, özellikle deniz kenarında harika gökdelenleriyle New York'u aratmayan bir başkentle karşılaşmıştık. Gezilerimiz devam etti, köysel dönüşümün yapıldığı bir bölgeye gittik. Köysel dönüşüm için bir köy meydanı, etrafında alışveriş yapılacak dükkânlar, arkasında bir yönetim ve kültür merkezi ve hemen yanında bir kütüphaneyle dönüşüme başlamışlardı yani Afrika'da 2012 yılında köysel dönüşüm başlamıştı, darısı bizim başımıza. Ancak ben ve bazı arkadaşlarımız teneke evleri de görmek istedik ve teneke evlerin olduğu yere gittik. Hayretler içerisindeydik, yol yok, çocuklar toz ve toprak içerisinde oynuyorlardı. Yere ağaçtan kolonlar dikmişler ve tenekelerin kenarlarını keserek bu ağaçtan kolonlara tenekeleri çakıp bir oda yapmışlardı. Odanın hemen yanında bir de tuvaletleri mevcuttu. Bu tablo karşısında ben ve arkadaşlarım "Bu çocuklar, bu insanlar böylesi yerlerde nasıl yaşarlar, ne içerler, ne yerler?" diye çok üzülmüştük.

2015 yılında milletvekili seçildikten sonra, şu andaki Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Kasım Gülpınar'la Malatya'da kayısı toplayan Urfalı hemşehrilerimize misafir olmuştuk. Gece geç saatlerde bizi misafir eden çadıra gittik. Sağ olsunlar, bizi çok iyi ağırladılar. En güzel yemeklerini yapmışlardı ama bir pis koku vardı, sinekler vardı ve belki paraları da yoktu ama o sinekleri bizden uzaklaştırmak için kov almışlardı, gerçekten ancak ve ancak kovla o çadırdaki kalabildik. Sabah saatiydi, tabii tam aydınlanmamıştı gün, biz kalktık. Dedim ki: "Tuvalet ihtiyacımız var." Dediler: "Vallahi bir ibrik veriyoruz size, bu ibriği alın. Uygun olan bir yere gideceksiniz, ihtiyacınızı karşılayacaksınız." Hakikaten ibriği aldım elime ve ihtiyacımı giderebileceğim, görünmeyeceğim bir yere gittim fakat giderken ayaklarıma yumuşak yumuşak bir şeyler geliyordu. Neyse, Allah'tan ihtiyacımı karşıladım ve geldim. Sabah baktım ki ayaklarımdan gerçekten çok kirlenmiş, sonra fark ettim ki bastığım şeyler gerçekten insan dışkıymış. Ben bunu o zaman partinin grup toplantısında söylemişim ve oradaki bazı milletvekili arkadaşlarım gelip bana "Ya, sen hakikaten ciddi mi söylüyorsun?" diyerek detaylarını benden öğrenmişlerdi. Sonra, Bakanlık döneminde -sağ olsun- Sayın Bakanımız Jülide Hanım'a ben konuyu anlattım. Gerçekten Jülide Hanım'la beraber gittik ve o da benim kadar çok etkilenmişti. Dedi ki: "Sayın Bakanım, mutlaka bu insanları yalnız bırakmayacağız, onlara bir proje yapacağız." Ona çok teşekkür ediyorum; bakın, işte çadırın yerine bir çadır kent yapıldı şurada. Şu okulu, şu ana sınıfı, şu sağlık ocağı ve sağlık ocağının bir odası, şu bir mescidi -şöyle- şu bir oyun grubu çocuklar için, şu lavabosu, tuvaleti, şu mutfağı, şu çadırın içerisinde görüntüler. Yani, insanlar mutlu oldular arkadaşlar, insanlar dua ettiler; demek ki isteyince gerçekten oluyormuş.

Bu gezilerimiz devam etti, Malatya'da gördüğümüz manzaraların tümüne yakın manzaralarla daha sonra hep karşı karşıya geldik, insanlar perişandı; koku var, su yok. Hele bir ramazan akşamıydı, Polatlı'da bir yere misafir olduk, güneşin altında o su deposundaki su müthiş sıcak hâle gelmiş, tozla, toprakla karışmış ve çamurlu bir su hâline gelmişti ve oradaki insanlar o çamurlu suyu içmek zorunda kalmışlardı.

Şu, bizim tarım işçisi arkadaşlarımızla yapmış olduğumuz toplantılar ve şurada çocuklarımız... Bakın, bu çocuklar sizin, benim olabilir, torunlarımız olabilir ama bu çocuklar -dikkat ederseniz- pırl pırl ve hemen yanlarında bir elektrik trafosu var, trafo hemen yanlarında, bazı trafolar yerde. Bazen haberlerde okuyoruz "9 yaşındaki çocuk elektrik akımına kapıldı ve maalesef hayatını kaybetti." diyor. Yani, bizim gerçekten istersek başaramayacağımız hiçbir şey yok.

Bakın, size çözüm olarak sunmak istediğim Sayın Cumhurbaşkanımızın 27 Nisan 2004 Cumartesi günü yayınladığı bir genelge var arkadaşlar. Bu genelgede biraz önce gösterdiğim bütün maddeler var, eğitim var, sağlık var, barınma var, her şey var. Bakın, hemen buradan okuyorum: Valiliklerce mevsimlik tarım işçilerinin yoğun olarak çalıştığı yerlerde eğitim ve sosyal faaliyetlerle işçilerin temel ihtiyaçlarını giderebilecekleri ortak kullanım alanları olan iklim şartlarına uyumlu, emniyetli, ekonomik, estetik ve fonksiyonel prefabrik, betonarme yapıda, çelik iskeletli, yeterli büyüklükte geçici bir ortak kullanım merkeziyle elektrik, su, kanalizasyon altyapısı ve üstyapısı bulunan geçici yerleşim alanlarının oluşturulması sağlanacaktır. Bu genelge 27 Nisanda yani yaklaşık bundan yirmi gün önce çıkarılmış ve yetkili arkadaşlar, valiler, kaymakamlar, Bakanımız, Çalışma Bakanımız ve siz değerli milletvekillerimiz, Allah aşkına, gittiğim arkadaşlar şunu söylüyor: Yav, Allah rızası için Meclis ile bizim çadırımızın arasında mesafe 55 kilometre, Allah için gelin bizi bir görün, hâlimize bir bakın. Söyledikleri şey şu: Bizi sel yatağına yerleştiriyorlar ve selle karşı karşıya kalıyoruz. Yav, şimdi, Allah aşkına ya, yok mu bu memleketin kaymakamı, yok mu valileri? Yani burada bizler niye denetim mekanizmasını tam kullanıyoruz? Yolda özellikle, Urfa'dan çıkıyor Konya'da bir bakıyorsunuz ki minibüs devrilmiş, minibüste 3 kişi, 5 kişi vefat etmiş. Arkadaşım yani 11 kişilik minibüse siz 20 kişi aldığınız zaman bu Urfa'dan Konya'ya kadar geliyorsa ya yolda hiç mi denetim yok ya, hiç mi trafik polisi yok? Yani bu genelgeleri takip ettiğiniz takdirde, takip ettiğimiz takdirde inşallah -ben inanıyorum- o çocuklarımız daha iyi şartlarda okuyacaklar, çocukların erken evlilik yaşı en azından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Fakibaba.

AHMET EŞREF FAKİBABA (Devamlı) – Bitirmek üzere Başkanım.

En azından erken evliliklerini bitireceğiz; eğitimini, sağlıklarını tam olarak vereceğiz. İnşallah, elimizden geldiği kadar hep birlikte olacağız.

Bir de teşekkür borcum var Mahmut Tanal Bey'e. Mahmut Tanal Bey gerçekten bu tarım işçisi arkadaşlarımızı gündeme taşıdığı için ve gerekli çalışmaları yaptığı için ona da ayrıca teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Fakibaba.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Yozgat Milletvekili Sayın İbrahim Ethem Sedef. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen ve sosyal medya aracılığıyla takip eden aziz Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yapılan bu düzenleme işleyişi kolaylaştıracak, esnafımızı ve tüketicilerimizi korumaya yönelik önemli bulduğumuz değişiklikleri hayata geçirecektir. Son dönemde, stokçuluk ülkemizde ve dünya genelinde ciddi bir sorun hâline gelmiştir. Bu sorun, tüketicilerin temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmasına, fiyatların gereksiz yere yükselmesine neden olmaktadır. Stokçuluk, mal veya hizmetlerin talep artışı beklentisiyle depolanması ve daha sonra yüksek fiyatlarla satılması anlamına gelmektedir. Bu durumda tüketicilerin ihtiyaç duyduğu ürünlere erişimi kısıtlanırken fiyatlar da fahiş seviyelere çıkmaktadır. Özellikle, salgın ve doğal afetler gibi olağanüstü durumlarda stokçuluk daha da yaygın hâle gelmektedir. Görüştüğümüz bu düzenlemeyle stokçuluğun engellenmesi için etkili bir denetim mekanizması oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Bu vesileyle ilgili bakanlık yetkilileri tarafından yapılan denetimler sıkılaştırılmalı ve stokçulara göz açtırılmamalıdır. Bunun yanı sıra, tüketici bilincinin artırılması da stokçuluğun engellenmesinde etkili bir yöntemdir. Tüketicilerin haklarını bilmeleri ve fahiş fiyat uygulayan işletmeleri ilgili kurumlara bildirmeleri de önemlidir. Bu konuda medya ve sivil toplum kuruluşları da daha aktif görev almalıdır. Bilgilendirme kampanyaları sıklıkla düzenlenmeli, tüketicilerin şikâyetlerini iletebildikleri mekanizmalar daha aktif çalıştırılmalıdır. Yerel üretimin desteklenmesi de stokçuluğun engellenmesinde önemli bir faktördür. Ülkemizin kendi kaynaklarını kullanarak üretim yapması dışa bağımlılığı azaltacak ve piyasa arzının artmasını sağlayacaktır, bu da fiyatların kontrol altında tutulmasına yardımcı olacaktır. Yaşadığımız pandemi ve asrın felaketi olan 6 Şubat depremi sonrasında acımıza ortak olmak ve yaralarımızı sarmak için çaba sarf etmek yerine bu durumu fırsata çevirenlere karşı devletimiz sert yüzünü göstermelidir. Stokçuluk, toplumun genel refahını olumsuz etkileyen bir sorundur. Bu sorunu çözmek için yediden yetmişe toplumun bütün bireyleri üzerine düşen görevleri yerine getirmelidir.

Düzenlemeler içerisinde yer alan diğer bir konu da kapalı pazar yerlerinin kiralınması hususu. Maalesef bu konu suistimal edilmiş, pazarcı esnafı tarafından kullanılması gereken ticaret alanları üçüncü kişilerin eline geçmiş ve pazarcı esnafımızın bu alanları konuyla alakası olmayan üçüncü şahıslardan kiralamak zorunda kaldıkları ilgili kurumlarımızca tespit edilmiştir. Ayrıca, bu yerlerin pazarcı mesleği dışındaki kişiler tarafından yatırım aracı olarak ele geçirilmesi, kapalı pazar yerlerindeki satış yerlerinin kira fiyatlarının yükselmesine neden olmuştur. Bu düzenlemeyle, yaşanan sorunların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Kapalı pazar yeri alanlarının pazarcılara yüksek fiyatlarla kiralınmasına neden olan sınırlı ayrı hak yöntemiyle kiralama usulü kaldırılarak tahsis usulü benimsenmektedir. Böylelikle pazarcı esnafımızın maliyetleri düşecek, bu durum vatandaşlarımıza olumlu yansıtacaktır.

Değerli milletvekilleri, saha çalışmalarımız sırasında pazarcı esnafımızın bizlere ilettiği diğer sorunlardan da bahsetmek istiyorum. Kapalı otopark ve diğer sosyal donatıları bulunan az sayıdaki kapalı pazar yerlerinin dışında çoğu pazar yerinde altyapı eksiklikleri bulunmakta ve hijyen koşulları sağlanamamaktadır. Bu durum hem pazarcı esnafını hem de tüketicilerimizi olumsuz etkilemektedir.

Bunun yanı sıra, pazarcı ve yerel esnafımızın vergi yükü de oldukça ağırdır. BAĞ-KUR primleri ve gelir vergisi oranlarının makul seviyelere indirilmesi ve vergi sisteminin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, esnafımıza yönelik vergi teşvikleri gibi desteklerin sağlanması da sektörün gelişimine katkı sağlayacaktır. 3 harfli market zincirleriyle başı belada olan küçük esnafımıza bu konuda pozitif ayrımcılık yapılmalıdır. Bununla birlikte, pazarcı esnafının eğitim ve danışmanlık hizmetlerine erişimi de sağlanmalıdır. İşletme yönetimi, pazarlama stratejileri ve müşteri ilişkileri gibi konularda eğitim alabilen pazarcılar işlerini daha verimli yürütebileceklerdir.

Değerli milletvekilleri, konuşmanın bu bölümünde seçim bölgem Yozgat'tan, hemşehrilerimizden bize iletilen taleplerin bir kısmını burada sizlere anlatmak istiyorum. Geçtiğimiz ay Tokat ilimizde merkez üssü Sulusaray olan 5,6 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Öncelikle, bu depremde zarar gören tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Bu depremden Yozgat ilimize bağlı Kadışehri ilçemiz ve Akdağmadeni ilçemizin çeşitli köyleri de etkilenmiştir. Çalışma arkadaşlarımızla bölgeyi ziyaret ederek oluşan hasarı yerinde gözlemledik. Deprem sonrası Kadışehri ilçemizde ayrıca bir de sel felaketi yaşandı. Yaşanan taşkınla yollar dâhil alt ve üstyapılar zarar gördü. Alanın afet bölgesi ilan edilerek bir an önce yaraların sarılması, taleplerimiz arasındadır.

Değerli milletvekilleri, daha önce de Genel Kurulda yaptığım konuşmada ifade ettiğim üzere çevre illerimize nazaran geri kalmış olan seçim bölgem Yozgat'ımızın gelişiminin önünün açılabilmesi için teşvikte 6'ncı bölgenin avantajlarından yararlandırılması gerekmektedir. Bu, Yozgat'ımız için elzemdir. Yozgat'ımızın 6'ncı bölge kapsamına alınması durumunda devletin yatırıma katkı oranı yüzde 60'a, kurumlar vergisi ve gelir vergisi indirimi yüzde 90'a; sigorta, prim, işçi hisse desteği on yıla çıkacaktır. Yozgat'ımız yatırım yapılabilir iller arasında ön plana çıkma şansını yakalayacaktır. Biz de Yozgatlı hemşehrilerimiz adına ilgili bakanlığımızın çözüm üreteceğini ümit ediyor ve 6'ncı bölge teşvikten yararlanmak istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, 14 Mayıs -dün- Dünya Çiftçiler ve aynı zamanda Eczacılar Günü'dür. Emekle hayat mücadelesi veren çiftçilerimizin Çiftçiler Günü'nü ve tüm eczacılarımızın Eczacılar Günü'nü kutluyorum. Liderimiz Devlet Bahçeli Bey, dün grup toplantısında Çiftçiler Günü'yle ilgili yapmış olduğu, dile getirmiş olduğu konuşmada "Çiftçimizin kullandığı mazottaki ÖTV ve KDV'nin kaldırılması ve çiftçilerimize verilen gübre ve mazot desteği bütçe imkânları dahilinde yükseltilmelidir. Toprağında çift süren, umutla biçerdöverin tarlasına girmesini bekleyen, sabırla çaresizliklere direnen çiftçilerimize ne versek ne yapsak yetersizdir." dedi.

Son olarak, seçim bölgem Yozgat'tan ilçe ve beldelerimizden bize iletilen doğal gaz hizmetinden yararlanma taleplerini de dile getirmek istiyorum. Yenifakılı, Kadışehri ilçelerimiz ve bunlara bağlı Baydıgın, Oluközü, Belekçehan, Ovakent, Uzunlu, Sırçalı, Yamaçlı, Yenipazar, Konuklar, Özükevav, Halıköy, Dedefakılı, Karayakup, Eymir, Çiğdemli, Araplı, Gülşehri, Yeniye, Baladın, Umutlu beldelerimizin doğal gazla buluşturulmasını Yozgatlı hemşehrilerimiz yine bizlerden talep ediyorlar.

Sözlerimi tamamlarken, Türk Ticaret Kanunu için yapılan bu kanun teklifini Milliyetçi Hareket Partisi olarak desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sedef.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz konuşacaklar.

Buyurun Sayın Boz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifine geçmeden önce bir konuya değinmek istiyorum: Bildiğiniz gibi, pazartesi günü Diyarbakır Hapishanesinde tutsaklar, mahpuslar ve oradaki görevliler bir gıda zehirlenmesi yaşadı. Bu olaydan etkilenen mahpus ve görevlilere öncelikle geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum. Ancak şunu da belirtmeliyim ki bu olay, iktidarın kaynakların dağılımında kullanıcılara göre tutum almasının bir sonucu olarak karşımıza çıkmakta. Şöyle ki; tıpkı birazdan tartışacağımız ve tartışmaya devam ettiğimiz Ticaret Kanunu'nda gerçek sorumluluğu kendi üzerinden alıp küçük esnafın ve üreticinin üzerine yıkması gibi. Biliyoruz, siz zaten hep mağdurdan tasarruf sağlarsınız. Bunu biliyoruz çünkü tasarruf sağlanacak olan mağduriyet alanlarından biri de şu an Türkiye'deki cezaevleri. Artan cezaevleri, siyasi soykırım operasyonlarıyla sayısı her gün gittikçe artan siyasi tutsaklar, hasta tutsakların ölüme terk edilmesi ve özellikle de -çok önemli bir konu- ağırlaştırılmış müebbet marifetiyle uygulanan fiilî idam cezaları. Ve tabii ki şu an tartıştığımız, ki muhtemelen "tasarruf" adı altında kalitesiz, güvencesiz ve insan sağlığını riske atan şekilde alınmış olan malzemelerle yapılan yemeklerin ortaya çıkarmış olduğu sonucu gördük; bunların hiçbirini birbirinden bağımsız değil elbette.

Bizler de sürekli söyledik, yine söylemeye devam edeceğiz asıl tasarrufun barış olduğunu; siyasi tutsakların serbest bırakılması, Kobani kumpas davasında bütün yoldaşlarımıza yönelik bir tahliye kararının açıklanması, Kürtlerin siyasi statü meselesinin çözümünü için adım atılması, savaş ve rant politikalarından vazgeçilmesi, ülkede hukukun, toplumsal barışın ve de aynı şekilde ekonominin kara deliği hâline gelmiş olan tecrit politikalarından vazgeçilmesi ve bununla birlikte Sayın Öcalan üzerindeki tecridin sonlandırılması ve toplumsal barışın tesis edilmesi asıl tasarruf sağlayacak olan meseledir.

Bunu neden söylüyoruz, açıklayalım: Çünkü artık arşa kadar ulaştı, herkes biliyor ki bu ülkenin ekonomi politığını

belirleyen şey savaşa ayrılan bütçelerdir. Bugüne kadar savaş politikalarına ve savunma sanayisine ayrılan bütçenin yarattığı krizler yetmiyormuş gibi şu anda da yeni savaşın kapıları aralanmaya çalışılıyor. Bu iktidar hâlen Rojava ve güney Kürdistan'a savaş açmak, yerli iş birlikçilere ekonomik fırsatlar ve vaatlerde bulunmak ve nihayetinde ise onulmaz yeni krizlerin önünü açmak gayesindedir.

Bakınız, sadece bir F-16 uçağının maliyeti 22 bin dolar yani 70 bin TL'nin üzerinde bir meblağa tekabül ediyor. Böyle baktığımızda, bu uçaklar günde onlarca kez kalkıyor, onlarca kez kalkıyor. Kabataslak bir hesap bile yapıldığında aslında halkın cebinden milyonların alındığını ve bu milyonların onların savaşta ve çözümsüzlükte ısrar eden aklına hizmet ettiğini görüyoruz. Tabii ki siz garibanın cebinden aldığınızı yine onların evine tabutlar olarak sokmayı çok iyi biliyorsunuz ama halk size bir cevap vermek istediğinde, sizin ipliğinizi pazara çıkardığında ise tehditler savuruyorsunuz. Savaşa yeni bütçeler çıkarmak için de bu kanun teklifinde olduğu gibi yeni yeni manipülasyonlara başvuruyorsunuz. Çıkin, açık açık "Kürtlere yeni katliam programları ve politikaları hazırlıyoruz. Gençcek insanların birbirlerini öldürmeleri için adı 'Meclis' olan ama savaş tezkereleri çıkarmakla bilinen bu salonda gerçekleri manipüle ederek halka suni gündemler yaratıyoruz." deyin. Neden dolambaçlı yollardan geliyorsunuz ki? Siz nereden, ne şekilde gelirsiniz gelin, biz sizi iyi tanırız.

Sayın milletvekilleri, kanun teklifine dönecek olursak, bugün burada ele alınan Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde partim adına, DEM PARTİ adına söz aldım. Dikkat ederseniz ne zaman bir kanun teklifinden konuşacak olsak kürsüye çıkan bütün muhalif hatipler hep aynı şeyi söyler. Bütün muhalif hatiplerin her biri iktidarın sermaye taleplerini karşılamak adına lalettayın bir şekilde hazırlanan bu kanun düzenlemelerine vurgu yapar ve onların antidemokratik bir şekilde hazırlandığından, toplumun ilgili kesimleriyle görüşülmediğinden, ilgili kurumların fikir ve önerilerinin alınmadığından bahseder. Dün de bu kürsüde bu konuşma yapıldı, bugün de buna benzer konuşmalar yapılacak, biliyoruz. Adil, şeffaf ve demokratik prensiplerin göz ardı edildiği, halkın beklenti, istek ve taleplerine cevap olmayan bu kanun teklifi gerçekten de meşruluğunu yitirmiştir, meşruluğu yoktur. Bu kanun teklifiyle ilgili dikkat çekici özelliklerden, düzenlemelerden biri de fahiş fiyat ve stokçuluğa getirilecek cezalarla ilgili. Zira teklifte belirtilen stokçulara uygulanan cezaların artırılmasının kendisi de aslında tartışmalı bir konu. Bu düzenlemelerde asıl sorunu çözmek yerine sorumluluğu başka yöne çekme gayesini ve çabasını görüyoruz. Stokçuluğun günümüzde ekonomik koşulları etkileme gücünün olmadığını biliyoruz, stokçuluk şu anda ekonomik gücü belirleyecek durumda değil. Enflasyonun kalıcı hâle gelmesinin sebebinin de esnafın fiyatlarını artırmasının durumu ve sonucu olmadığını biliyoruz. Asıl problem iktidarın yıllardır uyguladığı, hep yanlış sonuçlar veren, yanlış ve yanlış ekonomi politikalarıdır. Ayrıca, bu iktidar "Stokçulukla, fiyat artışıyla mücadele edeceğiz." diyerek uyguladığı yanlış ve yanlış ekonomi politikaları aslında perdelemeye çalışmaktadır. AKP-MHP iktidarı, sanki ekonomik krizin asıl sebebi kendileri değil de binbir emekle bir araya getirdiği bu ürünleri elden çıkarana kadar bir yerde biriktiren, depolayan, stoklayan kişilemiş, üreticilermiş, esnaflarmış gibi davranıyor.

Şimdi, fahiş fiyat ve stokçuluğa yönelik cezaların artırılmasıyla ilgili sanki bir sihirli değnek gelecek de bütün sorunları çözecekmış gibi bir ibare, bir izlenim var. Ancak şunu söyleyelim, bunlar gerçek sorunları örtmek, gerçek sorunları perdelemek ve onları örtmeye çalışmaktan başka bir işe yaramamakta. Yüksek enflasyonun temel nedeni ekonomi politikalarını değiştirmeden sadece stokçuları cezalandırmak aslında buradaki durumu çözmez. Üretimdeki maliyetlerin artması, vergi politikalarındaki adaletsizlikler ve dışa bağımlılığın getirdiği sorunlar enflasyonun asıl nedenidir. Kanun teklifinde belirtilen, enflasyondaki artış fırsat bilerek fiyatları halkın alım gücünün üstünde tutan fırsatçılarla mücadele edilmesi karşı olduğumuz bir mesele değil elbette. Asıl karşı durduğumuz şey, tasarrufun yine halktan yapılması. Eğer gerçekten tasarruf niyetindeyseniz saraya her gün harcanan milyonlardan başlayın diyoruz. Asıl enflasyonu mücadele, sermayenin gölgesinden çıkmak, yandaş holdinglerin vergi borçlarını silmemek, ekonomik politikaları halkın yararına yapmak ve sorumluluğu küçük esnaftan almaktır, yurttaşın hakkı olan kaynakları yine halkın yararına kullanmak, kaynakları savaş için değil barış için kullanmakta ısrarcı olmaktır.

Bakınız sayın vekiller, teklifin 6'ncı maddesinde, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 53'üncü maddesinde önerilen bir değişiklik var. Burada sanırsınız ki tek bir müdahaleyle bütün sorun çözülecek, hiçbir problem kalmayacak gibi davranılıyor. Ancak gerçek çözüm, sorumlulukların paylaşılması ve şeffaflığın sağlanmasıyla mümkündür. Bu düzenleme borsa işleyişinde dengeyi bozabilir, yatırımcıların güvenini zedeleyebilir, bunun yerine daha dengeli ve şeffaf bir düzenlemeyle yatırımcıların haklarının korunması sağlanmalıdır.

Ayrıca, düzenlemede bir muğlaklık var ki burada yetkinin tamamen Bakanlığa verileceğinden söz ediliyor aslında. Şöyle ki "Usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." ibaresi teminat ve garanti fonu üzerinde tek yetki sahibi olarak bırakılan Bakanlığın bu yetkiyi hangi amaçla, kimler için, nasıl kullanacağı konusunda da muğlaklık taşımaktadır. Bu anlamda yetkinin tekelleşmesi ve faydalanıcıların muğlaklığı demokratik bir teklif olmadığını bir kez daha aslında bize gösteriyor ki zaten tecridin devam ettiği bir ülkede demokratikleşmeden ve demokrasiden bahsedilemez. Tecrit politikasının Türkiye'nin demokratikleşme sürecini engellediği ve toplumsal barışın önündeki yegâne engel olduğunu ve zorlaştırdığını da açıklamak gerekiyor.

Konuşmamı bitirirken şuna değinmek istiyorum: Bugün 15 Mayıs Kürt dil bayramı. Kürt dil bayramı, kültürel ve dilsel çeşitliliğin kutlandığı bir gün olmanın ötesinde, Kürt halkının hakları ve kimliği için bir mücadele günüdür de aynı zamanda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Kürtçenin resmî dil olarak tanınması ve eğitim dili olması demokratik bir toplumun temel ilkesidir. Bu bağlamda, ben de sözlerimi şöyle tamamlayacağım "...(*)"(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Boz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer.

Buyurun Sayın Dinçer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle, Genel Kurulu ve bizleri izleyen vatandaşları saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Türk Ticaret Kanunu deyince aslında beklentimiz çok yüksekti. İlk duyduğumda halkın büyük beklentileri olan belli kanunların bu düzenlemenin içerisinde yer alacağını tahmin ediyordum. Bunlardan bir tanesi perakende sektörünü düzenleyen yasa teklifiydi, bir tanesi hal kanunuydu, bir de Lisanslı Depoculuk Kanunu'nun bunun içerisinde yer alacağını düşünüyordum ve buna ilaveten bir de ÇED kanunu bunun içerisinde olabilir diye umut ediyordum ancak maalesef bu gelen kanun teklifi sadece cezalardan, yasaklardan ve tanımı çok belli olmayan yükümlülüklerden oluşan bir kanun teklifi.

Şimdi, yıllarca biz -esnaf teşkilatı olarak- halkımız özellikle perakende sektörünü düzenleyen yasa teklifini bekledi. Şimdi, esnaf ne oldu? 1990'lı yıllarda bir AVM furyası çıktı. Bu AVM furyasında, o zamanlar hep "Bunun hemen önlemi alınsın, bunlara bir çare bulunsun; yerli esnaf, sanatkâr sermayeye mahkûm edilmesin." dedik ancak maalesef o günlerden bu tarafa hiç kimse özellikle bu perakende sektörünü düzenleyen yasa teklifine elini süremedi; süren bir bakan da bakanlıktan oldu, bir daha da bakan

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

olamadı. Dolayısıyla bu da gösteriyor ki ülkedeki küçük esnaf ve sanatkâr sermaye gruplarına resmen yem ediliyor, bunu açık yüreklilikle buradan ifade ediyorum.

Şimdi, esnaf kim? Esnaf kendi öz sermayesiyle, el emeği alın teriyle ticari hayatını sürdüren, öncelikle kendisini çalıştıran, daha sonra da yanındaki çalıştırdığı insanlara faydası olan bir kesim. Ülkemizde 2,5 milyon küçük esnaf, sanatkâr var; KOBİ'lerle beraber bunların sayıları 3,5 milyonun üzerinde. Herkes evinde yatarken sabahın kör karanlığında kalkar, gecenin geç vaktine kadar bulunduğu sokağı, caddeyi, ilçeyi, kenti aydınlatır, bunların bekçiliğini yapar. Herkes tatildeyken esnaf işinin başındadır ama görülüyor ki esnafa kesilen cezaların haddi hesabı yok. Ya, bu kadar zor muydu bu perakende yasasını çıkarmak? Bu AVM'leri, bu sermaye gruplarını şehirlerin içerisine getirip oturtmak zorunda mıydık? Oturttuk ne oldu? Binlerce esnaf kepenk kapattı. Yapılan istatistiklerde bulunduğu bölgedeki 52 meslek dalını ortadan yok ediyor.

Biz bunlarla uğraşırken bir de bunların zincirleri çıktı. Öyle bir zincirler çıktı ki bugün sayısı 50 binlere vardı. Bulundukları yerde, AVM'ler, belki şehrin bir bölgesini hapsediyordu; bu zincir marketlerin biri sokağın başında biri sokağın çıkışında. Bu küçük esnaf ne yapacak bunların içerisinde? Nasıl ticari faaliyetlerini yürütecek bu insanlar? Yani bu kadar zor muydu bu yasayı çıkarıp bunları, özellikle AVM'leri şehrin dışına taşımak?

MURAT EMİR (Ankara) – Ortaklar Sayın Başkanım, ortaklar onlara.

TALAT DİNÇER (Devamla) – Bu kadar zor muydu bunları haftada bir gün kapatmak? Bu kadar zor muydu bunların çalışma saatlerine bir kısıtlama getirmek? Bunların hiçbir yapılmadı. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, beş yılda 550 binin üzerinde esnaf kepenk kapattı. Bugün bir tane iş yerinin, en küçük iş yerinin açılma maliyeti 500 bin lira, varın hesabını siz yapın. Bu kadar millî servet çöpe gitti ve biz bu konuya bugün olmuş hâlâ bir çözüm getiremedik ve bu yasada umutluydum, bunun içerisine belki gelir, bunu burada düzenleriz diyorduk ancak maalesef bunu getiremedik. Bakın, bir pandemi dönemi yaşadık, pandemi döneminde ilk yasaklar esnafa çıktı, ülke genelindeki bütün esnaflara kepenk kapattırdık ama ne oldu? Zincir marketlerin -o 3 harfli dediğimiz- bunların hepsinin satışları serbest. Ya, bunlar neler satıyor biliyor musunuz? Araba lastiğine kadar satıyor, araba lastiğine kadar. Bırakın gıdayı, bırakın başka şeyi, inşaat malzemeleri, araba lastikleri, beyaz eşya; bunların hepsini satıyor. Bugün benim bir esnafım eline bir peynir alsın gitsin, bir beyaz eşyacıнын önünde satsın, bakalım satabiliyor mu? Hemen anında yaka paça ederler ama biz bunları da yaşadık. Pandemi döneminde de en büyük sıkıntıyı esnaf çekti, günlerce iş yerini açamadı, yıllarca iş yerleri kapalı kaldı, ne vergisini ödeyebildi ne BAĞ-KUR'unu ödeyebildi ne de başka yükümlülüklerini yerine getirebildi. Şimdi soruyorum özellikle iktidar milletvekillerine ama fazla milletvekilimiz yok: Ya, bu esnafa verdiğiniz ceza nedir sizin? Ya, adamlardan 7 bin lira BAĞ-KUR primi alıyorsunuz; emekli oluyor, 10 bin lira veriyorsunuz. Yahu, kırk yıl bu adamlar buraya prim ödüyor. Söz verdiğiniz, "Bunların primini 9000 günden 7200'e düşüreceğiz." dediniz, o da yerine gelmedi. Bugünün ustaları emekli oluyor, kırk yıl prim ödediler, birçoğu geçmiş krizler döneminde yükümlülüklerini yerine getiremedi. "Bunların çiraklık başlangıçlarını, staj başlangıçlarını SGK başlangıcı yapın." dedik, onu da yapmadınız. EYT çıkardınız, ihya hakkı da vermediniz. Yani görüyorum ki esnafa büyük bir kininiz var. Allah muhafaza, bu kin daha büyüyüp giderse ileride neler olur, bunu da bilemiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, bir hal kanunu var; bir diğer kanundan daha bahsedeyim. Bugünkü hal kanunu kayıt dışılığı artıran, fahiş fiyatı ortaya çıkaran en büyük nedenlerden bir tanesidir çünkü 2012'de bir düzenleme yaptınız, "tarladan sofraya" diye bir söylem çıkardınız, bütün üreticinin malları dışarıda şirketlerin, zincir marketlerin eline mahkûm oldu. Fiyatlar hallerde arz ve talebe göre belirlenir, fiyatlar burada oluşur ama şu an üreticinin ürettiği hiçbir ürün hale girmiyor; çok az bir miktarı hale giriyor, geriisi hep dışarıda, alışverişlerde... Burada üreticiler büyük sıkıntıda. Üreticiler şunu bekliyor... Üreticiler endişeli çünkü belli şirketler, belli zincir marketler sözleşme yapıyor üreticilerle, "Alacağım." diyor, belli bir sayıda ektiriyor fakat günü geldiğinde almıyor; onun anlaştığı başka bir zincir market gidiyor, üreticinin malını daha ucuza alıyor. Ortada fiyatı artıran bir neden varsa emin olun ki bu, üretici değil zincir marketler. Eğer üreticiyi destekleyeceksek... Eğer şu an fahiş fiyat uygulaması varsa o zaman üreticinin çok iyi para kazanması lazım. Üretici ağlıyor, 3 bin liralık mazotunu deposuna koyup tarlasına gidemiyor şu an üretici. Nasıl o zaman fahiş fiyatı üretici yapıyor? Fahiş fiyatı tamamen aradaki zincir marketler yapıyor, aradaki komisyoncular yapıyor. Dolayısıyla bu ürünlerin hallere girmesi lazım, halde fiyatların belirlenmesi lazım. Durum böyle olursa fiyatlar biraz oturur, aksi takdirde bu fiyatlar da maalesef yerine gelmez.

Şimdi, halde satılan ürünlerde genelde yüzde 8 rüsum alınır ve hal üreticisini destekler yani ürün çıkmadan üreticiye nakit yardımı yapar, ürün elde edildikten sonra mahsuplaşırlar. Burada bir de destek söz konusu ama 3 harfililerde öyle bir şey de yok, zincir marketlerde bir şey yok, AVM'lerde böyle bir şey yok. Dolayısıyla ürünler dışarıda tamamen şirketlerin elinde, fiyatlar tamamen onların kontrolünde ve fiyatlar gittikçe de yükseliyor. Üretici kazanamıyor, tüketici alamıyor; böyle bir durum var. Niye? O zaman aradaki tedarik zincirini düzeltmek lazım, sorun burada, bunları gidermek lazım.

Değerli milletvekilleri, kısa da olsa biraz da kanunla alakalı bir konuya daha gireyim. Şimdi, bu kanunda biraz düzenleme var ama çok ciddi bir düzenleme yok, kanun tamamen ceza üzerine odaklanmış bir kanun. Mesela, 1'inci maddesi KOOPBİS sistemine girişin iki yıl uzatılması... E, uzatmayı ne yapacaksınız? Uzatmayana diyor ki: "Sana şu kadar ceza yazacağım -yetmedi-seni hapse atacağım." Şimdi, bunlar son derece yanlış uygulamalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

TALAT DİNÇER (Devamla) – Eğer KOOPBİS'lerle alakalı veri girişi yapılmıyorsa kooperatifin genel kurul yapmasını engellersin, bu insanların bir daha seçilmesinin önünü kesersin ve dolayısıyla bu yükümlülüğü yerine getirirsin.

Şimdi, bir konu da stokçuluk... Stokçuluk nedir, kimdir, neye göredir, kime göredir? Esnaf bazen kredi çekiyor, gidiyor, toptan mal alıyor. E, bunu deposuna koyarsa bu stokçuluk mudur? Bunların adının net olarak belli olması lazım yoksa her yeni çıkan uygulamada esnafın üzerine bütün denetimler yürür ama dışarıdaki büyük stokçular her zaman kurtulur bu işten. Dolayısıyla bunun da sınırının net olarak belirlenmesi lazım.

Pazarcılarla alakalı ise... Zaten bu tahsisler tamamen pazarcı ile belediye arasında olur. Belediye ile pazarcı bir araya gelir; oda kaydı olan, vergi kaydı olan, sicil kaydı olan esnafa bu tahsisler yapılır. Eğer dışarıda herhangi bir şekilde kiraya verilen ve rant amaçlı birinin eline geçmiş bir tezgâh varsa o zaman bu nasıl geçti, nasıl bir yöntemle geçti? Bunların önünü kesmek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) – Bir dakikanızı rica edeceğim.

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

TALAT DİNÇER (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Pazarcılık sektöründe çalışan pazarcı esnafımız, onlar da yağmur demeden, çamur demeden, kar demeden haftada bir gün semt pazarlarında bir yer açacağım diye, ticari faaliyette bulunacağım diye sokak sokak gezerler, bu semt pazarlarında dolaşırlar. Dolayısıyla, bu semt pazarlarındaki tezgâhların rant amaçlı üçüncü kişilerin eline geçmesi son derece yanlış uygulama. Getirilen düzenleme doğru ama bunun uygulamasında zaten bunun üçüncü kişilerin eline geçmemesi gerekiyordu, kanun ve yönetmeliklerimize göre tamamen pazarcılar odası ve faaliyetini sürdüren esnaflarımıza doğrudan tahsis edilmesi gerekiyordu.

Bu vesileyle Genel Kurulu ve bizi izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Dinçer.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Şahin Tin konuşacak.

Süreniz on dakikadır Sayın Tin.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞAHİN TİN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizin birinci bölümü üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, dünya ekonomisi oldukça zorlu bir evreden geçiyor. Dış ticarete yaşanan olumsuz gelişmeler, salgın, savaşlar, gerilimler, afetler ve daha birçok hadisenin cereyan etmesi süreci daha da zorlu bir dönemin içerisine sürüklüyor. Küresel alanda yaşanan bu olumsuz gelişmeler elbette ülkemiz ticaretini de yakından ilgilendiriyor. Özellikle son yıllarda yaşadığımız salgın ve ardından yaşanan deprem felaketi ticari hayatımızı yeni bir düzleme sürüklemiş, ekonomi alanında yeni adımlar atmayı gerekli kılmıştır. Böyle bir süreçte bize düşen günümüz koşullarını göz ardı etmeden yeni adımlar atmaktır. Bu manada, küresel piyasadaki gücümüzü daha da yükselmeye taşımak için ticari uygulamaların günümüz koşullarına göre yeniden revize edilmesi ve daha sert tedbirlerin alınması kaçınılmaz olmuştur.

Türkiye aktif bir ticaret merkezidir. Küresel ekonomide ülkemizin varlığını korumak ve gücüne güç katmak için kendimizi çok yönlü güçlendirmek mecburiyetindeyiz. Hayata geçirmek için müzakerelerini yaptığımız bu düzenlemeyle gayemiz milletimizin refahına katkı sunmak ve ticari yaşamımıza rehberlik etmektir. Kooperatiflerimiz de ticari hayatımızda önemli bir yere sahiptir. Kooperatiflerimizin faaliyetlerini daha sağlıklı yürütebilmesi ve üyelerinin imkân ve fırsatlardan daha etkin faydalanabilmesi için ihtiyaç olarak belirlenen hedeflere doğru ilerleyişimizi sürdürüyoruz. Özellikle 2021 yılında gerçekleştirdiğimiz düzenlemeye uyum sağlamak için kooperatiflerimizin ana sözleşmelerini değiştirmelerine fırsat sunuyor, iki yıl daha ilave süre veriyoruz.

Değerli milletvekilleri, ticari hayatta karşılaşılan meselelerin üstesinden gelmek, Ahilik geleneğine uygun ticari yaklaşımların varlığını yaşatmak şüphesiz son derece önemlidir. Bizi ticari alanda güçlü kılan temel bakış dürüst ticaret anlayışımızdır. Ticari rekabetin etkin olarak sürdürülebilmesi ve rekabet hukukuna uygun olarak süreçlerin ilerlemesi, etkili ve hızlı müdahaleyle meselelerin daha kolay yoldan çözülmesi olumsuz havanın etkisini kırarak mühim bir hamle olacaktır. Bu düzenlemeyle rekabetin etkin bir şekilde gerçekleşmesi adına, savunma hakkına engel olmadan rekabet hukukuna ilişkin süreçleri etkili ve hızlı müdahale yöntemleriyle neticeye kavuşturmayı hedefliyoruz. Ürün gizleyenlere ağır cezalar geliyor. Gizlenen her ürün için 2.200 liradan az olmamak üzere mal ve hizmet bedelinin yüzde 10'u kadar ceza uygulanmasını sağlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, milletimizin hak ve hukukunu korumak asli vazifemizdir. Bu bağlamda, perakende ticaretin düzenlenmesi, tüketicinin korunması, ürün güvenliği, tarım ürünleri, lisanslı depoculuk gibi daha birçok alanda rekabeti korumak için tedbirler alıyoruz. Fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek ve fahiş fiyat artışlarını durdurmak için bu düzenlemeyi güçlü bir adım olarak görüyoruz.

Yine, bu düzenlemeyle ürün ihtisas borsasında işlem yapacak araçlara ilişkin takas süreçlerinde riskin azaltılması ile yatırımcı güveninin pekiştirilmesi için teminat ve garanti fonu mekanizmalarının oluşturulmasına imkân sunuyoruz.

Lisanslı depoculukta oluşan fil ve hâllerde aykırılıkların önüne geçmek için idari para cezalarını günümüz şartlarına göre güncelliyoruz. Bir yıl içinde tekrarı hâlinde ise bir önceki cezanın 2 katı ceza verilmesini sağlıyoruz.

Türkiye'de pandemiyle başlayıp depremle devam eden ve küresel etkenlerin şemsiyesi altında daha birçok hadisenin, sıkıntıların yaşandığının elbette farkındayız.

Milletvekili olarak her hafta seçim bölgem, memleketim Denizli'de oluyorum. Şahsım da ticaret erbabıyım, sanayiciyiz; üretim, ihracat, istihdam konusunda faaliyet gösteriyor, bu alanda yaşanan sorunları ve alınması gereken öncelikli tedbirleri yakından biliyoruz. Ticari yaşamda aktif yer alan sivil toplum kuruluşlarımız, iş dünyamızın temsilcileri, esnafımız ve toplumun tüm kesimleriyle Denizli'mizde her fırsatta bir araya gelmeye gayret ediyorum. Yaptığımız görüşmelerde vatandaşımızı yoğunlukla nelerin etkilediğini daha net gözlem ve tespit fırsatı buluyorum. İstişare, tespit, öneri ve değerlendirme sürecimiz bize her zaman yol gösteriyor, hangi düzenlemeleri yaparak onlara çözüm sunabileceğimizi daha net görme fırsatımız oluyor. Müzakerelerini sürdürdüğümüz bu düzenlemede ticari paydaşların görüşlerinin bize rehberlik ettiğinin altını çizmek isterim. Ticaretin aktörlerini her fırsatta dinlemek, onların önerilerini dikkate almak ve bu doğrultuda düzenlemeler yapmak memleketimizin gücüne güç katmak adına son derece önemlidir. Bu düzenlemeyle, ticareti daha da kolaylaştırıyor, şirketlerimizin kurumsallaşma süreçlerine de büyük kolaylıklar getiriyoruz, uygulamada var olan sıkıntıların çözüme kavuşmasını ve süreçlerin hızlanmasını sağlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, milletimizin güvenine layık olabilmek için canla başla çalışmaya, sorunları çözmeye, sıkıntıları aşmaya, mücadele etmeye kararlılıkla devam ediyoruz. Biz vatandaşlarımızın taleplerine kulak tıkayan değil, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde çözüm sunan bir iktidarız. Hangi sektörde olursa olsun üreticilerimizi, kooperatiflerimizi, çiftçilerimizi, KOBİ'lerimizi, esnaf ve ticaret erbabımızı hiç yalnız bırakmadık, bırakmayacağız. Düzenlemeyle, pazar yerlerinde fırsatçılığın önüne geçiyoruz, pazar yerlerindeki stantların sadece pazarcı esnafımıza kiralananmasını sağlıyoruz, sahte pazarcıların önüne geçiyor, pazarcı esnafımızın hakkını koruyoruz. Görüşmekte olduğumuz teklifle yeni yaptırım kararları ve zorlayıcı tedbirler alarak tüketicilerimizi de koruyoruz. Herkes üzerine düşen sorumluluğu hakkıyla yerine getirmek durumundadır. Fahiş fiyat artışının ve stokçuluğun önüne geçmeye kararlıyız. Milletimizin samimi duygularını kimsenin suistimal etmesine fırsat vermeyeceğiz. Fiyat istikrarını sağlamak mecburiyetindeyiz. Büyüme odaklı ilerleyişimizin en temel gücü aldığımız tedbirler ve uyguladığımız politikalar, bu gerçeği unutmamalı. Güçlü ticari yapımızı bozmaya yönelik girişimlere de fırsat vermeyeceğiz. Fahiş fiyat artışı yapanlara uygulanan 100 bin liralık cezayı 1 milyon liraya kadar artırıyoruz. Stokçuluğun cezasını 1 milyon liradan 12 milyon liraya kadar yükseltiyoruz. Bir yıl içerisinde 3 defa stokçuluk cezası uygulananlara ise altı gün kapatma cezası getiriyoruz. Art niyetli hareket eden, piyasada fiyat dalgalanmalarına ve aykırılıklara sebep olan firmalara karşı kayıtsız kalmıyoruz, hem işletmelerimizi hem de halkımızı korumak için hassasiyet gösteriyoruz. Milletimizden aldığımız yetkiyle Gazi Meclisimizin çatısı altında çok sayıda konuyu çözdük, bu yasal düzenlemeyle de fırsatçılara, açgözlülere kesinlikle müsaade etmeyeceğiz. Rekabetçi, adil, güvenli, sürdürülebilir ve istikrarlı piyasa yapısını korumak için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, düzenlemenin ülkemiz, milletimiz, ticaretimiz ve geleceğimiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tin.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bir önceki konuşmacı Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz cezaevindeki zehirlenme vakalarını dile getirdi ve Diyarbakır Cezaevindeki görevlilerin ve mahkûmların zehirlendiği bilgisini verdi.

Adalet Komisyonu ve Sağlık Komisyonundan arkadaşlar burada, kısacık bir gözlemimi paylaşmak istiyorum çünkü insan canı... Bu yüzde 99 tavuktandır çünkü artık eskisi gibi kolaylı kap, bakır -bilmem ne- bunlar yok. Fakat mesele, işte, tavukta. Allah sizleri esirgesin, 2019'da bir sene dolayında yattım, haftada 1 kere tavuk çıkardı, hücrelerden bağırdırdık birbirimize "Elindeki tavuğun, tavuğun neresi olduğunu teşhis edebilen var mı?" diye. Bakıyorum, tavuğun anatomisinde böyle bir parça yok. Vegan

arkadaşlar bağışlasın beni. Bu, önemli bir şey yani canı devlete zimmetli insanların, görevlilerin özellikle tavuk elinden sürekli böyle bizar olması; bunu bir dikkatinize sunmak istedim. Tıpkı, bu, memleketteki engelli hesaplaması gibi yani 12 milyon engelli yok, 78 milyon engelli adayı var; 400 bin mahkûm yok, 79 milyon 600 bin mahkûm adayı var gibi; memleket böyle bir memleket.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Şahislar adına ilk konuşma Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış'a aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

Ben de dertlendim, araya girdim.

GÜLCAN KİŞ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi iki yıllık AKP iktidarı saltanattan, şatafattan ülkeyi iflasın eşiğine getirdi. Ülkemiz maalesef bugün de sözde bir tasarruf paketiyle karşı karşıya. Bu Tasarruf Paketi malumun ilamıdır aslında. Tasarruf tedbiri kararı yirmi iki yıllık israfın da itirafıdır. Peki, bu paketi incelediğinizde bulunduğumuz ekonomik krize, kötü gidişata bir çözüm yolu görebiliyor musunuz? Elbette ki hayır. Ülkenin tüm ekonomistleri, akademisyenleri, iş dünyası, muhalefet ve tüm halk açıklanan paketin hiçbir yaraya pansuman olamayacağını ifade etmektedir. Ancak her zamanki gibi bunu duyan ya da işiten bir iktidar bulamıyoruz karşımızda. Çünkü günlerce reklamını yaptıkları bu sözde tasarruf paketinde yağmayı, talanı, rantı önleyecek tek bir madde yer almıyor, saraya dokunmuyor, yanından bile geçmiyor. Ne var bu pakette peki? Memur sayısını azaltan, memur maaşlarını enflasyon altına düşüren, kamu çalışanlarını etkileyecek ve sosyal devlet uygulamalarında kesintiyi amaç edinen, kısacası devleti küçülten, krizin faturasını da vatandaşa kesen, kamu yatırımlarını, altyapı projelerindeki destek ve teşvikleri, belediye hizmetlerini kısan bolca başlık var. Oysa ki daha doğru kalemlerde tasarrufa gitmek gerekirdi. Bahsi geçen önlemler hedefsiz, amaçsız bir tasarruf programını işaret ediyor yani görüntüde tasarruf tedbirleri. İktidar yetkilileri şu gerçeği bilsinler ki: İsrar yapmadığınız zaman Tasarruf Paketi'ne de ihtiyaç duymazsınız.

Değerli milletvekilleri, ekonomik krizin derinleşmesiyle beraber fahiş fiyat artışı, fırsatçılık ve stokçuluk artmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konuda etkisiz kalan AKP Hükûmetini tedbir almaya ve vatandaşın mağduriyetini giderecek yasal düzenlemeleri hayata geçirmeye çağırdık. Bugün ne görüşüyorsunuz? İşte nasıl ki tıpkı "Açıklanan sözde tasarruf tedbirleri paketi ekonomik krize karşı kapsamlı, şeffaf ve nitelikli bir çözüm içermiyor." dediysek tıpkı görüştüğümüz bu kanun teklifi de kalıcı bir çözüme hizmet etmemektedir. Eşitsizlik, gelir adaletsizliği, yoksulluk bu ülkenin en temel sorunu hâline getirilmiştir. Açlık sınırı 17.725 TL'ye, yoksulluk sınırı 57.736 TL'ye yükselmiş olan ülkemizde asgari ücret açlık sınırının altındadır, en düşük emekli aylığı da 10 bin TL'dir. Rakamlar bu şekildeyken yoksulluğu ortadan kaldıracak önlemler teğet geçilmektedir. Ne açıklanan tasarruf tedbirleri ne de görüştüğümüz kanun teklifi halkın yoksulluğuna çare olamamaktadır. İktidar ne yapıyor? Yüksek enflasyonu ve ürüne erişim zorluklarını ticari yaşamda daha çok cezayla dindireceğini varsaymaktadır. Kanun teklifinin Komisyon aşamasında Cumhuriyet Halk Partimizin Komisyon üyeleri itirazlarını ve eleştirilerini iletmislerdir, bu teklifin kamuoyunun sorunlarını ve sıkıntılarını çözecek nitelikte olmadığını vurgulamışlardır. Teklifteki düzenlemelere ilişkin önergelerimiz Komisyonunda tartışma yapılmaksızın reddedilmiştir.

Değerli milletvekilleri, söz konusu kanun teklifi yapılması beklenen esas düzenlemelerden çok uzaktır. Teklif hal yasası ve Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da kapsamlı değişiklik yapılmayan bir torbayla doludur. Fahiş fiyatlara karşı daha önce uygulanan cezacı anlayışın enflasyonu kontrol altına almaya yaramadığını deneyimlemiştik. Kapsamlı düzenlemeler getirilmeden sadece cezaların artırılmasıyla bir yere varılamayacağını biliyoruz. Fahiş fiyat ve stokçuluğun, kooperatif ve devre tatillerdeki sorunların cezasını katlayarak, yeni gruplara istisnalar getirerek ya da erteleyerek çözümlerin geçmişte de denendiğini belirtmiştik. Gıda enflasyonunun arkasında, tarım ve ticarete yanlış kararlar, yanlış faiz ve ithalat politikası, hatalı teşvikler ve eksik desteklemeler vardır. Çiftiçi üretimden, nakliyeciyi taşımaktan, esnafı bir sattığını bir daha yerine koymaktan uzaklaştıran bir sistem söz konusudur. İşte, fahiş fiyatın sebebi, bu piyasa düzensizliğini yaratan AKP politikalarının ta kendisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

GÜLCAN KİŞ (Devamla) – Yine, kanun teklifine baktığımızda, karşı çıktığımız, Anayasa'ya temelden aykırı hükümler özü itibarıyla korunmakta, aynı hatalar tekrar edilmektedir. Üretime ve sofraya yansımaya, önce çiftiçi, yatırımcıyı ve üreticiyi kalkındıracak, hak ettikleri desteklemeleri zamanında ödeyecek bir düzenlemeye ihtiyaç vardır. Katma değeri artıran, alım gücüne etki eden, refahı adaletle paylaşan bir üretim modelinin altyapısını kuran düzenlemelere yapılmalıdır. Özellikle, özetle şunu söylemek istiyorum: 24 maddelik bu torba teklif değiştirdiği kanunların asıl sorunlu maddelerine değil sadece cezalarına odaklanmıştır. Uzun vadede rasyonel ve kalıcı çözümlerden uzak, fahiş fiyat ve stokçulukta ayrıntılı düzenlemeler içermeyen kanun teklifinin bu hâliyle yasalaşmasına Cumhuriyet Halk Partisi olarak karşı olduğumuzu bildiriyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kış.

Şahislar adına ikinci söz, Şırnak Milletvekili Sayın Arslan Tatar'a aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Tatar.

ARSLAN TATAR (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Türk Ticaret Kanunu Teklifi'yle Kooperatifler Kanunu'nda yapılması planlanan düzenleme üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kooperatifler Kanunu'nda ifade edildiği üzere kooperatif, ortakların belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını iş gücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı olarak korumak amacıyla kurulan ortaklıklardır. Kooperatiflerimizce oluşturulan birlikler de kendi adları ve markalarıyla sektörlerinde öncü bir rol üstlenerek ekonomimizin büyümesine katkıda bulunuyor. Bu nedenle 2021 yılında yapılan kanun değişikliğiyle kooperatiflerin işlemlerini kolaylaştırmak ve ülke ekonomisindeki sektör büyüklüğünü ölçebilmek için kooperatiflerin kullanımına yönelik olarak kurulan Kooperatif Bilgi Sistemi geçtiğimiz yıl, koşullarına uygun şekilde yenilenmiş ve tüm kooperatiflerin kullanımına sunulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada kooperatifçiliğin durumuna baktığımızda, özellikle Batılı ülkelerde tarım, bankacılık, toptan ve perakende satış, sigortacılık gibi sektörlerde faaliyet gösteren kooperatiflerin büyük bölümünün yıllık cirolarının milyon dolarlarla ifade edildiğini görüyoruz. Bu kadar hayati ve önemli bir konumda yer alan kooperatifler, yirmi iki yıldır ülkemizle beraber yürüyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki AK PARTİ Hükûmetimizce her zaman desteklenmiş ve desteklenmeye devam edilecektir. Hedefimiz, kooperatiflerimizi millî ekonominin önemli bir bileşeni hâline getirerek dünya pastasından hak ettikleri payı almalarının önünü açmaktır. Bu noktada, yürürlükteki Kooperatifler Kanunu'na göre Kooperatif Bilgi Sistemi'ne veri girişlerini tamamlamaları için yasada öngörülen sürenin Ticaret Bakanlığınca altı aya kadar uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır. Mevcut durumda, ülkemizdeki kooperatiflerin neredeyse yarısı Kooperatif Bilgi Sistemi'ne

veri girişı yapamamıştır. Bu durum, kooperatifler ve kooperatif yöneticileri açısından telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurmaktadır. Gazi Meclisimizdeki görüşmelerde belirtildiği üzere, yapılacak değişiklikle Ticaret Bakanlığınca birer yıl olmak üzere 2 defa daha süre uzatımı yapılabilecek ve düzenleme sayesinde idari, mali ve adli olumsuzluklar ortadan kalkacaktır.

Bundan sonraki süreçte de ülke kooperatifçiliğinin çok daha iyi noktalara gelmesi amacıyla çalışmalarımızı sürdüreceğimizi belirtmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken ayrıca şunu da belirtmek istiyorum: Ben Kürt'üm, Kürtlüğümle gurur duyuyorum. Irak, Suriye ve İran sınırında dünya var olduğu müddetçe Türk Bayrağı dalgalanacak. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Kürt'ü, Türk'ü ayırt etmeye kimsenin gücü yetmez; Türk, Kürt, Laz, Çerkez kardeşler. Kimsenin toprağında gözümüz yok, vatan toprağımızda gözün olanın çift gözünü de çıkarırız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bu düşüncelerimle, yapılan görüşmelerin hayırlara vesile olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin birinci bölümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümün maddelerine geçmeden 5 sayın vekile birer dakika söz vereceğim. İsimlerini okuyorum: Elvan Işık Gezmiş, Ayça Taşkent, Mühip Kanko, Nermin Yıldırım Kara, Nurten Yontar, Asu Kaya. Devama göre, seyre göre 5 vekil arkadaşta daha söz vereceğiz burada sisteme giren arkadaşlar içinden.

Sayın Elvan Işık Gezmiş...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, esnaf kredisi faiz oranlarına geriye dönük olarak yapılan zamma ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 14/5/2024 tarihinde esnaf kredisi faiz oranlarına geriye dönük olarak yüzde 100 zam yapmıştır. Bu uygulama kabul edilemez. Seçim bölgesi Giresun'da kredi kullanan yaklaşık 16 bin esnafımız ile ülkemizde 1 milyona yakın esnafımız bu durumdan etkilenmektedir. Esnaf yeni kredilerle boğuşmak zorunda kalacak ve iş yerlerini kapatmak zorunda kalacaktır. Devletimiz zor durumda olan esnaflarımıza yardım edeceğine onları daha da zor duruma sokmuştur. Bu uygulamanın düzeltilmesi için gereken adımların atılmasını talep ediyoruz. Esnafın boynunu bükeceğinize sarayın ışıklarını kapatın.

BAŞKAN – Sayın Ayça Taşkent...

43.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya ilinin Karasu ilçesinde ruhsat alınmadan yapılan tatil köyüne ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; size Sakarya ilinin Karasu ilçesindeki gelişen bir olaydan bahsetmek istiyorum. Elimde gösterdiğim fotoğraf Karasu ilçesinin kıyısında denize sıfır bir arsayı gösteriyor. Parsel sorgulamada bu arsada bir bina olup olmadığını sorguladığınız zaman hiçbir şey görmüyorsunuz, bulamıyorsunuz. Oysa burada belirtildiği gibi değil, maalesef hiçbir bina olmadığı iddia edilen arsada şu anda gördüğünüz bu tatil köyü yapılmış. Neden gözükmüyor? Çünkü ruhsat alınmamış, Kıyı Kanunu'na yasak bir şekilde, kaçak bir şekilde buraya bir tatil köyü inşa edilmiş ve bu tatil köyünün -ulusal basında da bir süre önce çıktığı gibi- Menzil tarikatına ait olduğu söyleniyor. Bunun yanlış olduğunu iddia ediyoruz ve bu konuda gereğinin yapılmasını rica ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Mühip Kanko...

44.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, ülkenin kaynaklarının Moldova Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın yapımı için değil vatandaşların refahı için kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bugün, burada, Moldova Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın yapımının Türkiye tarafından finansmanına değinmek istiyorum. Ülkemizin kaynaklarının vatandaşlarımızın refahı ve kalkınması için kullanılması gerekirken maalesef bu projelerle harcanmaktadır. Türkiye'de ciddi bir ekonomik kriz yaşanırken bu tür harcamalar kabul edilemez. Anlaşılan Türkiye'deki saraylara harcanan paralar az geldi, şimdi de başka ülkelerin cumhurbaşkanlarına saraylar yapıyorsunuz. Vatandaşlarımız yüksek enflasyon ve işsizlikle mücadele ederken Moldova'ya yapılan Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın halkımıza hiçbir faydası yoktur. Saray sevdası artık sınırlarımızı aştı, anlaşılan, başka ülkelere de saray inşa etmeye başladık. Hükümet, kaynaklarımızı özellikle kendi vatandaşlarımızın refahı için kullanmalıdır. Saraylar inşa etmek yerine vatandaşlarımızın sorunlarını çözmeye odaklanmalıyız. Kendi evimiz yanarken başkasının evine saray yapmak akıl kârı değildir. Bu nedenle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Nermin Yıldırım Kara...

45.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat depreminden sonra toplanan bağışlara ilişkin açıklaması

NERMIN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

6 Şubat'ta yaşadığımız deprem felaketi sonrasında açılan deprem başış hesaplarında AFAD 1 Mart 2024 itibarıyla 133 milyar liranın toplandığını ifade etti. 83 milyarı harcanmış, bunun 49 milyarını ise kamu bankalarında konteyner kent kurulumu, nakdi yardım ve altyapı için bekletiyoruz diye kendi sayfasında ifade etmiş. Şimdi, buradan soruyoruz: Depremzedelerin başışlarını neden bekletiyorsunuz? Bizim konteyner kentlerde altyapı, kanalizasyon ve çamura batmış bir görüntü var, bunu ne zaman sonlandıracaksınız?

Ayrıca 1 Mart 2024'ten bugüne kadar yetmiş altı gün geçtiyse buradaki faiz geliri ne oldu ve bunu nereye harcıyorsunuz? Bu kıst faizin hesaplamasını yapmamış gözükmüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Nurten Yontar...

46.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, tarım sektörünün kan ağıladığına ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, tarım sektörü kan ağılıyor. Yirmi iki yıllık AKP iktidarında çiftçilerimizin kullandığı gübre, mazot, yem gibi temel girdilerin fiyatlarındaki artışlar ürün fiyatlarındaki artışların çok çok üstünde gerçekleşmiştir. Türkiye artık kendi kendine yetebilen bir ülke değildir. Bitkisel üretimde ve hayvancılıkta geçmişte kendine yeterliliği yüksek ülkelere biri olan Türkiye, son yıllarda birçok temel üründe ithalatçı konumuna girmiştir. Çiftçilerimiz tarım ve hayvancılığın stratejik sektör ilan edilmesini, üretimin önündeki engellerin kaldırılmasını, girdi maliyetlerinin düşürülmesini, ürettikleri ürünlerin değerinde satılmasını, destek primlerinin zamanında ödenmesini talep ediyorlar. Bu kadar olumsuzluğa rağmen toprağı işlemekten asla vazgeçmeyen bütün çiftçilerimizi kutluyor, ürünlerinin bereketli ve bol olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Asu Kaya...

47.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Hemşireler Haftası'na ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Çok teşekkür ediyorum.

Hemşireler Haftası'ndayız. Sağlık sistemimizin emekçileri fedakâr hemşirelerimizin günü kutluyorum.

Ülkemizdeki ve ilim Osmaniye'de devlet hastanesinde çalışan hemşirelerimizin haklı isyanlarını Meclisimizde duyurmak istiyorum. Hemşirelerimiz "İnsan gücü planlaması karışanmıyor, iş yükümüz çok, teşvik primlerimiz çok az, bizimkisi emek sömürsü." diyorlar. Yirmi yedi yıllık üniversite mezunu bir yoğun bakım hemşiresi "Aldığımız teşvik 7 bin TL, normal serviste olan hemşireler 2 bin TL alıyor." diyor. Sayın Bakan Koca'ya soruyorum: Bu reva mı? Emekleri yoğun, şartları zor hemşirelerimiz sabit

ve ek mesai saatleriyle birlikte iki yüz elli saatten fazla mesai yaparak bitap düşüyorlar. Hemşirelerimiz yardımcı sağlık personeli statüsündeler yani ne iş olursa yapıyorlar. Sağlık örgütlerinin sağlık hizmetleri sınıfı düzenlemesi talebi en kısa sürede hayata geçmeli, toplu sözleşmenin gerekleri yerine getirilmelidir. Sağlık Bakanı Koca'ya sesleniyorum: Hemşirelerimizin emeğine kulak verin. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkürler arkadaşlar.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birinci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Necmettin Çalışkan

Mehmet Atmaca

İstanbul

Hatay

Bursa

Selçuk Özdağ

Sema Silkin Ün

Doğan Demir

Muğla

Denizli

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ konuşacaklar.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; IMF'siz IMF programının fitili ne zaman ateşlendi? Kurtarıcı Bakan Mehmet Şimşek dört gözle beklenen yeni tasarruf tedbirlerini açıklamıştı. Hazine ve Maliye Bakanı kurtarıcı Mehmet Şimşek, bizim uzun zamandan beridir ifade ettiğimiz IMF'siz IMF programının ilk fitilini geçtiğimiz ay ateşledi. Bu minvalde, Dünya Bankasından iki üç yıl içinde ülkemize tam 18 milyar dolar para gelecek. "IMF yerine Dünya Bankası verelim." diyorlar. Şimdi, bu iktidarın, daha doğrusu Sayın Erdoğan'ın IMF alerjisini bilmeyen yoktur. IMF'yle anlaşma yapan Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerini neredeyse ihanet derecesinde suçlamıştı. IMF'nin emekçiyi, dar gelirliyi ezen, can yakan zamanın ekonomik tedbirlerinden illallah etmiş milletimizin bu hassasiyetini de çok iyi istismar etmişlerdi. Hatta çok defalar kendilerinin "IMF bizden borç istedi." şeklinde beyanları dahi olmuştu ki bunun da başka bir doğru söz olmadığını zaman bize göstermişti. Yirmi küsur yıl sonunda ülkemizi ve milletimizi maruz bıraktığı ekonomik iflasın bir sonucu olarak namert muamelesi yaptıkları IMF'ye gidip borç istemenin siyasi olarak kendisini yıpratacağını düşündüğünden olacak ki IMF yerine Dünya Bankasına gittiklerini görüyoruz. Her zaman iktidar taktikleri bunlar, kelimelere farklı gömlekleme giydirmek suretiyle başka bir anlama bürüneceğini düşünen çok bilmiş tayfanın işleri bunlar. Yani ateşe "su" deyince yakmıyor mu? Yani güneşe "soğuk" deyince güneş ısıtmıyor mu?

Değerli milletvekilleri, şimdiye kadar 10 adet tasarruf tedbiri, "Olmadı, 11'inci verelim." diyorlar. Şimdi, Sayın Şimşek'in kaçınıcı olduğunu söyledim, 10 tedbir almışlar, 11'inci alıyorlar. Ambulans, savunma, güvenlik gibi zorunlu ihtiyaçlar hariç yeni araç almayı ve kiralamayı üç yıl durduracakmış, yabancı menşeli araç kullanımını yasaklayacakmış yani bina alımı, yeni bina alımı ve yapımı üç sene durdurulacakmış, sosyal tesis yapımı, alımı ve kiralanması süresiz olarak askıya alınacakmış, üç yıl boyunca kamuda emekli olanlar kadar yeni personel alınacak, yeni alım yapmayacaklarmış, kamuda çalışanlar artık sadece tek bir yerden maaş alacaklarmış.

Ya, sayın milletvekilleri, siz burada söylemediniz mi? Bizler muhalefet olarak "2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 yerden maaş alanlar var." dediğimiz zaman, burada grup önerisi verdiğimizde çıkıp şöyle söylemediniz mi? "Sayın Cumhurbaşkanımız bir kararname yayınladı, bundan böyle artık insanlar 2, 3, 4, 5 yerden maaş almayacaklar; 2, 3, 4, 5 yerden maaş alan CHP'li belediyeler..." demiştiniz, "Orada var." demiştiniz. Ben de burada söylemiştim size: "Madem ki CHP'de 2, 3, 4, 5 yerden maaş alanlar var, gelin, bu grup önerimize, araştırma önergemize 'evet' deyin, bu CHP'yi de araştıralım, belediyelerini araştıralım, sizin de bakanlıklarınızı araştıralım ve de aynı zamanda sizin çok özel genel müdürlüklerinizi araştıralım." dediğim zaman niye bizim grup önerimize "ret" oyu verdiniz? Ve ardından hatırlarsanız eğer -Türkiye'de bununla ilgili olarak da çok defa konuştuğumuz - "Yok böyle şeyler." dediniz. Madem yoktu, niye buraya koydunuz? "Niye insanlar tek bir yerden maaş alacak." diyorsunuz? Demek ki varmış, şimdiye kadar var. Türkiye'de hiçbir şey şeffaf değil arkadaşlar, hiçbir şey şeffaf değil ve Türkiye'de hukuk yok. Hukuk, siyasete boğdurulduğu zaman oradan adalet firar eder, firar etmiştir adalet şimdi.

Değerli milletvekilleri, "Yönetim kurulu üyelerine üst sınır maaş gelecek." diyorsunuz, "Maaşın üst sınırını geçenlerin ücreti devletin kasasına girecek." diyorsunuz. Kırtasiye harcamaları azalacakmış, yazışmalar da dijital ortamda yapılacakmış. Ya, mefhumu muhalifinden diyorsunuz ki: "Biz Türkiye'yi iflasın eşiğine getirdik ve yirmi iki yıl sonra da bu tedbirleri alıyoruz." 11'inci tedbiriniz. 2021 yılında yine tedbirler aldınız, bununla ilgili açıklamalar yaptınız. 2023 yılında da -daha yeni, dün kadar yeni yani iki gözün uzaklığı ne kadarsa o kadar uzak bir tarihte- o tedbirleri yenilediniz. Peki, ne oldu? Orada da diydünüz: "Bundan böyle bu tedbirlere uymayan bürokratlarla ilgili, uymayan belediye başkanlarıyla ilgili işlemler yapacağız." Yaptınız mı? Yok. Hani, kime ne işlem yaptınız? Aynı işler devam ediyor. Toplayacağınız para neymiş? 100 milyar TL yani 3 milyar dolarmış. Allah aşkına, bunun için tedbir mi alınıyor? Dün buradaki konuşmacı diyordu ki: "Muhalefet oldukça memnun." Yok, memnun değiliz. Niye memnun olalım ki?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, toparlayalım lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Siz diyorsunuz ki: "Biz Türkiye'yi iflasın eşiğine getirdik, daha beter ihaleler yapıyoruz, artık bundan böyle pazarlık yapılan ihaleleri askıya alıyoruz ve kur korumalı mevduatla ekonomiyi milyar dolarlar zarara uğratiyoruz." Aynı zamanda, diyorsunuz ki: "Türkiye'de Merkez Bankası bu kadar zarar etti." ve bu zararlar ilgili açıklamalar yapmıyorsunuz. Aynı zamanda, siz diyorsunuz ki: "Türkiye'de Varlık Fonu denetimin dışında." Neler olduğunu söylemiyorsunuz. Ben size soruyorum: Bu bankalarla ilgili araştırma önergelerimize, soru önergelerimize bakanlar niye cevap vermiyorlar? Mesela bu çete reisi diye yakaladığınız kişi bu devletin bankalarından kaç para aldı? Ödemedi mi? Ödemedi. Peki, Türkiye'nin iş adamları Ziraat Bankasından kaç para aldılar? Ödediler mi? Ödemediler. Niye araştırıyoruz bunları?

Bakin, namuslu bir siyasetçi olarak sesleniyorum size: Bütün namuslu siyasetçileri bir olmaya davet ediyorum. Gelin, Türkiye'de şeffaf bir yönetim inşa edelim. Biz milletvekilleri olarak kendi mal varlıklarımızdan başlayarak hep beraber çıkalım ve diyelim ki: "Milletvekilleri, mal varlıklarımızı açıklıyoruz." Bu mal varlıkları Meclis Başkanının odasında durmayacak, ben 24'üncü

Dönemde neyim varsa 28'inci dönemde onu açıklayacağım. Belediye başkanları, kara delik, kara delik; kapkara bir kuyu burası. Belediye başkanları borçlanmışlar, verdik bugün grup önerimizi, ne dediniz? "Hayır." dediniz. Araştırmayalım mı bu borçları? Araştıralım. Kim, ne kadar borç yapmış, minareyi çalmış kılıfını hazırlamış? Gelin bunları yapalım.

Son söz olarak da şunu söylüyorum: Türkiye'de çok fazla Antonio Di Pietro'lar var, Türkiye'de çok değerli hâkimler var ama biraz önce söylediğim gibi siyaset kurumu eğer yargıyı boğuyorsa oradan adalet firar eder. Adaleti firar ettirmeyin, gelin hep birlikte, beraberce Türkiye'de siyaset kurumu adaletin arkasında dursun, beraber bir temiz eller operasyonu yapalım, Türkiye bir felakete gidiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Son kez sizi uyarıyoruz, gelin, iktidar muhalefet beraber olalım, bütün Türkiye'deki pisliklerin, çetelerin ve de Türkiye'deki bütün mafyaların üzerine gidelim ama "Benim partimden, senin partinden." deNmesin, hep beraber bu elleri temiz bir şekilde halkın huzuruna çıkalım.

Saygılar sunuyorum.

Ve bu kanun teklifine de "hayır" oyu vereceğimizi söylüyoruz. Arkadaşlarımız gerekli açıklamaları yapacaklar. (Saadet ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdağ.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesi ile 1163 sayılı Kanun'un geçici 8'inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen cümleye aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Bu süre dahilinde Kanuna intibak amacıyla teknik destek talep eden kooperatif ve üst kuruluşlarına Ticaret Bakanlığı, sanayi ve ticaret odaları, esnaf ve sanatkâr odaları aracılığı ile ücretsiz teknik destek sağlanır."

Talat Dinçer
Mersin
Mehmet Tahtasız
Çorum

Türker Ateş
Bolu
Orhan Sümer
Adana

Nail Çiler
Kocaeli
Şeref Arpacı
Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerine Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır Sayın Sümer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklik yapılmasını öngören kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 1'inci maddesi Kooperatif Bilgi Sistemi'ne kaydı gerçekleştiremeyen ortaklara yönelik veri eksikliklerinin tamamlanması, Kooperatif Birliği Sistemi'nin ilgili bakanlıklar ve teşkilatlarınca etkin kullanılması ile adli ve idari para cezalarını düzenlemektedir.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifi AKP iktidarının ülkemizde yaşanan ekonomik krizin sorumluluğunu kendi üzerinden atmaya çalışmasının bir göstergesidir. Sözde stokçuluğu, fahiş fiyatlandırmayı, piyasayı yanlış yönlendirenleri cezalandıracaktır; oysa Türkiye'de bugün yaşanan gıda krizinin tek sorumlusu yanlış ekonomi politikaları uygulayan AKP iktidarıdır. Uygulama yanlış olunca da ne yazık ki çözüm de yanlış ilerliyor, önce sorunu doğru tespit etmek gerekir.

Değerli milletvekilleri, gıda enflasyonunun ve krizin arkasında tarım ve ticaret politikası, yanlış faiz ve ithalat politikası, hatalı teşvikler ve eksik desteklemeler; düzenlenemeyen hal, perakende ve ticaret yasaları bulunmaktadır. İktidar tümüyle bu konularda değişiklik yapmadan bu sorunu çözemez. AKP iktidarı ürün maliyeti artışlarını pazar tezgâhlarındaki yüksek kira bedellerine ve zincir marketlerin uygulamalarına bağlıyor, onlara kesilecek cezalar artınca sorunun çözüleceğini zannediyorlar. Oysa, içinde bulunduğumuz durumda iktidarın önce uyguladığı politikayı değiştirmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, yıllardır iktidarı uyarıyoruz ve sesleniyoruz, başta ekonomi ve tarım politikaları olmak üzere yapılan yanlışlıkları dile getiriyoruz. İktidarın yaptığı yanlışın faturasını maalesef vatandaşlarımız ödüyor. "Gelin, bu yanlıştan vazgeçin." diyoruz, maalesef, ne yazık ki AKP iktidarı yirmi iki yıldır bildiğini okumaya devam ediyor. Eğer uyarılarımız dinlenseydi, iktidar "Muhalefet ne diyor? 'Niye bu kadar ısrarla kriz kapıda.' diye bağıyor." deseydi bugün gıda krizini çoktan aşmış olacaktık.

Bakın, değerli arkadaşlar, bu kürsüden bundan tam üç sene önce, 20 Ocak 2021 tarihinde bir fotoğraf gösterdim, bu fotoğrafta ilim Adana'nın Seyhan ilçesi Yeşilyurt semt pazarında vatandaşlarımızın pazarlardan artık ve çürük sebze, meyve toplamak zorunda kaldığını buradan iki defa dile getirmiştik. "Vatandaş için artık bıçak kemiğe dayanmış durumda." demiştik. "Başta esnaflarımız olmak üzere, çiftçilerimiz, emeklilerimiz, asgari ücretli çalışanlarımız, memurlar yani toplumun büyük bir kesimi yoksulluk sınırının çok altında yaşam mücadelesi veriyor. Milletimizi pazarda çürük sebze, meyve toplar durumdan kurtaracak adımları mutlaka atmamız gerekiyor." demiştik.

Yine, bundan iki sene önce, 24 Nisan 2022 tarihinde bir fotoğraf daha gösterdim, maalesef karpuz dilimle satılmaya başladı ülkemizde. Bu fotoğrafı Adana'da bir zincir markette çekmiştim, dilimi 40 lira. Bakın "Bu gidişatı acilen durdurmak lazım." diye seslenmiştik ama maalesef, bugün geldiğimiz noktada Türkiye büyük bir gıda krizi içerisinde bulunuyor. Yıllar öncesinde bugünleri görerek yaptığımız uyarılar dikkate alınmadı. İktidar tarımdan gıdaya, ekonomiden ihracata hangi alan varsa hepsinde vatandaş değil, maalesef kendi yandaşının kazanacağı rantı düşündü.

Değerli milletvekilleri, bugün vatandaşımız ucuz ekmek alabilmek için saatlerce belediyenin halk ekmek kuyruklarında bekliyorsa, yine vatandaşımız et almak için sabah namazından önce kalkıp sıraya girmek zorunda kalıyorsa, okul çağındaki çocuklarımız maalesef beslenme çantalarına bir şey koymıyorsa, çiftçimiz tarlasını ekemez hâle gelmişse, buğday Türkiye'de ithal ediliyorsa, marketlerde bebek mamalarına dahi alarm takılır durumuna gelmişse, hiç kimse kusura bakmasın, bunun tek sorumlusu maalesef yirmi iki yıllık AKP iktidarıdır.

Bereket fışkıran topraklarımızda yeniden tarımın yapıldığı, çocuklarımızın yatağa aç girmedikleri, emeklimizin geçim mücadelesi vermediği, gıdaya ulaşımın sorun olmaktan çıktığı, ekonomik krizin son bulduğu, adaletin de herkes için geçerli olduğu, rantın değil halkın taleplerinin yerine getirildiği aydınlık bir Türkiye'yi ilk seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisi iktidarının kuracağı sözünü veriyor, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sümer.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat
Manisa
Ayyüce Türkes Taş
Adana

Dursun Ataş
Kayseri
Lütfü Türkkan
Kocaeli

Yasin Öztürk
Denizli
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerine Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan konuşacaklar.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz bu Ticaret Kanunu Teklifi ticaretteki bazı aykırılıkları yaptırım getiriyor. Teklifi hazırlayan Adalet ve Kalkınma Partisine göre fahiş fiyat artışı ve stokçuluk ekonominin ritmini bozuyor; elhak doğrudur bu ama ben size ekonominin gerçek ritmini bozan şeyi söyleyeyim mi? Liberal ekonomilerde hukukun, adaletin, demokrasinin olmadığı yere para da uğramaz, yatırım da uğramaz; fiyat istikrarının ve stokçuluğun önlenememesini hiç aklınıza getirmeyin.

"Ne alakası var?" diyeceksiniz ama Sayın Mehmet Şimşek güzel bir laf söyledi: "Ekonomi, sadece ekonomi değil." Gerçekten öyle, hele adaletin o ana direği olan Anayasa'nın çiğnendiği, mahkeme kararlarının hiç tanınmadığı böyle bir ülkede ekonomide ne istikrar sağlayabilirsiniz ne de ticaret hayatını istediğiniz gibi düzene sokabilirsiniz; çok mümkün görünmüyor.

Hukuk, adalet dağıtmadığı için, hukuk devleti yerine parti devleti anlayışıyla yönetildiğimiz için ticaret hayatında ahlak ortadan kalktı. Gerçekten inanıyorum, böyle bir kanun gerekli ama kanunu, mevzuatı, yönetmeliği çiğneyenlerin yanına kâr kalan bir dönemden geçiyoruz, bunu da hatırlatmak istiyorum size.

Ticaretteki ahlaksızlıkların önüne kanunla değil, en yukarıdan en aşağıya kadar denetimi mümkün kılan, hesap verilebilen bir hukuk devletini devreye alarak geçebilirsiniz, hukuk devletini askıya alarak geçemezsiniz ama şimdi bakıyoruz ki hazırlanan o dokuzuncu yargı reformu paketi var. Toplumda adalet ve hak anlayışının derinden yıkıldığı, haksızlıklar ve adaletsizlikler karşısında sesini çıkaramayan, çıkarılanların da cezalandırıldığı bir dönemden geçiyoruz şimdi. Bu yargı reformunu hazırlayan arkadaşlar bir yandan kendilerini eleştirenleri susturmayı amaçlarken bir taraftan da daha demokratik ve özgürlükçü bir anayasadan bahsediyorlar, ikisi birbiriyle tenakuz hâlinde. CIA'nın Orta Doğu Şefi vardı Graham Fuller, ondan kopya çekerek milleti çeşitlendirmeyi amaçlayan, sözde daha demokratik ve özgürlükçü denen o yeni anayasayı bence tartışmaya bile gerek yok. Yeni anayasayla Türk milletinin neyi beklediğinin fragmanı o Meclise gelecek olan dokuzuncu yargı paketinde zaten ortada. Sosyal medyayı sansürlediler, hatırlarsınız, burada hep beraber direndik dedik ki: "Arkadaşlar, siz Türkiye'yi karanlığa mahkûm ediyorsunuz." İstenildiği zaman fişi çekip sosyal medyayı kapattılar. O zamanki yargı reformları yetmemiş olacak ki dokuzuncu yargı paketinde bir sistemi daha kurmaya çalışıyorlar, ismi etki ajanlığı, böyle bir suç uydurmaya çalışıyorlar. Buna göre bu bir casusluk suçu, bu suç Türk Ceza Kanunu'na eklenmiş. Sosyal medya paylaşımları, televizyon, internet yayınları, köşe yazıları etki ajanlığı gözüyle denetlenecek bundan sonra yani bir tür zehir hafiyelik uygulaması hazırlanmış. Bugüne kadar ülkeyi yönetenler nedense bu FETÖ kumpaslarından, böyle muğlak suçlamalardan çok hoşlanıyorlar; başı, sonu, ortası, gerisi belli olmayan suçlamalar. O "Etki ajanlığı" dediğiniz suç o kadar geniş bir tarif ki bu yeni paketle birçok münevver, aydın, vatansever insan içeriye paketlenebilir, çok mümkün. Eleştirenleri susturmak, "Konuşanı yakarım." demek için cadı avı başlatmaya hazırlanıyor bu yeni paket.

Mesela "etki ajanlığı" diye uydurulan suça göre İsrail'le olan ticaretten, Gazze'de masumlara ölüm kusan o katil İsrail ordusuna Türk limanlarından gerçekleşen sevkiyattan kimsenin haberi olmayacaktı. Bu haberi yazmaya kalkan gazeteciler, bu kirli ticareti ortaya seren siyasetçiler ya da sosyal medya kullanıcıları casusluk suçlamasıyla tutuklanıp susturulacaktı.

Geçen hafta bir okul müdürünü silahla öldüren Iraklı birisi vardı, bunun Suriyeli olduğuna dair iddialar var; bu etki ajanlığı suçlamasıyla onun Suriyeli olduğunu dahi iddia edemeyeceksiniz. Bu iddiayı dile getirmek bile dokuzuncu yargı reformu paketinde etki ajanlığı suçuyla sizi içeri paket edecek. Size bir şey söyleyeyim mi, elli yıl sonra Türkiye'de Suriye uyruklu Türk vatandaşı sayısı 40 milyon; bunu ben demiyorum, doğrulayayım diye bir de yapay zekâyı girdim, 37 milyon buldu ama o da Türkiye'de 5 milyon Suriyeli varsa. Hiç kimse 5 milyon Suriyeli olduğunu iddia edemez, çok daha fazlası var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Yapay zekânın bile basit bir hesaplama ortaya koyduğu bu gerçeği dillendirmek bundan sonra etki ajanlığı suçlamasıyla suçlanmanıza sebep olacak.

Örneğin, adrese teslim ihaleler var, davet usulü. Bütçedeki o kara delik olan hasta ve yolcu garantili projeleri konuşmak, Türkiye aleyhine kara propaganda sayılacak bundan sonra ve karşılığında cezai müeyyideye tabi olacak yani sizin anlayacağınız aslında niyet ajan yakalamak değil, muhalefeti ajan olmakla itham edip cezalandırmak. Siyasette "yumuşama" dediğiniz şey yüz elli yıl önce istibdat döneminde uygulanan jurnalcilik ise çok kötü bir şey bu. İstibdat dönemindeki o jurnalcilik sopasıyla vatanseverleri zindanlara atan anlayışı hatırlatıyor. Yoksa, tarihe gömülen, benim de anamın, babamın kaçıp geldiği, amcamın idam edildiği o komünist rejimden ispiyoncu uygulamaları mı getirmek istiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Başkanım, son bir dakika.

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – "Komünist" deyince bozuldu makine...

BAŞKAN – Evet, biraz öyle oldu.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bu milleti istibdat altına almanın mümkün olmadığı tarih kitaplarında örneklerle dolu. "Ya istibdat, ya hürriyet!" o basit bir slogan değil, Türk milletinin hürriyet parolasıdır. Unutmayın ki Türk milletinin hürriyet aşkı bu milletin cumhuriyetten önceki ilk devrimini gerçekleştirdi. Bu hakikat ortadayken etki ajanlığı suçlamasıyla yüz yıllardır mazlumun, ezilenin, haksızın yanında yer alan bu asil milleti susturmayı asla ve kata aklınıza getirmeyin.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde geçen "aşağıdaki" ibarelerinin "aşağıda bulunan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Nejla Demir
Ağrı
Zülküf Uçar
Van

Mehmet Kamaç
Diyarbakır
Onur Düşünmez
Hakkâri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Kamaç konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kamaç. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ancak daha önemli bir şey var, bugün 15 Mayıs Kürt dil bayramı. Ben buradan bütün Kürtlerin dil bayramını kutluyorum.

“...”(*) Bundan dolayı da doğrusu, geçmişte yine bu kürsüde yaptığım bir konuşmanın birkaç pasajını sizinle paylaşmak istiyorum: Hemen her gün ne zaman ki Türkçe dışında, özellikle Kürtçeyle bir konuşma yapılırsa kıyamet kopmuşçasına bir tepki verilmektedir. Anayasa'nın sözde ilgili maddesi hatırlatılarak engel olunuyor. Esas itibarıyla sorun çözme odaklı olması gereken Anayasa'yı sorunların odağı hâline getirmek sığ bir yaklaşımın sonucudur. Sorun üreten bir Anayasa'yı, hele bir cunta anayasasını evrensel, ilahi ve insani hakların önünde engel kılmak, mantık çerçevesinde çalışan bir aklın ürünü olamaz. Bu ülkede yaşayan bir halkın dilini, onun temsilcileri tarafından kullanılmasını, üstelik tüm ülkenin kurumu olduğu iddia edilen bir kurumda Anayasa'nın bir maddesiyle engellemek ne dinî prensip ne evrensel, beşerî ilke ne de akli genelgeçer bir önermeyle izah edilemez. Bu ancak tekçi, dayatmacı bir zihniyetin ürünüdür. Faşizan dayatmaları Anayasa'nın üretilmiş sanal kutsiyeti üzerinden meşrulaştırmak işgüzarlıktır, bunu kabul etmek de o işgüzarlığa teslimiyettir. İşgüzarlık da teslimiyet de sorun çözmekten uzaktır.

21'inci yüzyılın ilk çeyreğini yaşadığımız bir zaman diliminde hâlâ bir dile böylesi ilkel bir yaklaşımı birtakım korku ve endişelere sığınarak yapmak, korku zindanlarında tutsak olarak yaşamayı göze alacak kadar perişan ve pejmürde olmak, akıl gibi eşsiz bir donanıma sahip insana yakışan bir tutum değildir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Kürtçe dili üzerinde yüzyıllardır devam eden o yasaklamalar var ya, sanki Kürtçe dili dün üretilmiş bir dildir, Kürtçe dilinin tarihine gittiğimizde... Ben geçen sefer yine bu kürsüde konuşurken Baba Tahir-i Uryan'dan bir dörtlük okudum ve Meclis Başkan Vekili Sayın Bekir Bozdağ orada mikrofonu kapattı. Peki kimdi Baba Tahir-i Uryan? Baba Tahir-i Uryan 1100'lü yıllarda yaşamış ünlü Kürt edebiyatçı ve şairdir. Ve rivayete göre Sultan Tuğrul -Selçuklu Devleti'nin kurucu sultanı- Hemedan'dan geçerken ona denk gelir, atından iner, selam verir ve aralarında sohbet başlar. Baba Tahir-i Uryan der ki: “Allah'ın kullarıyla nereye gidiyorsun?”, Sultan Tuğrul ona der ki: “Siz ne dersiniz biz onu yapacağız.” Baba Tahir-i Uryan aynen şunu söylüyor, diyor ki: “...”(*) Sultan Tuğrul'a söylediği söz budur. Ne demek yani? Adaletle davranmayı söylüyor ona. Peki, sadece bu mudur bin yıllık Kürtçe tarihi? Faki-yî Teyran suyla sohbet ederken şiirleriyle Necip Fazıl'a bile ilham kaynağı oluyor. Ahmed-i Hani Kürt edebiyatının en derin isimlerinden biri. Biraz önce AK PARTİ'li bir sayın hatip dedi ki: “Biz Mem û Zîn'i Kürtçe yayınladık.” Bir lütuf olarak sunulamaz bu. Ahmed-i Hani Mem û Zîn hikâyesinde “Mem” derken Kürt'ü kastediyor “Zîn” derken kürdistan diyor ama bütün bunları derken aslında “Beko” figürünü de hiç unutmuyor çünkü “Beko” figürü o zaman da vardı, bugün de var, çağdaş hâliyle burada duruyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Peki, Ahmed-i Hani'yle bitiyor mu bu iş? Melaye Cizîrî Kürt edebiyatının en derin insanlarından ve Kürt dili tarihinin binlerce yıla gittiğinin göstergeleri bunlar. Peki, Melaye Bateyi ne diyor? “...”(*) Kürtçe mevlit yazıyor ve İslam dininde ilk mevlit örneklerinden birini veriyor. Peki, onunla bitiyor mu? Abdurrahim Mevlevî'yi mi söyleyeyim size? Onun dışında, Celadet Ali Bedirhan Hawar dergisini ilk basan insan. Peki, Cigerxwîn'i nereye koyacağız? Arjen Arî'yi nereye koyacağız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın lütfen.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) – Ve hepinizin çok yakından tanıdığı, bu Parlamentoda sizlerle birlikte vekillik yapan Kadri Yıldırım hoca, Kürt diline en büyük emek veren, çağdaş Kürt edebiyatçılarından biri.

Şimdi, bütün bunları bir kenara koyarak biz şunu beklerdik bu Parlamentodan, 30 milyon insanın yaşadığı ve kullandığı bir dilin bayramını DEM Grubu dışında, Saadet Partili hatibimiz dışında bu halkın dil bayramını kutlamak çok mu ağır geliyordu size, çok mu kötü bir şeydi? Anayasa'yı mı çiğneyecektiniz? Siyasetinizden mi olacaktınız? Yoksa sizin gerçekten dilden başka bir amacınız mı vardı, aslında bence sabahtan beri yapılan bütün konuşmalarda diğer gruplardan hiçbirinin bir dil bayramını bile kutlamaması asıl niyeti ortaya koyuyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kamaç.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.35

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Asu KAYA (Osmaniye)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin
İstanbul

Necmettin Çalışkan
Hatay

Mehmet Atmaca
Bursa

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Doğan Demir
İstanbul

Mustafa Kaya
İstanbul

Sema Silkin Ün
Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK
(Adana) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; 2'nci madde üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ticareti konuşuyoruz. Ticareti konuşurken bu zamana kadar yapılan değerlendirmelerin birçoğunda aslında çoğu beklentinin yerine getirilmediği, sadece stokçuluk ve fahiş fiyat artışlarıyla ilgili değerlendirmeler üzerinden sınırlandırılan bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Devletin ticaretteki rolünün düzenleyici olması, kuralları belirlemesi, üreticiyi koruması, adil rekabet ortamını oluşturmaları, mağduriyetleri önlemesi gibi hedeflerinin olması beklenir. Manipülasyonlara karşı uyarıcı görev üstlenmek, sınırları aşanlara cezai müeyyideler uygulamak, ekonomik düzenin devamını sağlamak gibi devletin birçok vasfının aslında bu noktada önemli olduğunu hep beraber biliyoruz. Peki biz bu noktaya gelene kadar, bu duruma gelene kadar yani stokçuluk ve fahiş fiyat artışları üzerinden değerlendirmeler yaparken kamuoyunun bizden beklentileri neydi? Mesela hal yasasıyla ilgili bizden bir adım bekliyorlardı, alışveriş merkezlerinin konumuyla ilgili bizden bir adım bekliyorlardı, perakende yasasının akıbetiyle ilgili bizden bir sonuç almayı bekliyorlardı, zincir marketlerin hangi ürünleri satabileceklerine dair veya hangi mesafelerde mağaza açabileceklerine dair yönetmelik beklentileri vardı ama biz bunların hiçbirine karşılık veremediğimiz gibi sadece cezai müeyyideler üzerinden bir tarifle bir kanun teklifini konuşuyoruz

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütüne göre -bu yeni bir veridir, sizler de takip ettiniz- dünyada nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre gıda fiyatları yüzde 7,4 gerilemiş ama aynı şekilde bir önceki yıllara kıyaslandığında Türkiye'de yüzde 69,4 artış göstermiş. Dolayısıyla buradan şu sonucu rahatlıkla çıkarabiliriz: Enflasyon, hayat pahalılığı, alım gücünün erimesi sebep; stokçuluk, fahiş fiyat artışları sonuçtur. Dolayısıyla biz bugün sadece stokçuluk ve fahiş fiyat artışları değerlendirmesi üzerinden kamuoyuna “Ekonominin bu noktada olmasının asıl müsebbibi bu işlevi yapanlardır.” gibi bir algıyı göstermek adına böyle bir kanun teklifiyle milletin huzuruna çıkıyorsa değerli arkadaşlar, bu algı yönetiminden başka bir şey değildir. Aldığı ürünü yerine koyamayan esnaf kesimiyle karşı karşıyayız. Kendi rafına koyacağı ürünü alırken zamlı almak zorunda kalan, aynı oranda ürüne zam uygulayamayan ve ne yapacağını bilemeyen bir esnaf şaşırılmış durumda. Esnaf orta sınıfı temsil eder, orta sınıf “sigorta” demektir. Zengin ve fakir arasındaki toplumsal kesimleri birbiri arasında dengede tutan kesim, esnaf kesimi orta sınıftır ama bugün ya zengin ya da fakir olmak dışında bir seçeneğiniz yok. Zengin olabilmeniz için ise çok farklı dayanaklara ihtiyacınız var.

Saygıdeğer milletvekilleri, alışveriş merkezlerinden bahsediyoruz, e, tabii ki olacak. Evet, bizim bu dönemde alışveriş merkezlerinin olması gerektiği noktasında farklı bir fikrimiz yok ama kendinizi -İstanbul'u bilenler için söylüyorum- Mecidiyeköy'ü merkeze alarak 2 kilometre çap çizin, o 2 kilometrelik çap içerisinde en az 10-12 tane alışveriş merkeziyle karşı karşıya kalıyorsunuz. Bu durumda küçük esnaf ne yapacak? Orta sınıfı temsil eden esnaf nasıl ayakta kalacak? Türkiye'de sermaye sahipleri için 2 tane yatırım aracı şu anda revaçta: Birincisi, rant düzeninin içerisinde bir arsa kapatıp oraya bir alışveriş merkezi dikeceksiniz ve yabancı markalara kiraya vererek gününüzü gün edeceksiniz ya da yine, E5'e cephe bir arsada üniversite açarak çocuklar üzerinden bir gelir kapısı elde edeceksiniz. 2'si dışında şu anda revaçta olan, kısa vadede dönüş sağlayan başka bir yatırım aracı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Saygıdeğer milletvekilleri, zincir marketlerle ilgili bir şey söyleyeyim. Eczaneler için 3.500 kişiye bir eczane şubesi açma zorunluluğu var. Bugün 15 bin, 20 bin kişilik bir ilçede dahi, küçük bir ilçede dahi en az 10-15 tane zincir market var. Hangi kriterle göre böyle bir düzenleme yapılıyor? Buradaki küçük esnaf ne yapacak? Bu zincir marketler neredeyse bütün alanlara girmiş durumdadır, piyasayı belirleyen onlar, üreticiyle pazarlığa oturan onlar, her türlü gelişmede kendilerini merkeze koyan onlar. Ondan sonra stokçuluk ve fahiş fiyat artışları üzerinden biz farklı yerlerde suçlu arıyoruz.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifinin bizim yaramıza merhem olmayacağı çok açıktır. Ben 2'nci maddenin gündemden çıkarılmasını teklif ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Kıymetli arkadaşlar, grupların birbiriyle mutabakatına göre bu gece 10'uncu maddeye kadar gitmemiz gerekiyor. Kaba bir bakkal hesabı yaptım, bu ek verdiğim iki dakikalar, bir dakikalar aşağı yukarı iki saate tekabül ediyor. Anlayışınıza sığınarak sadece bir kez, selamlamak için uzatacağım. Buna siz de duyarlılık gösterirseniz vakitlice herkes evine barkına gider.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 2'nci maddesinde geçen “beş” ibaresinin “dört” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer

Türker Ateş

Nail Çiler

Mersin

Bolu

Kocaeli

Şeref Arpacı

Mehmet Tahtasız

Metin İlhan

Denizli

Çorum

Kırşehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK
(Adana) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kırşehir Milletvekili Sayın Metin İlhan konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın İlhan. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tüm halkımızın malumu olduğu üzere, Hükümet yıllardır süregelen kötü ekonomi yönetiminin çözümünü kendi dışında herkeste ve her şeyde aramaktadır. Ekonomiye yütenenler vergi artışları, mükerrer vergiler, kredilere yönelik sıkışma adımları, kredili mevduat hesapları, kredi kartı nakit çekim ve tüketici kredilerine yönelik çok yüksek faiz oranları getirme, yandaşların milyarlarca liralık vergilerini affederken kazancı kendini geçindirmeye bile yetmeyen esnafı sıkı vergi denetimine tabi tutma, kamuda

tasarrufu memurun servisine göz dikerek başlatma gibi uygulamalarıyla garip çareler aramaya çalışmaktadır. Tasarruf tedbirleri elbette ki çok önemlidir ancak ekonomideki gerçek müsrifliği ve kötü yönetimi görmeden yol almak mümkün değildir. Basit ama çok can yakıcı bir örnek vermek gerekirse geçtiğimiz nisan ayında hazine den yani halkımızın parasından 105 milyar 191 milyon lira faiz olarak hiçbir emek vermeden para kazanan zenginlere verildi. Peki, buradan iktidar kadrolarına sormak isterim: Hükümetin sahip olduğu tüm toplum mühendisliği araçlarını da kullanarak sanki ekonomiyi düzelterekmiş ve bütçe açığını ortadan kaldıracakmış gibi topluma lanse ettiği üç yıllık tasarruf paketinde hedeflenen miktarın geçen ay hazine den ödenen bir aylık faiz giderinden az olduğunu da aziz milletimize uzun uzadıya anlatacak mısınız?

Şunu belirtmek isterim ki ülkemizde aktif çalışan 16 milyon civarındaki kişinin yaklaşık 7 milyonu asgari ücretle çalışmaktadır. Üst düzey ve birkaç yerden maaş alan referanslılar hariç emekliler, işçiler, memurlar, hemşireler, sağlık çalışanları ve diğer bordrolu çalışanlar artan hayat pahalılığı ve yüksek enflasyon karşısında çaresiz durumdadır. Sayın Cumhurbaşkanı emeklilerimize 7 bin liralık bir artışın bütçeye çok önemli bir yük getireceğini muhalefeti de eleştirerek ifade etmişti. Keşke bunları söylerken dar gelirliğin temel yaşam ihtiyaçlarından bile geri kalmalarına yönelik kurgulanan muazzam parasal sıkışmanın getirdiği uygulamaların en çok etkilediği toplumsal kesim olan emeklilerimizin artık dayanacak gücünün kalmadığının da farkında olabilseydi, keşke.

Değerli milletvekilleri, ana çatısı Türk Ticaret Kanunu ama her zaman olduğu gibi torba kanun niteliğinde olan bu teklif perakende ticaret, zincir marketler, lisanslı depoculuk ve hal yasasıyla ilgili hâlihazırda devam eden yapısal sorunları çözmeye yönelik hiçbir ihtiva içermemesi bakımından oldukça yetersizdir.

Vatandaşlarımızın ürüne erişim zorluğunu cezalarla çözebileceğini düşünerek, kaos hâline gelmiş kontrolsüz bir ticaret gerçeğimiz ortada dururken üretime ve halkımızın sofrasına yansıyacak ivedilik gerektiren düzenlemeler Komisyon da ifade ettiğimiz üzere bir türlü dikkate alınmamış ve taslakta yer alan bazı olumlu düzenlemeler de çıkartılmıştır. Bakınız, patates deposu basılarak, zincir marketler göstermelik denetlenerek, stokçuluk ve fahiş fiyata kalıcı müdahale edilemez.

Hükümet üyelerinin bu kanun teklifiyle enflasyondaki artışın önümüzdeki birkaç ay içinde azalacağı yönünde ısrarlı ifadeleri var ama unutmamalıdır ki uzun süredir dünyada gıda fiyatları düşerken bizde rekor düzeyde artan gıda fiyatları mevcuttur. Enflasyonda görece yavaşlamanın olacağı tezi aslında yaz aylarının da etkisiyle ortaya çıkacak baz etkisi denen bilimsel bir ekonomik gerçektir ibarettir.

Etiketlerdeki artışı sadece cezayla sonlandıramazsınız, döviz kurlarındaki artışa bu mantıkla engel olamazsınız ve ithalata olan bağımlılığımızı ise azaltmanız hayal olur. Kapsamlı bir hal yasası çıkarmadan, AVM'lerdeki acil ihtiyaç duyulan sorunları çözecek düzenlemeleri hayata geçirmeden, ülkemizdeki ticaretin reel sorunlarını çözmeden, hantal kalan Perakende Yasası'nı baştan aşağı ele almadan, tarımsal üretimdeki yapısal sorunları çözmeden, üreticiyi destekleyecek adımları atmadan bu torba yasayla ticaret alanında yaşanan kronik problemlerin önüne geçmeniz mümkün değildir. Şu ana kadar sermayenin, komisyoncunun ve tüccarın taleplerini karşılamaya yönelik odaklanan iktidarın hataları ne yazık ki şimdi üretimden uzak bir ülke hâline gelmemize neden oldu. Komisyon sürecinde bunları ifade ettik ve olması elzem değişikliklerle ilgili önergelerimizi de verdik ancak ne yazık ki yine karşılık bulmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen, selamlayın hatta.

METİN İLHAN (Devamla) - Buradan tekrar yenilemek isterim ki ortak aklı hayata geçirmenin ekonomide de birincil öncelik olduğu bilinmeli ve bundan sonra gelecek kanuni düzenlemeler öncesi sahadaki tüm taraflar kapsamlı olarak sürece dâhil edilmelidir.

Son olarak, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin getirdiği düzenlemelerin ticaret hayatımızdaki yapısal sorunları çözmekten uzak olduğunu üzülen belirtiyo, tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın İlhan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat

Manisa

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Dursun Ataş

Kayseri

Yasin Öztürk

Denizli

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK (Adana) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklif, kamuoyunda yansıtıldığı gibi fahiş fiyatla mücadele konusu dışında ilgili ilgisiz birçok alanda düzenlemeyi de içeren alışılmış bir torba kanun teklifidir ve AK PARTİ'sinin her zaman olduğu gibi milletimizi aldatma ve kandırma çabası içinde olduğu açıkça görülmektedir. Teklif bu hâliyle yasalassa dahi fiyatların aşağı yönlü hareket etmeyeceği ortadadır. Anlaşılan o ki vatandaşlarımız önümüzdeki süreçte de fahiş fiyat artışlarıyla ve çaresizlikle mücadele etmek zorunda kalacak. Sayenizde bu millet krizlerin her türlüşünü yaşadı ve yaşamaya devam ediyor. Yuvalar dağılıyor, intihar vakalarının ve cinnetlerin ardı arkası kesilmiyor. Umutsuzluk toplumumuzun her zerresine nüfuz etmiş durumda. Sosyal bilimciler krizi "Birdenbire meydana gelen kötüye gidiş yönünde gelişme." olarak tanımlıyor ama ülkemizde ekonomik kriz ve krizler bağıra bağıra, göstere göstere geliyor. Sizce neden? İnatla ve ısrarla akla ziyan ekonomi ve maliye politikalarını yıllardır uyguluyorsunuz. Konunun uzmanları uyardı, bizler Genel Kurulda uyardık, defalarca "Yanlış yapıyorsunuz." dedik; dinlemediniz, göz göre göre vatandaşımızı uçuruma sürükler gibi ekonomik krize sürüklediniz. Bir dönem siyasal propaganda malzemesi yapabilmek için vergilerde indirim gittiniz ve bu şekilde büyümeyi artıracağınızı düşündünüz ama maalesef, her zamanki gibi yanıldınız. Şimdilerde ise o vergi indirimlerinin yarattığı hasarı onarmak için vergileri artırıyor, aldığınız vergileri bir daha alıyorsunuz. Bununla birlikte, kamu harcamalarıyla ilgili doğru düzgün ciddi bir düzenleme söz konusu değil -"ciddi" kelimesinin altını çizmek istiyorum- lüks alışkanlıklarınızdan, şatafattan bir türlü vazgeçemiyorsunuz. "Tasarruf önlemleri" adı altında kamu kesimi için öngörülen kâğıt, kalem, dosya harcamalarını azaltan önlemlerin hiçbir anlam taşımadığını; asıl tasarrufun gereksiz binalar, gereksiz kiralalar, gereksiz lüks otomobiller, uçaklar, gereksiz geziler ve ikişer üçer farklı yerden ballı maaşlardan yapılması gerektiğini herkes biliyor. Bütün bu yanlışlar sonucunda fiyatlar

artıyor, enflasyon yükseliyor ve ücretler de ister istemez yükseltmek zorunda kalınıyor. Yapılan ücret artışları enflasyonu karşılayacak düzeyde olmasa bile bu kez satıcılar yeni ücretlere bakarak fiyatlarını yeniden artırıyor, fiyatlardaki artış satın alma gücü düştüğü için ücret artışlarını yeniden gündeme getiriyor ve böylece "ücret-fiyat çekişmesi" denilen sarmalın içine giriliyor.

Değerli milletvekilleri, kıymetli mevkidaşlarım; maalesef ki AK PARTİ'si üretmeyi değil tüketmeyi bilen, iktisadi faaliyet olarak sanayiye değil ticarete daha çok değer veren bir anlayışın temsilcisi olmuştur. Hükûmetin ekonomik krizden çıkabilmek için doğru düzgün bir para politikası bile yok, borç para bularak, kaynağı ne olursa olsun dışarıdan para girişi sağlayarak, ne var ne yok satarak, vergilere zam üstüne zam yaparak bu krizin içinden çıkılabileceğini sanıyor; çıkış yolunun sadece geçici çözümlerde olmadığını, aynı zamanda sosyal politikalardan, istihdam, eğitim ve tarım politikalarından, kamuda liyakat esaslı güçlü kadrolaşmadan, ciddi, uygulanabilir tasarruf tedbirlerinden geçtiğini ısrarla görmüyor. Doğru ekonomi ve maliye politikası yalnızca vergi artışlarıyla ya da göstermelik tasarruf genelgeleriyle değil kamu harcamalarında gerçek anlamda tasarruf önlemleriyle birlikte devreye sokulmalıdır. Kalıcı bir istikrar arıyorsak yapısal reformları acil olarak devreye sokmamız şart. Birincil hedefimiz lafla değil, ciddi uygulamalarla enflasyonu tek haneye düşürmek olmalı ve ekonomi politikası buna göre oluşturulmalıdır çünkü enflasyon, yalnızca ekonomik yapıyı değil, ahlaki yapıyı da bozmaktadır. Sebep olduğunuz her sıkıntı sonrasında vatandaşlarımıza "Kemer sıkın." "Porsiyonlarınızı küçültün." "Yastık altındaki döviz, altını çıkarın." demek, devlet yönetmek değildir; yaşanan her felaket sonrasında IBAN numarası verip vatandaşın para istemek devlet yönetmek değildir. Bugün ve daha öncesinde her sıkıştığınızda defalarca tasarruf tedbiri genelgeleri yayınladınız. Bu tasarruf tedbirlerine önce siz uymalıydınız ama uymadınız; doğru ya, itibardan tasarruf olmaz! Çalışanlarımızın, emeklilerimizin ve tüyü bitmemiş yetimin hakkı, sayenizde oluşan kara delik tarafından yutuldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Başkanım, selamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Çalışanların yol servisini kaldırarak, özel işleri için fotokopi çekmelerini yasaklayarak mı tasarruf edeceksiniz? Sizin tasarruf anlayışınız bu kadar sığ mı? Çalışanlarımız, emeklilerimiz ve tüm vatandaşlarımız çok merak ediyor ve soruyorlar: Siz ne zaman elinizi taşın altına sokacaksınız? Siz ne zaman yastık altındaki döviz ve altınlarınızı çıkaracaksınız? Siz ne zaman porsiyonlarınızı küçülteceksiniz? Sonuç olarak "Faiz sebep, enflasyon sonuç." dediniz "İtibardan tasarruf olmaz." dediniz "nas" dediniz; vatandaşımızı uçuruma sürüklediniz, ülkemizi bu hâle getirdiniz.

Allah sonumuzu hayretsin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Öztürk.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen "yer alan" ifadesinin "geçen" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mersin

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

Nejla Demir

Ağrı

Onur Düşünmez

Hakkâri

Dilan Kunt Ayan

Şanlıurfa

Mehmet Kamaç

Diyarbakır

Zülfü Uçar

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK

(Adana) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır Sayın Ayan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Seçim bölgem olan Urfa'dan ayağımın tozuyla geldim ve hilelerle seçimi almaya çalışan AKP yeni bir hileyi de Hilvan'da yapmaya çalışıyor. Ne yapıyorlar? İŞKUR bir açıklama yaptı, dedi ki: "Bu ay İŞKUR üzerinden 500 işçiyi kadroya alacağız." ve ne hikmetse Urfa'nın 13 tane ilçesi olmasına rağmen bu kadroyu sadece ve sadece Hilvan için yaptıklarını söylediler, sadece Hilvan'a özgü açtıklarını söylediler. Bununla da kalmadılar, bu alımı sadece ve sadece -seçim 2 Haziranda yenilenecek- "Mayıs ayında alacağız." diyorlar. Bununla da yetinmiyorlar, zaten çaldılar çırpıtlar, şimdi de diyorlar ki: "Biz bu 500 işçi üzerinden ne yapabiliriz? Seçimi oradan bir hileyle yaptık zaten, her bir aileden bir kişi alırsak, seçimi de belki buradan kazanırız." Yahü, daha bugün Erdoğan bir açıklama yaptı, dedi ki Sayın Erdoğan: "Belediyelerde eş dost alımları bu halkın vicdanına artık tesir etmiş durumda ve biz de bunun farkındayız ve takipçisi olacağız." Bugün bunu söyleyen Sayın Erdoğan'ın partisi AKP Hilvan'da 500 işçi alımıyla oradan tekrardan bir rant elde etmeye çalışıyor. Daha önce seçime usulsüz müdahalede bulunan AKP adayı ve yakınları yine başka bir oyunla Hilvan halkını kandırmaya çalışıyor ama Hilvan halkı ne sizin dokuz ay sonra kapının önüne koyacağınız işçi alımına kanar ne de yapmış olduğunuz bu zulme kanar. 2 Haziranda onurlu Hilvan halkı iradesine sahip çıktığını, tüm bu oyunlarınıza boyun eğmediğini bir kez daha gösterecek ve onurlu zaferini bir kez daha ilan edecek.

Yine, bugün Genel Kurulda Türk Ticaret Kanunu'nu tartışıyoruz ama yanlış politikalar sonucu doğan sorunları çözmek yerine yeni sorunlar yaratacak yasalarla karşı karşıyayız. Daha dün küçük esnafa pandemi, deprem, ekonomik krizle birlikte esnaf kefaletten verilen kredilerle ilgili şimdi esnafa diyorsunuz ki "Siz 2020 yılında bu kredileri çektiniz ama kusura bakmayın, enflasyon almış başını gitmiş, ekonomi batıyor, tabii ki biz ancak sizin boğazınıza çökebiliriz ve 2 katına çıkaracağız bu faizleri." Şimdi, biz burada Ticaret Kanunu'nu konuşuyoruz, esnafın sorunlarını konuşmaya çalışıyoruz, nasıl toparlanır diye bakmaya çalışıyoruz fakat AKP Hükûmeti küçük esnafın boğazına yüklenerek tekrardan bu sorunu derinleştirmeye çalışıyor. Çiftçiler, esnaflar, memurlar, emekçiler, tamamı bundan muzdarip bir durumda ve hâlen ısrarlı bir şekilde bu politikayı da sürdürmeye devam ediyorsunuz.

Ekonomik krizin en önemli sebeplerinden biri de şüphesiz ki adaletsizlik ve hukuksuzluk. Bugün dokuzuncu yargı paketi konuşuluyor. Komisyon üyesi olarak soruyorum ben: Bu paketten bize gelen veya diğer muhalefet partilerine gelen herhangi bir tasarı yok, herhangi bir "Bu tasarı gelecek önümüze, şöyle tartışalım, nasıl yapalım..." yok. Hiçbir şekilde haberimiz yok, biz başka kaynaklardan böyle 38 maddelik bir tasarı olduğunu duyuyoruz. Sayın Bakan çıkıp açıklama yapıyor, "Tasarı hazırlığımız var." diyor fakat bizim bu tasarı hazırlığına dair hiçbir bilginiz yok. Oysaki bu tasarıların tamamında ne yazıyor? En önemlilerinden birini söyleyeceğim, inceledik çünkü bunu. "Etki ajanlığı" diye bir şey eklemişsiniz buraya ve bu ne demek biliyor musunuz? Yıllardır tüm gazetecileri, akademisyenleri, aslında halkın sesi olan basını susturan AKP iktidarı şimdi de diyor ki: "Bu sadece basınla kalmayacak, bu sadece akademisyenlerle kalmayacak, sadece muhalefet edenlerle kalmayacak." Tüm halka, sosyal medyada paylaşım yapan tüm herkese, bu AKP iktidarının politikalarını ifşa eden herkese "Yargının sopası elimizde. Ben bunun ismini de kanunda koymuşum "etki ajanlığı" diye bir şey, ucu, sınırı belli olmayan bir şey -zaten uygulayıcılar da onun elinde çünkü yargı da onun elinde, istediği gibi takdir yetkisini de kullanabiliyor- bunu bu şekilde bu maddeye eklerim, ne size sorarım ne muhalefete

sorarım ne barolara sorarım ne kurumlara sorarım ne sivil topluma sorarım. Ben kapalı kapılar ardında bunu hazırlarım, sizin de önünüze koyarım, zaten çoğunluk bende, onaylar geçerim.” diyor. Oysaki “dokuzuncu yargı paketi” denildiği zaman tüm halkın bu Meclisten bir beklentisi var, bu Meclisten ısrarlı bir şekilde aslında adaletin tesisin sağlanabilmesi için talepleri var fakat sizler ne yapıyorsunuz? Akla hayale sığmayan şekilde tamamen muhalefeti susturmak, iktidarınıza halel getirecek söz söyleyen herkese yargı üzerinden ceza vermek için böylesi tekliflerle karşımıza çıkıyorsunuz.

Peki, bununla kalıyor mu? Bununla da kalmıyor. En önemli sorunlarımızdan biri de aslında cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cezaevlerinde işkence almış başını gitmiş. Daha geçenlerde Diyarbakır Cezaevinde siyasi mahpusların tabaklarından kurşunlar çıkıyor. İşkenceler almış başını gitmiş, infaz yakmaları almış başını gitmiş, hasta mahpuslar almış başını gitmiş. Yine, infaz yakmaları birlikte aslında 4’te 4 bekleyen bir sürü insan var fakat siz ne yapıyorsunuz? Kulağınızı kapatıyorsunuz. Herhâlde sizi kimse aramıyor ya, kimse size mesaj atmıyor ya “Böyle sorunlarımız var, böyle derterimiz var, bunlara bir çözüm bulun.” demiyor. Ama ben buradan halkımıza sesleniyorum: Çok üzülerek söylüyorum ki aslında dört gözle beklemiş olduğunuz dokuzuncu yargı paketi taslağında sizin hakkınızı ihlal eden sorunlara dair tek bir çözüm yok, yine “Yaptık, oldu.” yasasıyla karşı karşıya kalacağız. Umarız ki bu taslak bir an önce değişir, halkın talepleri doğrultusunda önümüze gelir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ayan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3’üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Sema Silkin Ün

Denizli

Necmettin Çalıışkan

Hatay

Doğan Demir

İstanbul

Mehmet Atmaca

Bursa

Ali Fazıl Kasap

Kütahya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahiplerini okuyorum:

Talat Dinçer

Mersin

Şeref Arpacı

Denizli

Türker Ateş

Bolu

Mehmet Tahtasız

Çorum

Nail Çiler

Kocaeli

Ali Karaoba

Uşak

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK (Adana) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Kütahya Milletvekili Sayın Ali Fazıl Kasap. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Kasap.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu madde üzerinde Komisyon’daki şey şu: Düzenleme bütçeye ve ticari hayata etkisi olmayan... Komisyon’da çıkarma önergesi reddedildi, Anayasa’ya da aykırı, ondan dolayı bu kısmını geçiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğretmen atamalarıyla ilgili bir şey yaptınız. Ben tıp fakültesi mezunuyum, tıp fakültesi mezunlarına bitirdikten sonra asla mülakat yapılmıyor, KPSS’ye girmiyorsunuz ama KPSS’ye giren öğretmen adayı arkadaşlar için yaptığınız bir şey var; neymiş efendim, KPSS puanının yarısı, mülakatın yarısı. Biri 80 puan aldı, mülakattan sıfır verdiniz, böldünüz, 40 puan, bu arkadaşımız öğretmen olamıyor ama öbür taraftan, 50 puan aldı, mülakattan 100 verdiniz, böldünüz, 75 puan, bu arkadaşımız öğretmen oluyor. Ya, kardeş, bu eğitim fakülteleri eğer gerçekten öğretmen yetiştiremiyorsa, sizin mülakatlarınızda eleniyorsa, mülakatlarınızda sıfır veriyorsanız -ki söz vermiştiniz mülakatın kaldırılmasıyla ilgili- siz burada israf ediyorsunuz. Bu öğretmen arkadaşların özel eğitim kurumlarında çalışmasına izin veriyorsunuz. Eğer vasıfsızsa bu öğretmen arkadaşlar o zaman siz eğitim fakültelerini kapatın. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Riyakârlık kokuyor bunlar, riyakârlık. Söz veriyorsunuz “Mülakatı kaldıracağız.” diye. Ne zaman? Seçim öncesi. Seçim oluyor, arkasından ne yapıyorsunuz? “Mülakat koyacağız.”

Riya hangi boyutlarda var? Eski Bakan zamanındaydı, bir şey ürettiniz, bu resmi göstermekten Ben imtina ediyorum, kaçınıyorum ama göstermek zorundayım. Togg için dua ettiniz, yabancı arabalara biniyorsunuz. Taşıt Kanunu çıkmış, “tasarruf tedbirleri” diyorsunuz. Bakın, hiçbir müdür... Türkiye’de, A cetveli var, B cetveli var, 1961’de çıkan Taşıt Kanunu var. Sizin sendikaların etkisiyle atanmış olan öğretmenler, müdürler, il millî eğitim müdürü, sağlık müdürü, tarım il müdürü... Ya, bu “Resmî Hizmete Mahsus” yazan araçlarda neden “Keyfi hizmete mahsustur.” diye yazmıyorsunuz? Evine götürüyor, pikniğe götürüyor, hanımını kuaföre götürüyor. Tasarruf tedbirlerini neden vatandaşa yapıyorsunuz, tabandaki insanlara yapıyorsunuz? Neden vergi ve faiz oranlarını artırıyorsunuz? Ama öbür tarafta yüzlerine bakamıyorsunuz, cevap veremiyorsunuz. Sizin sendikaların baskısıyla, etkisiyle atanmış müdürlere bir tek soruşturma yaptınız mı? (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ankara Sağlık Müdürü, Ankara Millî Eğitim Müdürü, Kütahya Sağlık Müdürü, Tarım İl Müdürü neden evine kamunun aracıyla gidiyor, alınıyor; kreşten çocuğu alınıyor. Neden siz bunu tasarruf tedbirleri dâhiline almadınız? Cumhurbaşkanı uyuyor mu? Neden tabana yaymıyorsunuz siz şeyi, neden?

Türkiye’nin bu duruma gelmesinin müsebbibi sizsiniz arkadaşlar, ses çıkaramadınız hiçbir konuda. Bir öğretmen atamasında, bir sağlıkçı atamasında, her şeyde torpil var, liyakatsizlik var, riya var -riya kokuyor- yapmayın bunları.

Şatafat sizin genlerinize işlemiş. “İtibardan tasarruf edilmez.” diyorsunuz. Siz 20-30 bin çocuğun her gün günde 5-6 defa delinmesine sebep olan, basit bir insülin sensörünü, şeker sensörünü ödemiyorsunuz, 400 milyon dolarlık uçağa biniyor. Satın o uçakları, şu çocukların yıllık 2-3 milyarlık şeyini karşılayın. Hiç mi vicdanınız sızlamıyor o çocukların günde 5-6 defa delinmesine? 5-6 defa deliniyor kan numunesi için. Daha önce Başkanım da belirtmişti. Ne olursunuz şu uçaklardan birini satın, SMA’lı çocuklar için yapın, taban için yapın. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Geçen sene Sağlık Bakanına burada söylemiştim, 140 çocuk öldü, 140 çocuğun ölmesi SMA’nın giderlerini siz karşılamadığınız için. Bir uçağı satsanız Türkiye’de SMA’lı çocuk kalmayacak, bir uçak, bir...

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ya, ne alakası var!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Yok, kesinlikle polemik yapmıyorum.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ayıp ya! Nasıl doktorsunuz ya!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Ne demek ya! Bilmiyorsunuz işte, bilmiyorsunuz, vicdanınız sızlamıyor mu ya?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ayıp, ayıp!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Ne ayıbı! Siz 140 çocuk ölürken neredeydiniz? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Bu kadar demagoji olmaz!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Ne demagojisi ya, ne demagojisi?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Bu kadar demagoji olmaz! Ayıp!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Bu araca siz mi biniyorsunuz?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ayıp, ayıp!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Ayıp değil, sizin yaptığınız ayıp!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Grup Başkan Vekilinin bindiği araçlara bak!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Genel Başkanın hangi araca biniyor?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Grup Başkanının bindiği araca bak!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Bakın, sizin dua ettiğiniz araç başka, bindiğiniz araç başka.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Önce grubundan başla! Önce Grup Başkan Vekilinin bindiği araçtan başla. Herkes kendine baksın!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Bakın, polemik yapmayın. Bu Meclisin verdiği araçtır, Meclise özel bir araçtır o, hiç farklı değil.

Kamudaki israfı...

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hadi, Grup Başkan Vekilleri araçlarını bıraksın, var mısın? Var mısın Grup Başkan Vekilleri araçlarını bıraksın? Hadi kürsüden söyle!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Hiç mi vicdanınız yok? Vicdan yok, vicdan yok, riya had safhada!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sende nerede vicdan? Önce kendine bak az! Hadi, kürsüden de ki “Grup Başkan Vekilleri araçlarını bıraksın.” de, hadi, hadi söyle!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Bana mülakatın kaldırıldığını söyleyin. Mülakat var mı, yok mu; var mı, yok mu? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ KARAOBA (Uşak) – Çobana bile var, çobana!

BAŞKAN – Sayın Kasap, toparlayalım lütfen.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hadi, hadi sen “Grup Başkan Vekilleri araçlarını bıraksın.” de!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Öğretmenlere yazık ediyorsunuz...

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hadi söyle, hadi söyle!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Grup Başkan Vekilleriyle alakası yok, siz Cumhurbaşkanına söyleyin.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Sen önce kendi Genel Başkanına söyle!

ALİ KARAOBA (Uşak) – Balık baştan kokar, baştan!

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Genel Başkanla alakası yok. Bakın, siz “Mülakat yok.” diyen “Mülakat kaldırılacak.” diyen Cumhurbaşkanına, parti Genel Başkanınıza söyleyin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Sen önce kendi Genel Başkanına söyle!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Herkes kendine baksın!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Genel Başkanın kim senin?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hadi! Hadi!

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kasap.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Genel Başkanın kim, karıştırıyoruz da!

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – AKP sıralarından “Grup Başkan Vekilleri...” denilerek her bir Grup Başkan Vekiline sataşma olmuştur.

BAŞKAN – Bir saniye duymuyorum efendim, mikrofonunuzu açtım.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Oradan olsa daha iyi ama...

BAŞKAN – Hayır, sizi dinleyeyim nereden olacağına karar verimiz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Arkadaş hangi grubun milletvekili?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – O da karıştırdı ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Karıştırdı, nerenin milletvekili?

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, yıllardır bakan olan birisi, yıllardır özel araçlara binen, resmî araçlara binen birisi “Grup Başkan Vekilleri...” diyerek her bir Grup Başkan Vekilini zan altında bırakmıştır.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Emir.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, konuşan hangi gruptandı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hangi gruptan arkadaş?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – CHP’li vatandaşların oyuyla seçilen Saadet Partili.

BAŞKAN – Siz de Başkan Vekilinin partisini söylemediniz, bütün Başkan Vekillerini ilzam ettiniz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Bursa Milletvekili Mustafa Varank’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına sataşmasına ilişkin konuşması

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, ben Sayın Varank’a teşekkür ederim, önemli bir noktaya temas etti; çok, çok değerli katkıları için teşekkür ederiz. Kamuda aşırı derecede resmî araç israfı var. Türkiye’de yaklaşık 125 bin araç birilerine tahsis edilmiş, kullanılıyor. Bunlardan da her grupta 3’er tane, her Grup Başkan Vekilinde 1’er tane araç var. Biz bunları vermeye hazırız, hazırız. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Verin o zaman! Hadi, verin o zaman! Hadi örnek olun!

MURAT EMİR (Devamla) – Ama öyle değil o iş, geleceksin, o 125 bin aracı alacaksın o daire başkanlarından, şube müdürlerinden, genel müdürlerden. Sen kaç yıldır son model Mercedes'le geziyorsun?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ha, çok güzel! Çok güzel!

MURAT EMİR (Devamla) – Sen gel, onun hesabını ver, ondan sonra konuşalım. Bu sizin açıkladığınız kaçınıcı tasarruf paketi, onu söyleyin.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – 11'inci, 11'inci.

MURAT EMİR (Devamla) – Sadece senin korumaların kaç tane araçla gezdi sen Bakanken, haberin var mı? kaç tane cip seni takip etti, haberin var mı? (Gürültüler) Biz bunları bilmiyor muyuz zannediyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bilmiyorsunuz.

MURAT EMİR (Devamla) - Tüm Türkiye bu tartışmayı görsün, tüm Türkiye burayı dinlesin. Bu ülkede Almanya'nın 20 katı araç kullanıyor kamudaki çalışanlar; bakanı da Meclisteki de genel müdürü de belediyesi de... Bunların hepsinin üstüne gidelim, hepsine bakalım ve hepsini ayıklayalım. Var mısınız? (Gürültüler) Cesaretin varsa hadi gel, hadi gel anlat burada. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sataşma var.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşmasına ilişkin konuşması

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Saygıdeğer Başkanım, değerli arkadaşlar; Grup Başkan Vekili, "Sizin nasıl Bakanlık yaptığınızı biliyoruz." dedi ama kendisi beni takip etmemiş, olabilir, ben bu ülkede şu anda en fazla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yapmış olan bir arkadaşınızım. Bakanlık koltuğuna oturur oturmaz Türkiye'de yerli olarak üretilen bir aracı makam aracı olarak kullanmaya başladım. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Dört buçuk sene Toyota Corolla'ya bindim, hibrit bir araca bindim çünkü hem yerli üretimin ne kadar önemli olduğunu göstermek istedim hem de hibrit araçla çevreye ne kadar saygılı olunması gerektiğini göstermeye çalıştım.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Bakan yardımcılar neye bindi, diğer bakanlar neye bindi, Cumhurbaşkanı neye bindi?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Daha sonra hamdolsun yapımında katkılarım olan Türkiye'nin otomobili Togg'u kullanmaya başladım. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Dolayısıyla, o Mercedeslere ben binmedim, hiçbir koruma aracında cip olmadı ama güvenlik anlamında sıkıntılı olan, tehdit alan arkadaşlarımızla ilgili korunma tedbirleri alınması gerekiyorsa bu tedbirler alınır.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Tarifeli uçakla mı gidecekler?

MUSTAFA VARANK (Devamla) – Burada kamudan bahsederken kendisini ayrı tutmayı ben doğru bulmuyorum. Ben bugün sokağa çıktığımda vatandaşlarımız bize bu Mecliste kullanılan makam araçlarından bahsediyorlar, buradaki yemek fiyatlarından bahsediyorlar, buradaki maaşlardan bahsediyorlar.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Cumhurbaşkanının sarayından da bahsediyorlar. Ekmek kuyruklarında...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Balık baştan kokar!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Ya, Diyanet daha dün yaptı toplantısını ya! Diyanet Başkanı başlatsın örneğini, Diyanet Başkanı başlatsın; sen Diyanet için konuşma!

MUSTAFA VARANK (Devamla) – Eğer siz dürüstseniz, eğer Diyanet İşleri Başkanımızın aracından bu kadar rahatsızsanız örnek olarak sizler başlayabilirsiniz, gelin bunu gösterin. Eğer tasarruftan bahsedecekseniz burada eylem yapma ayağına geceler boyunca bu ışıkları açık tuttunuz, burada... (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gülüşmeler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA VARANK (Devamla) – ...çalışan arkadaşlarımızı nöbette tuttunuz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Diyanet, Diyanet yapsın! Diyanet... Yargı paketi getiriyorsun.

MUSTAFA VARANK (Devamla) – Siz eğer tasarruftan bahsediyorsanız önce kendinize bakacaksınız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sarayın ışıkları...

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan... Cevap hakkım doğdu...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – "...(*)"Şimdi, Sayın Emir'e söz vereceğim, sonra size, sonra Sayın Temelli'ye.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Cumhurbaşkanının uçağına bindin mi binmedin mi sen? Bindin mi Cumhurbaşkanının özel uçağına? Makam araban vardı demek ki makam araban! Makam araban vardı demek ki!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ne? Neye bindim mi? Sen bana ne anlatıyorsun?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sessizlik lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, şimdi Sayın Varank bütün Grup Başkan Vekillerini hedef alarak... Onun için bir açıklama...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın böyle bu rabarba devam ederse kapatır ara veririm, Grup Başkan Vekilleriniz konuşamaz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Varank'a niye söz verdin Başkan gecenin bu saatinde?

BAŞKAN – Gürer, sen de mi?

Buyurun Sayın Emir.

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşmasına ilişkin konuşması

MURAT EMİR (Ankara) – Bir defa ben Sayın Varank'ı Genel Kurulda, bu kürsüde temiz bir dille konuşmaya davet ediyorum.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Neymiş temiz dil?

MURAT EMİR (Devamla) – Öyle, bir Bakanlık yapmış birine, bir milletvekiline böyle o "ayak mayak" şeklinde konuşmak yakışmıyor, daha düzgün konuşalım; bir.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ya, kime neyin yakışacağına sen mi karar veriyorsun?

MURAT EMİR (Devamla) – İkincisi, biz -Togg'u falan hiç karıştırmayın, burada Togg'la ilgili bir şey konuşmuyoruz- bu ülkede kim bir toplu iğne üretiyorsa ona teşekkür ederiz; ellerinize sağlık, orada da hiçbir sorunumuz yok ama Sayın Varank'ı dinleyince zannedersiniz ki Meclisi Cumhuriyet Halk Partisi yönetiyor, Meclis Başkanı Cumhuriyet Halk Partili zannedersiniz,

(*) Bu bölümde Başkan tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Divanda çoğunluk Cumhuriyet Halk Partisinde zannedersiniz. Ya, siz bir defa, iktidar olduğunuzu bilin. Bütün yanlışlar başkalarının, bütün enflasyonu bu stokçular, faizciler yapıyorlar; hiçbir suçunuz yok.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ya, sen örnek ol, örnek; örnek ol diyorum sana. Bak, ben şahsen örnek oldum, sen de örnek ol, sen de örnek ol.

MURAT EMİR (Devamla) – Ya, arkadaş, sen şimdi diyorsun ya, bizdeki 3 tane arabayı gözün gördü, haklısın, verelim biz, sorun yok ama böyle olmaz bu iş, böyle olmaz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hadi ver! Ver işte! Örnek ol!

MURAT EMİR (Devamla) – Peki, Meclisi böylesine tasarruf genelgesinin dışına kim çıkardı arkadaşlar, kim çıkardı? Saray çıkardı. Saraydan çıkmadı mı bu kanun? Değerli arkadaşlar, sizin yaptığınızı siz bilmiyorsunuz, dönüp bize söylüyorsunuz.

Tekrar ediyorum: Varsa cesaretiniz -hadi, bindikleriniz sizin yanınıza kâr kalsın, o 150 korumalı konvoylarınız sizin olsun- bundan sonra gelin hepsinden vazgeçelim hep birlikte, hodri meydan. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, aynı konuda kürsüden ben de çok kısa bir...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şahin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İyi de bu arkadaş hangi grubun başkan vekili? Olmaz ki, herkes çıkar ya.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – O çok saygısız bir yaftadır, ona hiç girmeyin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ayıp ya!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Şurada bir olay yaşandı, hiç girmeyin; çok ayıp, çok ayıp, çok ayıp.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sizin yaptığınız ayıp! Sizin yaptığınız ayıp!

4.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına sataşmasına ilişkin konuşması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir tartışma yaşanıyor, o konuya hiç girmiyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hangi konuya girmiyorsun?

NİLGÜN OK (Denizli) – Hangi konuya?

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Demokrasi adına çok büyük bir ayıba imza atarsınız, hiç girmeyelim.

Türkiye'nin gözü önünde, şurada bir milletvekilimizi kaybettik; demokrasinin yaşatılması adına keşke o adımı siz atsaydınız da 1 milletvekilini siz verebilseydiniz. O olgunluğu gösteremediniz ama o konu üzerinden, bakın, söz söylemek ayıp olur, hiç girmeyin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Evet, başka bir konu için çıktım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, başka konu mu var!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Siz grup kurunca mı demokrasi oluyor?

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Sayın Varank şöyle bir şey söyledi...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Cumhuriyet Halk Partili vatandaşların oylarıyla seçtiğiniz için söylüyor bunu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayınız yetmiyorsa grup kurmayın.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Bakın, Sayın Varank "Grup Başkan Vekillerinin bindiği arabaya bakın." dedi. Lafı eveleyip gevelemeyeceğim, bakın, doğrudan konuşacağım; öyle, az önceki Grup Başkan Vekili arkadaşımız gibi diğer kurumlara da girmeyeceğim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – O geveliyor mu?

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Buyurun, bütün Grup Başkan Vekilleri beraber kamuoyuna açıklama yapalım, ilk imzayı ben atacağım. Hodri meydan! Var mısınız? Buyurun bütün Grup Başkan Vekilleri...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, arabayı zorla mı veriyorlar? "Ben almayacağım." de. "Almayacağım." de.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Bakın, öyle, Grup Başkan Vekilleri üzerinden kimse siyaset yapmasın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – "Arabayı almayacağım." de kardeşim. "Almayacağım." de. Almayabilirsin.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – İlk imzayı ben atacağım; buyurun, hodri meydan! (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Almayabilirsin arabayı, almayabilirsin. Sen alma! Hadi!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen alma! Sen alma kardeşim!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Kendi arkadaşlarınıza söyleyin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sen alma! Almayabilirsin kardeşim, almayabilirsin; onlar seni bağlamaz ki. Almayabilirsin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Temelli, yerinizden mi, buradan mı?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Buradan olur Başkanım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hem arabaya biniyor hem de konuşuyor ya!

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Varank'ı ciddiye almadığım için oraya kadar gitmeyeceğim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – O zaman niye cevap veriyorsun? Niye cevap veriyorsun?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Kendisi mühendis ama matematik dersine girmemiş, istatistik hiç okumamış, bütçeden de haberi yok.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Matematikten ne kadar anladığını dün gördük. Dün gördük, dün!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Eğer birazcık haberi olsaydı...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Dün gördük!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Dinle, dinle; rakam öğren ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen niye hakaret ediyorsun?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Dün de burada kalktın, saçma sapan konuştun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen saçma sapan konuşuyorsun!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, senin matematikten haberin yok!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şuraya bak ya! Sana ayıp ya!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bir dinle, bir dinle!

Bak, şimdi, neden hesap bilmiyor, biliyor musun?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Gel, ben sana öğreteyim hesap nasıl yapılıyor. Burada, gel; kalem burada, yazalım, gel.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Şimdi, biz bütün bu bütçe hikâyesi içinde bu Meclisi kapatsak bir yıl, yapacağımız tasarruf bütçe açığının otuzda 1'i. Bu Meclisi kapatsak, bir yıl hiç çalışmasak bizim arabaların lafı olmaz; alın siz kullanın, çok meraklısınız makam arabalarına. Sizin sermayeye vergi harcaması olarak geçtiğiniz kıyağın yirmide 1'i olmaz. Hesabı çalışmak lazım.

Uçak bir metafor, önemli bir şey. 7 tane uçak olmaz; arkadaşımız dile getirdi, evet, önemli bir mesele. Buna karşı, siz bu şatafatın, bu talanın üstünü örtmek için, kalkmışsınız "Yok, onun arabası; yok, Grup Başkan Vekilinin arabası..."

Yahu, bu Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili tasarrufta bulunulmayacağını bizzat Hazine ve Maliye Bakanı söyledi. Neden? Çünkü burası bir devlet kurumu değildir, kendi özerk bütçesini kendi yapar, kendi konuşur. Tasarruf yapacaksak getirin bir teklif konuşalım. Burada haybeden bir muhabbet... Ne diyor? "Bizim 2 araba..." Al, sen kullan! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Başkanım...

BAŞKAN – Kâfi bence. Bence kâfi.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ama yani hesap bilmediğimden bahsetti.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bilmiyorsun, bilsen bütçeye bakarsın.

BAŞKAN – Maksat hasıl oldu.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hesap bilmediğimden bahsetti Başkanım.

BAŞKAN – Bildiğinizi duydu herkes.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hesap bilmediğimden bahsetti.

BAŞKAN – Yerinizden, buyurun, cevap verin.

49.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Saygıdeğer Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekili hesap bilmediğimden bahsetmiş. Matematik hesaplarını da hesap bilip bilmediğimi de otururuz, konuşuruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – "Bahsetmiş" değil, bahsettim; duydun, Türkçeyi de öğrenememişsiniz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Şimdi, burada yapılan tasarrufun bütçe açığına etkisinden bahseden arkadaşlar acaba Diyanet İşleri Başkanının 1 tane aracından tasarruf ettiğinizde bütçe açığına ne etkisi var, bunun hesabını yapıyorlar mı?

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – O bir metafor, metafor!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Biz mi söylemiş onu? Sen onu söyleyene cevap ver.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Ya, bütçesi ne, bütçe, bütçe? Araç değil, Diyanetin bütçesi ya, her şeyin bütçesinden fazla.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Hep böyle lafı gezdir!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, burada yaptığınız bir hesap değil, burada yaptığınız siyasi bir tartışma ve ben burada bu örneği niye verdiğimi de çok iyi bilerek aslında ifade ettim. Eğer tasarruftan bahsedecekseniz önce kendiniz örnek olacaksınız. Bakın, ben, o kürsüden, Bakanlık dönemimde yaptığım tasarrufu, yaptığım uygulamaları ifade ettim.

SERKAN SARI (Balıkesir) – Siz yapmadığınız için Bakan tasarruf tedbiri açıklıyor.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Buradaki arkadaşlarımızın, arkalarına kimseyi takmasına gerek yok, Nasrettin Hoca gibi Timur'a gidip fil isterken 2'nci fili almasına gerek yok. Arkadaşlarımız örnek olmak istiyorlarsa bıraksınlar kendi araçlarını, Türkiye'ye örnek olsunlar, buradaki tasarruf tedbirlerine örnek olsunlar.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Önce, iktidar olarak siz örnek olacaksınız. Örnek olmasak ne yapacaksınız ya! Örnek olacaksınız!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bize niye diyorsun? Kendi grubuna niye demiyorsun Sayın Varank?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Dolayısıyla hesap konusunda da bütün arkadaşlarımızla burada görüşmeye ben hazırım. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Senin grubun örnek olsun, bakalım.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Algı operasyonunu bırakın...

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Uşak Milletvekili Ali Karaoba.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Mehmet Şimşek'in açıkladığı "kamu tasarrufu" adı verilen bu paketi çocukken birçoğunun çözemediği havuz problemlerine benzetelim. Soru kalıbını hatırlarsınız, "4 muslukla belli bir zamanda boşaltılan havuz, 2 muslukla ne kadar zamanda doluyor?" diye soru sorarlardı. Siz geçmişte dengeli bir şekilde dolabilen bu havuzun sistemini bozdunuz, ayarlarıyla oynadınız. Şimdi, bu havuza bakalım.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Havuz ne zaman doldu ki?

ALİ KARAOBA (Devamla) – Bekleyin, anlatacağım. Memurdan, emekliden, işçiden, asgari ücretliden, çiftçiden yaptığınız kesintilerle ve dolaylı vergilerle doldurmaya çalıştığınız bu havuzu, öbür taraftan Diyanetin musluğuyla, sarayın musluğuyla, geçmediğiniz yollarla, uçmadığınız havalimanlarıyla, hasta garantisi verdiğiniz şehir hastanelerinizle, dolara endekli taahhütlerinizle, 5'li çeteye bağladığınız musluklarla doldurmaya çalışıyorsunuz. Bu problemi bu şekilde çözemezsiniz, bu havuzu da dolduramazsınız. Bakın, 100 milyar TL tasarruf planıyla 2,4 trilyon TL açığı kapatmaya çalışıyorsunuz. Artık biraz gerçekçi olalım.

Değerli milletvekilleri, Ocak 2024'te yalnızca Osmangazi, Çanakkale ve Yavuz Sultan Selim Köprüleri ile Avrasya Tüneli için devletin ödediği para 3,8 milyar TL.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Kâr ne kadar?

ALİ KARAOBA (Devamla) – Varlık Fonuna devrettiğiniz ÇAYKUR 2017 yılından bu yana 7,5 milyar TL borçlu. İstanbul Havalimanı'nı işleten bir firmanın 1 milyar 195 milyon euro tutarındaki kira borcunu 2042 ve 2043 yılına ötelediniz; bugünkü kurla 67 milyar zarar yapıyorsunuz, yapmak istediğiniz tasarrufun yarısından fazla. Uşak Havalimanı'nın da kapanmasına sebep olan Zafer Havalimanı'nın 2023 yılındaki karnesine bakıyoruz: Yüzde 96 hata payı; 6,6 milyon euro zarar, güncel kurla 233 milyon TL.

Bakın, kur korumalı mevduata 1,2 trilyon, kamu-özel iş birliği ödemelerine 674 milyar, faize ise 1,3 trilyon ayırıyorsunuz, yandaşların milyarlarca lira vergi borcunu siliyorsunuz, havuzu doldurmaya çalışıyorsunuz. Oysa yapmaya çalıştığınız 100 milyarlık tasarruf bu saydığımız rakamların yanında devede kulak; samimi olalım, gerçekçi olalım. Samimiyet mi istiyorsunuz, tasarruf mu istiyorsunuz? Önce Diyanetten, önce saraydan başlayalım.

Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi, şehrimin milletvekili, AKP milletvekili Sayın Güneş paketi çok olumlu bulduğunu belirtiyor ve şöyle devam ediyor: "Ülkemizin millî geliri 1 trilyon dolar ama harcamalarımıza baktığımızda, millî geliri bizden 4-5 kat fazla olan ülkelere göre daha çok harcıyoruz." Sanki bu harcamaları sokaktaki vatandaş, servisini bu kanunla kaldırmaya çalıştığınız memur, fabrikadaki işçi yapıyor; yirmi yıldır siz ve çevrenizdeki yandaşlar yapıyor. Sayın Güneş sözlerine

devam ediyor, "Biz millet olarak tasarrufu pek sevmeyiz. Sadece kamuda değil aynı zamanda vatandaşın da tasarruf etmesi gerekir." diyor ve ekliyor, "Telefon değiştirme hızı ülkemizde 3,7 yıl, en düşük telefon 50 bin TL." Peki, soruyorum size: Siz milletin telefonuyla uğraşarak 2,4 trilyon kamu açığını kapatabilecek misiniz? Sayın Güneş, Audilere, son model Mercedeslere -makam araçlarına- binenlere; ejder meyvelerini, istakozları yiyenlere, üç beş yerden maaş alanlara "Tasarruf yapın." diyeceğinize evine bile et götüremeyen, kirasını ödeyemeyen, ayın sonunu getiremeyen emekliye, memura, işçiye cep telefonu üzerinden "Tasarruf yapın." demek samimiysizliğin daniskasıdır! Yani kısaca, "Biz yedik içtik, vatandaş hesabı ödesin." diyorsunuz. Ancak unutmayın, kamuda tasarruf garibandan, vergisini ödeyenden, öğrenciden, öğretmenden, emekliden, işçiden, memurdan kısarak yapılmaz. Ne diyorsunuz? Oh, ne âlâ; saraya, saraya, yandaşa ballı börek; yandaşa gelince kazma kürek. Sonra da çıkıp diyorsunuz ki bu kürsülerde, "Adalet, adalet..." Yemezler! Halk artık bunu yemiyor!

Buradan tüm halkımıza sesleniyorum: Bakın, bu israfı bitirmek istiyorsanız, ekonomik krizi çözmek istiyorsanız, yirmi iki yıldır en çok israfı yapan bu ampulü önümüzdeki genel seçimde söndürelim birlikte.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bu ampulü millet taktı, millet!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Karanlığa bırakmayacağız.

BAŞKAN – Sayın Karaoba, "Erke Dönergeci" gibi, o ne ya öyle? Enerjisi nereden geliyor? Pili mi?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kendisi çok enerjik Başkanım. Kendisi de elektrik yüklü.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, hatip...

BAŞKAN – Aynı ilin vekili misiniz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında şahsına satışına ilişkin konuşması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki burada açıklanmış olan tasarruf paketinde amaç milleti özendirmek, kurumları özendirmektir. Buradaki 104 milyar TL, tabii, çok büyük bir para değildir ama buradan giderek millete tasarruf bilincini, kamu kurumlarına tasarruf bilincini aşılamaktır. Burada bizim için önemli olan, vatandaşa benim söylemek istediğim...

SERKAN SARI (Balıkesir) – Yirmi yıldır açıklayamadınız, şimdi mi açıklıyorsunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – ...bizim kadar geliri düşük olan insanların bir Amerikalıdan, bir Almandan daha fazla telefona para harcamış olmasıdır; siz bunları dahi anlamamışsınız.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Telefonla ne alakası var bu ülkenin ekonomisinin?

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Ve dolayısıyla da kamu kurumlarının tasarruf etmesi, buradaki temel amaç o bütçe açığını kapatmak değil...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Konvoy hâlinde gidiyor...

SERKAN SARI (Balıkesir) – İsrafı yapan kamu kurumları kimin kamusu? Hangi hükûmetin?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Ya, bu kamu kimin kamusu? İktidarın kamusu.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Ama siz şunu da unutuyorsunuz: Bir deprem oldu, depremden dolayı aşağı yukarı 104 milyar dolarlık bir giderimiz var ve bunları hiç hesaba katmıyorsunuz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Lojmanları verecek misiniz depremzedelere?

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Ve dolayısıyla da bütçe açığına baktığınız zaman, arkadaşlar, bizden önceki dönemlerde bizim vergi gelirlerimizin aşağı yukarı yüzde 80'i faize gidiyordu, biz bunları oldukça indirdik, bugün yüzde 14'lere düşürdük.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Memurlardan aldığınız lojmanları verecek misiniz depremzedelere, açıklayın. Verin o zaman lojmanları depremzedelere.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Cumhuriyetin kurduğu bütün fabrikalar satıldı be, paralar gitti, para yok. Ülke battı, ülke.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Tasarrufu bu ülkeye getiren Adalet ve Kalkınma Partisidir. Ülkenin geçmişini bilmeyenler, maliyeyi bilmeyenler gelip burada sloganik sözlerle şov yaparak bir yere varamazlar arkadaşlar.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Biz şov falan yapmıyoruz. Şov yok; gerçek var, gerçek.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Ve şimdi, biz şunu yapacağız; hep beraber tasarruf yapacağız.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Siz yapacaksınız öncelikle, siz!

SERKAN SARI (Balıkesir) – Tasarrufu siz yapacaksınız, vatandaş değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Ve dolayısıyla da burada arabalardan yapılan tasarrufun maddi olarak bir önemi yoktur ama psikolojik önemi çok fazladır.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Maddi olarak çok önemi var, maddi olarak. Psikolojiyi boş ver, maddi var öncelikle.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Ve bizim dememiz sadece tüm halkı tasarruf yapmaya özendirelim arkadaşlar.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ya, zengin oldunuz, zengin, zengin! Neyin tasarrufundan bahsediyorsunuz! Sarayınız tasarruf etsin önce.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, sayın hatip bizim konuşmacımızı anlamamakla ve şov yapmakla suçladı, bu nedenle satışmadan söz almak istiyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Anlamamak hakaret değildir ki. Anlamamak hakaret değildir yani. Böyle şey olur mu ya?

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sorunumuz psikolojik değil maddi.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Karaoba, siz ne diyeceksiniz?

ALİ KARAOBA (Uşak) – Aynı şeyi... Yerimden bir dakika cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Efendim?

ALİ KARAOBA (Uşak) – Yerimden cevap verebilir miyim?

BAŞKAN – Neden?

ALİ KARAOBA (Uşak) – Çünkü anlamadığımı söylüyor ama asıl anlamayan kendisi, onu anlatmam lazım. Havuz problemini çözememiş Sayın Başkanım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkanım...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, istiyorsanız ben çekileyim, aranızda anlaşın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, 10'uncu maddeye nasıl gideceğiz?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Gideriz, her şekilde gideriz 10'uncu maddeye.

BAŞKAN – Söz verelim hanımefendiye.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım “Tasarruf yapalım, çalışmayı erken bitirelim.” diyor.

BAŞKAN – Ben bilemem; siz çalacaksınız, biz oynayacağız.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, 10’uncu maddeye kadar gideceğiz, çalışacağız diyoruz ya, artık devam edelim 10’uncu maddeye kadar diye bir milletvekili olarak da buradan söz almış bulunmaktayım.

BAŞKAN – Eyvallah. Bunu bana mı söylüyorsunuz yani?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır Başkanım, yani herkese söylüyorum.

BAŞKAN – Eyvallah, peki.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama sizin Başkanlığınızda...

BAŞKAN – Sizi dinleyeyim tekrar, araya başkaları girdi.

Buyurun Sayın Karaoba.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Yani sonuçta...

BAŞKAN – Kısaca şöyle söyleyeyim: Arkadaşlar, bizim hatibe sinirlenmemiz bize söz hakkı doğuran bir şey değildir yani konuşan hatip... Genellikle burada biz sinirlenince bize söz hakkı doğduğunu zannediyoruz.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Efendim, somut bir tasarruftan bahsederken...

BAŞKAN – Ben sizden önceki hatibin konuşmasını çok ölçülü buldum, bir hakaret de görmedim. Onun için bunu artık bir yekûn tutalım, yoksa sabaha kadar... Yani o kadar genel kavramlardan hâllenirsek biz bu işi toparlayamayız.

Anlayışınıza teşekkür ediyorum.

Sayın Temelli, sizin söz talebiniz var mı?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Var efendim.

BAŞKAN – Niçin?

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Şimdi, bazı hakaretler vardır ki siz de bilirsiniz, böyle biraz subliminal, biraz üstü örtülü gelir, anlamadığımızı ifade etmesi aslında hem bir hakaret içeriyor hem de bir alaycılık barındırıyor. Dolayısıyla yanıt vermek istiyorum.

BAŞKAN – Aynı şeyi size de söylüyorum Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Çok açık söylüyorum ben sözümü Sayın Başkanım.

BAŞKAN – “Anlamamak” kelimesi gerçekten bir hakareten söz almaya kâfi bir şey mi, emin değilim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bizlerle alay etti Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, hatibin kendileri Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi aynı zamanda. Dolayısıyla bütçe tartışmalarında beraberdik, o tartışmalarda Sayın Şimşek’in açıkladığı şey enflasyonla mücadele programıydı, Merkez Bankası Başkanının da. Dolayısıyla bütçe açısından kaynaklı bir enflasyon ve enflasyonla mücadele programı ve gelen tasarruf tedbirlerinin de nedeni bu. Şimdi, kalkıp bize burada “104 milyara takılmayın, biz bunu vatandaş motive etmek için yapıyoruz.” falan deyip bizim aklımızla alay etme hakkı yoktur çünkü ortadaki enflasyonun nedeni vatandaşların harcamasından kaynaklanmıyor; vatandaşlar zaten yoksul, tasarruf edecekleri bir gelirleri de yok. Tasarruf etmesi gereken kamu fakat kamuyu bu hâle getiren de Hükûmetin bütçe politikaları. Bu, bu kadar net ve bu kadar açıkken sanki burada, var olan enflasyonun müsebbipleriymiş gibi bizi hedefe koyarak, aklımızla aday ederek yapılmış bir konuşmayı talihsiz bir konuşma olarak görüyoruz ve kendilerinin Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak bir an önce Sayın Şimşek’le bir diyaloga geçmesini tavsiye ediyoruz, belki bir feyzalırlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Anlayamamış Başkanım, hâlâ anlayamamışlar.

BAŞKAN – Sayın Karaoba, eksik kalmasın, buyurun siz de söyleyin.

51.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba’nın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, olaya havuz problemiyle başlamıştım, çok uzatmamak adına şöyle söyleyeyim: “İşin psikolojik etkisi, vatandaşımızı özendirmek için yapıyoruz.” dedi Sayın Güneş. ben de burada bir öneride bulunmak istiyorum: Sayın Cumhurbaşkanını 2 tane uçağını satarak vatandaşa bir öncülük yapıp “Biz tasarruf yapıyoruz.” diyebilir Sayın Güneş.

İkincisi, yolsuzlukları, bu saydığımız havuzu boşaltan muslukları kapatırlarsa problemi zaten çözeceklerdir. Sokakta röportaj yapan “Çıkar telefonunu görelim.” diyen muhabirler gibi, vekil olarak “Telefona bu kadar para harcıyorlar.” demesi... Ben de Grup Başkan Vekiline katılıyorum, tekrar Mehmet Şimşek’le görüşmesini tavsiye ederim.

Saygılar sunuyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, yine anlamamışlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka söz isteyen kaldı mı?

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.59

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.14

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Asu KAYA (Osmaniye)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

3’üncü madde üzerindeki diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "yeniden düzenlenmiştir" ibaresinin "değiştirilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat
Manisa
Mehmet Akalın
Edirne

Dursun Ataş
Kayseri
Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Yasin Öztürk
Denizli
Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerine Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın konuşacaklar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Akalın.

MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Ticaret Kanunu'nda öngörülen değişiklikler çerçevesinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Dünyada pandemi öncesi başlayan ve pandemiyle daha da derinleşen ekonomik daralma ve yanlış ekonomik politikalar neticesinde ülkemizde ekonomik problemler baş göstermiş ve bu durum kırılgan ekonomiye sahip olan ülkemizde enflasyon sorununu doğurmuş, enflasyon 3 haneli rakamlara kadar yükselmiştir. Enflasyonist ortamda fiyatların sürekli artması hem üreticilerimizi hem de tüketicilerimizi zor durumda bırakmıştır. Satıldığı ürünü aynı maliyetlerle üretemeyen üreticilerimizin ve satın aldığı ürünü birkaç gün arayla aynı fiyattan satın alamayan vatandaşlarımızın yaşadıkları mağduriyet hepimizin malumudur. Elbette fahiş fiyat artışları ve stokçuluk gibi uygulamaların tüketicilere zarar verdiği ve ekonomimizi olumsuz etkilediği bir gerçektir. Bu tür fırsatçılara aman verilmemeli ve gerekli mücadele kararlılıkla yapılmalıdır ancak cezaları artırmanın tek başına bu sorunları çözmeye yetmeyeceğini de net bir şekilde görmek gerekir. Sorunların sebeplerini anlamadığımız ve kökenine inmediğimiz sürece yalnızca geçici çözümler üretebiliriz. Ayrıca, fırsatçılar ile ekmeğini kazanma mücadelesi verenleri birbirinden ayırmak gerekmektedir. Örneğin, yetiştirdiği mahsulünün para etmemesi üzerine o mahsulü bekleten çiftimizi "stokçu" ve "fırsatçı" olarak mı niteleyeceğiz, yoksa "ekmeğini kazanmak isteyen" ve "ailesini geçindirmeye çalışan insanlar" olarak mı göreceğiz? Bu ayrımın doğru bir şekilde yapılması büyük önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, ekonomimizin daha sağlam temeller üzerine oturtulması için gerekli ve doğru adımların atılması bu anlamda çok daha büyük önem taşımaktadır.

İlk olarak, enflasyonla mücadelede daha etkin politikalar uygulanmalıdır. Mesela rant ekonomisi değil, gerçek üretim, özellikle de verimli ve katma değeri yüksek üretim desteklenmelidir. Mesela cari açık denge problemini çözecek daha sert adımlar atılmalıdır. Mesela ekonomik politikaların kapsamlı ve bütüncül bir şekilde ele alınması sadece belirli sektörlerle sınırlı kalmayıp genel ekonomik yapıyı güçlendirecek reformların hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu tür yaklaşımlar ekonomimizin daha sağlam temeller üzerinde yükselmesine katkı sağlayacak ve fahiş fiyat artışlarının önlenmesinde daha etkili olacaktır. Enflasyonu kontrol altına almadan yapılan her düzenleme yalnızca geçici bir rahatlama sağlayacaktır.

İkinci olarak, piyasa denetimleri ve şeffaflığın artırılması şarttır. Denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi fahiş fiyat artışı ve stokçuluk gibi uygulamalara karşı da daha caydırıcı olacaktır. Aynı zamanda, tüketicilerin bilinçlendirilmesi ve piyasa şartları hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır.

Üçüncü olarak, rekabetin korunması ve teşvik edilmesi gerekmektedir. Sağlıklı bir rekabet ortamı, fiyatların adil bir seviyede kalması ve kalite standartlarının yükseltilmesi de teşvik edilecektir. Rekabetin önündeki engellerin kaldırılması, piyasa dinamiklerinin doğal bir şekilde işlemesine olanak tanıyacaktır.

Değerli milletvekilleri, karşılaştığımız ekonomik sorunları köklü bir şekilde çözmek için yalnızca cezai yaptırımları artırmanın ötesine geçmeli, ekonomimizi daha sağlam temeller üzerine oturtacak adımları atmaya odaklanmalıyız. Her zaman olduğu gibi mevcut iktidarın ekonomik istikrarsızlığın ve yanlış ekonomi politikalarının sonucu olan enflasyon belasının sorumluluğundan birkaç stokçuya ceza keserek sıyrılması doğru olmayacaktır. Önemli olan, sorunun doğru tespit edilip doğru adımların atılmasıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akalın.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde geçen "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz

Ali Bozan
Mersin
Onur Düşünmez
Hakkâri

Nejla Demir
Ağrı
Zülküf Uçar
Van

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak
Mehmet Kamaç
Diyarbakır

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Van Milletvekili Sayın Zülküf Uçar konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli halklarımız, Sayın Genel Kurul; sizleri ve hapishanelerde adalet ve özgürlük için direnen siyasi tutsakları selamlıyorum.

Bugün Kürt dil bayramı. Asimilasyonun en ağır şartlarına rağmen Kürtçe yüz yıldır direniyor ve bugün milyonlar tarafından konuşulmaya devam ediyor.

Bugün Kürt halkı ana dilinde eğitim başta olmak üzere dilini özgürce kullanabilmeliydi ancak asimilasyoncu ve inkârcı akıl yüz yıl önce konumlandığı tekçi yerden Kürt ve Kürtçe karşıtlığına devam ediyor. İnkârcılığa karşı ana dilinde eğitim

mücadelemiz aralıksız sürecektir. 15 Mayıs Kürt dil bayramı kutlu olsun. "...(*)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Ne dedin, anlayamadık.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Değerli milletvekilleri, yine bir anayasa tartışmasının içindeyiz.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Kardeş, ne dedin, anlayamadık.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Öncesinde söyledim zaten; 15 Mayıs Kürt Dil Bayramı kutlu olsun dedim, sonra Kürtçesini söyledim, dinlediniz herhâlde.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Tamam, şimdi anladım.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bu üslup hoş bir üslup değil “kardeş mardeş” anlıyorsun, hiç hoş bir üslup değil.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Değerli milletvekilleri, yine bir anayasa tartışmasının içindeyiz. Bu tartışma Kanun-Esasi’den bu yana hiç bitmedi, bitmiyor. Her dönem iktidar ve sermaye birliğinin menfaatleri için içi boşaltılan bir arayıştır bu. Bu tartışma, halkların eşitliği ve demokratik topluma değil iktidar tekelinin hizmetine sunulmuş, toplumu asla esas almadığı için her zaman hüsrana uğramış ve tamamlanmamış bir tartışmadır.

Türkiye’de anayasa tarihi bir yönüyle eşitsizliğin kurallarını inşa etme tarihi olmuştur. Bir kez daha bu hataya düşmek istemiyorsak anayasa tartışmalarına toplumun iradesini dâhil etmek zorundayız. Toplumdan kopuk, kapalı kapılar ardında yürüyen tartışmalar ancak yeni bir tahakküm biçiminin temel metni olabilir. Ülkenin ihtiyaç duyduğu son şey kulis anayasasıdır. Anayasanın temel işlevi, toplum ve devlet ilişkisini kurala bağlamaktır, iyi bir anayasa ise toplum lehine devletin iktidarını daraltan anayasadır. Türkiye’de ise anayasalar iktidarlara palazlamanın ve özgürlükleri kısıtlamanın formülü olmuştur öteden beri çünkü anayasaları yapan siyasi irade değil, her türlü özgürlük talebine karşı karşısına dikilen devlet bekası kavramı olmuştur. Devleti kutsarken toplumu tehlikeli bir yapı olarak işaretleyen bu akıldan özgürlük ve demokrasi doğmaz. Anayasa ile demokrasi arasındaki derin mesafenin faili bu anlayıştır her zaman. Çözüm üretme kabiliyeti olan demokratik anayasa ancak bu failden kurtulma hâlinde mümkün olacaktır. Demokratik anayasanın görevi, devletin üzerindeki bu kutsal çemberi kaldırmak, toplumsal özgürlüğü ve demokrasiyi hâkim kılmaktır çünkü devlet kutsanacak bir amaç değil, topluma hizmet edecek bir araçtır. Demokratik anayasanın çıkış noktası siyasi akla karabasan gibi çöken devlet bekası değil, özgürlüklerin esas alınmasıdır. İktidar tarafından topluma ilan edilen yumuşama siyaseti de bu bağlamda test edilecektir. Yeni anayasa ve AKP tarafından söylendiği hâliyle “yumuşama” CHP tarafından söylendiği hâliyle “normalleşme” siyasetinin samimiyeti Kobani kumpas davasında test edilecektir; hapishanelerde devam eden direnişlerde siyasi tutsakların taleplerinin karşılanmasıyla test edilecektir; savaş siyasetine son verilmesi ve savaş bütçesinin halkın hizmetine sunulmasıyla test edilecektir. “Yumuşama” denilen siyasetin ilan edilmesi, aynı zamanda yılları bulan baskı siyasetinin itiraf edilmesidir. Bu baskı siyasetinin mağdurları, adına “yumuşama” denilen siyasetin de asıl muhataplarıdır. Mağdur edilenlerle görüşülmeden, yapılan haksızlıklar telafi edilmeden, haksız bir şekilde yıllarca tutsak edilenler özgür kalmadan birkaç siyasetçinin görüşmesi toplum üzerindeki ağır baskıyı da yumuşatmıyor; muhatap Kürt halkıdır, yoksul sınıflardır, kadınlardır, ezilenlerdir. Siyasette yumuşama mesajı verildiğinden bu yana neredeyse her gün Kürt gençliği gözaltına alınıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Uçar.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Demokrasi ve özgürlük cephesinde bir yumuşama olmadığı kesin. Bu söylem, düzen içi bir uzlaşma arayışından mı ibaret, yoksa baskının asıl mağduru olan Kürt halkını, demokrasi güçlerini de kapsayacak mı? Amaç egemen güçlerin birleşmesi ve Kürt halkına karşı yeni bir cephenin açılmasıysa herkes bilmelidir; Kürt halkını dışarıda bırakan her denklem yenilmeye mahkûmdur. Halkın ihtiyaç duyduğu dönem onurlu bir barış dönemidir; demokrasi, özgürlükler ve Kürt sorununun çözümü dönemidir. Cesaret, samimiyet ve başarı ölçüsü Kürt meselesidir. Bu meseleye samimi yaklaşanları da bunu çözümsüz bırakanları da tarih yazacaktır; ya karanlığa yazacak ya aydınlığa, ya nefrete ya sevgiye. Özetle, ya Kabil’in hesabına ya Habil’in.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Sayın Başkan, kısa bir selamlama...

BAŞKAN – Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Kürt halkı mücadele geleneği ve direniş gücüyle muhataplarıyla hazırdır. Kabil olmak da Habil olmak da sizlerin elindedir.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Uçar.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’nun, Van Milletvekili Zülküf Uçar’ın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Amacım polemik çıkarmak değil ama yine de hatırlatmanın bir vazifem olduğunu düşünüyorum. Kimsenin inancıyla ve diliyle bir alıp veremediğimiz yok, bunu da kesinlikle tekrar ediyorum ama Anayasa’nın 3’üncü maddesi açıktır, hepimizin ortak dili Kürtçe değil Türkçedir. Dolayısıyla buna saygılı davranmayı tekrar hatırlatıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yenişehirlioğlu.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Doğan Demir
İstanbul

Necmettin Çalışkan
Hatay
Mahmut Arıkan
Kayseri

Mehmet Atmaca
Bursa
Sema Silkin Ün
Denizli

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Kayseri Milletvekili Sayın Mahmut Arıkan.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Arıkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tarihte bir anakronizm ilkesi var, tarihi bugünden geriye doğru okumak anlamına geliyor. Halbuki sizlerin de takdir edeceğiniz gibi doğru olanı geçmişten günümüze her adımı doğru tespit ederek ileriye doğru okumaktır.

Türkiye’de anakronizm maalesef son dönemde çok yaygınlaştı. Mesela, bugünlerde çok konuşulan Tasarruf Tedbirleri Genelgesi. Açıklamaların tamamında geçmiş algısı parçalanmış durumda maalesef. Sanki yirmi iki yıldır Türkiye’yi başka bir erk yönetiyormuş gibi bir dil kullanılmış. Birçok yeni uygulamada olduğu gibi, Maarif Modeli’nde de durum farklı değil. Sanki yirmi iki yıldır Millî Eğitim Bakanı başka bir partidenmiş gibi, başka bir iktidardanmış gibi bir davranış söz konusu. Daha basit ifade ediyorum: Türkiye’de bugün tasarruf ekonomisine ihtiyaç var çünkü uzun zamandır, defalarca söylediğimiz gibi, israf ekonomisi uygulanıyor. Evet, Türkiye’de yeni bir müfredat da ihtiyaç var çünkü uzun zamandır eğitimle ya ilgilenmediniz ya da ilgileniyormuş gibi yaptınız.

Üzerinde konuştuğumuz kanun teklifinde de geçmişteki hatalar hiç olmamış gibi davranılmakta. Bu kanun teklifi, fahiş fiyat artışı ve stokçuluk cezalarının artırılmasını da içeren kanun teklifi olarak tanımlanıyor. Sormak gerekmez mi, yirmi iki yıl ülkeyi idare ettikten sonra neden bu ülkede fahiş fiyat problemi var, neden stokçuluk problemi var?

Değerli arkadaşlar, fahiş fiyat da stokçuluk da kendiliğinden oluşmaz. Türkiye’de ekonomi yıllardır o kadar kötü yönetildi ki fiyatlar sürekli dalgalandı, sonuçta da fahiş fiyat ve stokçuluk problemi ortaya çıktı. Eğer olayları geçmişten okumaya başlamazsak sebepleri de müsebbipleri de bulamayız, geçmişten bugüne okumaya başlarsak emin olun sebepleri de müsebbipleri de bulmak çok kolay olacaktır.

Dahası, ilgili Komisyonun Sayın Başkanı açılış konuşmasında pandemi, savaşlar ve iklim nedenleriyle dünyada ekonominin ne kadar hassaslaştığından bahsetti; doğru, ekonomik dalgalanmalar teknik olarak tüm dünyayı etkiledi ama Türkiye bu süreçte ekonomik anlamda perişan oldu yani iktidar partisinin değerli milletvekilleri, kötü ekonominin kaynağını, fahiş fiyatın nedenlerini, stokçuluğun müsebbiplerini arayacaksanız yapmanız gereken şey yirmi iki yıllık geçmişinize bakmaktır.

Bir diğer mesele: Bugün burada ne konuşuyoruz? Her zaman olduğu gibi torbaya basılmış maddeleri konuşuyoruz. Hâlbuki bu torbanın içinde tüm uyarılara rağmen başka bir torbaya konulmuş ve daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş hatalı düzenlemelerin düzeltilmesi var yani Meclis “Biz yapalım, hukuk arkadan gelir.” mantığıyla çalışmış. Neticede ne olmuş? Anayasa Mahkemesi bu maddeyi iptal etmiş. Bu durum yüce Meclisimize yakışan bir durum değil.

Üzerine konuştuğumuz 4’üncü madde de bununla ilgili. Mevcut uygulamada “Hakkında soruşturma raporu düzenlenenlerden gelen yazılı savunmalara soruşturmayı yürütmekle görevlendirilenler on beş gün içerisinde ek görüş bildirmektedir.” deniliyor. Bunun yerine getirilmek istenen uygulamada ne var, onu sizlerle paylaşıyorum. Hakkında soruşturma açılan taraf yazılı savunmasını yapmakta ancak soruşturmayı yürüten görevlinin uygun bulması hâlinde on beş gün içerisinde yazılı görüşünü bildirmesine dair bir uygulama getirilmekte. Bu değişiklik önerisinin makul yanları olsa da hak kaybına sebebiyet verme ihtimali çok yüksek. Değişiklik aslında soruşturmayı yürüten görevliye keyfiyet bırakmakta.

Değerli arkadaşlar, devlet kurumları keyfiyetle değil ciddiyetle idare edilmelidir. Hakkın tesisinde acelecilik değil etkinlik ve yerindelik önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – Ayrıca, hakkında soruşturma açılanların soruşturma raporuna ilişkin haklı sebepler sunmaları hâlinde süre uzatımından bahsedilmekte; burada da haklı sebebin tarifi ve tanımı maalesef bulunmamakta. Komisyon da şehirlerde de Genel Kurulda da milletvekili arkadaşlarımız doğruya “Doğru.” gerekli olana “Gerekli.” dediler. Şimdi sırada teklif sahiplerinin yani iktidar partisi milletvekillerinin yanlıştan dönme erdemini gösterme zamanıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selam selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Arıkan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 4- 4054 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurul, başlattığı soruşturmaları soruşturmaya başlanması kararının verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde ilgili taraflara bildirir. Kurul, bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara gönderir. Tarafların ilk yazılı savunmalarını 30 gün içinde göndermelerini ister.”

Şenol Sunat

Manisa

Yasin Öztürk

Denizli

Dursun Ataş

Kayseri

Ersin Beyaz

İstanbul

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz konuşacaklar.

Süreniz beş dakikadır.

Sayın Beyaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türk Ticaret Kanunu’nda değişiklik yapılmak üzere önümüze gelen bu kanun teklifinin 4’üncü maddesinde yine bir süre düzenlemesi var. Mevcut durumun bazı sorunlara yol açtığı bilinmekte ve yapılan düzenlemeyle bu kısa süre zarfında -gerekçeye göre- ortaya çıkan karışıklık giderilerek yazılı savunma verme yükümlülüğü kaldırılmaktadır. Ancak hukuki soruşturmaya konu olan şirketlerin yeterince araştırılmaması büyük bir soru işaretidir. Soruşturma süreleri kısılırken diğer yandan etkin ve verimli bir soruşturma yapılmıyor. Bu konuyla ilgili ilave tedbirler alınmalı ve özellikle soruşturma süreci iyi takip edilmelidir. İktidarın konuya bakiş açısı “Bir an evvel Rekabet Kurumu nezdinde soruşturmayı tamamlayalım ve cezai müeyyide uygulayalım.” şeklindedir. Bu mahzurlu bakiş açısı “Cezayı keselim, gerekçesi arkadan gelir.” gibi sorunlu ve sakat bir tutumdur. Şirketler kime ve neye göre sorgulanmaktadır? Bu tarz değişiklikler şirketlere gözdağı verme niyeti de taşımaktadır.

Bugün ülkemiz enflasyon belasıyla mücadele ediyorsa, ekonomik hayat altüst olmuşsa bunun suçlusu işveren değil, iktidardır. Anlamadığı ekonomiye ayar vermeye çalışanlar, ülkenin temel iktisadi parametrelerini bozanlar idari yaptırımlarla ticaret hayatına düzen getiremezler.

Değerli milletvekilleri, görüyorsunuz ki kanunda ortaya çıkan en ufak eksikliğin bile düzenlendiğini gösteren çalışmalar yapılmakta, sorunlu görünen fıkralar bile ayrıntısıyla açıklanmaktadır. Akçeli işlerde vergi ve para söz konusu olduğunda her işi süreye, kanuna uygun yapan, hatta en iyi şekilde kılıfına uyduran iktidar iş yolsuzluğa, yoksulluğa ve yasaklara gelince sınıfta kalmaktadır; kanunları ve yasaları tanımamakta, hukuku çiğnemektedir. İktidara geldiklerinde 3Y ile mücadele edeceklerini ve ulvi amaçlarının bu millete hizmet olduğunu vurgulayan AK PARTİ iktidarı yirmi iki yıl sonra ülkeyi yolsuzluk batağının içine çekmiş, vatandaşımızı yoksullaştırmış, yasaklarla bir korku cumhuriyeti kurmuştur. Kanun süreleriyle ilgili titiz çalışıldığı, uygulamalara ihtimam gösterildiği iddiası, hemen her gün karşımıza çıkan hukuksuzluklarla aslında bu durumun yalan olduğunu bir göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, yapılan kanun değişikliğiyle fahiş fiyat artışlarının ve stokçuluğun önüne geçilmesi konusunda da düzenlemeler öngörülüyor. Bakanlık, bir yıl içinde 3 defa kanuna aykırı hareket edecek esnafa idari para cezası uygulayacağı gibi iş yerlerini de altı gün kadar kapatabilecek. İktidarın fahiş fiyat ve stokçulukla mücadele ettiği söylemlerinin gerçeği yansıtmadığını ekonomik verilerden anlayabiliriz. Bu ülkede fahiş fiyat varsa sebebi her gün artan enflasyondur, stokçuluk varsa sebebi iktidarın güvensizliği ve belirsizliğidir. Tabii ki stokçuluk ve fahiş fiyat uygulamaları araştırılmalı, vatandaşın sırtına binen her türlü kesim cezalandırılmalıdır ama önce iktidar kendine çekidüzen vermeli ve enflasyonun tek sorumlusu olduğunu kabul etmelidir. Stokçuluk ve fahiş fiyat uygulamalarını suç olarak kabul ediyoruz ancak bu suçta zemin hazırlayan, bu kötü şartları olgunlaştıran iktidarı da İYİ Parti olarak uyarıyoruz. Bu mesele sadece iktisadi bir mesele değildir, vatandaşın esnafa güvenmediği, esnafın ve üreticinin piyasaya güvenmediği bir ülke olduk; iktidarın beceriksiz ekonomi politikalarıyla nedeniyle dünya Türkiye'ye güvenmediğinden bir sosyoekonomik buhranla yüzleşiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu büyük buhranın üstüne kamuoyumuz kan donduran cinayetler ve bu cinayetlerin hukuki sürecinin akamete uğratılmasıyla sarsılmaktadır. Kamuoyunun malumu olan ve tüm ülkenin vicdanını yaralayan Sinan Ateş ve nice içler acısı cinayetin akıbetlerinin sürüncemeye bırakılması büyük bir hukuk zafiyeti olarak karşımızda duruyor. Geçtiğimiz hafta acı bir şekilde katledilen İbrahim Oktugan Öğretmenimizin başına gelen hadise malumunuzdur. Ayrıca, sorgulanması gereken şey şudur: Katil zanlısının daha önce ruhsatsız silahla yakalandığı, farklı suçlardan kaydı olduğu ama buna rağmen serbest bırakıldığı bilinmektedir. 18 yaşından küçük, yabancı uyruklu, disiplinsiz birisi ruhsatsız silahı nereden temin etmiştir? Sığınmacılar, kaçak göçmenler yasa dışı silah teminini nasıl sağlamaktadır? İçişleri Bakanlığı ruhsatsız silahlarla ilgili yaptığı çalışmalarda sığınmacıların yarattığı riski de hesaba katmış mıdır? Bir millî güvenlik sorunu, sosyal tehdit ve can güvenliğimiz açısından büyük bir tehdit olan bu durum iktidarın ayıbidir. Neresinden tutsak elimizde kalan bir süreçten geçiyoruz; maalesef, olan, İbrahim Öğretmen gibi masum halkımıza oluyor. Biliniz ki ölen sadece İbrahim Öğretmen değildir; ölen, bir toplum; ölen, insanlıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ERSİN BEYAZ (Devamla) – Bu vebal ise ülkeyi yirmi iki yıldır yöneten AK PARTİ iktidarınıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beyaz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesinde geçen "bildirir" ibaresinin "yazılı olarak tebliğ eder" biçiminde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer

Mersin

Şeref Arpacı

Denizli

Türker Ateş

Bolu

Mehmet Tahtasız

Çorum

Nail Çiler

Kocaeli

Tekin Bingöl

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN

(Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl konuşacaklar.

Buyurun, lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkanım, sizin o nüktedanlığınız, o espri anlayışınız vallahi gecenin bu saatindeki Parlamentonun gerginliğini önemli ölçüde azaltıyor. Ben sizi ve milletvekili arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Yine, bir torba kanunu, ne varsa içine doldurmuşlar; biri şarktan, biri garptan, birbiriyle ilgisi yok, anlamsız, bir araya getirildiğinde kesinlikle AK PARTİ milletvekillerinin dahi içinden çıkamayacağı maddeleri ihtiva ediyor ve maalesef bu torba yasa alışkanlığı bu Parlamente'ye yapılabilecek en büyük ayıp ama hâlâ sürdürülüyor.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinde işte fahiş fiyatlarla ve stokçularla ilgili bir düzenleme var, cezai müeyyide uygulanacak. Şunu herkes bilmeli ki hiçbir şey yasaklarla ve cezalarla düzeltilmez. Bu bir zihniyet meselesidir, bir anlayıştır, bir bakış açısıdır. Eğer sizin zihniyetiniz, sizin oturduğunuz o bozuk düzen sürüyorsa vallahi siz ne stokçuluğu sonlandırabilirsiniz ne de fahiş fiyatları sonlandırabilirsiniz. Önce bu fahiş fiyat ve stokçuluğun önünü kim açtı? Hadi iş yerlerinde kantarın topuzu kaçtı da teraziyi kim bozdu? Vallahi AKP iktidarı bozdu.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – CHP, CHP...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Siz, AKP iktidarı döneminde yaptıklarınızla birlikte ciddi anlamda bu ülkede bir ahlaki erozyona ulaştınız. Aileler, inanın çocuklarını korumak için kılı kırk yarıyorlar. Zira, uyuşturucu kullanımı yaş ortalaması 11'lere düşmüş durumda, herkesin eli yüreğinde. Böyle bir erozyon var ve maalesef bu erozyon toplumun her kesimine öyle ya da böyle yansıyor.

Bakın, bir torba yasa var, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği o maddeler yine küçük kelime oyunları ile düzeltilip buraya getiriliyor. Bu nedir biliyor musunuz? Anayasa'yı tanımayan bir iktidar, bu Anayasa Mahkemesinin yaptığı düzenlemeleri hiçe sayarak buraya da yani bu Meclise de Anayasa'yı çiğnetiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ve siz hiçbir şekilde bu tür düzenlemelerle işi yoluna koyamazsınız.

Değerli milletvekilleri, bakın, bir tasarruf genelgesi yayımlandı, iyi; bunun sayısını hiç kimse doğru dürüst bilmiyor; "9" deniyor, "10" deniyor, "11" deniyor. Bu tasarruf genelgesinden önce Sayın Varank'ın yaptığı konuşmaya değinmek istiyorum. Sayın Varank'ın anlaşılan iki görevi var; bir, şuraya oturup laf atmak, buradaki hatiplerin insicamını bozmak, sonra büyük bir keyifle oradan ayrılıp komisyon sıralarına gitmek. Ya, bir iktidar partisi milletvekilinin yapabileceği bir şey değil bu. Bakanlık yapmışsın, Komisyon Başkanısın ama böyle bir uygulama senin hakkın değil, bunu yapmamalısın, saygınlığını düşürüyorsun Parlamente'ni.

Burada bir cümle sarf etti, dedi ki: "Meclisin yemek fiyatları yüksek, kırmızı araçlar var; gelin, bunları değiştirelim." Günaydın! Vallahi, yirmi iki yıldır iktidarda olan sizsiniz, Meclis Başkanı sizden. Ha, şunu söyleyeyim: Benim arkadaşlarımın altındaki Meclis araçları 5'tir, 6'dır ama vallahi, AKP'deki arkadaşların kırmızı arabaları 40'tır, 50'dir. Hadi, başlangıcı siz yapın. Sayın Genel Başkanımız salı günkü grup toplantısında çok net bir tavır takındı, dedi ki: "Hiçbir zaman yürütmenin yasama üzerinde bir yaptırımı olamaz. Bu tasarruf genelgesinde Meclisin vareste tutulması doğrudur ama bu iş Meclis Başkanına düşer. Sayın Meclis Başkanı toplansın, Meclisteki tasarrufla ilgili bütün düzenlemeleri yapsın, ilk önce biz uyacağız." Yapar mı? Vallahi, biz hazırız, Sayın Genel Başkanımızın bahsettiği bu konuya sonuna kadar katılacağız. 1 adım atın, 5 adım atacağız; 5 adım atın, 10 adım atacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu yapmanızı için, bir defa, bahsettiğim gibi, bu ilişkilere doğru bir yaklaşımla yaklaşmak lazım.

2021'de Sayın Erdoğan bir genelge yayınladı. O genelgede tam 75 başlık var yani 75 farklı konuda tasarrufla ilgili tespitler var. Vallahi, uyulmadı ki 2023'te bir genelge daha çıktı. Kim uymadı? Sayın Cumhurbaşkanının atadığı bakanlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Teşekkürler.

Tamamen kamu kurumundakiler uymadı ve kimin genelgesine uyulmadı? Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanının genelgesine uyulmadı.

Şimdi, bir genelge daha yayınlandı, o da 42 başlıklı bir genelge; tamam, uyulsun. Bütün bu genelgeler ve devamında çıkarılacak genelgelerin sağlayabileceği olanaklar devde kulak, 100 milyardan bahsediliyor. Ya, 2024 bütçesindeki bütçe açığı 2,7 trilyon. Siz 20 tane tasarruf genelgesi yayınlasanız, her birinden 100 milyar gelir elde etseniz bu bütçe açığını kapatamazsınız, böyle bir dünya yok. Siz kantarın topuzunu kaçırmışsınız, bu iş bitmiş, vatandaş inim inim iniyor, ahlaki erozyon almış başını gitmiş; gelmişsiniz, esnafın boynuna biniyorsunuz, "Cezanızı artıracamız..." Yok, bilmem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Peki, teşekkürler.

Bütün bunların müsebbibi Adalet ve Kalkınma Partisidir.

Doğruluktan ayrılmayan siyasetçiler, doğruluğu şiar edinen siyasetçiler ve bunu ilkesel anlamda, hayatın her anlamında hayata geçirenler bu ülkenin önünü açacaklardır. Şunu inanarak söylüyorum: Bugün, 31 Mart seçimlerinde yaşananların sonrasındaki o mütevazı davranış, şu ana kadar yapılanlar, bu normalleşme sürecine katkı koyan Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekilleri, genel merkez yöneticileri, il ve ilçe örgütleri bundan sonraki seçimde iktidar partisi olacaklar ve Türkiye rahat bir nefes alacak, cezadan da yasaklardan da arınarak Türkiye'yi refaha çıkaracaklar. (CHP sıralarından alkışlar)

Siz "İtibardan tasarruf olmaz." diyorsunuz. Uçak sayısı itibar olmaz, araç konvoyuyla itibar olmaz; bir ülkenin itibarı o ülkedeki demokrasiyle ölçülür, insan haklarıyla ölçülür, adaletle ölçülür, hukukla ölçülür.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bingöl.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Varank.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sayın Başkanım, arkadaşlarımız "Sayın Bakanım, konuşmazsanız seviniriz." dediler, "Söz hakkınızı kendinize saklayabilir misiniz." dediler, sözüzü uzatmamak için ben de arkadaşlarımla polemige girmeyeceğim ama benim görevim buradan söz atmak, sonra komisyona gitmek değil. Ben Parlamente'ye, buradaki oturumlara en fazla riayet etmeye çalışan insanlardan biriyim. Burada Parlamente çalışanlarına görevimiz olduğu için katılmaya çalışıyorum. Parlamente'nin saygınlığı nasıl sağlanır? İnsanlar başkalarına attıkları sözünü acaba kendileri uyguluyorlar mı uygulamıyorlar mı; buna dikkat ederlerse bence Parlamente'nin itibarı daha iyi sağlanır.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, şimdi bir cevap hakkı doğru.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sataşma yok ki...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Şöyle: Sayın Varank... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Bir şey demedi ki...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Müsaade edin, ben meramımı anlatayım, Sayın Başkan değerlendirsın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Aynı şeyi tekrarlayacak...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Ama bir saniye... Onu değerlendirecek olan Sayın Meclis Başkan Vekilidir, o iş size düşmez, lütfen... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bingöl.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Başkan bana aynı şekilde söz vermedi. Size verecek mi bakalım... Buyurun...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Bakın, 3 defa Sayın Varank'a orada oturduğu yerden söz verdi, saygı duyduk.

Sayın Varank diyor ki: "Bir kendilerine baksınlar." Bizim neler yaptığımızı açıklasın tek tek, biz de ona göre cevap verelim.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ben öyle bir şey demedim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sataşırsanız söz alır tabii, sataşmazsanız söz almaz.

BAŞKAN – Sayın Bingöl, bana hitap etseniz...

Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Evet ama arkadaşlar tabii, öyle laflar atıyorlar ki polemik yaratmaya çalışıyorlar.

BAŞKAN – Aman, padişahın da arkasından konuşuyorlar; siz bana söyleyin.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Gecenin bu saatinde sizi de üzüyorlar, bizi de üzüyorlar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bingöl.

54.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Evet, önce Sayın Varank'ın bahsettiği o "Kendinize bakın." cümlesinin altında yatanları bir öğrenmemiz lazım ki ona yönelik cevap verelim. Sayın Varank "Ben Meclisin çok devamlı milletvekillerinden birisiyim." dedi, eyvallah ama vallahi, ben her gördüğümde Sayın Varank şurada oturur, laf atar, ısrarla -her seferinde- şöyle rahat bir şekilde, sakın

bir şekilde oturup da şu Genel Kurulu izlediğine şahit olmadım. Eğer varsa kaç kez...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Siz üç ayda bir geliyorsunuz, ondan oluyor öyle, üç ayda bir geliyorsunuz. Üç ayda bir gelip görüyorsun, her zaman görsen öyle görmezsin.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Şimdi tutanakları açıp bakalım, Sayın Varank kaç kez söz kesmiş, kaç kez hatiplere laf atmış, kaç kez insanların insicamını bozmuş, kaç kez gerginliğe yol açıp ara vermek zorunda kalmış Meclis Başkan Vekilleri?

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Genel Kurula çok gelmediğiniz için olabilir.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Bir de bunları kontrol edelim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Salih Cora vardı geçen dönem; bir bakın Salih'e, konuşmadı burada.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Birisi yanlış söylemiş. Burada kim bağıırıyorsa bakan oldu, herhâlde geri bakan olmayı düşünüyor ya!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Mecburen cevap vereceğim Başkanım.

BAŞKAN – Arkadaşlarınızı dinlemeyeceksiniz...

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ama mecburum. Ben isim kullanmadım, sadece şunu söyleyeyim: Arkadaşlarımız "Hangi özelliğimizden bahsediyor ki biz cevap verelim." dedi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Varank.

55.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Evet, "Hangi özelliğimizden bahsiyor ki biz cevap verelim." dedi. Ben şu anda Bursa halkını temsilen bu Meclisteyim. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı "Bizim belediyelerimizde eş dost, akraba ataması olmaz." dedi. Ben şimdi buradan soruyorum: Bursa Büyükşehir Belediye Başkanının baldızı şu anda hâlâ daire başkanı olarak görevine devam ediyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yahu, sizin bütün sülaleniz bakanlıklarda be, bakan yardımcısı! Yapma be Varank, bu gece saatinde!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Burada bir milletvekilinin eşi hâlâ Daire Başkanı olarak devam ediyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hangi bakanın kardeşi bakan yardımcısı hepsini biliyoruz!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – O zaman ben size bu soruyu sormuş olayım: Bu Genel Başkanınızın sözünü ne zaman dinleyeceksiniz? Eş dost, akrabanın işine ne zaman son vereceksiniz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sen önce Aziziye'de açtığın seranın termal mi termik mi olduğunun cevabını ver. Erzurum Aziziye AK PARTİ'den Yeniden Refaha geçti, oradaki seranın ne olduğunu öğrendik. Ne açtığından haberin yok senin be Sayın Varank! Ne açtığından haberin yok, Bakansın ama açtığından haberin yok! Gittin, termik serayı açtın utanmadan!

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkanım, net bir cevap hakkı doğdu; bizim belediyelerimizle ilgili açıklamada bulundu, cevap hakkı doğdu. Sayın Başkanım, bizim belediyelerimizle ilgili bir tespitte bulundu, ithamda bulundu, ben kürsüden...

BAŞKAN – Evet, duydum Sayın Bingöl, o yüzden Sayın Emir'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Grup Başkan Vekili, bir talebiniz var mı parti adına?

MURAT EMİR (Ankara) – Parti grubumuz adına konuşmayı Sayın Tekin Bingöl yapacaklar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Dün kabul etmemiştiniz Başkanım, dün benzer bir şeyde kabul etmemiştiniz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım, aynı şeyi ben söylemişim dün arkadaşımız için ama siz kabul etmemiştiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Dün kabul etmemiştiniz Başkanım, bu ikili yaklaşımınızı doğru bulmuyorum Başkanım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Bana o hakkı vermemiştiniz ama şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekiline o hakkı tanıdınız.

BAŞKAN – Tam hatırlamıyorum... Hatırlatırsanız, yanlışsa düzeltirim.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Ben çok net hatırlıyorum efendim, ben çok net hatırlıyorum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Dün oldu Başkanım, dün aynısı oldu.

Size yakıştıramadım Başkanım, yakışmadı size yani.

BAŞKAN – Sayın Bingöl, buyurun.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşmasına ilişkin konuşması

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Öncelikle şunu ifade edeyim: Sayın Varank bahsettiği bu belediyelerle ilgili hususa iyi ki değindi, açıklama fırsatı oldu.

Bakın, bir süredir trollerin özellikle kullandığı, hiçbir şey bulamadıkları için bunun üzerine yoğunlaştıkları bir konu bu. Bunun üç farklı bakış açısı var. Birincisi, bunu kullananlar "Falan belediyede filancanın kardeşi, yeğeni işe alındı." dediklerinde "iddia" diye itham ediyorlar "söyleniyor" diyorlar yani soyut, gerçeklikle ilgisi olmayan böyle suçlamalar; birincisi bu ve bunların hiçbirisinin doğru yanı yok.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Herkes konuşuyor, şimdi gazeteciler konuşuyor, İBB Başkanınız konuştu yani daha ne konuşulacak?

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – İkincisi, bazı belediyelerde beş yıldır, on yıldır, on beş yıldır görev alan arkadaşlarımız var, o arkadaşlar görevlerine devam ediyorlar. Bir önceki Belediye Başkanı döneminde de Belediye Başkan Yardımcısıydı, şimdi o görevi deneyimlerinden dolayı devam ettiriyor Belediye Başkanı arkadaşımız. "Kültür Müdürü, Kültür Müdürü..." ağızlarına sakız etmişler.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Yeni aldınız belediyeyi ya! Baldızını yeni atadı.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Şimdi, bakın, o "Kültür Müdürü" dediğiniz isim yirmi yıldır o belediyede Kültür Müdürü.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Daha önce sizde değildi. Ya, ben soruyorum, cevap verin!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Gelelim AK PARTİ dönemine... Bakın, değerli arkadaşlar, bunlar ortaya çıktığında bir de başka bir şey gelişti, işte "Balıkesir" denildi, "Bursa" denildi, Sayın Genel Başkanımız anında müdahale etti, onların hiçbir tanesi hayata geçmedi, hatta bir kısmı daha imza aşamasındaydı, Belediye Başkanları imza dahi atmamıştı.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sayın Bozbey'in baldızı atandı!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ha, gelelim, AKP dönemine. Ben bunlara baktım, araştırdım, inanın -isteyenlere veririm, tam 19 sayfa- AKP döneminde eş dost, akrabaların kayırıldığı, atandığı yerler tespit ettim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Siz bir ayda yaptınız!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Mustafa Bozbey’in baldızı görevde duruyor, vekil arkadaşınızın eşi görevde!
TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bir örnek vereyim: 2006’dan sonra on yıl içinde 28 bin kişi, tam 28 bin kişi KPSS’ye tabi tutulmadan haksız yere, hak yiyerek, kul hakkı yiyerek AKP döneminde alındılar ve memur kadrolarına atandılar.
BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bingöl.
TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Alın sizin yaptıklarınızla bizim birkaç arkadaşımızın ortaya koyduğu tavır.
MUSTAFA VARANK (Bursa) – Birkaç arkadaş olunca meşru mu oluyor yani?
ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Siz gidin de baldızı alın hadi! Baldızı, enişteyi alın!
TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sabıklarınız o kadar çok ki! Siz bunun altında kalırsınız! Böyle bir polemige giderseniz sizin kimyanız bozulur, kimyanız! (CHP sıralarından alkışlar)
ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Belediyeye gidin; baldızı, enişteyi işe alın!
MEHMET DEMİR (Kütahya) – Vallahi kimyası bozulanlar gitti.
IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)
1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)
BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinde geçen “aşağıdaki şekilde” ibaresinin “aşağıdaki biçimde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin
Mehmet Kamaç
Diyarbakır
Zülküf Uçar
Van

Nejla Demir
Ağrı
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Heval Bozdağ
Ağrı
Onur Düşünmez
Hakkâri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ağrı Milletvekili Sayın Heval Bozdağ konuşacaklar.

Buyurun Sayın Bozdağ. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Kürt dil bayramı, dünyanın herhangi bir köşesinde yaşayan Kürt’e sesleniyorum: “...”(*)

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Çeviricilerde bile yoksunuz!

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) – Teşekkürler.

Bu hafta eczacılık haftası ve 14 Mayıs Eczacılar Günü olarak kutlanıyor. İlacın üretiminden hastaya ulaştırılmasına kadar geçen her aşamada yetkinlik sahibi 50 bine aşkın eczacı halkımızın en yakın sağlık danışmanı olmaya devam ediyor ve yüz seksen beş yıldır güvenilir ve kolay erişilebilir ilaç hakkını ve sağlıklı yaşam hakkını savunuyorlar. Eczacılık, birinci basamak sağlık hizmetlerinden ve Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın, piyasacı sağlığın sağlık sisteminin yarattığı çöküşünden maalesef ki nasibini aldı. Gerek pandemide gerekse 6 Şubat depremlerinde ortaya koydukları emek ve toplumsal eczacılık yaklaşımıyla iktidarın tüm yok saymaları ve görmezden gelmelerine karşın toplumsal sağlık hakkı mücadelesinde var olduklarını bir kez daha ispatlamışlardır, ilaca ve sağlığa ilişkin diğer ürünlere güvenli erişimi ve dayanışmayı ortaya koymuşlardır.

TÜİK’in sağlık harcamaları istatistiklerine göre Türkiye, toplam sağlık harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranının yıllara göre giderek azalmasıyla OECD ülkelerine göre sağlığa en düşük pay ayıran ülkedir. Hane halkları tarafından tedavi, ilaç ve benzeri amaçlı yapılan cepten sağlık harcaması 2022 yılında bir önceki yıllara göre yüzde 98,8 oranında artmıştır. Yani toplum sağlığa daha fazla ödenek ayırmak zorunda kalmış, devlet kamusal sağlık hizmeti yükümlülüğünü yurttaşla yıkmıştır. Toplam sağlık harcamasındaki azalmanın yanında, yapılan sağlık harcamalarının da koruyucu ve tedavi edici sağlığın geliştirilmesi yerine büyük oranda, şehir hastaneleri gibi “yatırım” adı altında sermaye gruplarına aktarılmasının sonuçları olarak toplum kronik sağlıksızlığa itilmiştir. Geri ödeme kapsamında yer alan ilaçlarda kısıtlamalara gidilmektedir. Hastaların cebinden çıkacak ilaç fiyat farkları giderek artmıştır. Türk Eczacıları Birliği 2024 yılında katılım payı haricinde yurttaşın cebinden çıkacak ilaç fiyat farkının 20 milyar lirayı bulacağını öngörmektedir. Çarpıcı bir örnek vereyim size: Diyabetik hastaların kullandığı şeker ölçüm stripleri var, bunların en ucuzunun fiyatı 150 lira civarında. Bu fiyatın 40 lirası ancak geri ödeme kapsamına alınmış durumda ve açığa çıkan 150 liralık fark hastanın cebinden çıkıyor. Bir emekli üç aylık tedavi için 9 kutuyu raporuna yazdırabiliyor ve bunun devlete maliyeti 360 lira, hastaya maliyeti ise 990 lira. İlaç yoklukları, ilaca kısıtlı erişim sorunları, yarım kalan tedaviler ve komplikasyonlarıyla uzamış tedavi süreçleri hastaları mağdur etmeye devam ediyor. Yeni keşif, yeni nesil ilaçların ülkemizde erişime açılmaması ve hastalarımızın yeni tedavi olanaklarından faydalanmamaları sorun olarak karşımıza çıkmaya devam ediyor.

Tüm bu tablo karşısında eczacıların talepleri ise şunlar: Öncelikli olarak hastaların tedavileri için ihtiyaç duydukları ilaçlara erişimi sağlanmalı, ödemek durumunda kaldıkları ek tedavi maliyetleri kaldırılmalıdır. Genel bütçeden sağlığa ayrılan pay artırılmalı ve bu pay en az yüzde 15 olmalı ve kaynakların sermaye sömürsünden kurtararak doğru kullanılması sağlanmalıdır. İlaçların kamu tarafından üretilmesi, dışa bağımlı olmayan bir ilaç sanayisi hedeflenmelidir. Kamuda görev yapan meslektaşlarımız ile emekli kamu eczacılarımızın özlük hakları iyileştirilmeli, hak kayıplarının giderilmesi sağlanmalıdır. Deprem bölgesinde zor koşullar altında hâlâ fedakârca hizmet etmekte olan eczacılar var ve konteynerlerde hizmet üretiyorlar, onlara yönelik olarak özel iyileştirmeler ivedilikle sağlanmalıdır. Kontrolsüzce açılan eczacılık fakülteleri ciddi bir nitelik ve istihdam sorunu yaratmıştır, yeni eczacılık fakülteleri açılmamalıdır. Yeni mezunlar için yeni istihdam politikaları hayata geçirilmeli; kamu kuruluşlarında, özel hastanelerde ve devlet hastanelerinde, dağıtım kanallarında ve ilaca ilişkin hizmetlerin yürütüldüğü her alanda eczacı sayısı artırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Bozdağ.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) – Piyasacı sağlık ve ilaca erişimde yaşanan sıkıntılar ile muayene ve katkı paylarının eczaneler üzerinden sağlanması sonucu son dönemde eczacılara yönelik şiddet olaylarında da ne yazık ki ciddi bir artış bulunmaktadır. Bu nedenle bu yükün üzerlerinden alınmasını talep etmektedirler. Tüm eczacıların 14 Mayıs Bilimsel Eczacılık Günü’nü kutluyoruz.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bozdağ.
Önergeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)
MURAT EMİR (Ankara) – Yoklama istiyoruz Başkanım.
BAŞKAN – Oylama öncesi bir yoklama talebi vardır.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Yontar, Sayın Aygun, Sayın Tahtasız, Sayın Emir, Sayın Yıldızlı, Sayın Karaoba, Sayın Ersever, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Sarı, Sayın Gürer, Sayın Güneşhan, Sayın Kara, Sayın Kış, Sayın Coşar, Sayın Güzelmansur, Sayın Ün, Sayın Konuralp, Sayın Pala, Sayın Bingöl, Sayın Taşkın, Sayın Taşkent, Sayın Yaman, Sayın Akdoğan, Sayın Kanko, Sayın Bankoğlu, Sayın Süllü.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.09

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Asu KAYA (Osmaniye)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Pusula veren sayın milletvekilleri Genel Kurulu terk etmesinler lütfen, tek tek kontrol edeceğiz.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 16 Mayıs 2024 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.25